

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

นางสาวสุดาวิณ์ พัฒนพิสุทธิชัย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0246-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MEDIA USE OF GIFTED CHILDREN AT SATIT CHULALONGKORN UNIVERSITY ELEMENTARY
DEMONSTRATION SCHOOL

Miss Sudawee Pattanapisudtichai

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-0246-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
โดย	นางสาวสุดาวิณี พัฒนพิสุทธิชัย
สาขาวิชา	การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ วิภา อุดมจันทร์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วิภา อุดมจันทร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มลิวัลย์ ลับไพบรี)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุดาวิณี พัฒนพิสุทธิชัย : การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม). (MEDIA USE OF GIFTED CHILDREN AT
SATIT CHULALONGKORN UNIVERSITY ELEMENTARY DEMONSTRATION
SCHOOL) อ. ที่ปรึกษา : รศ. วิภา อุตมฉันท, 190 หน้า. ISBN 974-03-0246-7.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และการเลือกสื่อเพื่อใช้
ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบ
เจาะลึก การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการเขียนบันทึก
โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษจำนวน 20 คน ผู้ปกครองของเด็ก 20 คน และอาจารย์ 4 คน

ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้อยู่ในครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาสูง มี
อาชีพและหน้าที่การงานดี มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี สามารถหาสิ่งแวดลอมที่ดีทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
ให้กับเด็กได้ การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้นแตกต่างกันไปตามบริบทในการใช้ของแต่ละคน และ
สัมพันธ์กับลักษณะพิเศษและความสามารถของเด็ก การดูแลของครอบครัวและของโรงเรียน ส่งผลให้เด็กที่มี
ความสามารถพิเศษเหล่านี้เป็นผู้รับสารที่เป็นผู้กระทำ เข้าใจและสามารถเลือกประเภทและเนื้อหาของสื่อไปใช้
ให้เหมาะกับจุดประสงค์และเวลาของตนเองได้

สื่อที่เด็กเหล่านี้ชอบใช้มากที่สุดคือโทรทัศน์ รองลงมาคือ เกม หนังสือ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ วิทยุ
หนังสือพิมพ์ และนิตยสารเป็นอันดับสุดท้าย เด็กจะเลือกเนื้อหาที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงจากสื่อเหล่านี้
เห็นได้จากโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่เด็กชอบมากที่สุด แม้ว่าจะมีรายการบันเทิงเป็นส่วนมากแต่เด็กก็สามารถเลือก
เก็บส่วนที่เป็นประโยชน์เอาไว้ใช้ได้ ส่วนเกมซึ่งคนทั่วไปมองว่าส่งผลเสียต่อเด็ก แต่เด็กเหล่านี้มีผู้ปกครองและ
อาจารย์คอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด รวมถึงช่วยเลือกเกมที่เป็นประโยชน์และช่วยฝึกทักษะนอกเหนือจาก
ความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ผู้ปกครองและอาจารย์ยังสนับสนุนให้เด็กอ่านหนังสืออีกด้วย ทำให้
เด็กส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือหลากหลายตามความสนใจของตน แต่เมื่อก้าวถึงหนังสือพิมพ์และนิตยสารซึ่ง
จัดเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เช่นเดียวกัน เด็กกลับสนใจอ่านน้อย โดยจะอ่านหนังสือพิมพ์เมื่อต้องทำงานส่งและอ่าน
นิตยสารถ้าที่บ้านเป็นสมาชิก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังไม่ถึงวัยที่จะสนใจ สื่ออีกประเภทหนึ่งที่เด็กส่วนใหญ่ยังไม่
สนใจคือวิทยุมักจะฟังเมื่ออยู่ในรถยนต์และเป็นรายการที่ผู้ปกครองเป็นคนเลือกเปิดฟัง อินเทอร์เน็ตเด็กจะใช้หา
ข้อมูลเป็นส่วนใหญ่ยกเว้นบางคนที่ใช้เพื่อติดต่อสื่อสารและเพื่อความบันเทิง สำหรับภาพยนตร์ เด็กจะมีโอกาส
ได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์กับครอบครัวนาน ๆ ครั้ง ส่วนมากจะดูจากโทรทัศน์และวิดีโอหรือซีดีที่บ้าน โดยจะช่วยกัน
เลือกเรื่องที่สนใจเสมอ

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน	ลายมือชื่อผู้คิด.....
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2544	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

428 51360 28 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: MEDIA USE / GIFTED CHILDREN

SUDAWEE PATTANAPISUDTICHAJ : THESIS TITLE. (MEDIA USE OF GIFTED CHILDREN AT SATIT CHULALONGKORN UNIVERSITY ELEMENTARY DEMONSTRATION SCHOOL) THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.VIPHA UTHMACHAN, 190 pp. ISBN 974-03-0246-7

The purpose of this research is to understand the media use of gifted children and their media selection for enhancing their learning and special ability. This research is a qualitative research. The methodology of this research is in - depth interview, face - to - face interview with questionnaires, non - participant observation and diaries. The key informants are 20 gifted children, their parents and 4 teachers.

The result of this research shows that these gifted children's parents have good education, career and social and economic status. So, they can support their children with good home and school environment. The media use of gifted children depends on each of the children's context of use, and relates to their special abilities, families and school. Therefore, the gifted children are active audiences. They can understand and select media types and contents to suit their purpose and time.

It can be concluded that the most favorite media of these gifted children is television, followed by games, books, internet, movies, radio, newspapers and, the last one, magazines. These children select both educational and entertaining contents from these media. As we can see that although television, their most favorite media, has plenty of entertainment programs, they can select and collect some useful parts to use later. Games are generally considered as having bad influence on children, but these gifted children are closely advised by their parents and teachers who help them select useful and skill practice games not only enjoyable ones. Moreover, their parents and teachers encourage them to read books. So, most children like reading various kinds of books related to their interest. However, newspapers and magazines are the least favorite media of these children although they are print media as well. They read newspapers when they have assignments, and read magazines if their families are subscribers. It may be because most children at this age have no interest in these media, including radio. They listen to the radio when they are in the cars, and their parents are the ones who select programs. These children use internet mostly for searching information, followed by entertainment and communication. For movies, these children go to the cinema once in a while. They usually select and see movies from television, video and CD with their families at home.

Department	Mass Communication	Student's signature.....
Field of study	Mass Communication	Advisor's signature.....
Academic year	2001	Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ท่านแรกคือผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงคือรองศาสตราจารย์วิภา อุดมจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ที่เมตตาช่วยเหลือให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวัลฎี เรือน กิติวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่คอยถามความคืบหน้าและกรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์มลิวัดย์ ลับไพรี ประธานโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถ พิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาตลอดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) อาจารย์ทุกท่าน ผู้ปกครอง และเด็กที่มีความสามารถพิเศษทุกคน ที่ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ และที่สำคัญที่สุดคือทุกคนในครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยห่วงใย ให้กำลังใจ และอยู่เคียงข้างผู้วิจัยเสมอมา ดีใจที่ได้ อยู่ในครอบครัวอันแสนอบอุ่นนี้ ขอขอบคุณมากค่ะ

สุดาวีณ์ พัฒนพิสุทธิชัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์.....	10
ข้อสันนิษฐานการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับความสนใจและความต้องการของเด็ก.....	20
แนวคิดเรื่องการเลือกสรรสื่อ.....	22
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	34
วิธีการวิจัย.....	34
1. การติดต่อขอความร่วมมือจากโรงเรียน.....	35
2. การคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูล.....	35

	หน้า
3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	36
4. การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า.....	39
5. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม.....	39
6. การเขียนบันทึก.....	40
4. บุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	41
ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์ต่อความสามารถพิเศษ.....	41
โอกาสและประสบการณ์ที่ได้จากโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ	
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ในการเสริมความ	
สามารถพิเศษ.....	43
บุคลิกและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่เป็นกรณีศึกษา.....	46
1. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์.....	46
2. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์.....	61
3. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ.....	75
4. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ.....	88
สรุปลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	102
5. การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษรายบุคคล.....	113
การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์.....	113
การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์.....	124
การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ.....	133
การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ.....	142
สรุปภาพรวมการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	150
6. การเลือกใช้สื่อและความสัมพันธ์กับความสามารถพิเศษของเด็ก.....	154
การใช้สื่อแต่ละประเภทของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	154
1. โทรทัศน์.....	154
2. เกม.....	157
3. หนังสือ.....	158

4. อินเทอร์เน็ต.....	160
5. ภาพยนตร์.....	162
6. วิทยุ.....	163
7. หนังสือพิมพ์.....	164
8. นิตยสาร.....	165
การเลือกสื่อไปใช้ให้เกิดประโยชน์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	166
ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน.....	169
7 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	172
ลักษณะสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	172
การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	174
ข้อเสนอแนะ.....	179
รายการอ้างอิง.....	180
ภาคผนวก.....	186
ประวัติผู้เขียน.....	190

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ภูมิหลังและสิ่งแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	105
2 การใช้สื่อของ ด.ช. ณัฐวุฒิ อิศวเทพเมธา.....	115
3 การใช้สื่อของ ด.ช. วิศรุต ศักดิ์สุรีย์มงคล.....	117
4 การใช้สื่อของ ด.ญ. ณัฐนิช สุรวุฒิพงศ์.....	119
5 การใช้สื่อของ ด.ช. ภาสวัตม์กุล บุลสุข.....	121
6 การใช้สื่อของ ด.ช. วรณัญญ์ กิตยาภรณ์.....	123
7 การใช้สื่อของ ด.ช. มิ่ง ปัญหา.....	126
8 การใช้สื่อของ ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ.....	127
9 การใช้สื่อของ ด.ญ. พัชรา คงสุผล.....	129
10 การใช้สื่อของ ด.ช. วัชรพล เตมียชาติ.....	131
11 การใช้สื่อของ ด.ญ. พรปวีณ์ จินดารักษ์.....	132
12 การใช้สื่อของ ด.ญ. ภัคนิจ ศศิปรีย์จันทร์.....	134
13 การใช้สื่อของ ด.ช. มุรธา วิทยานุกุล.....	136
14 การใช้สื่อของ ด.ญ. ณิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์.....	137
15 การใช้สื่อของ ด.ญ. อภิพรพรรณ จรุงพิพัฒน์กุล.....	139
16 การใช้สื่อของ ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิยุต.....	141
17 การใช้สื่อของ ด.ญ. เพ็ญจันทร์ พานิช.....	143
18 การใช้สื่อของ ด.ญ. ปณิธิ โขลิตกุล.....	145
19 การใช้สื่อของ ด.ช. วีรศักดิ์ สัมปทานุกุล.....	146
20 การใช้สื่อของ ด.ช. สรรพพัชญ เบญจวงศ์กุลชัย.....	148
21 การใช้สื่อของ ด.ช. ศิวัช วิทยเลิศปัญญา.....	149
22 เรียงประเภทของสื่อตามลำดับความชอบ.....	151
23 เรียงประเภทของสื่อตามลำดับระยะเวลาที่ใช้.....	152

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ทุกวันนี้สื่อมวลชนเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นใครหรืออยู่ที่ใดก็ตาม เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ในวงกว้าง เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในสังคมมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์จัดได้ว่าเป็นสัตว์สังคม ต้องการที่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ไม่ชอบความรู้สึกโดดเดี่ยวหรือถูกทิ้งให้อยู่ลำพัง มนุษย์จึงพยายามที่จะติดต่อสื่อสารกันมาตั้งแต่แรก

การสื่อสารเกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ได้ต่อสู้กับธรรมชาติและดิ้นรนเพื่อการมีชีวิตอยู่รอดโดยใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้ทำสิ่งต่าง ๆ บรรลุได้ตามที่ตั้งใจ มนุษย์อยู่รวมกันได้เป็นชนเผ่า เป็นสังคม เป็นประเทศชาติก็ด้วยการสื่อสารระหว่างกัน เพื่อเข้าใจร่วมกัน สร้างจุดมุ่งหมายร่วมกันได้ก็โดยการสื่อสาร การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้เพื่อสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกัน เป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์รักกัน ห่วงใยกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่พอใจซึ่งกันและกัน เกียดกัน และเป็นศัตรูกันได้หากไม่มีการจัดการให้ผลของการสื่อสารเป็นไปตามที่ต้องการ การสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์เล็งเห็นถึงความสำคัญ มนุษย์จึงให้ความสนใจและค้นคว้าศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารมาเป็นเวลาช้านาน¹

การสื่อสารมวลชนถือว่าการสื่อสารที่มีความสำคัญมากกว่าการสื่อสารประเภทอื่น เพราะเป็นการสื่อสารสังคมที่มีบทบาทหน้าที่ในการเก็บรวบรวมคัดเลือกข่าวสารจากสังคม แล้วเสนอกลับไปให้สังคม โดยธรรมชาติและเทคโนโลยีของการสื่อสารมวลชนเกี่ยวข้องกับข่าวสารจำนวนมากมายและหลากหลาย นับตั้งแต่ข่าว ความรู้ ความคิดเห็นเรื่อยไปจนถึงความบันเทิงและการโฆษณา ข่าวสารเหล่านี้กระจายออกไปอย่างไม่หยุดหย่อนและสามารถไปถึงประชาชนผู้รับสารจำนวนมากในอาณาบริเวณกว้างขวางภายในเวลาอันรวดเร็ว

¹ ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, การวิเคราะห์ผู้รับสาร (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที พี พรินท์ จำกัด, 2542), หน้า 1.

กิจกรรมด้านการสื่อสารในปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก เนื่องจากสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่และมีความสลับซับซ้อน การสื่อสารในสังคมปัจจุบันจึงต้องอาศัยระบบการสื่อสารมวลชนเป็นสำคัญ เพื่อทำการสื่อสารกับคนจำนวนมากได้ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จะใช้ในการสื่อสารได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ ตามความเจริญของเทคโนโลยี ทั้งนี้เพื่อเป็นสื่อที่ใช้ในการสื่อสารกับมวลชนได้โดยไม่ถูกจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ สื่อมวลชนจึงเกิดขึ้นและกลายเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันเพราะการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนในเรื่องของการสื่อสารนั้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยทั่วไป²

สื่อมวลชนเป็นผลจากความพยายามของมนุษย์ที่จะสื่อสารไปถึงคนจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว เป็นการสนองความต้องการส่วนหนึ่งที่สำคัญของมนุษย์ที่ต้องอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการที่จะสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนถ่ายทอดข่าวสารและประสบการณ์ระหว่างกัน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจกันในสังคมให้ดำรงอยู่ได้ด้วยความสงบ ราบรื่น ปลอดภัย และมั่นคง นอกจากนี้สื่อมวลชนยังเป็นสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของทุกคนโดยเฉพาะเด็ก เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้วการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นจะเกิดจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และสื่อมวลชนก็เป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอย่างยิ่งในการให้แบบอย่างการเรียนรู้จำนวนนับไม่ถ้วน

การเรียนรู้โดยทั่วไปนั้นมักเกิดจากการอบรมบ่มเพาะ การจดจำและเลียนแบบจากสิ่งที่พบเห็นรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นจากบุคคลที่อยู่รอบข้าง หรือแม้แต่จากการเห็นผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น วิทยู โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์ เกม หรืออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมโดยได้รับการยอมรับ ส่วนใหญ่แล้วการทำพฤติกรรมใหม่ ๆ นั้นไม่ได้เกิดจากการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง แต่เกิดมาจากการสังเกตการกระทำของคนอื่น แล้วนำเอามาทำตาม หากการกระทำนั้นได้แก้ปัญหาหรือใช้ได้อย่างบรรลุเป้าหมายเราก็จะเก็บการกระทำนั้นไว้เป็นแบบแผนพฤติกรรมของเรา ซึ่งทางหนึ่งที่จะทำให้เรารู้จักแบบแผนใหม่ ๆ ของการแสดงพฤติกรรมได้อย่างกว้างขวางก็คือสื่อมวลชน

ความสามารถในการเข้าถึงผู้รับทุกเพศ ทุกวัย ทุกที่ และทุกเวลา ทำให้สื่อมวลชนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนและส่งอิทธิพลอย่างมากต่อผู้รับโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับที่เป็นเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กเป็นวัยของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวตลอดเวลา และในสังคมแห่งการเรียนรู้

² ปรมะ สตะเวทิน, หลักนิเทศศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2540), หน้า 132.

ทรัพยากรด้านสื่อโทรคมนาคมเป็นเครื่องมือเครือข่ายการเรียนรู้ จัดหาแหล่งวิทยากรและเชื่อมโยงผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต ด้วยการเข้าถึง สืบค้น และเสาะแสวงหาความรู้เองจากแหล่งความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อความสุขและความมั่นคงในครอบครัว จากผลงานวิจัยและรายงานทางวิชาการทั่วโลกทำให้เราทราบว่าเด็กเรียนรู้ทุกวินาทีทั้งยามหลับและยามตื่น เด็กอยู่ในโรงเรียนประมาณร้อยละ 17.8 ของเวลาทั้งหมดในแต่ละวัน ในสหรัฐอเมริกาประมาณร้อยละ 13.4 ยุโรปประมาณร้อยละ 12.3 - 14.2 ดังนั้นเวลาที่เหลือมากกว่าร้อยละ 80 จึงเป็นการเรียนรู้จากชุมชน สื่อมวลชน กิจกรรมทางสังคม เพื่อน และการอบรมที่บ้าน เป็นต้น ดังนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเยาวชน และผู้ปกครองเป็นอย่างมากในขณะนี้ ซึ่งเป็นระยะที่สังคมไทยต้องการสื่อที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยสร้างปัญญาให้กับคนไทย³

สื่อมวลชนเป็นสถาบันสำคัญที่มีบทบาทและมีอิทธิพลอย่างยิ่งในสังคม เนื่องจากเครือข่ายการสื่อสารที่ทันสมัยในปัจจุบันทำให้สื่อประเภทต่าง ๆ สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ และสื่อประเภทอื่น ๆ เมื่อมองในแง่ตัวเด็กก็จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันเด็กได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ ค่อนข้างมากเพราะในแต่ละวันเด็กได้ใช้เวลาไปไม่น้อยกับสื่อต่าง ๆ เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษต่อเด็ก เพราะอิทธิพลของสื่อมวลชนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก

สื่อแต่ละประเภทต่างก็มีคุณลักษณะเฉพาะที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก เช่น โทรทัศน์ช่วยนำความรู้และประสบการณ์ที่แปลกใหม่มาสู่ผู้รับสารอย่างรวดเร็วกว้างขวาง เป็นสื่อที่ทุกคนสามารถดูได้โดยไม่ต้องใช้สมาธิหรือจินตนาการ เด็กส่วนใหญ่จึงชอบและสามารถใช้เวลาไปกับการชมรายการต่าง ๆ ได้เป็นเวลานาน เป็นสื่อที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดมากที่สุด ในขณะที่วิทยุช่วยเสริมทักษะในด้านการฟัง การคิด และการจับประเด็นสำคัญซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ของบุคคล ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์จะช่วยเสริมทักษะในการอ่าน การจับประเด็น การสรุปความ การคิดอย่างเป็นระบบ การสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างสมาธิ ซึ่งจะเห็นได้ว่าทักษะในการฟังและการอ่านนี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในโลก ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสรับสื่ออย่างหลากหลายและสมดุลจึงเป็นส่วนช่วยในการเรียนรู้ของเด็กและ

³ อุษณีย์ โพธิ์สุข, การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เซเว่น พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2541), หน้า 168-169.

ความสามารถในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของเด็กได้ ซึ่งจะเป็นการเสริมศักยภาพของเด็กให้แสดงออกและพัฒนาได้อย่างเต็มที่

เด็กกลุ่มหนึ่งที่มีความพิเศษน่าสนใจอย่างมาก ได้แก่ "Gifted Child" ซึ่งในปัจจุบันนี้มีผู้ใช้คำแปลภาษาไทยตามความหมายภาษาอังกฤษไว้หลายคำ ยกตัวอย่างเช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กปัญญาเลิศ เด็กอัจฉริยะ เด็กฉลาด เด็กเก่ง และเด็กที่มีพรสวรรค์ เป็นต้น ในงานวิจัยนี้จะเรียก "Gifted Child" โดยใช้คำว่า "เด็กที่มีความสามารถพิเศษ" เพื่อให้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ได้ให้ความหมายไว้ว่า "เด็กที่มีความสามารถพิเศษ" หมายถึงเด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอื่นที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน⁴

เด็กที่มีความสามารถพิเศษมีลักษณะโดยรวม เป็นเด็กที่มีความสามารถสูงทางวิชาการ มีสติปัญญาสูง มีความเฉลียวฉลาด มีความจำเลิศ ช่างซักช่างถาม มีความคิดละเอียดถี่ถ้วน รู้จักเหตุ รู้จักผล สามารถแก้ปัญหาได้ดี มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีความสนใจหลายอย่าง ชอบแสวงหาความรู้ มีความสามารถเป็นพิเศษในด้านต่าง ๆ มีสมาธิดี เด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ถ้าได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่และด้วยวิธีที่ถูกต้องก็จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ของตนได้อย่างเต็มที่และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อสังคม⁵

เด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child) เป็นศัพท์ทางวิชาการที่ใช้เรียกเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง ความสนใจเกี่ยวกับเด็กกลุ่มนี้มีมานานแล้วตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ เช่น พลาโต (Plato) ได้สนับสนุนเด็กที่มีสติปัญญาสูงให้เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ปรัชญา และเวทมนตร์คาถาต่าง ๆ และเชื่อว่า เด็กเหล่านี้สามารถที่จะเป็นผู้นำในสังคมได้ ในศตวรรษที่ 16 ได้มีการแยกเด็กคริสเตียนที่มีความสามารถพิเศษให้เรียนเกี่ยวกับวิชาศิลปะ สงคราม วิทยาศาสตร์ และปรัชญา ซึ่งต่อมาทำให้จักรวรรดิออตโตมาน (Ottoman Empire) มีอำนาจและเจริญก้าวหน้าทางด้านศิลปะ

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 26.

⁵ ดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา, เด็กปัญญาเลิศ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปาณยา, 2531)

วิทยาศาสตร์ และสงครามเป็นอันมาก ในช่วงศตวรรษที่ 19-20 มีสถาบันหลายแห่งในยุโรปเริ่มมีการคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้เข้าเรียนในโครงการศึกษาพิเศษขึ้น และต่อมาในสหรัฐอเมริกาก็ได้เริ่มสนใจในเรื่องเด็กกลุ่มนี้ขึ้นมาเช่นกัน⁶

ปัจจุบันนักการศึกษาทั่วโลกได้ตระหนักดีว่าการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ส่งผลต่อวงการศึกษามากมาย ด้าน เช่น การเน้นระบบความคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งกลยุทธ์หลายอย่างที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียน อันกลายเป็นประโยชน์อันอุดมกับเด็กทั้งหมด โดยไม่ได้แยกแยะว่า "โง่ทึม" หรือ "ฉลาดล้ำ" ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความตระหนักถึงสถานะอันแตกต่างในเรื่องของความสามารถแต่ละด้าน และหาหนทางในการช่วยให้ผู้ที่เกิดมาพร้อมกับศักยภาพที่โดดเด่น ได้อยู่ในโลกนี้ได้อย่างประสบความสำเร็จ เพื่อตนเองและสังคมที่กว้างไกล ไม่ใช่อยู่อย่างเจ็บปวดและโดดเดี่ยวหรือต้องทำลายศักยภาพของตนเพื่อให้ "เหมือนใคร ๆ"⁷

นอกเหนือจากนี้ จากกลไกทางจิตวิทยาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยเฉพาะกลุ่มที่มีสติปัญญาสูงหรือกลุ่มที่มีศักยภาพในระดับที่จะเป็นอัจฉริยะบุคคลภายนอก หากไม่ได้รับการตอบสนองหรือมีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับพวกเขาแล้ว เด็กกลุ่มนี้จะอยู่ในภาวะอาการเครียด โดดเดี่ยว อ้างว้าง หดแรงแจ้งใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความรู้สึกไร้ค่า และหากครอบครัวไม่เข้าใจ ย่อมส่งผลร้ายกับสังคมเพราะเด็กเหล่านี้จะเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ไม่ดีจากสังคมแล้วนำมาทำร้ายสังคมในภายหลัง กรณีศึกษาตามโรงพยาบาลโรคจิต ทัณฑสถาน สถานบำบัดยาเสพติด ฯลฯ ได้ให้ข้อมูลเกินพอที่จะทำให้ให้นักการศึกษา นักจิตวิทยา และนักวิชาการอื่น ๆ หันกลับมาปฏิรูปการศึกษาที่มองเห็นคุณค่าของเด็กกลุ่มนี้ก่อนที่จะสายเกินไปแล้วต้องกลับมาแก้ด้วยความยากลำบากในภายหลัง⁸

ด้วยเหตุนี้ กลุ่มนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Education) ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทาง และสร้างความร่วมมือระดับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันชื่อว่า The World

⁶ วงพัทธ์ ภูพันธ์ศรี, จิตวิทยาเด็กนอกกระดุม(เด็กพิเศษ) (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526), หน้า 71.

⁷ อุษณีย์ โพธิ์สุข, การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ, หน้า 14.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

Council for Gifted and Talented Children (WCGTC) องค์การนี้จัดประชุมนานาชาติทุก ๆ สองปี โดยเริ่มตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975 จนถึงปัจจุบัน ขณะนี้มีประเทศสมาชิกประจำอยู่ 39 ประเทศ โดยมีประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกด้วย⁹

จะเห็นได้ว่าประเทศไทยเริ่มมีการตื่นตัวให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างเต็มที่ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต อย่างไรก็ตามแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พยายามที่จะส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้มากขึ้น แต่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในประเทศไทยก็ยังคงมีอยู่ค่อนข้างจำกัด มีเพียงไม่กี่โรงเรียนเท่านั้นที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หนึ่งในนั้นคือโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ซึ่งตระหนักถึงคุณค่าของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มองเห็นความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ จึงได้มีการจัดตั้งโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นโครงการตัวอย่างที่สามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง

โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)¹⁰ นั้น เกิดขึ้นเมื่อรองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา เป็นคณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ เป็นรองคณบดีปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ระหว่าง พ.ศ. 2516-2528 ทั้งสองท่านต่างเล็งเห็นความสำคัญด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษแตกต่างไปจากเด็กอื่น จึงได้สนับสนุนให้โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) เสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับเด็กเหล่านี้เป็นโครงการในแผนพัฒนาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2531-2534) ศาสตราจารย์ ดร. เกษม สุวรรณกุล ซึ่งเป็นอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเวลานั้น ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคณาจารย์ที่จะมาทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ จึงได้สนับสนุนให้มีการส่งคณาจารย์ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ อาจารย์ที่ได้รับทุนไปศึกษาดูงานในมหาวิทยาลัย British Columbia (U.B.C.) ประเทศแคนาดา

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

¹⁰ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), ม.ป.ป.) (อัดสำเนา)

เป็นคนแรกคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มลิวัลย์ ลับไพรี นับเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ในปีการศึกษา 2534 ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ คณบดีคณะครุศาสตร์ และรองศาสตราจารย์ลินจง อินทร์มพรรย์ รองคณบดี ซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ในเวลานั้น ได้สานต่อโครงการจากจุดเริ่มต้น โดยสนับสนุนให้เริ่มโครงการ "เด็กปัญญาเลิศ" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นรุ่นแรก จำนวน 15 คน อาจารย์คนแรกที่ทำหน้าที่ประธานโครงการเด็กปัญญาเลิศคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มลิวัลย์ ลับไพรี นักเรียนรุ่นแรกดังกล่าวเรียนจบตามหลักสูตรของโครงการในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535 และมีรุ่นต่อมาจนกระทั่งปีการศึกษา 2544 ซึ่งเป็นนักเรียนในโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษรุ่นที่ 11

ในปัจจุบัน รัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีสติปัญญาและความสามารถในระดับสูงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมปัจจุบันและโลกในอนาคต ตลอดจนเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการแสวงหาแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมในการส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เป็นรูปธรรม นำไปปฏิบัติได้ และสามารถแพร่ขยายวงกว้างมากขึ้น เพื่อเป็นการตอบสนองพระราชบัญญัติดังกล่าว และเพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจความหมายของคำจำกัดความของ "เด็กเก่ง" เหล่านี้มากขึ้น คณะกรรมการโครงการเด็กปัญญาเลิศจึงเห็นสมควรให้เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น "โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ" และได้ร่วมมือกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินโครงการนี้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง และเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ได้แก่ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในระดับประถมศึกษาของประเทศไทย และเพื่อส่งเสริมให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้เต็มความสามารถ โดยนักเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการจะต้องผ่านเกณฑ์ต่อไปนี้

1. แบบทดสอบค่าเฉลี่ยสติปัญญาและสมรรถภาพทางสมอง Standard Progressive Matrix ของ Raven

2. มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูง (Grade Point Average)
3. ได้รับการเสนอชื่อจากอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์พิเศษ (Teacher Nomination)
4. ผู้ปกครองเสนอชื่อ (Parent Nomination)
5. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ (Test of Creative Thinking)

โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษกำหนดระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการเป็นเวลา 2 ปี เริ่มจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และสิ้นสุดในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่แต่ละระดับชั้นจะเรียนนอกเวลาเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง การเรียนการสอนที่ใช้ในโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยเฉพาะ โดยอาจารย์ที่ให้ความสนใจและมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยตรง เป็นระบบการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ ได้มุ่งเน้นเนื้อหาเป็นรายวิชา แต่ให้เป็นการบูรณาการศาสตร์หลายสาขาเข้าด้วยกัน และลักษณะกิจกรรมมีความหลากหลายทำท่ายให้คิด ซึ่งช่วยเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ โดยแบ่งการจัดกิจกรรมตามระดับชั้นดังนี้

ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตรแกนจะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ผ่านเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ดังนี้ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และศิลปการแสดง ตามแนวคิดของวิลเลียมส์ (Williams) ซึ่งจะก่อให้เกิด ความคิดคล่องตัว (Fluent Thinking) ความคิดยืดหยุ่น (Flexible Thinking) ความคิดริเริ่ม (Original Thinking) และความคิดละเอียดละออ (Elaborative Thinking) แนวคิดนี้จะทำให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น พร้อมทั้งจะเสี่ยง พยายามที่จะทำสิ่งที่ซับซ้อนและมีจินตนาการที่ดี และมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรระหว่างเปิดภาคเรียน ได้แก่ ทักษะศึกษา และระหว่างปิดภาคเรียน ได้แก่ ค่ายพักแรม

ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรแกนเป็นกิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศตามเอกัตภาพของนักเรียนในโครงการโดยผ่านเนื้อหาของการจัดกลุ่มประสบการณ์ดังนี้ ได้แก่ กลุ่มคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรระหว่างเปิดภาคเรียน ได้แก่ ทักษะศึกษา และระหว่างปิดภาคเรียน ได้แก่ ทักษะศึกษาในประเทศและต่างประเทศ

การประเมินผลโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จะประเมินเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมโครงการ และกิจกรรมและโครงการ ดังนี้ ทางด้านผู้เข้าร่วมโครงการจะทำการประเมินจากการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ (Urban & Jellen 1984) ตามกลุ่มที่นักเรียนสนใจสมัครเข้าเรียน ส่วนทางด้านกิจกรรมและโครงการนั้นจะทำการประเมินจากแบบสอบถามอาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง

ในประเทศไทย การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้นมักจะอยู่ในแวดวงของจิตวิทยาและการศึกษา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของเด็กและรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ แต่ในส่วนของสื่อสารมวลชนนั้น การศึกษาส่วนใหญ่ที่พบมักมุ่งไปที่เด็กปกติทั่วไปในแง่มุมต่าง ๆ และยังไม่เคยพบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเลย ทั้งที่ถือได้ว่าเด็กกลุ่มนี้เป็นผู้รับสารอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้รับสารที่มีความพิเศษโดยเป็นผู้รับสารที่เป็นผู้กระทำ (active audience) เป็นผู้ที่ใช้สื่อตามความต้องการของตน ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในแง่ที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การเลือกสื่อเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ปัญหานำวิจัย

1. การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นอย่างไร
2. การเลือกสื่อเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นอย่างไร
3. การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษสัมพันธ์กับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเข้าใจการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
2. เพื่อเข้าใจการเลือกสื่อเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
3. เพื่อเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การเลือกสื่อเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ ด้านละ 5 คน ในฐานะที่เป็นกลุ่มที่มีความพร้อมในการรับสื่อประเภทต่าง ๆ ได้
2. ในการวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมสื่อประเภทต่าง ๆ ดังนี้ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์ เกม และอินเทอร์เน็ต

นิยามศัพท์

เด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child) หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถสูงทางวิชาการอยู่ในระดับร้อยละ 10-15 แรกของจำนวนนักเรียนในโรงเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการตัดสินใจ มองเห็นปัญหาและแก้ไขได้ มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา และศิลปะ เป็นต้น

การใช้สื่อ หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ การเลือกใช้สื่อ ความต้องการ แรงจูงใจ จุดประสงค์และบริบทในการใช้สื่อ

ข้อสันนิษฐานการวิจัย

การนำสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์ เกม และอินเทอร์เน็ต ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษมี ลักษณะเฉพาะแตกต่างจากเด็กทั่วไป มีความสัมพันธ์กับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็ก แต่ละคน ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกัน นำไปสู่การเลือกใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การเลือกใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อมวลชนให้สามารถสนองตอบความต้องการและความสนใจของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ในการให้ความรู้เพิ่มเติม พัฒนาความสามารถ และเสริมศักยภาพของเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้พัฒนาได้อย่างเต็มที่
2. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้นำไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อมวลชนให้เป็นแหล่งที่ให้ความรู้เพิ่มเติมและกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพของเด็กให้แสดงออกได้อย่างเต็มที่ อันจะเป็นประโยชน์แก่เด็กทุกคนไม่เฉพาะแต่เด็กที่มีความสามารถพิเศษเท่านั้น ซึ่งจะทำให้องค์กรสื่อมวลชนเป็นองค์กรที่เป็นประโยชน์ มีประสิทธิภาพ และมีส่วนในการสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในแง่ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)" ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
2. แนวคิดเกี่ยวกับความสนใจและความต้องการของเด็ก
3. แนวคิดเรื่องการเลือกสรรสื่อ
4. ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ความหมายของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้นมีผู้ให้ไว้หลายอย่างด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น

แซมมวล เอ เคิร์ค¹ (Samuel A. Kirk) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความสามารถพิเศษไว้ว่า หมายถึง เด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูง สามารถเข้าใจเรื่องนามธรรมได้อย่างลึกซึ้ง เรียนได้ดีเกือบทุกวิชา รวมถึง ดนตรี ศิลปะ เครื่องกลไก มีทักษะในการเป็นผู้นำทางสังคม มีความประพฤติในทางที่สังคมยอมรับ

ความหมายที่นักการศึกษาอื่น ๆ ให้ใช้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในระดับร้อยละ 10-15 แรกของจำนวนนักเรียนในโรงเรียน และหรือเด็กที่มีความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ เช่น

¹ Samuel A. Kirk, Educating exceptional children (Boston: Houghten Mifflin, 1965)

คณิตศาสตร์ เครื่องกล วิทยาศาสตร์ ศิลปะ การประพันธ์ สร้างสรรค์ ดนตรี ความเป็นผู้นำ ตลอดจนความสามารถอย่างสร้างสรรค์เป็นยอดในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม²

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายไว้ว่า "เด็กที่มีความสามารถพิเศษ" หมายถึง เด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการ ในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอื่นที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน³

คำนิยามที่มีหลายประเทศนำไปใช้คือคำนิยามของ U.S. Office of Education (1972) และปรับปรุงใหม่ (1993) ให้ความหมายว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่แสดงออกถึงความสามารถอันโดดเด่น หรือแสดงศักยภาพที่จะพัฒนาให้โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ได้ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่มีสภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์คล้ายคลึงกัน หรืออายุพอ ๆ กัน ความสามารถพิเศษอาจมีเพียงด้านเดียวหรือหลายด้านดังต่อไปนี้⁴ คือ

1. ด้านความสามารถทางสติปัญญาทั่วไป (Intellectual Ability)
2. ทางวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่ง (Specific Academic Ability)
3. ความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Ability)
4. ด้านความเป็นผู้นำ (Leadership Ability)
5. ทางศิลปะหรือดนตรี (Visual/Performing Arts&Musics)

และเด็กดังกล่าวมีลักษณะที่ต้องการการศึกษาที่แตกต่างจากระบบการศึกษาปกติ

โดยคุณฐฎี บริพัตร ณ อยุธยา ได้ให้ความหมายของความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้⁵

² วารีย์ ธีระจิตร, การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537), หน้า 125.

³ คุณฉวี โพธิสุข, การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ, หน้า 26.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34.

⁵ คุณฐฎี บริพัตร ณ อยุธยา, เด็กปัญญาเลิศ, หน้า 23-25.

ความสามารถทางสติปัญญาหรือภูมิปัญญาทั่ว ๆ ไป หมายถึง ความสามารถในการเรียน วิชาสามัญทั่ว ๆ ไป หมายถึงเขาวิน โหวพริบ การใช้ความคิดในระดับสูง รวมทั้งการให้เหตุผลและ ความสามารถในการแก้ปัญหาทั่วไปด้วย

ความถนัดในการเรียนทางใดทางหนึ่ง หมายถึง ความสามารถ และความสนใจพิเศษ ในทางวิชาสามัญทางใดทางหนึ่ง

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประกอบด้วยความสามารถหลายด้าน เช่น ได้แก่ความสามารถ ในการหาคำตอบได้หลายคำตอบ ความคิดอ่านที่ไม่ซ้ำแบบใคร ความคิดอ่านที่กว้างขวางแตกแยก เป็นหลายแนว ความสามารถในการเก็บและแจกแจงรายละเอียดได้ คนที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ย่อมแก้ปัญหาได้ดีได้หลายวิธี ไม่ซ้ำแบบใคร สามารถประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ได้

ความสามารถในการเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถนำคนในกลุ่มให้ยอมรับและนับถือ ให้จิตใจโน้มเอียง หรือคล้อยตามความคิดที่วางไว้ด้วยการกระทำ หลักการ อุดมคติ และวาทศิลป์ สามารถปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์ชั้นวิกฤติ สามารถประนีประนอมไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สามารถ ปรับตัวเองเข้ากับความเปลี่ยนแปลงได้ทุกสถานการณ์ และมีความรับผิดชอบสูง

ความสามารถในทางศิลปะดนตรี ได้แก่ความสามารถในทางนาฏศิลป์ ดนตรี การละคร และศิลปะการแสดงแขนงอื่น ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม การประพันธ์ และอื่น ๆ

โฮวาร์ด การ์ดเนอร์⁶ (Howard Gardner) ได้เสนอทฤษฎี "Multiple Intelligence" ซึ่งกล่าวว่า ความสามารถของสมองมนุษย์สลับซับซ้อน เราจึงไม่ควรให้ความสำคัญความสามารถใด ๆ เฉพาะ แล้วทิ้งความสามารถอื่น ๆ ของมนุษย์ไป โดยแบ่งความสามารถของมนุษย์เป็น 7 ด้าน คือ

1. เก่งทางภาษา (Linguistic) คนกลุ่มนี้เป็นนักคิดโดยใช้ภาษา ชอบอ่าน ชอบเขียน เรียนรู้ ได้ดีในเรื่องภาษา จากการเห็น จากการจำเสียง การเข้าใจความหมายของคำ หลักเกณฑ์ของภาษา วิธีการสร้างสรรค์ทางภาษา อาจสังเกตได้จากการพูดหรือการเขียน ซึ่งเป็นลักษณะของนักประพันธ์ นักเขียน และนักพูด เป็นต้น

⁶ Howard Gardner, Frames of mind (New York: Basic Books, 1985)

2. เก่งทางดนตรี (Musical Ability) ชอบที่จะฟัง ทำเสียงเพลง มีสุนทรีย์ทางดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ ได้ยินเสียงเพลงจะต้องเต้นทันที เด็กกลุ่มนี้ชอบจดจำด้วยเสียงเพลง มีความสามารถเรื่องจังหวะ ระดับเสียง อารมณ์ของดนตรี นักประพันธ์เพลง

3. เก่งทางความคิดแบบเหตุผลและแบบนักคณิตศาสตร์ (Logical Mathematic Ability) เป็นคนชอบคิดแบบใช้เหตุผล สร้างและสรุปความคิด ปรับเปลี่ยนระบบวิธีใหม่ ๆ หาทางควบคุมระเบียบต่าง ๆ ชอบกิจกรรมลับสมองประลองปัญญา เกมกลต่าง ๆ เกมที่ใช้ความคิด สนุกสนานกับการเล่นคอมพิวเตอร์

4. เก่งเรื่องทิศทาง มิติสัมพันธ์ (Spatial Ability) คตินึกจินตนาการเป็นรูปภาพ ชอบใช้เวลาวาดภาพออกแบบสิ่งต่าง ๆ ชอบเล่นก่อสร้าง เล่นเครื่องจักรเครื่องยนต์ มีความรวดเร็วเรื่องมิติต่าง ๆ เช่น วิศวกร สถาปนิก จิตรกร นักภูมิศาสตร์ เป็นต้น

5. เก่งทางการกีฬาและใช้กล้ามเนื้อต่าง ๆ (Bodily Kinesthetic Ability) มีความสามารถทางกีฬาต่าง ๆ การเดินรำ เต้นกิจกรรมเข้าจังหวะ บางคนชอบเย็บปักถักร้อย หรือสลักสิ่งต่าง ๆ อาจชอบงานพิมพ์ดีด ได้แก่ พวกนักกีฬา งานช่างต่าง ๆ

6. เก่งเรื่องมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Ability) เข้าใจคน เป็นผู้นำ ตัดสินใจ แก้ปัญหาลดข้อขัดแย้ง ควบคุมคนอื่นได้ดี สามารถเข้าใจผู้อื่น และแสดงการตอบสนองต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เช่น นักการเมือง ครูแนะแนว จิตแพทย์ ผู้ให้คำปรึกษาต่าง ๆ

7. เก่งเรื่องจิตและความคิด (Intrapersonal Ability) เป็นคนที่มีความถ่อมลึกทางเรื่องจิตของตน ความรู้สึกของตน ชอบคิดฝัน สร้างความคิดจินตนาการ มีความเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ทั้งด้านอารมณ์ ความรู้สึก จุดเด่นจุดด้อยของตน คนกลุ่มนี้ ได้แก่ นักเขียน นักคิด นักปราชญ์ และนักบวช เป็นต้น

ลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เราจะสังเกตได้หลายประการด้วยกันที่เป็นองค์ประกอบสำคัญซึ่งเทอร์แมนได้สรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้⁷

⁷ วารีย์ ธีระจิตร, การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ, หน้า 128-129.

1. มีร่างกาย สุขภาพดี และพัฒนาการได้เร็วกว่าเด็กทั่วไป แรกคลอดจะมีน้ำหนักมากกว่า เด็กธรรมดาประมาณ 3/4 ปอนด์ จะเดินได้ก่อนเด็กปกติ 1 เดือน พุดได้ก่อน 3 เดือนครึ่ง อัตราการตายตั้งแต่เล็กน้อยกว่าเด็กปกติ

2. จะรักษาระดับสติปัญญาอยู่ในระดับเดิม คือเมื่อเล็ก ๆ เก่ง พอโตขึ้นก็จะเก่งยิ่งขึ้น คือ มีระดับสติปัญญาสูงเยี่ยม

3. มักจะสนใจนามธรรมได้ดี และสนใจมากกว่ารูปธรรม สนใจทางทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ด้านกีฬาสนใจพอ ๆ กับเด็กทั่วไป ด้านสังคม เทอร์แมนพบว่ากลุ่มเด็กเก่งไม่ค่อยชอบสังคมเท่ากับ เด็กธรรมดา มักไม่ชอบคบค้าสมาคมกับคนหลาย ๆ คน เวลาเล่นจะเล่นอยู่กับเพื่อนสองคนที่ถูกใจ ที่สุด

4. มีระเบียบวินัยดีกว่าเด็กทั่วไป รักความสะอาด ไม่ชอบพูดเท็จ มีเหตุมีผล เสียสละ มีความซื่อสัตย์

5. การทดสอบด้านสุขภาพจิต การปรับตัวร้อยละ 80 ปรับตัวได้ดี ถูกต้อง ร้อยละ 15 มีปัญหาด้านปรับตัวบ้าง ร้อยละ 5 ปรับตัวไม่ได้เลย ในจำนวนพวกที่ปรับตัวไม่ได้นี้มีปัญหาความประพฤตร้อยละ 9 เป็นผู้หญิง และร้อยละ 15 เป็นผู้ชาย จึงสรุปได้ว่า มีความสามารถในการปรับตัวได้ดีตั้งแต่เด็กจนโต

ในด้านลักษณะนิสัยของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น ทั้งดุชฎี บริพัตร ณ อยุธยา⁸ และ วารีย์ ธีระจิตร⁹ ได้กล่าวไว้ใกล้เคียงกันมาก ดังนี้

1. ใช้ศัพท์สูงเกินวัย (Early Use of Advanced Vocabulary) เด็กอายุ 2 ขวบส่วนใหญ่จะพูดประโยคสั้นธรรมดา ๆ ได้ เช่นว่า "แน่ะหมา" หรือ "แน่ะลูกหมา" แต่เด็กสองขวบที่มีปัญญาเลิศ จะใช้คำหลายคำ คำสูงเกินวัยและพูดประโยคยาว ๆ เช่น "หนูเห็นหมาขนสีน้ำตาลอยู่ในสวนหลังบ้าน มันกำลังดมดอกไม้ของเราอยู่แน่ะคะ" เด็กประเภทนี้ยิ่งเจริญวัยยิ่งมีความสามารถพรรณนาหรือบรรยายสิ่งต่างๆ โดยใช้ความรู้สึกนึกคิดสอดใส่ รู้จักใช้ภาพพจน์เปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดเจน

⁸ ดุชฎี บริพัตร ณ อยุธยา, เด็กปัญญาเลิศ, หน้า 39-42.

⁹ วารีย์ ธีระจิตร, การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ, หน้า 129-132.

ยิ่งขึ้น เป็นต้นว่า "หนูมีความรู้สึกเหมือนตัวด้วงที่กำลังคอยเวลาจะเป็นผีเสื้อมีปีกบินได้อย่างไรงั้นเลย" อีกทั้งสามารถเล่าเรื่องที่คิดขึ้นเอง และทั้งที่ได้รับความฟังมาได้อย่างถูกต้อง และเสริมรายละเอียดได้

2. มีตาแหลมคม รู้จักสังเกตสิ่งต่าง ๆ ได้ถี่ถ้วน และมีความอยากรู้อยากเห็น (Keen Observation and Curiosity) เด็กที่มีความสามารถพิเศษมีประสาทและความรู้สึกที่ไว และละเอียดประณีตเป็นพิเศษ มีสายตาที่แหลมคม เก็บรายละเอียดได้อย่างดีเยี่ยมตั้งแต่เยาว์วัยทีเดียว เด็กประเภทนี้จะสามารถจดจำได้ว่า เครื่องเล่น เครื่องใช้จัดวางไว้ที่ไหนบ้าง เมื่อเล่นแล้วก็จะสามารถเก็บไว้ที่เดิมได้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังเป็นเด็กที่มีความอยากรู้อยากเห็นอย่างประมาดมิได้ เด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ปกติจะร่ำรำคาถามานานาชนิดใส่ผู้ใหญ่ตลอดเวลาอยู่แล้ว แต่สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษจะตั้งคำถามยาก ๆ แปลก ๆ เป็นต้นว่า "พระจันทร์แขวนอยู่บนท้องฟ้าได้อย่างไรนะคะ" "เวลาหิมะละลายแล้ว ใ้สี่ขวามันหายไปไหนหมด"

3. สามารถจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย (Quick and Easy Retention of Information) เด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถจดจำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาได้อย่างง่ายดายกว่าเด็กธรรมดาสามัญ ซึ่งส่วนมากจะลืมง่ายและไม่ได้สังเกตใส่ใจอะไรด้วยซ้ำไป เป็นต้นว่า เด็กหกขวบที่มีความสามารถพิเศษคนหนึ่ง เมื่อกลับจากไปชมพิพิธภัณฑ์สถานเกี่ยวกับอวกาศมาแล้ว ก็สามารถที่จะเขียนรูปจรวดที่เพิ่งไปเห็นมาหยก ๆ ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องทุกประการ

4. สมาธิดีเยี่ยม (Period of Intense Concentration) เด็กส่วนมากมีสมาธิไม่สู้ดีนัก สนใจอะไรชั่วครู่ชั่วยามเท่านั้น แต่เด็กหนึ่งขวบที่มีความสามารถพิเศษสามารถที่จะนั่งนิ่ง ๆ ฟังผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้บรรดาพี่ ๆ ฟังได้นานกว่าห้านาที เด็กวัยเรียนที่มีความสามารถพิเศษสามารถหมกมุ่นอยู่กับงานที่ครูกำหนดให้ทำหรือหนังสือที่ครูมอบให้อ่านอย่างเอาเป็นเอาตาย จนกระทั่งลืมทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ได้ยินเสียงคนเรียกหรือพูดด้วยซ้ำไป ทั้ง ๆ ที่หนังสือและงานที่ครูกำหนดให้ทำก็มักจะสูงกว่าระดับที่ตนเรียนถึงสองชั้นเรียน

5. มีความสนใจอันกว้างขวางและลึกซึ้ง (Wide Range of Interest) เด็กที่มีความสามารถพิเศษมีแรงผลักดันหรือแรงบันดาลใจให้สำรวจค้นคว้าอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง มักจะทุ่มเททุกอย่างลงไปทำงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งเป็นระยะถึงเดือนหนึ่งได้ ถ้าจะเปลี่ยนเนื้อหาวิชาก็สามารถลงทุนลงแรงได้ ในระดับเดียวกัน เนื้อหาที่ค้นคว้าก็มักจะเป็นอะไรก็ได้ ตั้งแต่เรื่องของสัตว์โบราณ ไดโนเสาร์ จนกระทั่งวรรณคดีฝรั่งเศส

6. มีความสามารถที่จะเข้าใจสิ่งที่ซับซ้อน และเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ (Ability to Understand Complex Concepts and Relationship) เด็กที่มีความสามารถพิเศษมีความสามารถที่จะมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย สามารถที่จะมองเห็นลักษณะที่เกี่ยวข้องได้หลายแบบ สามารถที่จะประยุกต์ใช้ความคิดความเข้าใจซึ่งเด็กทั่วไปในวัยเดียวกันมองไม่เห็นเลย เป็นต้นว่า เมื่อเด็กธรรมดาตามองเห็นเชือกห่อของเส้นหนึ่งก็จะคิดแต่ว่าเชือกนี้มีประโยชน์เพียงผูกมัดหีบห่อ เห็นดินสอก็เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับขีดเขียนเท่านั้น แต่สำหรับเด็กที่มีปัญญาเฉียบแหลมจะเอาทั้งสองสิ่งนี้ที่มีลักษณะแตกต่างกันมาผสมผสานและคิดเครื่องใช้ใหม่เป็นวงเวียน เป็นต้น นอกจากนี้เด็กที่มีความสามารถพิเศษจะมีความเข้าใจในนามธรรมในวัยยังเยาว์มากทีเดียว (Precocious Understand of Abstract) เช่น เมื่อให้อธิบายความหมายของ "ความยากจน" เด็กธรรมดาสามัญก็จะพูดแต่เพียงว่า "หนูก็เป็นเด็กขี้หิวอยู่ตลอดเวลาอะซิคะ" แต่เด็กที่มีความสามารถพิเศษจะอธิบายความได้อย่างคมคายกว่านี้มากนัก "ความจนจะมีปัญหาต่อเมื่อมีคนรวยกว่าอยู่ในสังคมเดียวกัน"

7. มีทักษะสูงในการแยกแยะแจกแจง และมีความโน้มเอียงที่จะเข้มงวดกวัดขั้นกับตนเอง (Acute Analytical Skills and Tendency to Self - Criticism) ในขณะที่เด็กธรรมดาส่วนมากมีความประทับใจจะไร้ง่าย ๆ ทั้งถูกผู้คนจูงให้คิดตามอย่างง่ายดาย แต่เด็กที่มีปัญญาเฉียบแหลมจะมีความสามารถที่จะประเมินค่าของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเที่ยงตรง (More Objectively Evaluation) สามารถมองเห็นช่องว่างระหว่างคำพูดและการกระทำของคนทั้งปวง จะไม่มีหรือที่จะทัดทานหรือทำลายผู้ใหญ่และกฎระเบียบต่าง ๆ คำพูดที่ได้ยินอาจเป็นดังนี้ "การที่เป็นผู้ใหญ่กว่า ตัวโตกว่า ไม่ได้หมายความว่า จะเก่งกว่าเสมอไป" โดยเหตุที่มีวิริยะอุตสาหะที่จะทำอะไรทุกอย่างให้ได้ด้อย่างไม่มีที่ติ (Striving for Perfection) เด็กปัญญาเฉียบแหลมเหล่านี้มักจะเข้มงวดกวัดขั้นกับตนเองเป็นที่สุด มักจะบ่นกับตนเองว่า "ทำไมฉันถึงจะขยันให้ได้มากกว่านี้ไม่ได้นะ" "ทำไมฉันจึงสอบให้ได้คะแนนสูงกว่านี้ไม่ได้นะ"

8. มีความคิดอ่านนอกระเบียบแบบแผน ชอบคิดอะไรเล่นสนุก ชอบคิดทำอะไรอย่างอิสระ มีประสาทความรู้สึกนึกคิดลึกซึ้ง ประณีต ว่องไวเป็นพิเศษ (Nonconformity, a Sense of Playfulness, Independence and Acute Sensitivity) มีชื่อเสียงมากเป็นพิเศษในการออกความคิดเห็นแปลก ๆ นอกกรอบกรอบ มีอารมณ์ขันอย่างหาที่เปรียบได้ยาก สามารถผ่อนคลายความตึงเครียดได้ทุกครั้งที่ต้องการ ชอบทำงานโดยอิสระ มีความรู้สึกลึกซึ้งประณีตต่อเหตุการณ์และบุคคลอื่น ๆ ในขณะที่เพื่อนในวัยเดียวกันยังบักบั่นมุงมั่นที่จะเขียนหน้าคนให้ถูกต้อง โดยการใส่ตาคน หู

จุมูก และรายละเอียดอื่น ๆ ให้ครบถ้วน เด็กที่มีความสามารถพิเศษไม่เพียงแต่จะสามารถทำสิ่งเหล่านี้ได้อย่างง่ายดายเท่านั้น แต่จะสามารถเขียนรูปคนที่จักรยานยนต์ได้ด้วยซ้ำไป

9. มีความสามารถที่จะอ่านหนังสือในระดับเดียวกับเด็กที่เรียนสูงกว่าสองชั้นเรียนเป็นอย่างน้อย (Ability to Read Two Years Above Grade Level) สิ่งที่เราจะต้องใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาก็คือ อายุของเด็กเมื่ออ่านหนังสือออก และวิธีการที่ช่วยให้เด็กพวกนี้อ่านหนังสือออก เด็กที่มีความสามารถพิเศษหลายคนอ่านออกตั้งแต่ชั้นอนุบาลและอ่านออกได้เองด้วย

10. ความถนัดและความสนใจพิเศษ เด็กที่มีความถนัดสูงและมีความสนใจในวิชาบางอย่างมาก เช่น ดนตรี วาดเขียน จะเห็นแววได้ชัดตั้งแต่เยาว์วัยทีเดียว

เด็กที่มีความสามารถพิเศษก็มีปัญหาเช่นเดียวกับเด็กอื่น ๆ แม้ว่าโดยปกติคนทั่วไปมักจะเข้าใจว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่ไม่มีปัญหาเพราะเด็กเหล่านี้สามารถเล่าเรียนหรือเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ดีและประสบความสำเร็จสูง ดังนั้นพ่อ แม่ ครู อาจารย์ และเพื่อนฝูงจึงนิยมชมชอบ ซึ่งถ้ามองดูผิวเผินแล้วก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร แต่ในความเป็นจริงเด็กที่มีความสามารถพิเศษก็มีปัญหาเหมือนเด็กอื่น ๆ ซึ่งปัญหาของเด็กเหล่านี้จะต่างออกไปจากเด็กปกติตรงที่ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวทางการเรียน และบางคนก็ไม่มีโอกาสได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะเด็กอยู่ในสภาพการณ์ที่ไม่ท้าทายหรือเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถหรือความถนัดของแต่ละบุคคลออกมา ดังนั้นจึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ท้อแท้ สิ้นหวัง รู้สึกเบื่อหน่าย หลีกหนีการปฏิบัติตามเป้าหมายของครูหรือทางโรงเรียน ในที่สุดก็ต้องลาออกจากโรงเรียนหรืออาจจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวก่อความสงบในชั้นเรียนได้

ประมาณร้อยละ 20-30 ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษยังมักจะมีปัญหาในเรื่องการปรับตัวมาก ทั้งนี้เพราะเด็กเหล่านี้มักจะมีปัญหาขัดแย้งกับครู ครูจะไม่ค่อยชอบเด็กที่มีความคิดแปลกๆ นอกกรอบนอกทางซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ครูมักคิดว่าเด็กกลุ่มนี้ชอบเพื่อฝันมากเกินไปจึงมักเห็นเป็นเรื่องตลกมากกว่าความเป็นจริง นอกจากนั้นเด็กที่มีความสามารถพิเศษมักมีปัญหาในเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กกลุ่มนี้มักจะตัวเล็กกว่าเพื่อนๆ ในชั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อยู่ในวัยรุ่นจะเห็นเด่นชัดมาก เพื่อน ๆ มักจะตัวโตกว่าทำให้ไม่อยากจะเล่นด้วย ประกอบกับความสนใจของเด็กที่มีความสามารถพิเศษจะไม่ค่อยเหมือนกับเด็กทั่ว ๆ ไป เช่น เด็กปกติชอบเล่นกีฬาที่ใช้กำลัง แต่เด็กที่มีความสามารถพิเศษจะชอบ

กีฬาที่ต้องใช้สมอง เด็กที่มีความสามารถพิเศษจึงเล่นกับเด็กปกติไม่ค่อยได้ทำให้มีปัญหากับการปรับตัวกับเพื่อนมาก

เป็นเรื่องแปลกที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษมักจะมีความรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าเพื่อน ๆ ในเรื่องของการเล่นกีฬา โดยเฉพาะเด็กผู้ชาย ทั้ง ๆ ที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษมักจะได้เปรียบกว่าเด็กปกติในเรื่องของการใช้ทักษะการพูด การคิด เกี่ยวกับเรื่องนามธรรมและความมีเหตุผล แต่ในด้านกีฬาแล้ว เด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ผู้เด็กปกติไม่ได้ ความรู้สึกด้อยของเด็กเกิดจากการที่พ่อแม่วิตกกังวลในตัวเด็กมากเกินไป พ่อแม่มักจะคาดหวังเด็กที่มีความสามารถพิเศษไว้สูงมากกว่าจะต้องสามารถสอบวิชาต่าง ๆ ได้คะแนนดี จะต้องสอบให้ได้ที่หนึ่งเสมอ ทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวลกลัวว่าถ้าสอบตกหรือได้คะแนนไม่ดีแล้วจะทำให้พ่อแม่ผิดหวังมากซึ่งความคาดหวังของพ่อแม่ย่อมเป็นแรงกดดันต่อเด็กทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจและมีปัญหาในเรื่องของอารมณ์ต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับความสนใจและความต้องการของเด็ก

รัฐจวน อินทรกำแหง¹⁰ ได้สรุปเกี่ยวกับความสนใจเรื่องราวที่ต่างกันของเด็กวัยต่างกันได้ไว้ดังนี้

เด็กวัย 9-10 ปี เป็นวัยที่สนใจเรื่องชีวประวัติ วิทยาศาสตร์ งานอดิเรก รวมทั้งเริ่มมีการบูชา วีรบุรุษ วีรสตรี

เด็กวัย 11 ปี เด็กชายยังคงชอบเรื่องผจญภัย ลึกลับ การค้นคว้า ประดิษฐ์ วิทยาศาสตร์ ตลอดจนเครื่องยนตร์กลไก เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง ธรรมชาติ และเริ่มชอบเกี่ยวกับเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ

เด็กวัย 12 ปี เด็กชายชอบเรื่องที่มีการจบอย่างขมวดปมไว้ให้คิด ชอบการผจญภัย ประวัติศาสตร์ กีฬา ฯลฯ ส่วนเด็กหญิงยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ชอบเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ มากขึ้น เรื่องผจญภัยยังคงชอบอยู่ บางทีก็ชอบเรื่องเกี่ยวกับอาชีพด้วย

¹⁰ รัฐจวน อินทรกำแหง, "ความสนใจในการอ่านของเด็กเล็ก," ใน วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิชมเนศ, 2520), หน้า 60-66.

นอกจากนี้ บันลือ พุกษะวัน¹¹ ก็ได้รวบรวมความสนใจและความต้องการของเด็กไว้ เช่นเดียวกัน โดยกล่าวถึงเด็กวัยประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไว้ ดังนี้

เด็กวัยประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5-6) ต้องการความเป็นอิสระมากขึ้น ต้องการแบบอย่าง ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เริ่มเพื่อฝันถึงความคิดเกี่ยวกับอาชีพในอนาคตของตน เด็กชายสนใจเรื่อง เครื่องยนต์กลไก เกษตรกรรม ส่วนเด็กหญิงสนใจเรื่องครอบครัว การเรียน

ผาสุก มุทฺธเมธา¹² ได้แสดงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ ซึ่งจะ แตกต่างกันออกไป คือ

ความต้องการของเด็ก

วัยเด็กตอนกลาง (6-12ปี) ต้องการการเล่น การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ความสนุกสนาน ความบันเทิง ความรัก ความสำเร็จ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ การเป็นที่ยอมรับของ เพื่อน ๆ การพักผ่อน การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ การบริการผู้อื่น การคิดริเริ่มสร้างสรรค์งาน ด้วยตนเอง และต้องการคำแนะนำ

ความสนใจของเด็ก

อายุ 9-11 ปี เด็กหญิงชอบเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เรื่องตื่นเต้น ผจญภัย สนุกสนาน เรื่องธรรมชาติ ส่วนเด็กชายสนใจเรื่องตื่นเต้น ผจญภัย ลึกลับซับซ้อน กีฬา เครื่องจักรกล และเรื่อง เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹ บันลือ พุกษะวัน, วรรณกรรมกับเด็ก (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 13-17.

¹² ผาสุก มุทฺธเมธา, การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก (กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและ เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครู สอนคูสิต สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2530), หน้า 40-50.

อายุ 12 ปี สนใจเรื่องผจญภัย ท่องเที่ยว การ์ตูน เรื่องลึกลับ ผูกปมให้คิด และเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ อายุ 13 ปี สนใจเรื่องเครื่องยนต์กลไก สิ่งประดิษฐ์ การผจญภัย นวนิยาย บทกวีที่เกี่ยวกับความรัก ความงาม ธรรมชาติ ชีวิต

แนวคิดเรื่องการเลือกสรรสื่อ

การเปิดรับสื่อของมนุษย์มีเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เนื่องจากมีความต้องการข้อมูลที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และเมื่อมีข้อมูลที่ส่งออกมาจากสื่อมากขึ้น จึงทำให้เกิดกระบวนการในการเลือกใช้และเปิดรับสื่อเฉพาะที่ต้องการและเป็นประโยชน์กับตนเอง นักการสื่อสารและผู้เชี่ยวชาญได้พยายามสร้างความเข้าใจในเรื่องการเลือกเปิดรับสารไว้หลากหลาย ดังนี้

ชาร์ลส์ อาร์ ไวท์¹³ (Charles R. Wright) กล่าวว่า คนจะเลือกรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาที่คิดว่าน่าสนใจที่สุด และจะพึงพอใจเมื่อสอดคล้องกับประสบการณ์และความคิดเห็นเดิมที่มีอยู่

โจเซฟ ที แคลปเปอร์¹⁴ (Joseph T. Klapper) สรุปไว้ว่า โดยส่วนใหญ่แล้วคนมีแนวโน้มที่จะเลือกรับเนื้อหาที่สอดคล้องกับทัศนคติและความสนใจที่มีอยู่ของตน และจะหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความสนใจของตน

ชาร์ลส์ เค แอทกิน¹⁵ (Charles K. Atkin) กล่าวว่า ยิ่งบุคคลเปิดรับข่าวสารมาก ยิ่งทำให้หูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคนที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย บุคคลจะเลือกรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตามความต้องการของตน

ผู้รับสารจะมีกระบวนการในการเลือกสรรสื่อ ดังนี้

¹³ Charles R. Wright, Mass communication: a sociological perspective (New York: Random House, 1927), p.109.

¹⁴ Joseph T. Klapper, The effects of mass communication (New York: The Free Press, 1960), p.19.

¹⁵ Charles K. Atkin, New model for mass communication Research (New York: The Free Press, 1973), p.208.

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสารของมนุษย์ ผู้รับสารจะเลือกรับสื่อและข่าวสารต่าง ๆ จากแหล่งต่าง ๆ ตามความต้องการและตามความสนใจเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตน โดยมักจะเลือกใช้สื่อที่เสนอข่าวสารและความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดและทัศนคติของตนเอง เพราะโดยธรรมชาติคนจะมีความต้องการอย่างยิ่งที่จะปกป้องรักษาและส่งเสริมความคิดเกี่ยวกับตนเอง

2. การเลือกสนใจ (Selective Attention) เนื่องจากสมองของมนุษย์เราสามารถรับข้อมูลได้จำกัด ในเวลาหนึ่ง ๆ สมองของเราจะถูกระงับจากข่าวสารต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นจึงต้องมีการคัดเลือกข่าวสารว่าเป็นสิ่งที่ควรรับรู้หรือไม่ โดยที่ผู้รับสารจะมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติที่มีอยู่และขณะเดียวกันก็พยายามหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกละจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ฉะนั้นการลดหรือหลีกเลี่ยงความรู้สึกละก็คือการเลือกรับสารเฉพาะที่สอดคล้องกับความคิดของตน

3. การเลือกรับรู้และตีความ (Selective Perception and Interpretation) หลังจากเลือกเปิดรับสื่อ เลือกสรรตามความเหมาะสมและตามความต้องการของตนเองแล้ว ขั้นตอนมาคือการเลือกรับรู้และเลือกตีความสารที่ได้รับ การรับรู้และการตีความมีความเกี่ยวข้องกันจนเกือบจะเป็นสิ่งเดียวกัน ผู้รับสารจะเลือกรับรู้และตีความหมายของสารให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับประสบการณ์หรือทัศนคติความเชื่อของตนเองเท่านั้น ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ค่านิยม ทัศนคติ ความต้องการ ความหวังแรงจูงใจ สภาพร่างกายและอารมณ์ในขณะนั้น สารที่ไม่สอดคล้องกับความคิด ทัศนคติ ความเชื่อที่ตนเองมีอยู่ก็จะถูกตัดทิ้ง หรือถูกบิดเบือนเพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติ ความเชื่อของตนเองด้วย

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) เมื่อผู้รับสารได้เลือกให้ความสนใจ เลือกรับรู้และตีความสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตนเองแล้ว ผู้รับสารก็ยังมีแนวโน้มที่จะเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารเฉพาะที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของตนเอง เพื่อเป็นการช่วยเสริมทัศนคติ ความคิด ความเชื่อเดิมของตนให้มั่นคงยิ่งขึ้น และมักจะลืมส่วนที่ไม่ตรงกับความคิดของตน

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับข่าวสารของมนุษย์อีก ดังนี้¹⁶

1. ประสบการณ์ ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกันไปตามประสบการณ์
2. การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะทำการแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองต่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของตน
3. ภูมิหลัง ผู้รับสารที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจะทำให้ความสนใจต่อเนื้อหาแตกต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้มีความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับสาร เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้รับสาร ที่ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับสารแตกต่างกัน
6. บุคลิกภาพ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. อารมณ์ สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสาร หรือเป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจความหมายของข่าวสารก็ได้
8. ทัศนคติ จะเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้พบ

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ

แนวทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจ (Uses and Gratifications Approach) อยู่ภายใต้กรอบทฤษฎีที่นักการสื่อสารมวลชนเรียกกันว่า ทฤษฎีเชิงหน้าที่ (Functional Perspective) การวิเคราะห์ในเชิงหน้าที่ของสื่อมวลชนนี้ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมและปรากฏการณ์ในสังคมมนุษย์ต่างก็เกี่ยวข้องกันในเชิงหน้าที่ต่อกัน กล่าวคือ มีความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบทั้งแบบลูกโซ่และแบบวงจร ดังนั้นพฤติกรรมของมนุษย์จึงอาจจะอธิบายได้ว่าเกิดขึ้นจากความต้องการ (needs) ซึ่งความต้องการของแต่ละคนจะมีที่มาต่าง ๆ กัน พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของบุคคลเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการอันเกิดจากพื้นฐานด้านจิตใจของบุคคลนั้น ๆ และประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับจากสถานการณ์ทางสังคมของเขา แม้ว่าการใช้สื่อมวลชนนั้นจะไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับความต้องการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ แต่ก็เป็นที่น่าสนใจว่าน่าจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการบางอย่าง ตัวอย่างเช่น ความต้องการข่าวสารข้อมูล หรือการเปิดรับสื่อมวลชนอาจเป็น

¹⁶ Wilbur Schramm, Channels and audiences (Chicago: Ran Mc Nally Collage Publishing Company, 1973), pp.121 - 122.

ธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องขาดเซบบางสิ่งบางอย่างที่ขาดไปหรือหาไม่ได้ในขณะนั้น เช่น ความต้องการมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ดังนั้น การบริโภคสื่อจึงถือได้ว่าเป็นตัวแปรที่ช่วยให้ระบบสังคมของมนุษย์เข้าสู่สมดุล และทำให้มนุษย์มีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติได้ดียิ่งขึ้น พฤติกรรมการรับสารของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดจากปฏิกิริยาตอบโต้ต่อความต้องการของมนุษย์เองที่จะรักษารูปแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาให้ระบบชีวิตของตนคงอยู่ได้อย่างปกติ¹⁷

การศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจของผู้รับสารเป็นแนวคิดหนึ่งทางด้านการสื่อสารที่เน้นผู้รับข่าวสารในแง่ที่ผู้รับสารคือผู้ตัดสินใจ มีการเลือกใช้สื่อ (Media Use) โดยอาศัยพื้นฐานความต้องการของตนเป็นหลัก เชื่อว่าผู้รับสารเป็นผู้กำหนดว่าตนต้องการอะไรจากสื่อใด สารประเภทไหน และสารที่ได้นั้นไปตอบสนองความต้องการของตนอย่างไร นำไปใช้หลังจากรับสารอย่างไร เป็นการให้ความสำคัญกับผู้รับสารในฐานะที่เป็นผู้กระทำการสื่อสาร ไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนเท่านั้น แต่เป็นคนเลือกใช้สื่อเพื่อรับสารที่สามารถตอบสนองความต้องการและความพอใจของตน แนวทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจจะเน้นที่การอธิบายเชิงเหตุผลต่อเนื่อง ซึ่งความต้องการ (และที่มาของความต้องการ) แรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจที่ติดตามมาจะเชื่อมโยงต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่

ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจนี้ เปลี่ยนความสนใจจากความตั้งใจของผู้สร้างสารมาเป็นความต้องการของผู้ใช้สาร ศึกษามนุษย์มากกว่าข้อความข่าวสารของการสื่อสาร มีข้อสรุปที่ยอมรับกันได้ ดังนี้คือ มนุษย์จงใจและแสวงหาข่าวสาร ไม่ได้ถูกยัดเยียดให้อ่าน ดู หรือ ฟัง มีการเลือก การหลบหลีกข่าวสารได้ถ้าต้องการ มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายการใช้สื่อมวลชน มนุษย์เป็นผู้กำหนดความต้องการของตัวเองจากความสนใจและแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในกรณีต่าง ๆ กัน ส่วนทางด้านการศึกษาสื่อมวลชนเองก็ต้องแข่งขันกับสิ่งเร้าอื่น ๆ อีกหลายอย่างที่อาจสนองความต้องการรับรู้ของมนุษย์ได้

¹⁷ ยุบล เบญจรงค์กิจ, การวิเคราะห์ผู้รับสาร, หน้า 84.

เดนนิส แม็คควอล เจย์ จี บลูมเลอร์ และบราวน์ จูเนียร์¹⁸ (Dennis McQuail, Jay G. Blumler and Brown J.R.) ได้กล่าวถึงตัวแปรความพึงพอใจไว้ 4 กลุ่ม คือ

1. ความเพลิตเพลิน (Diversion) เป็นรูปแบบในการใช้สื่อเพื่อหลบหนีจากปัญหาต่าง ๆ หรือหลบเลี่ยงออกมาจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันที่ซ้ำซากจำเจ และผ่อนคลายอารมณ์
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relation) เป็นการใช้สื่อเพื่อเสริมความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสังคม เพื่อให้มีเรื่องราวต่าง ๆ ไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่น เพื่อให้มีโอกาสที่จะใช้เวลาอยู่ร่วมกันในครอบครัว
3. ลักษณะเฉพาะของปัจเจกบุคคล (Personal Identity) เป็นการใช้สื่อเพื่อตอกย้ำหรืออ้างอิงกับกลุ่ม ค้นหาข้อมูล ความจริง ในการเสริมเอกลักษณ์ความเชื่อของตน
4. ติดตามข่าวสาร (Surveillance) เป็นหน้าที่พื้นฐานในการเปิดรับสื่อ

แม็คควอล และคณะ ได้ศึกษาตัวแปรความต้องการของผู้รับสารจากสื่อมวลชนไว้ดังนี้¹⁹

1. ความต้องการสารสนเทศ
 - 1.1 เพื่อทราบเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัวและสังคม
 - 1.2 เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ ความคิดเห็น รวมถึงการตัดสินใจ
 - 1.3 สนองความอยากรู้อยากเห็น และสนองความสนใจ
 - 1.4 เป็นการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง
 - 1.5 สร้างความรู้สึที่มั่นคง

¹⁸ Dennis McQuail, Jay G. Blumler and Brown Jr., The television audience: a revised perspective in sociology of mass communication (New York: Dennis Penquin Book, 1972)

¹⁹ ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531)

2. ความต้องการสร้างควมมีเอกลักษณ์ให้แก่บุคคล
 - 2.1 ให้แรงเสริมแก่ค่านิยมส่วนบุคคล
 - 2.2 ให้ตัวแบบทางพฤติกรรม
 - 2.3 แสดงออกร่วมกับค่านิยมของคนอื่น ๆ
 - 2.4 มองทะลุภายในตนเอง

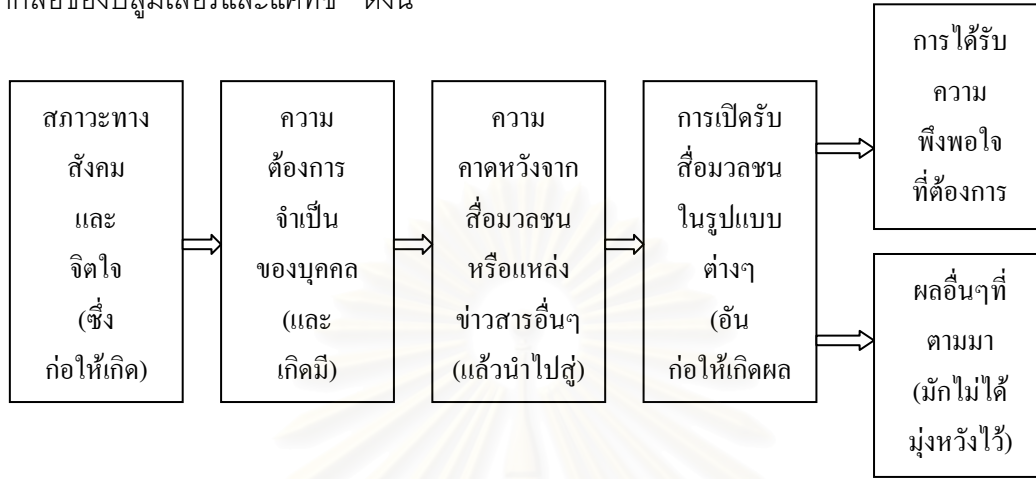
3. ความต้องการรวมตัวและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
 - 3.1 มองทะลุเข้าไปในสภาพแวดล้อมของผู้อื่น
 - 3.2 แสดงออกร่วมกับผู้อื่น และเกิดความรู้สึกในลักษณะที่เป็นเจ้าของ
 - 3.3 นำไปใช้ในการสนทนาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
 - 3.4 ใช้แทนเพื่อน
 - 3.5 ช่วยในการดำเนินตามบทบาททางสังคม
 - 3.6 สร้างสายสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน และสังคม

4. การต้องการความบันเทิง
 - 4.1 การหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงจากปัญหาต่าง ๆ
 - 4.2 การผ่อนคลาย
 - 4.3 ได้วัฒนธรรมที่เป็นของแท้ ความสนุกสนานทางสุนทรียะ
 - 4.4 ได้มีอะไรทำเพื่อใช้เวลาให้หมดไป
 - 4.5 ปลดปล่อยอารมณ์
 - 4.6 เป็นการกระตุ้นทางเพศ

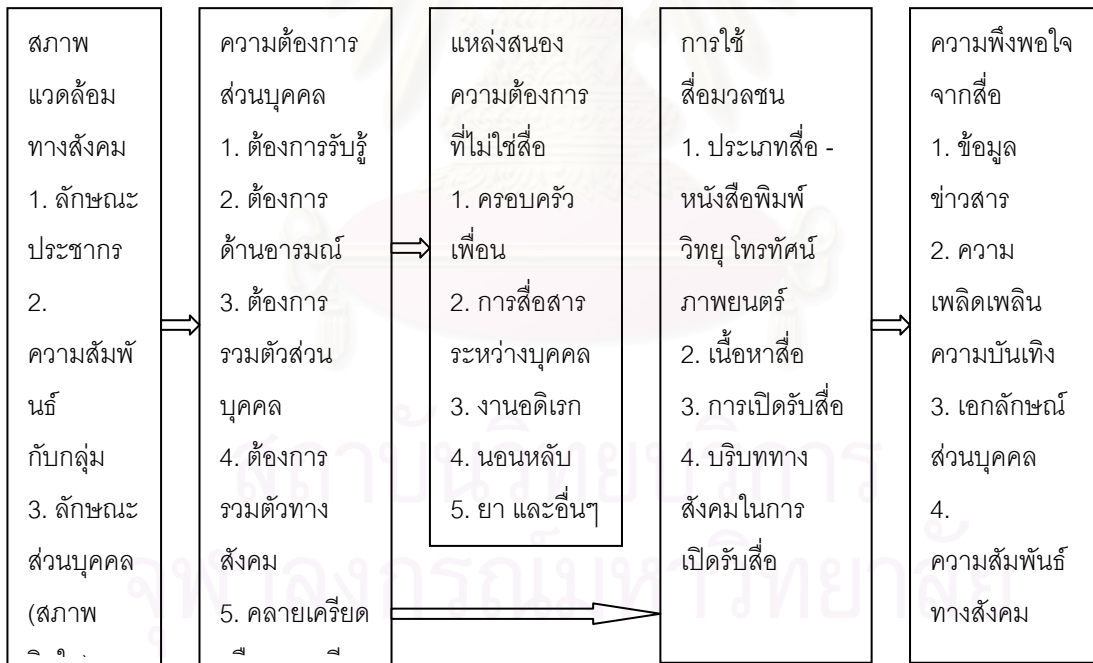
ความต้องการในการใช้สื่อมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ในคุณประโยชน์ของสื่อ และปัจจัยด้านตัวบุคคลก็มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อด้วยเช่นกัน ดังนั้นผลของการสื่อสารมวลชนในแนวทฤษฎีนี้จึงขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงใจที่มาจากปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางจิตวิทยาของผู้ใช้สื่อที่มีต่อข่าวสารต่าง ๆ ที่ส่งผ่านมาทางสื่อมวลชน ซึ่งแต่ละบุคคลย่อมมีความต้องการในการใช้ข่าวสารสนองตอบความพึงพอใจด้วยเหตุผลที่ต่างกัน

กล่าวโดยสรุปคือการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาวะทางสังคมและจิตใจซึ่งก่อให้เกิดความต้องการจำเป็นของบุคคล และเกิดมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่น ๆ แล้วนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนใน

รูปแบบต่าง ๆ อันก่อให้เกิดผลคือการได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการหรือผลอื่น ๆ ที่ตามมาที่ไม่ใช่ผลที่คาดหวังไว้ เป็นการอธิบายพฤติกรรมการใช้สื่อว่ามีความสัมพันธ์กับความต้องการและการสนองความพึงพอใจของมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากแบบจำลองการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อของบลูมเลอร์และแคทซ์²⁰ ดังนี้

นอกจากนี้ยังมีแบบจำลองการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่ออีกอันหนึ่งที่นำเสนอของแทน²¹ ดังนี้

²⁰ Jay G. Blumler and Elihu Katz, The uses of mass communication: current perspectives on uses and gratifications research (Beverly Hills: Sage Publications, 1974)

²¹ Alexis S. Tan, Mass communication theories and research, 2nd ed (New York: Macmillan Publishing Company, 1986)

เป็นที่น่าสังเกตว่าแบบจำลองการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อโดยมากนั้นมักจะแยกส่วนที่เป็นผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารมวลชนออกไป และจะเริ่มต้นด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้รับสารเกิดการเลือกเนื้อหาสื่อ ทั้งนี้เนื่องจากสมมติฐานเบื้องต้นของแบบจำลองการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อคือการใช้ที่ผู้รับสารเป็นผู้เลือกเนื้อหาที่ดูน่าพึงพอใจมากที่สุด โดยระดับของความพึงพอใจที่ได้รับนั้นจะขึ้นอยู่กับความต้องการ (และความสนใจ) ของแต่ละคน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาเบลแมน²² (Abelman) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจลำดับเหตุการณ์ชั่วคราว (Temporal Sequencing) ทางโทรทัศน์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Gifted, LD, and Gifted/LD Children) การวิจัยนี้สนับสนุนความคิดของการดูโทรทัศน์ในฐานะที่เป็นกิจกรรมที่ต้องเรียนรู้โดยการเน้นความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการรับรู้และทักษะทางด้านภาษากับความเข้าใจวิธีการเล่าเรื่องทางโทรทัศน์ที่ถูกต้อง ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะแสดงระดับความเข้าใจรูปแบบการนำเสนอมากกว่าเด็กปกติ และเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียน เด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ดูโทรทัศน์มากจะสามารถเข้าใจรูปแบบการนำเสนอทางโทรทัศน์ได้ดีกว่าเด็กที่ดูโทรทัศน์น้อยหรือปานกลาง

พาลเมอร์²³ (Palmer) ได้วิจัยเรื่องรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เพื่อสำรวจลักษณะการเลือกชมรายการโทรทัศน์และความแตกต่างของเด็กในแต่ละระดับในการเลือกชมรายการโทรทัศน์ โดยศึกษาในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา นอกจากนี้ได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ด้วย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เด็กชั้นประถมศึกษาชมโทรทัศน์สัปดาห์ละ 21 ชั่วโมงและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นในปีต่อไป เด็กเล็กชมโทรทัศน์สัปดาห์ละ

²² Robert Abelman, "Gifted, LD, and gifted/LD children's understanding of temporal sequencing on television," Journal of Broadcasting & Electronic Media 39, No. 3 (1995): 297-308.

²³ Edward Palmer, "Formative research in the production of television for children," in Evaluating education television and radio, ed. Tony Bates (London: Sydenhams Printers, 1974), pp. 95-100.

16 ชั่วโมง ในขณะที่เด็กโตชมโทรทัศน์สัปดาห์ละ 24 ชั่วโมงและเลือกชมเฉพาะรายการที่สนใจเท่านั้น รสนิยม ความสนใจในการชมโทรทัศน์ของเด็กโตระหว่างชายกับหญิงจะแตกต่างกัน เด็กเล็กชอบชมรายการประเภทลึกลับ โลกใต้น้ำ ผจญภัย เช่นรายการนักร้อง รองลงมาชมการ์ตูน ส่วนเด็กโตชอบชมรายการละครและภาพยนตร์คดีสอนใจ อย่างไรก็ตามเด็กส่วนใหญ่สนใจรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาไม่มากนัก

เชสเตอร์ แกร์ริสัน และวิลลิส²⁴ (Chester, Garrison and Willis) ศึกษาพบว่าเด็กที่มีอายุประมาณ 4-9 ปี จะชอบเรื่องราวเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน เทพนิยาย และเรื่องราวที่เป็นจริงเป็นจังขึ้น เรื่องราวเกี่ยวกับชีวประวัติ การผจญภัย การค้นคว้า ประดิษฐ์ และเรื่องกีฬา

รัญจวน มีนประดิษฐ์²⁵ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ "อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน" ผลการวิจัยปรากฏว่า ฐานะทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลือกชมรายการโทรทัศน์ของนักเรียนไม่มากนัก นักเรียนส่วนมากเลือกชมรายการโทรทัศน์ตามความสนใจของตนเอง นักเรียนมีความคิดว่ารายการโทรทัศน์นี้ให้ประโยชน์ด้านชีวิตประจำวันและความบันเทิงมากกว่าให้ประโยชน์ทางการศึกษา และโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการจำเอาคำพูดที่เป็นภาษาสแลงมาใช้มากที่สุด การชมโทรทัศน์ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนเป็นปกติ

สุกัญญา ตีระวนิช และนันทริกา คุ่มไพโรจน์²⁶ ได้วิจัยเรื่อง "อิทธิพลของสื่อต่อเด็กในกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยพบว่า เด็กคนหนึ่ง ๆ สามารถเข้าถึงสื่อได้หลายชนิด แต่สื่อที่ชอบมากที่สุดคือโทรทัศน์ รองลงมาคือหนังสือพิมพ์รายวันและวิทยุ แต่สื่อที่ชอบมากที่สุดหรือเปิดรับมากที่สุดไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติของเด็ก กล่าวคือ แม้สื่อที่เด็กระบุว่าชอบน้อย

²⁴ Giraud Chester; Garnet R. Garrison and Edgae E. Willis, Television and radio (Englewood, NJ: Prentice-Hall, 1978), pp. 486-487.

²⁵ รัญจวน มีนประดิษฐ์, "อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513)

²⁶ สุกัญญา ตีระวนิช และนันทริกา คุ่มไพโรจน์, "อิทธิพลของสื่อต่อเด็กในกรุงเทพมหานคร" (รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2528)

กว่าก็อาจมีอิทธิพลต่อทัศนคติของเด็กได้มากกว่า และการที่เด็กชอบรายการใดหรือเนื้อหาประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับชั้นเรียนหรืออายุมากที่สุด รองลงมาคือเพศและสถานะโรงเรียน

อัปสร เสถียรทิพย์²⁷ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของเด็ก" เพื่อศึกษาความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าว รวมทั้งปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของเด็ก ตลอดจนความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อข่าว พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างสนใจเปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือวิทยุ และหนังสือพิมพ์ รายการโทรทัศน์ที่นิยมดูคือรายการประเภทบันเทิง ส่วนวิทยุมักจะฟังรายการเพลง สำหรับหนังสือพิมพ์ให้ความสนใจในการอ่านข่าวหน้าหนึ่งทางด้านความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารนั้น กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเปิดรับข่าวจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดและส่วนใหญ่จะชมโทรทัศน์กับคนในครอบครัว ด้านปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของเด็ก ได้แก่ ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ของคนในครอบครัว การที่โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้เด็กเกิดความสนใจและค้นคว้าหาข่าวนำไปเสนอ และสื่อมวลชนแต่ละประเภทก็มีส่วนในการกระตุ้นเร้าความสนใจให้เด็กเปิดรับข่าวด้วยเช่นกัน ส่วนความเชื่อถือในการนำเสนอข่าวนั้น สื่อโทรทัศน์ได้รับความเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ และวิทยุ

วไลรัตน์ พูนวสิน²⁸ ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาความต้องการรายการโทรทัศน์ของเด็กชนบทในจังหวัดสุรินทร์" โดยคัดเลือกเด็กที่มีอายุ 9-14 ปี ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่ารายการที่เป็นที่นิยมของเด็กชนบท ได้แก่ การ์ตูน รายการสำหรับเด็ก และละคร ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเด็กชนบทชอบการ์ตูนที่มีลักษณะสนุกสนาน ผจญภัย และมีโครงเรื่องอย่างง่าย ๆ จบในตอนเดียว โดยตัวแสดงของการ์ตูนต้องมีลักษณะเป็นจินตนาการ เด็กชอบรายการบันเทิงมากกว่ารายการที่มีเนื้อหามุ่งสอนความรู้ เกม และรายการตอบคำถาม ซึ่งเด็กจะชอบพิธีกรที่อยู่ในวัยเดียวกัน สำหรับรายการเด็กที่มีช่วงเวลาของการตอบคำถามเด็ก ๆ จะชอบ

²⁷ อัปสร เสถียรทิพย์, "ความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของเด็ก" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533)

²⁸ วไลรัตน์ พูนวสิน, "การศึกษาความต้องการรายการโทรทัศน์ของเด็กชนบทในจังหวัดสุรินทร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535)

มาก หากเป็นคำถามที่เด็กตอบได้ก็จะแข่งกันตอบกับเพื่อน หากตอบถูกก็จะปรบมือให้กับตัวเอง แต่อย่างไรก็ตามรายการสำหรับเด็กส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงหรืออะไรดีมีมากกว่าเป็นเรื่องราวที่ชวนติดตาม ทำให้สร้างอารมณ์ร่วมได้ยาก และจะสอดแทรกความรู้ คติสอนใจอย่างเห็นได้ชัดซึ่งคล้ายกับการฟังครูสอนหน้าห้องเรียน เด็กจึงเบื่อกว่าที่จะใช้เวลาส่วนตัวของตนเองกับเรื่องเช่นนี้อีก

ปัทมา ทงสิมา²⁹ ศึกษาวิจัยเรื่อง "การใช้โทรทัศน์ของเด็กภายในครอบครัว" โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม พบว่า รายการโทรทัศน์ที่เด็กเปิดรับมากที่สุด ได้แก่ รายการการ์ตูน และละคร เด็ก ๆ จะใช้เวลาดูโทรทัศน์วันละประมาณ 2-3 ชั่วโมง ส่วนใหญ่เป็นการดูโทรทัศน์พร้อมกับทำกิจกรรมอื่นไปด้วย เช่น ทำการบ้าน เล่น อ่านหนังสือ เป็นต้น กิจกรรมที่พบมากที่สุดคือการรับประทานอาหารหรือขนมขบเคี้ยว นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่ดูโทรทัศน์มากจะใช้เวลาในการเล่นน้อย ตรงข้ามกับเด็กที่ใช้เวลาเล่นมากจะมีชั่วโมงในการดูโทรทัศน์น้อยกว่า การใช้โทรทัศน์ของเด็กในด้านโครงสร้างประกอบด้วยการใช้เป็นสิ่งแวดล้อม เป็นเพื่อน และใช้แบ่งเวลาทำกิจวัตรของครอบครัว เป็นการใช้ประโยชน์ที่เด็กและผู้ใหญ่ทุกครอบครัวได้ใช้กันมาก แสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเห็นได้ชัด การใช้โทรทัศน์ในด้านความสัมพันธ์พบว่าการใช้เพื่อเสริมสร้างการสื่อสารและการใช้เพื่อเข้าร่วมการปฏิสัมพันธ์จะพบเห็นได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่การใช้เพื่อแสดงความสามารถหรือความเหนือกว่าซึ่งเด็กชายและเด็กจากครอบครัวใหญ่จะใช้โทรทัศน์ในลักษณะนี้มากกว่าเด็กกลุ่มอื่น การใช้โทรทัศน์เพื่อการเรียนรู้พบมากในครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครู และการใช้โทรทัศน์ที่พบน้อยที่สุดได้แก่การใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ จะพบเมื่อเด็กสนใจรายการโทรทัศน์มากเป็นพิเศษ หรือเมื่อเด็กมีความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกับคนในครอบครัวและเลือกใช้โทรทัศน์เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า จะเห็นได้ว่าการใช้โทรทัศน์ของเด็กมีส่วนสัมพันธ์กับบริบทต่าง ๆ ของครอบครัว และเด็กไม่ใช่ผู้รับสารที่เฉื่อยชานิ่งเฉย แต่รู้จักเลือกรับและใช้ประโยชน์จากโทรทัศน์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตามแต่สถานการณ์ในขณะนั้น

²⁹ ปัทมา ทงสิมา, "การใช้โทรทัศน์ของเด็กในครอบครัว" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536)

ภัทณิตา พันธุมเสน³⁰ ได้ศึกษาเรื่อง "การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ปีการศึกษา 2535" พบว่า นักเรียนเปิดรับสื่อต่าง ๆ สามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือการ์ตูน และเทปเพลง โดยมีเนื้อหา 3 ประเภทเป็นหลัก คือ รายการประเภทบันเทิงจะนิยมมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าว และรายการที่ให้เนื้อหาสาระและความรู้ ซึ่งนักเรียนทั้งสองเพศไม่มีความแตกต่างในการเลือกรับชมเพราะทุกคนใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการทางด้านอารมณ์เป็นสำคัญ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁰ ภัทณิตา พันธุมเสน, "การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี ปีการศึกษา 2535" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536)

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แหล่งข้อมูลหลัก ได้แก่ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัย แนวคิด ทฤษฎีประกอบการศึกษา หนังสือวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีการกล่าวถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษและการสื่อสารมวลชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาศึกษา เป็นกรอบในการวิเคราะห์หาคำตอบและข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ในด้านแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลนั้น ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเข้าไปสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non - participant observation) ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านในกรณีของเด็กและผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือ สัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (face - to - face interview) เขียนบันทึก และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in - depth interview) เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ ด้านละ 5 คน และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in - depth interview) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ดูแลใกล้ชิดเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การเลือกสื่อเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูล 4 วิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in - depth interview) การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (face - to - face interview) โดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non - participant observation) และการเขียนบันทึก เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นในการวิเคราะห์หาคำตอบเกี่ยวกับการใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์ เกม และอินเทอร์เน็ตของเด็กที่มีความสามารถ

พิเศษ การเลือกสื่อเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การติดต่อขอความร่วมมือจากโรงเรียน

1.1 ทำจดหมายติดต่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) เพื่อศึกษาเรื่องการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

1.2 ได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียน และให้ติดต่อกับผู้ช่วยศาสตราจารย์มลิวัลย์ ลับไพรี ประธานโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อทราบเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของโครงการฯ ดูการเรียนการสอนที่จัดขึ้นของโครงการฯ ทำความรู้จักกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่อยู่ในโครงการฯ

1.3 อาจารย์ช่วยคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการวิจัย (รายละเอียดในการคัดเลือกจะได้กล่าวต่อไป)

1.4 ผู้วิจัยได้ทำจดหมายผ่านทางโรงเรียนไปถึงผู้ปกครองของเด็กที่ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจนกระทั่งได้รับหนังสือตอบรับจากผู้ปกครอง

2. การคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูล

โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ได้แบ่งเด็กที่มีความสามารถพิเศษออกเป็น 4 ด้าน ตามความสามารถพิเศษและความสนใจของเด็กแต่ละคน ได้แก่

1. ด้านคณิตศาสตร์	จำนวน 12 คน
2. ด้านวิทยาศาสตร์	จำนวน 12 คน
3. ด้านภาษาอังกฤษ	จำนวน 6 คน
4. ด้านศิลปะ	จำนวน 21 คน

ดังนั้นเพื่อเป็นการกระจายเด็กที่จะคัดเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักให้ครอบคลุมทุกด้านจำนวนเท่ากัน ผู้วิจัยจึงคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักโดยได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ใกล้ชิดกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ละด้านช่วยคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษในด้านนั้น ๆ ชัดเจน และคาดว่าจะได้รับความร่วมมือจากทั้งเด็กและผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้น 20 คน แบ่งเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน
2. ด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 คน
3. ด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน
4. ด้านศิลปะ จำนวน 5 คน

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in - depth interview)

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นวิธีวิจัยหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้ที่จะให้ข้อมูลกับผู้วิจัยด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1 เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ ด้านละ 5 คน ดังนี้

3.1.1 เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์

3.1.1.1 ด.ช. ณัฐวุฒิ อัสวเทพเมธา	ป. 6/1
3.1.1.2 ด.ช. วิศรุต ศักดิ์สุรีย์มงคล	ป. 6/2
3.1.1.3 ด.ญ. ณัฐนิช สุรวุฒิพงศ์	ป. 6/5
3.1.1.4 ด.ช. ภาสวัณก์ บุลสุข	ป. 6/6
3.1.1.5 ด.ช. วรวิญญ์ กิตยาภรณ์	ป. 6/7

3.1.2 เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์

3.1.2.1 ด.ช. มิ่ง ปัญญา	ป. 6/1
3.1.2.2 ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ	ป. 6/3
3.1.2.3 ด.ญ. พัชรา คงสุผล	ป. 6/5
3.1.2.4 ด.ช. วัชรพล เตมียชาติ	ป. 6/5
3.1.2.5 ด.ญ. พรปวีณ์ จินดารักษ์	ป. 6/7

3.1.3 เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ

3.1.3.1 ด.ญ. ภัคนิจ ศศิปรีย์จันทร์	ป. 6/1
3.1.3.2 ด.ช. มุรธา วิทยานุกงศ์	ป. 6/4
3.1.3.3 ด.ญ. นิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์	ป. 6/6
3.1.3.4 ด.ญ. อภิพรรณ จรุงพิพัฒน์กุล	ป. 6/6
3.1.3.5 ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิยุต	ป. 6/7

3.1.4 เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ

3.1.4.1 ด.ญ. เพ็ญจันทร์ พานิช	ป. 5/1
3.1.4.2 ด.ญ. ปณิธิ ไชลิตกุล	ป. 5/1
3.1.4.3 ด.ช. ธีรศักดิ์ สัมปทานุกุล	ป. 5/5
3.1.4.4 ด.ช. สรรพพัชญ เบญจวงศ์กุลชัย	ป. 5/5
3.1.4.5 ด.ช. ศิวัช วิทยเลิศปัญญา	ป. 5/5

3.2 ผู้ปกครองที่ใกล้ชิดกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

- 3.2.1 คุณสุณี อัครเทพเมธา
- 3.2.2 คุณวิภา ศักดิ์สุรีย์มงคล
- 3.2.3 คุณเพ็ญพิมล สุรวุฒิพงศ์
- 3.2.4 คุณพนิตา บุลสุข
- 3.2.5 รศ.ดร.ทวีป กิตยาภรณ์

- 3.2.6 คุณสุนันท์ ปัญญา
- 3.2.7 พญ.ประไพศรี วงษ์ศิริ
- 3.2.8 คุณรัตนา คงสุผล
- 3.2.9 คุณสรายุจิต เตมียชาติ
- 3.2.10 คุณมณี จินดารักษ์
- 3.2.11 คุณธีรนุช ศศิปรีย์จันทร์
- 3.2.12 คุณมยุรา และคุณฉัตรชนก วิทยานุกพงศ์
- 3.2.13 คุณนริตา อัจฉราฤทธิ์
- 3.2.14 คุณจินตนา จรูญพิพัฒน์กุล
- 3.2.15 คุณวิสุทธิ์ จิราธิบุตร
- 3.2.16 ผศ.ดร.วลัย พานิช
- 3.2.17 รศ.วิจิตรศักดิ์ ไชลิตกุล
- 3.2.18 คุณวรรณพร สัมปทานุกุล
- 3.2.19 รศ.นพ.สรรเพชญ และคุณมณีรัตน์ เบญจวงศ์กุลชัย
- 3.2.20 รศ.สุพีชา วิทยเลิศปัญญา

3.3 อาจารย์ที่ดูแลและใกล้ชิดกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ดังนี้

- 3.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์มลิวลัย ลับไพรี ประธานโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
- 3.3.2 อาจารย์อดิศักดิ์ วรรณรัตน์ คณะกรรมการโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
- 3.3.3 อาจารย์สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล คณะกรรมการโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ
- 3.3.4 อาจารย์สมาน ถาวรรัตนวณิช วิทยากรรับเชิญ

ในฐานะที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษและเป็นอาจารย์ที่คอยดูแลใกล้ชิดกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษขณะอยู่ที่โรงเรียน

4. การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (face - to - face interview)

การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามที่มีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิดเป็นแนวคำถาม ทำการเก็บข้อมูลจากเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่ได้รับการคัดเลือกทั้ง 20 คน ดังที่ได้ระบุชื่อไปแล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ลึกและชัดเจนขึ้น

5. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non - participant observation)

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ดังนี้

5.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมที่โรงเรียน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้เห็นลักษณะการเรียนการสอนของโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ลักษณะทั่วไปของเด็ก บุคลิกนิสัย การเรียน และกิจกรรมที่ทำที่โรงเรียน รวมถึงสร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยทำการสังเกตในช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอนของโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษในวันเสาร์ ทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ดังนี้

5.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมที่บ้าน เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นลักษณะความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว และกิจกรรมที่ทำขณะอยู่ที่บ้านซึ่งทำให้เห็นการใช้สื่อของเด็กและบริบทแวดล้อมชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้เนื่องจากเวลาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษและผู้ปกครองมีน้อย ส่วนมากจะมีข้อติดขัดและไม่สะดวก ดังนั้นผู้วิจัยจึงไปทำการสังเกตที่บ้านได้เพียง 5 รายเท่านั้น โดยไปในวันที่เด็กและผู้ปกครองสะดวกเป็นเวลา 1 วัน ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากครอบครัวต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 ด.ช. ณัฐวุฒิ อัครเทพเมธา

5.2.2 ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ

5.2.3 ด.ช. มุรธา วิทยานุกงศ์

5.2.4 ด.ญ. ปณิธิ ไชลิตกุล

5.2.5 ด.ช. ธีรศักดิ์ สัมปทานุกุล

6. การเขียนบันทึก

ด้วยเหตุที่ผู้วิจัยไม่สามารถทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมที่บ้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลได้ทั้ง 20 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ขอให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ทุกคนเขียนบันทึกกิจกรรมที่ทำในแต่ละวันและเวลาที่ทำกิจกรรมเหล่านั้นอย่างละเอียดใน 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

บุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

เด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่มีเชาวน์ปัญญาสูง มีสติปัญญาดี มีความสามารถโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการที่มีความสามารถสูงทางวิชาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถทางด้าน ศิลปะ ดนตรี กีฬา และด้านอื่น ๆ ตามความถนัดและความสนใจของตน ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทนำและในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษแล้วนั้น ในบทนี้จะกล่าวถึงปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์ต่อความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษเพิ่มเติม โอกาสและประสบการณ์ที่ได้จากโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ในการเสริมความสามารถพิเศษ รวมถึงความโดดเด่นเฉพาะตัว สติปัญญา ความสามารถ สภาพแวดล้อมที่บ้าน ครอบครัว ลักษณะนิสัย การเลี้ยงดู กิจกรรมประจำวัน กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่เป็นกรณีศึกษา ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in - depth interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non - participant observation) และการเขียนบันทึก

ปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์ต่อความสามารถพิเศษ

จากการศึกษาของเทอร์แมน (Terman) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันซึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 35 ปี โดยได้ทำการทดสอบกับเด็กที่มีไอคิวสูงกว่า 140 จำนวนมากกว่า 1,500 คน และติดตามศึกษาเด็กเหล่านี้ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ พบสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือประมาณหนึ่งในสามเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่ใช้วิชาการชั้นสูง ประมาณครึ่งหนึ่งมาจากครอบครัวที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูง ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาระดับสติปัญญา ประการแรกคือพวกที่มีฐานะทางสังคมและอาชีพชั้นสูงมักเป็นคนที่มีเชาวน์ปัญญาเด่นอยู่แล้วซึ่งสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ อีกประการหนึ่ง

คือพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมักมีโอกาสที่จะเลือกสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อการพัฒนา
 ชาวชนปัญญาของเด็กได้ดีกว่าพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ¹

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลทุกด้านส่วนใหญ่จะมีผลมาจาก
 พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ความแตกต่างของบุคคลในด้านชาวชนปัญญาก็เช่นเดียวกัน เกิดขึ้น
 จากสาเหตุใหญ่สองอย่างด้วยกันคือสาเหตุที่มาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ส่วนความแตกต่าง
 ทางด้านเพศ อายุ ขนาดของครอบครัว วัฒนธรรม ฯลฯ มีผลต่อความแตกต่างทางชาวชนปัญญา
 ของบุคคลโดยทั่วไปบ้าง แต่ไม่มากกว่าสาเหตุที่เกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม หลายสิบปี
 มาแล้ว หลักฐานการศึกษาด้านสติปัญญาส่วนใหญ่สนับสนุนว่าองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมมี
 ความสำคัญเป็นอันดับแรกและนักจิตวิทยาหลายท่านก็ยอมรับ แต่ในระหว่างปี ค.ศ. 1960 - 1970
 มีหลักฐานการวิจัยใหม่ ๆ ซึ่งทำให้ความคิดและความเข้าใจในด้านนี้เปลี่ยนไปเป็นทั้งพันธุกรรม
 และสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสติปัญญาได้เท่าเทียมกัน แต่ในระยะต่อมามีผู้เชี่ยวชาญ
 ทางด้านนี้ทำการสรุปว่าพันธุกรรมอาจมีอิทธิพลต่อสติปัญญาของมนุษย์ได้ถึงร้อยละ 75 - 80
 ดังเช่นที่นักจิตวิทยาท่านหนึ่งชื่อ เจนเซน (Jenzen) เน้นหนักถึงอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อชาวชน
 ปัญญาว่า ชาวชนปัญญาของคนเราถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรม และความแตกต่างของชาวชน
 ปัญญาในคนหนึ่ง ๆ เกิดจากพันธุกรรมร้อยละ 80 ส่วนอีกร้อยละ 20 เท่านั้นที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม²

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่มีอิทธิพลสำคัญต่อชาวชนปัญญาของมนุษย์คือพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม
 พัฒนาการทุกขั้นตอนของความฉลาดของบุคคลจะสะท้อนให้เห็นสิ่งที่บุคคลนั้นได้รับมาแต่กำเนิด
 ร่วมกันกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคลนั้น กล่าวคือ เมื่อแรกเกิดเด็กจะมีความสามารถในตัวเองอยู่แล้วที่
 จะพัฒนาทางชาวชนปัญญา แต่ความเจริญเติบโตทางสมองจะไปไกลมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับ
 โอกาสที่ได้รับจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางอื่นและประสบการณ์ที่เด็กได้รับในชีวิต
 อาจสรุปได้ว่าพันธุกรรมให้ศักยภาพ (potentiality) แก่บุคคล แต่บุคคลจะพัฒนาไปได้ไกลเพียงใด
 ขึ้นอยู่กับโอกาสที่ได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมที่มีปฏิสัมพันธ์กับพันธุกรรม

สิ่งกระตุ้นทางชาวชนปัญญาในระยะแรก ๆ ของชีวิตมีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อชาวชนปัญญา
 ของบุคคลนั้นในระยะต่อมา เครื่องมือและแหล่งที่มาของสติปัญญาของบุคคลอยู่ที่การเติบโตทาง

¹ รัตนา ศิริพานิช, จิตวิทยาทั่วไป (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์, 2542), หน้า 297.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 298-299.

ประสาทสัมผัสต่าง ๆ สิ่งกระตุ้นและการสนับสนุนให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นพื้นฐานที่แข็งแรงให้เด็กพัฒนาทางสมองสืบไป สามารถกล่าวได้ว่าสติปัญญาของบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงโครงสร้างของสมองที่บุคคลนั้นมีมาแต่กำเนิดเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับหนทางที่ศักยภาพทางสมองของบุคคลนั้นจะได้รับการขยายให้ดีขึ้น ตามประสบการณ์และโอกาสที่บุคคลนั้นจะได้รับในเวลาต่อมาอีกด้วย³

โดยทั่วไปเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิตมากกว่าเด็กทั่วๆ ไป อย่างไรก็ตามแม้เด็กที่มีความสามารถพิเศษจะมีโอกาสดีกว่าเด็กอื่น ๆ โดยทั่วไปในแง่ของสติปัญญา แต่ไม่ใช่ว่าจะมีแต่ข้อได้เปรียบเสมอไป บางคนต้องประสบกับความล้มเหลวในชีวิตเนื่องจากไม่สามารถปรับตัวในชีวิตประจำวันได้ ถ้าบังคับให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษเข้าเรียนในหลักสูตรสามัญที่ง่ายเกินไปจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ขาดความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนหรือก่อปัญหาอื่น ๆ ในชั้นเรียน ทำให้เกิดปัญหากับครูที่ไม่ทราบสาเหตุของพฤติกรรมหรือเกิดปัญหากับเพื่อนซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสัมพันธภาพและปัญหาการเรียนได้

ดังนั้นเพื่อเป็นการลดปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวไปข้างต้น ในปัจจุบันจึงได้มีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษขึ้น เพื่อสร้างระบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก ปูทางและพัฒนารูปแบบการคิดและทักษะทางสังคมให้แก่เด็ก เปิดโอกาสให้เด็กสามารถดึงศักยภาพที่มีอยู่ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และให้มีทักษะทางสังคมที่เหมาะสมเพื่อการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพ

โอกาสและประสบการณ์ที่ได้จากโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ในการเสริมความสามารถพิเศษ

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) เป็นแห่งหนึ่งที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษขึ้น โดยเป็นการใช้วิธีเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ในชั้นเรียน (enrichment) เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาสมรรถภาพทางสมองอย่างเต็มที่ ทำให้เด็กได้ทำกิจกรรมใหม่ ๆ และลึกซึ้งกว่าเด็กปกติในชั้นเดียวกัน ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นและสนใจการเรียน

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 300.

การใช้วิธีการเพิ่มพูนความรู้ในชั้นเรียนแบบนี้ทำให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษไม่ต้องถูกแยกออกจากเพื่อน ๆ สามารถเรียนรวมกับเพื่อน ๆ ในชั้นได้ ซึ่งโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ได้ใช้วิธีจัดการเรียนการสอนเพิ่มให้กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในวันเสาร์เป็นเวลา 3 ชั่วโมง โดยในวันจันทร์ถึงวันศุกร์จะเรียนรวมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนตามปกติ แต่ในวันเสาร์จะมีการจัดการเรียนการสอนแบบพิเศษเพิ่มขึ้นให้กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษตามความสนใจและความสามารถพิเศษของแต่ละคน

ทั้งนี้ได้เชิญอาจารย์ที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษมาเป็นวิทยากรและร่วมวางรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรที่เหมาะสม โดยที่แกนหลักของแต่ละด้านจะเป็นการเสริมความรู้และประสบการณ์ที่นอกเหนือจากการเรียนตามหลักสูตรปกติของโรงเรียน ยกตัวอย่างเช่น ด้านคณิตศาสตร์จะเป็นการเสริมทักษะขบวนการคิดและการแก้ปัญหา ด้านวิทยาศาสตร์เป็นการทดลองค้นคว้า ด้านภาษาอังกฤษเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และด้านศิลปะเป็นการวาดภาพนอกสถานที่ โดยแต่ละวิธีนี้เป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจใฝ่รู้และมีความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเสริมจำนวนมาก มีการออกไปทัศนศึกษาสถานที่ มีการจัดการแสดงผลงานของนักเรียน จัดนิทรรศการ การแสดงละคร นับเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ลักษณะโดยรวมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ เป็นเด็กที่มีทักษะทางด้านการคำนวณและการคิดแก้ปัญหาที่โดดเด่นกว่าเด็กปกติที่เก่งคณิตศาสตร์ทั่วไป มีวิธีคิดในแบบของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ สนใจคณิตศาสตร์ พร้อมที่จะรับความรู้ใหม่ ๆ ชอบที่จะคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงต้องมีองค์ประกอบที่เกินกว่าชั้นปกติหลายส่วน ต้องมีความท้าทาย กระตุ้นให้เด็กรู้สึกว่สิ่งที่เจอนั้นไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ในชั้นปกติ ใช้โจทย์หรือปัญหาที่ซับซ้อนกว่าปกติให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เป็นการฝึกทักษะกระบวนการคิดให้เป็นระบบ มีการใช้เกมที่ได้รับการออกแบบมาอย่างเหมาะสมเพื่อแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ และฝึกกระบวนการคิด การวางแผน ประกอบการเรียน เพื่อให้เด็กได้รับทั้งความสนุกสนานและพัฒนาความสามารถในเวลาเดียวกัน

เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นเด็กที่มีความสามารถโดดเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ สนใจวิทยาศาสตร์ กระตือรือร้นในการเรียน ต้องการ

ได้ความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนสนใจ มีพัฒนาการที่เร็วกว่าเด็กทั่วไป ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงเน้นไปที่การทดลองทางวิทยาศาสตร์ เตรียมอุปกรณ์และให้ทำกิจกรรมมากกว่าปกติ ทดลองในสิ่งที่เด็กสนใจและเกินวัย ต้องมีความท้าทาย น่าสนใจ ให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่สนุก ให้รักวิทยาศาสตร์มากขึ้น นอกจากนี้เด็กกลุ่มนี้ยังมีความสามารถในการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้เอง จึงมีการตั้งประเด็นปัญหาขึ้นมาให้เด็กคิดหาวิธีแก้และทดลองให้เห็นผล

ส่วนเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษนั้น เป็นเด็กที่มีทักษะทางด้านภาษาดี มีความคิดสร้างสรรค์ สนใจการใช้ภาษา กล้าคิดกล้าพูด กล้าแสดงออก สนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ต้องการฝึกฝนความสามารถของตนอยู่เสมอ ในการเรียนการสอนจึงต้องฝึกทักษะทางด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารให้เด็กรู้สึกคุ้นเคยและมั่นใจที่จะแสดงความสามารถทางด้านภาษาของตนเอง มีการจัดการแสดงละครภาษาอังกฤษให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่โครงเรื่อง การออกแบบฉากและการประดิษฐ์ฉาก การฝึกซ้อม จนถึงการแสดงต่อหน้าผู้ชม นอกจากนี้เด็กจะได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษแล้ว ยังได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นและกล้าแสดงออกอีกด้วย

กลุ่มสุดท้ายคือเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ เป็นเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง มีทักษะทางด้านศิลปะดี สามารถถ่ายทอดสิ่งที่เห็นออกมาได้ ช่างสังเกต ชอบวาดภาพ สนใจหามุมมองในการวาดภาพและพัฒนาความสามารถของตน โดยการเรียนการสอนทางด้านศิลปะจะเป็นการออกไปวาดภาพนอกสถานที่ ให้เด็กได้เห็นสิ่งอื่น ๆ นอกห้องเรียน ให้เกิดแรงบันดาลใจ ได้เห็นมุมมองใหม่ ๆ มีอิสระในการเลือกและถ่ายทอดความประทับใจพร้อมกับความเป็นตัวของตัวเองออกมา เป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์พร้อมกับฝึกทักษะทางด้านศิลปะ การสังเกต การจัดวาง และการถ่ายทอดสิ่งที่เห็นออกมาทางภาพวาด

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่ร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) เป็นเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถโดดเด่นหลายด้าน ทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ วิชาการ ศิลปะ ดนตรี และกีฬา ซึ่งผ่านเกณฑ์การคัดเลือกของโครงการดังที่ได้กล่าวไว้ในบทนำ รวมถึงได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการคิด โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความเป็นเลิศเฉพาะด้านของนักเรียน

บุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่เป็นกรณีศึกษา

แม้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้จะเข้าร่วมโครงการเดียวกัน หรือกระทั่งมีความสามารถพิเศษทางด้านเดียวกัน ได้รับการเรียนการสอนและประสบการณ์ใกล้เคียงกัน ระหว่างอยู่ที่โรงเรียน แต่เด็กแต่ละคนก็มีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นผลมาจากภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู และการเสริมสร้างลักษณะนิสัยของผู้ปกครอง ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นผู้ที่มีเชาวน์ปัญญาสูง และเชาวน์ปัญญาเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตามที่นักจิตวิทยาได้กล่าวไว้ ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ดังนั้น จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ละคน เพื่อให้เห็นว่ามีส่วนสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด

1. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์

1.1 ด.ช. ณัฐวุฒิ อิศวเทพเมธา (กัน)

1.1.1 ครอบครัว

กันเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ มีพี่สาว 1 คน อายุ 14 ปี สนทนกันและมักจะทำกิจกรรมด้วยกันตลอด บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนมารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านบัญชีจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ บิดาเป็นนักธุรกิจมีกิจการของตนเอง มารดาเป็นแม่บ้านแต่ก็ช่วยบิดาดูแลกิจการในระหว่างเวลาที่กันไปโรงเรียน โดยเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการนำเข้า ผลิต และจำหน่ายเหล็กสายพาน ไบมีดวงเดือน และใบเลื่อยวงเดือน เป็นต้น ปกติบิดาเป็นคนส่งกันและพี่สาวไปโรงเรียนตอนเช้า ส่วนตอนเย็นบิดามารดาจะไปรับกันแล้วจึงไปรับพี่สาวกลับบ้าน แล้วก็จะใช้เวลาอยู่ด้วยกันตลอด ที่บ้านมีบิดามารดา กัน พี่สาว และพี่เลี้ยง อยู่ด้วยกัน 5 คน แต่บางวันคุณย่าก็มาค้างที่บ้านด้วย

บ้านของกันเป็นบ้านเดี่ยวมีบริเวณรอบบ้านพอสมควรแต่จะมีพื้นที่ใช้สอยภายในตัวบ้านค่อนข้างมาก และทุกคนมักจะอยู่ที่ห้องนั่งเล่นด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ภายในห้องนั้น เช่น มีโทรทัศน์ เครื่องเสียง คอมพิวเตอร์ เปียโน และโต๊ะทำงานอยู่รวมกัน

เป็นเวลาของครอบครัว ทำให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น และแม้บางครั้งจะไม่ได้ทำกิจกรรมเดียวกัน แต่ก็ยังเห็นว่าคนอื่น ๆ กำลังทำอะไรอยู่ ได้เห็นหน้าและสามารถคุยกันได้

1.1.2 ลักษณะนิสัย

กันเป็นเด็กที่กล้าพูด กล้าแสดงออก รับผิดชอบ ช่างพูดช่างคุย มีเพื่อนมาก เข้ากับคนง่าย ต่างจากตอนเด็ก ๆ ที่ค่อนข้างขี้อาย ดังที่มารดาของกัน⁴ ได้บอกผู้วิจัยว่า "ตอนเด็ก ๆ ร่าเริงดี ฟังเพลง ขี้อาย พูดน้อย พอเข้าเรียนพูดมากขึ้น พอเข้าสาธิตก็เปลี่ยนไปเลย ไม่ขี้อาย กล้าพูด พูดจาฉะฉานขึ้น กล้าทำกล้าแสดงออกเยอะมากกว่าตอนอยู่อนุบาล ก็ดีใจว่าลูกเราตอนเด็ก ๆ ขี้อาย แต่ตอนนี้ไม่เป็นแล้ว กล้ามากขึ้น ตั้งใจเรียนดี ช่างพูด หลัง ๆ นี้เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ไม่ต้องพูดไม่ต้องบอกก็ทำให้เอง รับผิดชอบดีขึ้น" กันเป็นเด็กที่คุยเก่งและเข้ากับคนง่ายเห็นได้จากจะมีเพื่อน ๆ อยู่ด้วยเสมอ ชวนคุยชวนเล่น หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตลอด และกับผู้วิจัยเอง กันก็สามารถพูดคุยได้อย่างสบายใจไม่มีติดขัดหรือรู้สึกอึดอัดเลย ทำให้เกิดความคุ้นเคยและเป็นกันเองได้ง่ายภายในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งเป็นลักษณะที่เด่นของกัน

1.1.3 การเลี้ยงดู

ครอบครัวของกันให้ความสำคัญกับการใช้เวลาด้วยกันในครอบครัวเป็นอย่างมาก ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้วว่าจะใช้เวลาอยู่ด้วยกันในห้องนั่งเล่นเป็นส่วนใหญ่ ให้ได้เห็นว่าใครกำลังทำอะไรอยู่ มีการพูดคุยกันอยู่เสมอ ในการอบรมสั่งสอนจะใช้เหตุผลเป็นหลัก สอนให้รับผิดชอบเรื่องการเรียน เรื่องส่วนตัว และสัตว์เลี้ยง ให้รู้จักหน้าที่ของตนเอง โดยหลังจากที่กันทำการบ้านเสร็จมารดาจะให้อ่านหนังสือวันละครึ่งชั่วโมงก่อนที่จะปล่อยอิสระ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้อ่านหนังสือซึ่งบิดาจะคอยแนะนำหนังสือที่ได้รับรางวัลให้อ่าน และสนับสนุนให้เรียนพิเศษตามความสนใจของกันตั้งแต่เด็ก ทั้งทางด้านวิชาการ ดนตรี และกีฬา

1.1.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

กิจกรรมที่กันทำขณะอยู่ที่โรงเรียนนั้นมีดังนี้ กันมักจะได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องทุกปี เคยเป็นกรรมการสหกรณ์ของโรงเรียนตอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541 กันสนใจ

⁴ สัมภาษณ์ สุณี อิศวเทพเมธา, มารดา ด.ช. ณัฐวุฒิ อิศวเทพเมธา, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

วิชาคณิตศาสตร์จึงเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะของตนให้ดีขึ้น ส่วนภาษาอังกฤษมีเรียนพิเศษเพิ่มเติม ชอบดูภาพยนตร์และฟังเพลงต่างประเทศ จึงเป็นการฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษอีกทางหนึ่ง ความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะของกันก็โดดเด่น กันชอบวาดรูปมากมักจะวาดกับพี่สาว และเคยได้รับรางวัลจากการประกวดภาพวาดด้วย นอกจากนี้กันยังมีทักษะทางด้านดนตรีดี สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภท ได้แก่ เปียโน อิเล็กทริกกีตาร์ และขลุ่ย รวมถึงมีทักษะทางด้านกีฬาดี ชอบเล่นแบดมินตัน บาสเกตบอล ฟุตบอล วอลเลย์บอล และปิงปอง

1.1.5 กิจวัตรประจำวัน

ในวันธรรมดาจันทร์ถึงศุกร์ กันจะตื่นนอน 6.00 น. ทำกิจวัตรส่วนตัวเสร็จก็รับประทานอาหารเช้า แล้วจึงออกจากบ้านประมาณ 6.30 น. ใช้เวลาเดินทางไปโรงเรียนประมาณครึ่งชั่วโมง เมื่อถึงโรงเรียนก็ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน แล้วมักจะคุยเล่นกับเพื่อนหรือวาดรูปจนถึงเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ แล้วเริ่มเรียนวิชาต่าง ๆ ในช่วงพักจะคุยหรือเล่นกับเพื่อน เด็กเรียนก็จะเล่นกับเพื่อนบ้างหรือทำการบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่นักเรียนชอบที่จะทำการบ้านให้เสร็จที่โรงเรียนเพื่อจะได้มีเวลาเล่นเกมที่บ้านมากขึ้น พอถึงเวลาประมาณ 16.00 น. จะไปรับประทานอาหารว่างที่โรงอาหาร แล้วไปรอบิดามารดามารับที่หน้าโรงเรียนเวลา 16.30 น. ยกเว้นวันอังคารที่ต้องไปเรียนพิเศษเวลา 15.30 น. ถึง 17.00 น. แล้วจึงไปรับพี่กลับบ้าน ถึงบ้านก็เล่นกับสุนัข แมว ให้อาหารปลาและเต่า เสร็จแล้วจึงรับประทานอาหารเย็นพร้อมกัน อาบน้ำ ทำการบ้านต่อถ้ายังไม่เสร็จ อ่านหนังสือ หลังจากนั้นดูโทรทัศน์ วิดีโอ หรือเล่นเกม จนถึงเวลาประมาณ 22.00 น. จึงแปรงฟันและเข้านอน

วันเสาร์ตื่น 8.00 น. ช่วงเช้าอยู่บ้านมีเวลาดูโทรทัศน์หรือเล่นเกม ช่วงบ่ายออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. หลังจากเลิกเรียนก็ไปเรียนเปียโนกับพี่ต่อถึง 17.00 น. แล้วเรียนคณิตศาสตร์ต่อเวลา 17.30 น. - 19.30 น. เสร็จแล้วจึงกลับบ้าน ทำกิจวัตรส่วนตัวแล้วก็มีเวลาอิสระ เช่น ดูโทรทัศน์ วิดีโอหรือเล่นเกม แล้วจึงเข้านอนประมาณ 23.00 น. วันอาทิตย์ตื่น 8.00 น. ทำธุระส่วนตัว แล้วออกไปเรียนเปียโนและกีตาร์เวลา 10.00 น. - 12.00 น. แล้วก็กลับบ้าน ทำการบ้านหรือทำงานที่ค้างให้เสร็จแล้วจึงอิสระ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ต้องการสลับกันไป แล้วจึงเข้านอนเวลา 22.00 น.

1.1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีผลการเรียนดี ได้คะแนนดีทุกวิชาโดยเฉพาะคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ

รางวัลต่าง ๆ ที่กันได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ปีการศึกษา 2538 - 2539 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541

- รางวัลเหรียญทองแดง 2 รางวัลจากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่นครั้งที่ 28 ขณะที่อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540

1.2 ด.ช. วิศรุต ศักดิ์สุริย์มงคล (ไบรท์)

1.2.1 ครอบครัว

ไบรท์เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์อายุ 12 ปี เป็นลูกคนเดียวจึงมักจะเล่นกับเพื่อนเวลาอยู่ที่โรงเรียน เวลาอยู่ที่บ้านก็จะเล่นคนเดียวหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ คนเดียวได้ถ้าบิดามารดาไม่ว่างเนื่องจากบิดามารดาทำงานนอกบ้านทั้งคู่แต่ก็จะมีเวลาอยู่กับไบรท์ในตอนเช้า ตอนเย็น และวันหยุดเสมอ ที่บ้านของไบรท์อยู่ด้วยกันเพียงสามคนคือ บิดา มารดา และไบรท์ จึงใกล้ชิดกัน ทำกิจกรรมร่วมกันตลอด โดยตอนเช้าบิดามารดาจะไปส่งที่โรงเรียน ตอนเย็นส่วนใหญ่มารดาจะเป็นคนไปรับไบรท์กลับบ้าน ดังนั้นช่วงเย็นไบรท์จึงมีเวลาอยู่กับมารดามากกว่า

บิดาของไบรท์จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ ทางด้านคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และระดับปริญญาโททางด้านสถิติประยุกต์ จากนิด้า ขณะนี้เป็นพนักงานขายน้ำยาเคมีอยู่ที่บริษัทอซาฮี้เคมีภัณฑ์จำกัด ส่วนมารดาจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ทางด้านคณิตศาสตร์เช่นเดียวกัน ขณะนี้เป็นเจ้าหน้าที่สถิติอยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จะเห็นได้ว่าทั้งบิดาและมารดาของไบรท์มีความรู้ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ซึ่งมีส่วนทำให้ไบรท์สนใจและมีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ โดยทั้งบิดาและมารดาสามารถให้คำปรึกษาและแนะนำไบรท์เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ได้จึงเป็นการพัฒนาความสามารถและเสริมความรู้ให้กับไบรท์

ได้เป็นอย่างดี ดังที่ไบริท⁵ ได้บอกผู้วิจัยว่า "ชอบเลข สกุก ได้คะแนนดี พ่อก็ชอบเลข ... เลขคะแนนดีที่สุด ชอบตั้งแต่อนุบาล พ่อสอนตั้งแต่อนุบาล ... ไบรทนี่อยากเป็นอะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับเลข"

1.2.2 ลักษณะนิสัย

ไบริทเป็นเด็กที่กล้าแสดงออก ความจำดี ร่าเริง เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีเพื่อนมาก รับผิดชอบ และช่วยเหลือตัวเองได้ดี เชื้อพียงผู้ใหญ่ มีสัมมาคารวะ ดังที่อาจารย์สมาน ถาวรรัตนวณิช⁶ ได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า "วิศรุตนี้มีอารมณ์ร่าเริงมาก ค่อนข้างมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่สูงพอสมควร สูงกว่าเด็กคนอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด" และจากการที่ไบริทเป็นลูกคนเดียวจึงใกล้ชิดกับบิดามารดามากขณะอยู่ที่บ้าน และเมื่ออยู่ที่โรงเรียนก็มีเพื่อนมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่เป็นคนร่าเริง และเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ถ้าเป็นวันหยุดหรือช่วงปิดภาคเรียนไบริทมักจะนัดรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ ไปเล่นที่โรงเรียนหรือไปค้างบ้านเพื่อนบ่อย ๆ ซึ่งไบริทมีเพื่อนสนิทหลายคนและบางคนรู้จักกันตั้งแต่อนุบาล นอกจากนี้ ไบริทยังมีงานอดิเรกคือ สะสมพวงกุญแจ เริ่มสะสมตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ตอนนี้มีประมาณ 100 กว่าอัน

1.2.3 การเลี้ยงดู

บิดามารดาของไบริทสามารถดูแลได้อย่างใกล้ชิดเพราะเป็นลูกคนเดียวดังนั้นความสนใจทั้งหมดจึงอยู่ที่ไบริท และจากความใกล้ชิดนี้ทำให้ไบริทมีใจรักคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นสิ่งที่ทั้งบิดาและมารดาถนัด จึงได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กและมีทัศนคติในทางบวกกับคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังได้รับการส่งเสริมให้เรียนพิเศษภาษาอังกฤษเพิ่มเติมและให้เรียนเปียโนตั้งแต่เล็กซึ่งเป็นสิ่งที่ไบริทชอบเช่นเดียวกัน รวมถึงสนับสนุนให้อ่านหนังสือ ให้รักการอ่าน โดยจะให้เลือกหนังสือที่อยากอ่านเองแล้วขออนุญาต บางครั้งบิดามารดาจะหาหนังสืออื่น ๆ เสริมให้ด้วย อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าไบริทจะเป็นลูกคนเดียวแต่ก็ไม่ได้ถูกตามใจไปทุกเรื่อง บิดามารดาสอนให้รับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ช่วยเหลือตนเอง ทำให้ไบริทรู้จักแบ่งเวลาและเรียงลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะทำก่อนหลังได้ โดยช่วงปิดภาคเรียนต้องสนใจกับการเรียน รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ทำการบ้าน และ

⁵ สัมภาษณ์ วิศรุต ศักดิ์สุริยมงคล, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์, 30 มกราคม 2544.

⁶ สัมภาษณ์ สมาน ถาวรรัตนวณิช, อาจารย์ด้านคณิตศาสตร์ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 10 กุมภาพันธ์ 2544.

อ่านหนังสือ เมื่อมีเวลาว่างหรือปิดภาคเรียนจึงจะทำอย่างอื่นได้ เช่น เล่นเกม หรืออ่านหนังสือการ์ตูน

1.2.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

โบรืททำกิจกรรมหลายอย่างนอกเหนือไปจากการเรียน โดยได้เคยเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่โรงเรียน มีความสนใจและความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์เด่นเป็นพิเศษจึงเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังเรียนพิเศษภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เรียนแบดมินตัน ส่วนทางด้านศิลปะนั้นเคยได้รับหลายรางวัลเช่นเดียวกันและทางด้านดนตรี โบรืทสามารถเล่นเปียโนได้ดีโดยเริ่มเรียนมาประมาณ 4 ปี ซึ่งขณะนี้ยังเรียนอยู่อย่างต่อเนื่อง

1.2.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจวัตรที่โบรืททำระหว่างวันธรรมดาวันจันทร์ถึงศุกร์นั้นจะคล้าย ๆ กันโดยเริ่มเวลาประมาณ 6.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ตื่นนอน ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้าเสร็จก็ออกจากบ้านประมาณ 6.45 น. ใช้เวลาเดินทางไปโรงเรียนประมาณหนึ่งชั่วโมง ถึงโรงเรียน 7.45 น. ส่งการบ้านแล้วก็คุยกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เรียน ระหว่างพักก็จะคุยเล่นกับเพื่อน พอเลิกเรียนก็จะเล่นแบดมินตัน บาสเกตบอล หรือหมากรูกกับเพื่อน ๆ ระหว่างรอมารดาrückกลับบ้านประมาณ 16.30 น. ถึงบ้านประมาณ 17.30 น. ทำการบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็นพร้อมกับเปิดดูโทรทัศน์ แล้วจึงอ่านหนังสือ และเข้านอนประมาณ 22.00 น. ยกเว้นวันศุกร์ที่ต้องตื่นเช้ากว่าปกติเนื่องจากบิดาต้องออกไปทำธุระตั้งแต่เช้า โบรืทจึงต้องตื่นตั้งแต่ 5.00 น. ออกจากบ้าน 5.30 น. ถึงโรงเรียนประมาณ 6.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียน แล้วจึงขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน และทำกิจกรรมต่อไปตามปกติจนเลิกเรียน แล้วเรียนแบดมินตันต่อเวลา 16.00 น. - 18.00 น. จึงกลับบ้านทำกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนช่วงเย็นวันอื่น ๆ

ส่วนวันเสาร์ตื่นประมาณ 8.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ดูโทรทัศน์แล้วจึงออกไปเรียนเปียโนเวลา 10.00 น. - 11.00 น. ช่วงบ่ายเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. แล้วกลับบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น อ่านหนังสือหรือดูโทรทัศน์จนเข้านอนเวลา 22.00 น. วันอาทิตย์ตื่นประมาณ 9.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทาน

อาหารเช้า อ่านหนังสือหรือดูโทรทัศน์ ออกไปเรียนภาษาอังกฤษเวลา 13.00 น. - 15.00 น. เลิก แล้วกลับบ้าน ทำกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนวันเสาร์ช่วงเย็น จนเข้านอนเวลา 22.00 น.

1.2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเรียนของไบรท์ดีมาโดยตลอด มีความสามารถพิเศษหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ กีฬา ดนตรี และศิลปะ โดยด้านวิชาการนั้น วิชาที่เด่นที่สุด คือ วิชาคณิตศาสตร์ ได้คะแนนดีที่สุดใน ขอบคณิตศาสตร์มาตั้งแต่เด็กเพราะเรียนแล้วสนุก ไบรท์ยังมีความสามารถในการเขียนเรียงความได้ดี ได้รับรางวัลจากการประกวดเขียนเรียงความหลายรางวัล

รางวัลต่าง ๆ ที่ไบรท์ได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีเด่นและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2538 - 2541
- บัตรเกียรติยศประเภททำชื่อเสียงหรือทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2539 และ 2540
- โล่รางวัลชนะเลิศจากการประกวดเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสกาญจนาภิเษก ปีการศึกษา 2538 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- เกียรติบัตรรางวัลชมเชยในการประกวดเขียนเรียงความหัวข้อเรื่อง "บทบาทของนักเรียนไทยในยุคไอเอ็มเอฟ" ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 แด่มีนต้นประเภทชายเดี่ยว ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541
- เหรียญทองแดงจากการประกวดศิลปะเยาวชนนานาชาติ ประเทศญี่ปุ่นระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2539 และ 2540
- รางวัลเพนเทล (Pentel Award) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541

1.3 ด.ญ. ณัฐนิช สุวรรณิพงษ์ (อุ้ม)

1.3.1 ครอบครัว

อุ้มเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี มีน้องสาว 1 คน อายุ 10 ปี ซึ่งอายุของทั้งสองคนค่อนข้างใกล้เคียงกันจึงสนิทและมักจะทำกิจกรรมด้วยกันเสมอ บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้เป็นนักธุรกิจมีกิจการของตนเองเป็นโรงงานบรรจุหีบห่อชื่อว่า บริษัท แพคเซิร์ฟ จำกัด งานค่อนข้างยุ่ง มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านสถิติ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน ขณะนี้มารดาเป็นแม่บ้านจึงมีเวลาอยู่กับอุ้มและน้องได้มากกว่า โดยมารดาจะเป็นคนส่งอุ้มกับน้องไปโรงเรียนในตอนเช้าและรับกลับในตอนเย็น ดังนั้นอุ้มจึงใช้เวลาส่วนมากนอกเหนือจากเวลาที่อยู่ที่โรงเรียนกับมารดาและน้อง นอกจากนี้ที่บ้านยังมีคุณปู่ คุณย่า และคุณอาอีก 3 คนอยู่ด้วย แต่จะมีคุณอาเพียงคนเดียวเท่านั้นที่จะอยู่ประจำ เนื่องจากคุณปู่และคุณย่าชอบไปบ้านเพื่อนหรือไปต่างจังหวัดบ่อย ๆ ส่วนคุณอาอีก 2 คนไม่ค่อยอยู่บ้านเช่นกัน เพราะฉะนั้นคนที่อยู่ประจำที่บ้านจะมีอยู่ 5 คน ได้แก่ บิดา มารดา คุณอา 1 คน อุ้ม และน้องสาว

1.3.2 ลักษณะนิสัย

อุ้มมีความมั่นใจในตัวเองสูง มีความคิดเป็นของตัวเอง ค่อนข้างนิ่ง เป็นผู้ใหญ่กว่าเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน มีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงาน แต่ร่าเริง สนุกสนาน มีความสามารถพิเศษหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียน ดนตรี หรือกีฬา โดยมีทักษะทางด้านคณิตศาสตร์และกีฬาดี ซึ่งอุ้มก็ชอบคณิตศาสตร์และเทนนิสเป็นพิเศษ และสามารถทำได้ดีทั้งสองด้านคือได้เป็นตัวแทนตอบปัญหาคณิตศาสตร์และเป็นนักกีฬาเทนนิสของโรงเรียนด้วย

1.3.3 การเลี้ยงดู

การเลี้ยงดูของบิดามารดาอุ้มนั้น จะสนับสนุนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นกีฬา เล่นดนตรี และอ่านหนังสือ โดยให้เรียนเทนนิสและเปียโนตั้งแต่เด็ก ให้เลือกหนังสือตามความสนใจแต่บิดามารดา ยังคงคอยดูอยู่ คือให้อิสระในการเลือกแต่ต้องเหมาะสม ซึ่งดูจากความเหมาะสมกับวัย มีความสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ นอกจากสนับสนุนให้อ่านหนังสือแล้ว ยังหา

เกมส์สร้างสรรค์และฝึกทักษะมาให้เล่นด้วย และเนื่องจากผู้มามีกิจกรรมที่ทำหลายอย่าง ทำให้ต้องแบ่งเวลาให้เหมาะสม โดยต้องทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อยก่อนจึงทำอย่างอื่นได้

1.3.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

จากการที่ผู้มีความสามารถที่โดดเด่นทางด้านคณิตศาสตร์จึงได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งคณิตศาสตร์ เช่น ของสมาคมคณิตศาสตร์ และสสวท. เป็นต้น ผู้ชอบเล่นกีฬา มีทักษะและความสามารถทางด้านกีฬาดี เล่นกีฬาได้หลายประเภท เช่น เทนนิส แบดมินตัน บาสเกตบอล และปิงปอง เป็นต้น ที่เด่นที่สุดคือ เทนนิส เริ่มเล่นตั้งแต่เด็กแล้วชอบจึงเรียนเพิ่มกับน้องจนได้เป็นนักกีฬาเทนนิสของโรงเรียน นอกจากนี้ยังทำกิจกรรมอื่น ๆ อีก ได้แก่ การเรียนเปียโน และวาดภาพในบางครั้ง

1.3.5 กิจวัตรประจำวัน

โดยปกติวันธรรมดาจันทร์ถึงศุกร์ ผู้จะตื่น 6.00 น. จัดการกิจกรรมส่วนตัวเรียบร้อยก็จะรับประทานอาหารเช้าพร้อมกับอ่านหนังสือพิมพ์ไปด้วยแล้วจึงออกไปโรงเรียน ถึงโรงเรียนประมาณ 7.20 น. ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อนซึ่งผู้บอกว่าคุยเล่นได้กับทุกคนแต่มีสนิทจริง ๆ เพียงคนเดียว เนื่องจากรู้จักกันตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จนได้เวลาเข้าแถวเคารพธงชาติแล้วก็เรียน ช่วงพักมักจะคุยเล่นกับเพื่อน พอเลิกเรียนก็ไปซ้อมเทนนิสถึง 18.00 น. จึงกลับบ้าน ถ้าวันไหนไม่ต้องซ้อมเทนนิสก็จะเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อน ๆ ที่โรงเรียน รอมารดามารับกลับบ้านระหว่างอยู่ในรถทั้งเข้าและเย็นก็จะฟังเพลงเนื่องจากผู้ไม่ยอมให้เงียบเกินไป พอถึงบ้านก็ทำการบ้าน หลังจากทำเสร็จแล้วก็ดูโทรทัศน์ ปกติจะดูประมาณวันละ 1 ชั่วโมงเพราะไม่ค่อยมีเวลาหรืออ่านหนังสือ หรือเล่น แล้วจึงเข้านอนประมาณ 21.30 น.

ส่วนในวันหยุดเสาร์อาทิตย์จะตื่นสายกว่าปกติเล็กน้อย วันเสาร์ช่วงเช้าจะทำการบ้านและทบทวนเนื้อหาที่เรียนมา ช่วงบ่ายออกมาเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. เลิกเรียนแล้วตีเทนนิสต่อถึง 18.00 น. จึงกลับบ้าน ถ้าทำการบ้านเสร็จก็เล่นเกม เล่นกีฬา ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ วันอาทิตย์จะเป็นวันที่ว่าง ปกติจะอยู่บ้านทำกิจกรรมต่างๆ เล่นเกม อินเทอร์เน็ต เล่นกีฬา ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ แล้วแต่ว่าอยากทำอะไร

1.3.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้มมีผลการเรียนดีทุกวิชามาตลอด ทางด้านวิชาการนั้น วิชาที่โดดเด่นที่สุดคือ คณิตศาสตร์ มีคะแนนดีมาตลอดตั้งแต่เด็ก และยิ่งโตขึ้นคะแนนก็ยิ่งฉีกจากกลุ่มชัดเจน วิชาที่เด่นอีกวิชาหนึ่งนอกเหนือจากคณิตศาสตร์คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งได้คะแนนสูงเช่นเดียวกัน

รางวัลต่าง ๆ ที่ผู้มได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทดีเด่นและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2538 - 2541
- เหรียญเงินประเภททีมและเหรียญทองแดงประเภทหญิงคู่จากกีฬาสีสามัคคี
- เหรียญเงินจากการประกวดศิลปะเด็กนานาชาติจากประเทศญี่ปุ่น
- รางวัลสร้างสรรค์จากการประกวดนิทรรศการภาพเขียนเด็ก ในงานมหกรรมหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2

1.4 ด.ช. ภาสวัณณ์ บูลสุข (เพพ)

1.4.1 ครอบครัว

เพพเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ เป็นลูกคนเดียว จึงใช้เวลาอยู่กับมารดาเป็นส่วนใหญ่ นอกเหนือไปจากเวลาที่อยู่โรงเรียนเนื่องจากงานบิดาค่อนข้างยุ่ง บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันเป็นประธานกรรมการบริษัทแมคไทยจำกัด และมารดามีตำแหน่งเป็นกรรมการบริษัท แต่มารดาจะมีเวลามากกว่าจึงเป็นคนรับส่งเพพไปกลับโรงเรียนทุกวันทำให้มีเวลาอยู่กับเพพตลอด ส่วนบิดาเป็นนักธุรกิจ งานค่อนข้างยุ่ง วันจันทร์ถึงศุกร์จึงมีเวลาเจอกันน้อย แต่จะมีเวลาอยู่ด้วยกันในวันเสาร์อาทิตย์ ที่บ้านของเพพจะอยู่กับบิดา มารดา และมีคนทำงานบ้านอีก 4 คน ซึ่งบางครั้งก็เป็นเพื่อนเล่นกับเพพบ้าง แต่ส่วนใหญ่เพพจะเล่นคนเดียวหรืออยู่กับบิดามารดามากกว่า

1.4.2 ลักษณะนิสัย

เพพเป็นเด็กที่เชื่อฟังผู้ใหญ่ แต่ต้องมีเหตุผล ไม่ชอบอยู่เฉย ๆ สนแต่อยู่ในขอบเขต ชอบทำกิจกรรม มีความจำดี เรียนรู้ได้เร็ว มีพัฒนาการเร็วกว่าเด็กทั่วไป มีความเป็นผู้นำ ได้เป็นหัวหน้าห้องทุกปี เข้ากับคนง่าย เป็นที่รักของอาจารย์และเพื่อน ๆ มารดาของเพพ⁷ กล่าวว่า "เพพพูดเร็ว เรียนรู้เร็ว ความจำดีมาก พัฒนาการเร็วกว่าเด็กทั่วไป จะเร็วกว่าเด็กอื่นหนึ่งชั้น เกิดมาคอแข็งเลย ยกศีรษะได้ จะไม่ชอบนอนกลางวัน ต้องคุยด้วย เลี้ยงไม่ยากแต่ต้องคุย ชอบฟังเพลง นอนได้ต่อเมื่อมีเพลงมากล่อม เปิดเพลงตลอดตอนหลับ" และแม้จะเป็นลูกคนเดียวก็จะมีรู้อึกเหงาเพราะจะอยู่กับมารดาค่อนข้างมาก ถ้าอยู่คนเดียวก็เล่นหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เอง ถ้าเบื่อก็จะเปลี่ยนไปเล่นอย่างอื่นได้ ดังที่มารดา⁸ บอกว่า "น้องเพพนี้เลี้ยงมาแต่เล็ก จะไม่ขาดอะไรเลย ไม่เคยเรียกร้องว่าอยากได้นั้นได้นี้ จะทุ่มเทให้ทุกอย่าง ของเล่นมีทุกอย่าง จะไม่รู้อึกเหงา ไม่ขาด ถ้าเบื่อก็เปลี่ยนไปเล่นอย่างอื่น" ในเวลาว่าง เพพมักจะหากิจกรรมต่าง ๆ ทำ ดังนี้ เล่นกีฬา โดยเฉพาะแบดมินตัน ต่อหุ่นจำลองหุ่นยนต์ สะสมแสตมป์ เหยียดู ธนบัตร และดูนกที่เลี้ยงไว้ที่บ้านซึ่งบางตัวเพพตั้งชื่อตามตัวการ์ตูนที่ชอบด้วย

1.4.3 การเลี้ยงดู

เพพเป็นลูกคนเดียวจึงได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากบิดามารดา โดยเฉพาะมารดาจะมีเวลาอยู่กับเพพตลอด สนับสนุนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความเหมาะสม ใช้การเลี้ยงดูตามความสามารถตามวัย ให้เรียนทุกอย่างเมื่อพร้อมและอยากทำ ไม่บังคับ สนับสนุนให้มีความรับผิดชอบ ในวันธรรมดาหลังรับประทานอาหารเย็นเสร็จจะให้ทำการบ้านและอ่านหนังสือ ไม่ให้ดูโทรทัศน์ จะให้ดูเฉพาะวันหยุดเท่านั้น ส่วนสื่ออื่น ๆ จะเลือกเนื้อหาและเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มาตั้งแต่เด็ก ทำให้เพพเข้าใจและสามารถเลือกเองได้

1.4.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

เพพทำกิจกรรมที่โรงเรียนโดยเคยเป็นสภานักเรียน 1 ปี นอกจากนี้มีการเรียนพิเศษคณิตศาสตร์เพิ่มเติมซึ่งเป็นสิ่งที่บิดามารดาสนับสนุนและเพพเองก็ชอบด้วยจึงทำให้เรียนด้วย

⁷ สัมภาษณ์ พนิดา บุลสุข, มารดา ด.ช. ภาสวัณท์ บุลสุข, 27 มกราคม 2544.

⁸ สัมภาษณ์ พนิดา บุลสุข, มารดา ด.ช. ภาสวัณท์ บุลสุข, 27 มกราคม 2544.

ความสนุก เข้าใจ และชอบคณิตศาสตร์มากขึ้นเรื่อย ๆ เพพมีความสามารถทางด้านกีฬา โดยเป็นนักกรีฑาของโรงเรียน สามารถเล่นกีฬาได้ทุกประเภท ชอบเล่นกีฬาหลายชนิด เช่น แบดมินตัน บาสเกตบอล เทนนิส วอลเลย์บอล และเทควันโด เป็นต้น รวมถึงมีความสามารถด้านดนตรีและศิลปะ โดยทางด้านดนตรีเพพชอบฟังและร้องเพลงตั้งแต่เด็ก เรียนเปียโนและสามารถเล่นเปียโนได้ดีทางด้านศิลปะนั้น เพพเคยได้รับรางวัลจากการประกวดภาพวาดหลายรางวัลด้วยกัน

1.4.5 กิจวัตรประจำวัน

ในวันธรรมดาจันทร์ถึงศุกร์ เพพจะตื่นนอนเวลาประมาณ 6.50 น. เมื่อทำธุระส่วนตัวเสร็จก็รับประทานอาหารเช้าแล้วจึงออกจากบ้านประมาณ 7.00 น. มารดามาส่งถึงโรงเรียนประมาณ 7.40 น. ขึ้นห้องเรียนส่งงานเตรียมตัวเข้าแถวเคารพธงชาติแล้วก็เรียน ระหว่างพักก็คุยเล่นกับเพื่อน ๆ หลังเลิกเรียนมักจะไปเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อน ๆ ทุกวันระหว่างรอมารดามารับกลับบ้าน ยกเว้นวันอังคารที่ต้องไปเรียนพิเศษคณิตศาสตร์ต่อเวลา 16.00 น. - 18.00 น. แล้วจึงกลับบ้าน เมื่อกลับถึงบ้าน อาบน้ำ ทำการบ้าน อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ระหว่างรับประทานอาหารเช้ากับครอบครัว เมื่อรับประทานอาหารเช้าเสร็จก็จะขึ้นห้องนอนทำการบ้านและอ่านหนังสือต่อจนเข้านอนประมาณ 22.00 น. ยกเว้นวันศุกร์ที่จะได้ดูโทรทัศน์หรือเล่นเกมสลับกับทำการบ้านเนื่องจากสามารถทำการบ้านและอ่านหนังสือต่อได้ในวันเสาร์

โดยวันเสาร์เพพจะตื่นประมาณ 8.00 น. ทำธุระส่วนตัวและรับประทานอาหารเช้าเสร็จก็จะทำการบ้านและทบทวนหนังสือ เสร็จแล้วดูโทรทัศน์ เล่นเกม หรือเล่นกีฬา รับประทานอาหารกลางวัน เตรียมตัวออกจากบ้านเพื่อไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษในช่วงบ่ายเวลา 13.00 น. - 16.00 น. โดยมารดาส่ง หลังจากเลิกเรียนก็กลับบ้านอาบน้ำ ดูโทรทัศน์จนรับประทานอาหารเช้าเสร็จ ก็อาจจะดูโทรทัศน์ต่อหรืออ่านหนังสือ แล้วจึงเข้านอน ส่วนในวันอาทิตย์หลังจากทำธุระส่วนตัวเสร็จก็จะรับประทานอาหารเช้าแล้วดูโทรทัศน์ ตอนสายไปโบสถ์เสร็จแล้วตอนบ่ายอาจจะไปเที่ยวกับบิดามารดาหรือกลับบ้านเล่นเกมบ้าง ดูโทรทัศน์ หรือเล่นกีฬาบ้างโดยจะสลับกันไปแล้วจึงเข้านอน

1.4.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีความสามารถพิเศษหลายด้าน มีผลการเรียนดีทุกวิชามาโดยตลอด ที่เด่นที่สุดคือคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่เพพชอบมากที่สุด เนื่องจากเรียนแล้วเข้าใจดีจึงทำให้สนุก ปกติเพพคิด

เลขได้เร็วมาก และเรียนพิเศษคณิตศาสตร์เพิ่มที่ "คুমอง" (KUMON) ช่วยให้สมาธิดีขึ้น แม่นยำขึ้น ได้รับเหรียญรางวัลจากคুমอง 4 เหรียญเนื่องจากเรียนได้เร็วกว่าชั้นปกติ สามารถข้ามไปเรียนชั้นที่สูงกว่าได้ วิชาอื่นที่เด่นคือ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ทำคะแนนได้ดีมาตลอด มีความสามารถทางภาษาดี

รางวัลต่าง ๆ ที่เพพได้รับมีดังนี้

- รางวัลชมเชยในการแข่งขันอ่านออกเสียงสำเนียงไพเราะเป็นภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542
- รางวัลพระเกี้ยวน้อย
- เหรียญทองแดงประกวดวาดภาพรางวัลเพนเทล (Pentel Award) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540
- รางวัลชมเชยประกวดวาดภาพรางวัลเพนเทล (Pentel Award) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541

1.5 วิญญู กิตยาภรณ์ (ไก๋อู)

1.5.1 ครอบครัว

ไก๋อูเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ เป็นลูกคนกลาง มีพี่ชาย 1 คน อายุ 18 ปี และน้องชาย 1 คน อายุ 10 ปี น้องชายติดไก๋อูมากเนื่องจากอายุไล่เลี่ยกัน ชอบอยู่ใกล้ ๆ ชอบเล่นด้วย จึงทำให้มีเวลาอยู่กับน้องมากที่สุด มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เคยเป็นพยาบาลแต่ขณะนี้แม่บ้านจึงเป็นคนรับส่งไก๋อูทุกวัน มีเวลาอยู่กับไก๋อูตลอด ส่วนบิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาวิชาระบาดวิทยา จากจอห์นส ฮอปกินส์ (Johns Hopkins) ขณะนี้เป็นอาจารย์อยู่ที่คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดลและทำงานทางด้านวิชาการอีกหลายอย่าง ทำให้งานค่อนข้างยุ่ง ต้องเดินทางบ่อยแต่ก็มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากพอสมควร โดยมักจะหากิจกรรมต่าง ๆ ทำด้วยกันหรือเดินทางท่องเที่ยวด้วยกันทั้งครอบครัว

1.5.2 ลักษณะนิสัย

ไก่อูจะเป็นเด็กที่นิ่ง ๆ ค่อนข้างเงียบ ไม่ค่อยแสดงออก เรียบร้อย เป็นผู้ใหญ่ อยู่ในกฎ มีระเบียบ สุขุม ช่างคิด ต้องแน่ใจก่อนจึงจะตัดสินใจหรือลงมือทำ เรียนรู้ได้เร็ว ความจำดี มีความคิดเป็นระบบ เป็นคนที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใจกว้าง ชอบช่วยเหลือเพื่อน ประนีประนอม แม้จะมีอายุมากกว่าน้องเพียงสองปีแต่ก็สามารถดูแลและให้คำแนะนำน้องได้นอกเหนือไปจากจะเป็นเพื่อนเล่นกัน ไก่อูสนใจเกี่ยวกับตัวเลข การคิดคำนวณ และวิชาคณิตศาสตร์เป็นพิเศษซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นตั้งแต่เล็กกว่ามีความสามารถทางด้านนี้เป็นพิเศษ และจากการที่เป็นคนที่มีเหตุผลและเข้าใจหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทำให้นอกจากจะมีทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ดีแล้วไก่อูยังมีทักษะทางด้านภาษาดีอีกด้วย สามารถเข้าใจหลักเกณฑ์ของภาษาและนำไปประยุกต์ใช้ได้

1.5.3 การเลี้ยงดู

บิดามารดาสอนให้มีความรับผิดชอบ ให้ทำการบ้านเสร็จก่อนจึงจะเล่นหรือทำอย่างอื่นได้ ให้ใส่ใจกับการเรียนในห้องเรียนและทบทวนความรู้เองซึ่งเพียงพอแล้วไม่จำเป็นต้องเรียนพิเศษเพิ่มเติมอีก ในการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนนั้นจะใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงแทน ซึ่งไก่อูมีโอกาสได้เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัวบ่อยจึงได้เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่น่าสนใจและได้รับคำอธิบายเพิ่มเติมจากบิดามารดา หรือในระหว่างใช้สื่อต่าง ๆ ถ้ามีข้อสงสัยหรือมีประเด็นที่น่าสนใจบิดามารดาก็จะอธิบายเพิ่มเติม โดยหนังสือเป็นสื่อที่บิดามารดาคิดว่าเป็นประโยชน์และสนับสนุนให้ไก่อูอ่านมากที่สุด

1.5.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

จากที่กล่าวไปข้างต้นว่าบิดามารดาของไก่อูมีความคิดเห็นที่ไม่จำเป็นต้องเรียนพิเศษแต่เน้นให้ตั้งใจเรียนที่โรงเรียนและกลับมาทบทวนเองให้เข้าใจจะดีกว่า ไก่อูจึงไม่เรียนพิเศษเพิ่มเติมแต่จะแบ่งเวลาว่างที่มีใช้ในการอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียนเอง นอกเหนือไปจากการทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อผ่อนคลาย เช่น ดูโทรทัศน์ เล่นเกม และเล่นกีฬา ไก่อูมีทักษะทางด้านกีฬาดี ชอบดูกีฬาและเล่นกีฬาได้ทุกประเภท แต่ที่เล่นบ่อยคือ แบดมินตัน เทนนิส ฟุตบอล และกอล์ฟ ของเล่นเพราะชอบดูการแข่งขันกอล์ฟทางโทรทัศน์กับน้องจึงนำมาเล่นกัน ส่วนความสามารถทางด้านดนตรีคือ สามารถเป่าขลุ่ยได้

1.5.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจวัตรประจำวันของไก่จะเหมือนกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยจะตื่นนอนเวลา 5.30 น. ทำธุระส่วนตัวเสร็จ รับประทานอาหารเช้า ออกจากบ้านประมาณ 6.45 น. ถึงโรงเรียน 7.15 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อนบ้างจนถึงเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ แล้วเข้าชั้นเรียน ในระหว่างพักก็จะคุยเล่นกับเพื่อนหรือทำการบ้าน เลิกเรียนก็จะเตรียมตัวกลับบ้าน โดยมารตามารับประมาณ 15.30 น. ถึงบ้านก็ทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน เสร็จแล้วจะเล่นเกม รับประทานอาหารเย็นพร้อมกับดูข่าวโทรทัศน์ เสร็จก็อาบน้ำและดูโทรทัศน์ จนเข้านอนประมาณ 21.00 น.

วันเสาร์ตื่นนอนประมาณ 9.00 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ดูโทรทัศน์ หรือถ้ามีงานค้างก็ทำต่อให้เสร็จ จนถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน แล้วออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. เรียนเสร็จก็กลับบ้าน เมื่อถึงบ้านอาจจะทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน เล่น หรือดูโทรทัศน์สลับกัน รับประทานอาหารเย็นและอาบน้ำ เสร็จแล้วอาจจะเล่นหรือดูโทรทัศน์ต่อแล้วจึงเข้านอนเวลาประมาณ 22.00 น. วันอาทิตย์จะตื่นสายกว่าปกติประมาณ 10.00 น. เป็นวันที่ว่าง จะอิสระ มักจะอยู่บ้านพักผ่อนและเล่น ปกติมักจะดูโทรทัศน์สลับกับเล่นเกมและเล่นกีฬาตลอดทั้งวัน จนเข้านอนเวลา 21.00 น.

1.5.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีผลการเรียนดีมาโดยตลอด ได้คะแนนสูงเกือบทุกวิชา ยกเว้นศิลปะ แต่ความสามารถพิเศษที่โดดเด่นที่สุด คือ คณิตศาสตร์ โดยชอบเล่นกับตัวเลขมาตั้งแต่เด็ก เช่น เมื่อมีอายุประมาณ 3 ปี เวลานั้นรถจะชอบอ่านทะเบียนรถคันที่เห็น และตอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถคิดเลขยกกำลังได้ โดยใช้วิธีคิดในแบบของตัวเอง คิดคำนวณได้ไว รับและเข้าใจคณิตศาสตร์ได้รวดเร็ว

บิดาของไก่⁹ ได้บอกกับผู้วิจัยว่า "ความสามารถพิเศษของวรัญญูคือคณิต เด็กคนนี้มีแววที่แปลกอยู่อย่างหนึ่งคือตั้งแต่เล็ก ๆ นี้ ตั้งแต่คุณย่าเขายังอยู่หรือผมเองก็สังเกตตั้งแต่ 3-4 ขวบ เขาชอบเล่นกับตัวเลข ... จะนั่งหน้ากับผมแล้วไปรับพี่ชายที่โรงเรียน เขาจะอ่านทะเบียนรถ เล่นกับเลข จะมีอะไรของเขาอย่าง ผมจำได้ว่าตอนเขาอยู่ ป.1 ป.2 นี้ผมค่อนข้างแปลกใจ เขาคิดเลขแบบยกกำลังได้ โดยที่แนวคิดเขาบอกว่าไม่เห็นจะยากเลย มีแนวคิดของเขาเอง เรากำลังจะ เขา

⁹ สัมภาษณ์ ทวีป กิตยาภรณ์, บิดา ด.ช. วรัญญู กิตยาภรณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.

ชอบเล่นกับเลข ... ในวิชาเรียน เด่นเกือบทุกวิชา ยกเว้นวาดเขียนหรืองานศิลปะซึ่งเหมือนพอ แต่คณิตจะเก่งกว่าพอถ้าพูดกันจริงๆ แล้ว คณิตค่อนข้างไวมากและไปได้ดี เท่าที่เห็นจากตัวเองและลูกด้วย ไปได้ทุกวิชา ภาษาอังกฤษดีเยี่ยม อยู่ในเกณฑ์ได้เลย เป็นเด็กที่มีหลักเหตุผล (logic) อยู่ในตัว" จากที่บิดาได้กล่าวไว้ข้างต้นจึงทำให้เห็นว่านอกจากใก้จะมีความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์แล้วยังมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษอีกด้วย เนื่องจากใก้มีทักษะทางด้านภาษาที่ดี เข้าใจหลักเกณฑ์ของภาษาและสามารถประยุกต์ใช้ได้ ออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดี

2. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์

2.1 ด.ช. มิ่ง ปัญญา (มิ่ง)

2.1.1 ครอบครัว

มิ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ อายุ 12 ปี มีน้องสาว 1 คน อายุ 7 ปี สนุกกับน้องมาก ชอบอยู่กับน้อง คอยดูแลและเล่นกับน้อง เป็นคนที่รักน้องมาก จึงใช้เวลาอยู่กับน้องมากที่สุด ปกติบิดา มารดา และคุณป้า จะสลับกันรับส่ง แต่มิ่งจะติดมารดามากที่สุดเพราะมีเวลาอยู่ด้วยกันค่อนข้างมาก มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขณะนี้เป็นพยาบาลอยู่ที่ห้องคลอดพิเศษ โรงพยาบาลศิริราช บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยโตเกียว ขณะนี้เป็นอาจารย์อยู่ที่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่บ้านอยู่ด้วยกัน 6 คนคือ บิดา มารดา มิ่ง น้องสาว คุณยายและคุณป้า แต่บางครั้งมิ่งก็พักอยู่ที่หอวิทยนิเวศน์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับบิดา มารดา คุณป้า และน้องสาว

2.1.2 ลักษณะนิสัย

มิ่งเป็นเด็กที่อารมณ์ดี ความจำดี มีความรู้กว้าง ความรู้รอบตัวดีเพราะอ่านหนังสือมาก ชอบค้นคว้า ชอบอ่านหนังสือ มีความกระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ อยากรู้เรื่องใหม่ ๆ ตลอดเวลา แต่ในเรื่องของการแก้ปัญหาและการตีความยังทำได้ไม่ค่อยลึกซึ้งมากนัก มีความคิดเป็นผู้ใหญ่กว่าเด็กคนอื่น แต่การช่วยเหลือตนเองจะค่อนข้างช้า ไม่สมวัย เป็นเด็กผู้ชายที่ไม่ชน ไม่โลดโผน ชอบที่จะใช้เวลาไปกับการอ่านหนังสือและในการเล่นกับน้องสาวมากกว่าซึ่งเป็นสาเหตุ

หนึ่งที่ทำให้ต้องเลือกเล่นสิ่งที่เบา ๆ ไม่รุนแรงเพื่อให้น้องสามารถเล่นได้ จึงทำให้มิ่งเป็นคนที่ไม่ค่อยชน ไม่โหดโผนมากนัก

2.1.3 การเลี้ยงดู

มิ่งเป็นพี่ชายซึ่งมีน้องสาวหนึ่งคนจึงได้รับการปลูกฝังให้คอยดูแลน้อง ต้องรับผิดชอบงานของตนเองให้เรียบร้อยก่อนที่จะทำอย่างอื่น โดยปกติเมื่อมิ่งทำการบ้านเสร็จแล้วจะดูน้องทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงเล่นกับน้อง นอกจากนี้มารดา ยังสนับสนุนให้อ่านหนังสือตั้งแต่เด็กทำให้มิ่งรักการอ่านมาก ชอบอ่านหนังสือทุกประเภท สามารถเลือกได้เองแต่ต้องขออนุญาตบิดามารดา ก่อน ส่วนสื่ออื่น ๆ ก็เช่นเดียวกันคือมีอิสระในการใช้ เลือกได้เองตามความชอบ แต่ยังคงต้องอยู่ในการดูแลของบิดามารดาซึ่งจะพิจารณาตามความเหมาะสม

2.1.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

กิจกรรมที่มิ่งชอบทำนอกเหนือจากการเรียนคือการอ่านหนังสือ แม้ว่ามิ่งจะไม่ได้เรียนพิเศษอะไรเพิ่มเติมเลยแต่ก็สามารถหาความรู้ที่ต้องการได้จากการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ และมักจะทำกิจกรรมกับน้องสาวเสมอ เช่น เล่นเกม ดูโทรทัศน์ นอกจากนี้มิ่งยังสามารถเล่นกีฬาได้ดีบางชนิด เช่น แบดมินตัน และบาสเกตบอล เคยเป็นตัวแทนตอบคำถามระหว่างห้องทั้งที่เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปและความรู้วิทยาศาสตร์ และเคยร่วมแสดงละครภาษาอังกฤษของโรงเรียนอีกด้วย

2.1.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจกรรมที่ทำในวันจันทร์ถึงศุกร์จะใกล้เคียงกัน คือ ตื่นนอนประมาณ 5.00 น. - 6.00 น. แล้วแต่เวลาที่เข้านอน ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า เสร็จแล้วจึงออกจากบ้านไปโรงเรียน 7.20 น. ถึงโรงเรียน 7.30 น. ขึ้นห้องเรียน ทำการบ้าน ส่งงาน เข้าแถวเคารพธงชาติ เริ่มเรียน ระหว่างพักจะคุยกับเพื่อนหรือทำการบ้าน เลิกเรียนไปโรงอาหารกับเพื่อน แล้วจึงไปหาน้อง และรอมารดามารับประมาณ 16.30 น. แล้วกลับบ้าน ทำการบ้าน รับประทานอาหารเย็น อาบน้ำ แล้วทำการบ้านต่อ อ่านหนังสือ เสร็จแล้วก็ช่วยดูแลน้อง ดูการบ้านให้น้อง หรือถ้าการบ้านของน้องเสร็จแล้วก็จะเล่นกับน้องหรือดูโทรทัศน์ เข้านอนประมาณ 22.00 น.

วันเสาร์ช่วงเช้าดูโทรทัศน์ ชอบดูการ์ตูนและเล่นกับน้อง กลางวันจึงออกมาเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. เสร็จแล้วก็กลับบ้าน เล่นกับน้อง ดูโทรทัศน์หรืออ่านหนังสือ เข้านอนประมาณ 22.00 น. วันอาทิตย์ถ้าไม่ออกไปข้างนอกก็จะอยู่บ้าน ทำกิจกรรมต่าง ๆ สลับกันไป ถ้ามีการบ้านก็จะทำต่อให้เสร็จ ช่วงเช้าดูโทรทัศน์ ดูการ์ตูน แล้วก็เล่นกับน้องบ้าง อ่านหนังสือบ้าง เข้านอน 22.00 น.

2.1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในด้านความสามารถพิเศษนั้น มีมีความสามารถทางวิชาการดี ผลการเรียนดีเกือบทุกวิชา ยกเว้นพลศึกษาที่คะแนนน้อยกว่าวิชาอื่นเล็กน้อยแต่ก็ชอบ วิชาที่เด่นที่สุดคือ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งจะได้คะแนนสูงที่สุด โดยมีมีความสามารถทางวิชาวิทยาศาสตร์ชัดเจนมีพื้นฐานที่ดีและกระตือรือร้น สนใจหาความรู้เพิ่มเติม เช่น รู้สูตรเคมี รู้ตารางธาตุ ซึ่งเป็นเรื่องที่เรียนในระดับชั้นมัธยมปลาย และยังมีทักษะทางด้านภาษาดี สามารถเขียนเรียงความได้ดีและเคยได้รับรางวัลจากการประกวดเขียนเรียงความอีกด้วย

นอกจากนี้อาจารย์อดิสรีย์ วรรณรัตน์¹⁰ ได้กล่าวถึงมีงไว้ว่า "มีงค่อนข้างชัดเจนด้านวิทย์อย่างน้อยก็มีพื้นฐานครบครัน คุณพ่อเป็นนักวิทยาศาสตร์ เพราะฉะนั้นเขาค่อนข้างสนใจมาก โดยเฉพาะความรู้รอบตัวนี่จะมีสูงมาก รู้มากกว่าอาจารย์ในหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ทั่วไปทุกเรื่องเคยเป็นตัวแทนตอบคำถามดิศพ์เวอรี่ด้วยเทอมที่แล้ว คือถามอะไรนี่จะรู้ อย่างถามเรื่องตารางธาตุซึ่งเป็นเรื่องที่เรียนระดับมัธยมปลายก็รู้นะ สามารถพูดได้ว่าตารางธาตุนี่มีอะไรบ้าง แล้วสูตรเคมีนี่ ประถมอย่างมากก็น้ำ (H₂O) แต่เขารู้ลึกกว่านั้น พวกสูตรอะไรนี่รู้หมด ไปหาตัวเอง ซึ่งความสนใจอย่างหนึ่งคืออ่านหนังสือ อ่านหนังสือทุกอย่างที่คิดว่าเป็นความรู้ของเขา"

รางวัลต่าง ๆ ที่มีได้รับมีดังนี้

- รางวัลที่ 1 ในการแข่งขันท่องไปในโลกกว้าง 1 และ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542

¹⁰ สัมภาษณ์ อดิสรีย์ วรรณรัตน์, อาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 9 กุมภาพันธ์ 2544.

- รางวัลชนะเลิศการแข่งขันเขียนเรียงความเรื่อง "ในหลวง" ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542

2.2 ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ (หวานเย็น)

2.2.1 ครอบครัว

หวานเย็นเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ อายุ 12 ปี เป็นลูกคนเดียว บิดาจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกทางด้านกีฏวิทยา จากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (University of California Campus Davis) ขณะนี้เป็นอาจารย์หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา อยู่ที่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานค่อนข้างยุ่งต้องเดินทางบ่อย มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ขณะนี้เป็นกุมารแพทย์อยู่ที่โรงพยาบาลหัวเฉียว มารดาเป็นคนรับส่งหวานเย็นไปกลับโรงเรียนทุกวันจึงมีเวลาอยู่ด้วยกันมากกว่า

บ้านของหวานเย็นเป็นบ้านเดี่ยวมีพื้นที่ใช้สอยในบ้านค่อนข้างมากและมีบริเวณโดยรอบบ้านกว้าง มีต้นไม้ร่มรื่นและมีสัตว์เลี้ยงหลายชนิด ที่บ้านอยู่ด้วยกันทั้งหมดสี่คน คือ บิดา มารดา หวานเย็น และแม่บ้านอีก 1 คน นอกจากนี้ยังมีบ้านของคุณป้าอยู่ในบริเวณเดียวกันอีกหนึ่งหลัง ใกล้ ๆ กันซึ่งจะมีลูกพี่ลูกน้องอยู่อีก 2 คน ถ้าหวานเย็นอยู่บ้านก็มักจะไปเล่นกับลูกพี่ลูกน้องที่บ้านคุณป้าเป็นประจำ

2.2.2 ลักษณะนิสัย

หวานเย็นมีความรับผิดชอบสูง ซื่อสัตย์ เรียบร้อย ทำงานเต็มที่อยากให้ได้ผลออกมาดีที่สุด ชอบช่วยเหลือเพื่อน มีสมาธิดีตั้งแต่เด็ก อ่านหนังสือได้เร็ว เข้าใจและเรียนรู้ได้เร็ว ทั้งนี้นอกจากจะเป็นความสามารถพิเศษของหวานเย็นเองแล้ว ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากลักษณะการเลี้ยงดูของผู้ปกครองด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาของหวานเย็นเป็นกุมารแพทย์จึงเป็นข้อได้เปรียบที่จะสามารถสังเกต เข้าใจ และส่งเสริมความสามารถพิเศษของหวานเย็นให้ได้รับการพัฒนาอย่าง

เต็มๆ ดังจะเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของมารดา¹¹ ดังนี้ "หวานเย็นอ่านหนังสือตั้งแต่อนุบาล 3 อ่านหนังสือเร็ว เขียนเร็ว ... อ่านคล่อง เริ่มอ่านเล่มหนา ๆ ตั้งแต่อนุบาล 3 สมารถจะอ่านจนจบตั้งแต่เล็ก แม่เป็นหมอมอเด็กก็เห็นว่าเขาสมารถดี ดูการ์ตูนจนจบตั้งแต่ไม่กี่ขวบ เขาจะดูได้ แต่เด็กบางคนจะดูไม่จบ หวานเย็นจะดูได้นาน ๆ ส่วนใหญ่แม่คอยหาหนังสือมาให้อ่าน เห็นว่าสำคัญมาก ตั้งแต่อายุ 6 เดือนก็จะให้ดูรูปภาพแล้วกับออกไปเรื่อย ๆ เขาอ่านไม่เป็นเราก็อ่านให้ฟัง ทุกวันต้องอ่านให้ฟัง พออ่านเป็นก็ให้เขาอ่านให้ฟังทุกวัน อย่างน้อย 10 นาทีก็ต้องอ่าน อ่านอะไรก็แล้วแต่ เขาก็เลยชอบอ่าน อ่านหนังสือเร็ว"

2.2.3 การเลี้ยงดู

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้นนี้จะเห็นว่าหวานเย็นได้รับการปลูกฝังให้รักการอ่านและส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านอย่างเหมาะสมมาตั้งแต่เด็กซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของหวานเย็นที่มารดาเป็นกุมารแพทย์จึงสามารถให้การเลี้ยงดูที่จะพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนให้เล่นดนตรีและกีฬาตั้งแต่เล็กซึ่งเป็นการเพิ่มความสามารถพิเศษด้านอื่นให้หวานเย็นอีกด้วย

2.2.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

หวานเย็นมีความสามารถทางดนตรีดีโดยเรียนเปียโนเพิ่มเติมมาตลอดตั้งแต่เล็ก และยังสามารถเล่นดนตรีได้หลายประเภท เช่น เปียโน ชิม และขลุ่ย เป็นต้น แต่เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่เล่นบ่อยและเล่นได้ดีที่สุดในยุคสอบวัดระดับความสามารถด้านเปียโน ระดับที่ 2 ได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ส่วนทางด้านกีฬานั้นหวานเย็นเรียนเทนนิสอยู่ในขณะนี้ แต่สามารถเล่นกีฬาได้หลายประเภท ได้แก่ วอลเลย์บอล แบดมินตัน และบิงปอ ซึ่งได้จากการเรียนที่โรงเรียนและการเรียนพิเศษเพิ่มเติมบ้างบางประเภท

2.2.5 กิจวัตรประจำวัน

ระหว่างวันธรรมดา ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ หวานเย็นจะทำกิจกรรมคล้ายกันทุกวันโดยเริ่มจาก ตื่นนอน 6.15 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว ออกจากบ้าน 6.45 น. รับประทานอาหารเช้าในรถ

¹¹ สัมภาษณ์ ประไพศรี วงษ์ศิริ, มารดา ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ, 7 กุมภาพันธ์ 2544.

ถึงโรงเรียน 7.30 น. ขึ้นห้องส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน เคารพธงชาติแล้วเริ่มเรียน ระหว่างพักจะทำการบ้านบ้างหรือคุยเล่นกับเพื่อนบ้าง เด็กเรียนก็จะคุยเล่นกับเพื่อนหรือไปโรงอาหารระหว่างรอ มารดามารับกลับบ้าน 15.30 น. ถึงบ้านทำการบ้าน รับประทานอาหารเย็น ดูโทรทัศน์ เล่นกับสุนัข ซ้อมเปียโน อาบน้ำ อ่านหนังสือ เข้านอนประมาณ 21.30 น.

ในวันเสาร์จะตื่นสายประมาณ 8.30 น. ทำธุระส่วนตัว และรับประทานอาหารเช้า แล้วจึงทำกิจกรรมต่าง ๆ สลับกันไปในช่วงเช้า ได้แก่ ดูโทรทัศน์ เล่นเกม เล่นกับสุนัข วาดรูป ซ้อมเปียโน จนถึงเวลาประมาณ 12.00 น. มารดาไปส่งที่โรงเรียนเพื่อเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. โดยจะรับประทานอาหารกลางวันในรถ เด็กเรียนแล้วไปเรียนเทนนิสต่อเวลา 17.00 น. - 18.00 น. เสร็จแล้วจึงไปเรียนเปียโนเวลา 18.30 น. - 20.00 น. แล้วจึงกลับบ้าน รับประทานอาหารเย็น อาบน้ำ ดูโทรทัศน์หรือวิดีโอ เข้านอนเวลา 23.00 น. วันอาทิตย์ตื่นประมาณ 8.30 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า แล้วก็ทำกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนวันเสาร์ช่วงเช้าโดยจะสลับกันไป กลางวันออกไปรับประทานอาหารกลางวันนอกบ้านและไปซื้อของกับบิดามารดา กลับถึงบ้านเวลา 16.30 น. ระหว่างที่รอรับประทานอาหารเย็น และหลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จจะดูโทรทัศน์ แล้วอาบน้ำ ต่อจากนั้นจะอ่านหนังสือหรือเล่นเกม เข้านอนประมาณ 21.30 น.

2.2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทางด้านการเรียนนั้น หวานเย็นมีผลการเรียนดีมาโดยตลอด ได้คะแนนสูงทุกวิชา ชอบเรียนวิทยาศาสตร์เพราะชอบการทดลอง มีทักษะทางด้านภาษาดี ชอบเรียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยได้คะแนนภาษาอังกฤษดีที่สุด สามารถอ่านและเขียนได้เร็วกว่าปกติ อ่านหนังสือได้สูงกว่าวัย โดยอ่านหนังสือได้ตั้งแต่อายุ 5 ปี

รางวัลต่าง ๆ ที่หวานเย็นได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 4 ปีการศึกษา 2538 2539 และ 2541
- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีและสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 ปีการศึกษา 2540 และ 2542
- รางวัลพระเกี้ยวน้อย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2543

2.3 ด.ญ. พัชรา คงสุผล (กวาง)

2.3.1 ครอบครัว

กวางเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ อายุ 12 ปี มีน้องสาว 1 คนอายุ 11 ปี อายุใกล้เคียงสนิทกัน เป็นเพื่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะศิลปศาสตร์ ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ขณะนี้เป็นแม่บ้านและช่วยดูแลกิจการที่บ้าน ปกติมารดาเป็นคนรับส่ง กวางและน้องไปกลับโรงเรียนทุกวัน จึงใช้เวลาอยู่ด้วยกันตลอด บิดาจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา ขณะนี้เป็นนักธุรกิจ ดูแลกิจการของตนเอง เกี่ยวกับการนำเข้าและจำหน่ายยาจีนอยู่ที่บ้านดังนั้นกวางจึงได้เจอบิดาเวลากลับบ้าน แต่ระหว่างที่บิดาทำงาน กวางก็จะอยู่กับน้องและมารดาเป็นส่วนมาก ที่บ้านกวางอยู่กัน 4 คน คือ บิดา มารดา กวาง และน้องสาว

2.3.2 ลักษณะนิสัย

กวางมีความรับผิดชอบสูง กล้าแสดงออก กล้าเสนอความคิดเห็น กล้าคิดกล้าทำ เรียนรู้ได้เร็ว ความจำดี สามารถวางแผนและกำหนดเวลาให้ตัวเองได้ รับผิดชอบการเรียนดี ดูแลน้องได้เป็นคนใจอ่อนนุช ใจดี รู้จักหน้าที่และเวลาของตนเอง ช่วยเหลือตัวเองได้ดี มีสมาธิดี และสามารถทำงานต่าง ๆ ได้ถึงแม้ว่าจะมีเสียงรบกวนก็ตาม มารดา¹² กล่าวว่า "เวลาทำงาน ทำการบ้านก็เปิดโทรทัศน์ได้ ไม่ได้เสียงเบาให้ทำเสียง ๆ มีห้องส่วนตัว มีเสียงก็ทำได้ แม้แต่ตอนสอบยังอ่านหนังสือใกล้ ๆ โทรทัศน์ได้ ทั้งดูทั้งอ่านได้ ถามก็รู้เรื่อง"

2.3.3 การเลี้ยงดู

กวางได้รับการเลี้ยงดูแบบให้กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ให้มีความรับผิดชอบ สามารถดูแลตัวเองและน้อง รู้จักหน้าที่และแบ่งเวลาได้ จัดตารางแบ่งกับน้องช่วยกันทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ และแม้จะมีเสียงรบกวนแต่ก็สามารถมีสมาธิอยู่กับงานที่กำลังทำอยู่ได้ สามารถทำการบ้านและอ่านหนังสืออยู่ในห้องที่เปิดโทรทัศน์ได้ ในส่วนของการเรียนพิเศษนั้น กวางไม่ได้

¹² สัมภาษณ์ รัตนา คงสุผล, มารดา ด.ญ. พัชรา คงสุผล, 26 มกราคม 2544.

เรียนอะไรเพิ่มเนื่องจากบิดามารดาเห็นว่าเรียนที่โรงเรียนเพียงพอแล้วและงานที่ได้รับมอบหมายจากที่โรงเรียนมีมากแล้วจึงอยากให้พัก

2.3.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

กิจกรรมที่กวางทำขณะอยู่ที่โรงเรียนคือเคยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้อง ส่วนกิจกรรมอื่นจะเป็นกิจกรรมที่ทำขณะอยู่บ้านเนื่องจากกวางไม่ได้เรียนพิเศษจึงมีเวลาอยู่ที่บ้านมาก มักจะอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน ดูโทรทัศน์ เล่นเกม ช่วยมารดาทำงานบ้าน และเล่นกีฬากับน้อง เช่น แบดมินตัน

2.3.5 กิจวัตรประจำวัน

ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ กวางจะตื่นนอนประมาณ 6.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ออกจากบ้าน 6.30 น. ถึงโรงเรียนประมาณ 6.40 น. แล้วขึ้นห้องเรียน ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน ๆ เตรียมตัวเข้าแถวเคารพธงชาติประมาณ 7.45 น. เคารพธงชาติ ขึ้นห้องเรียนเตรียมตัวเริ่มเรียนหนังสือ เวลาพักก็มักจะทำการบ้านหรือคุยเล่นกับเพื่อน หลังเลิกเรียนส่งจดการบ้าน ลงไปรอมารดามารับที่หน้าโรงเรียนประมาณ 15.10 น. ยกเว้นบางวันที่ต้องทำกิจกรรมต่อที่โรงเรียนจะกลับประมาณ 16.00 น. เมื่อถึงบ้านก็จะอาบน้ำ แล้วทำการบ้านไปด้วยดูโทรทัศน์ไปด้วย เมื่อทำการบ้านเสร็จจะเล่นกับน้อง แล้วจึงไปช่วยมารดาทำอาหารเย็นเสร็จแล้วก็รับประทานอาหารเย็นพร้อมกันทั้งครอบครัว ระหว่างอยู่บ้านจะเปิดโทรทัศน์ด้วยตลอดระหว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ จนเข้านอนประมาณ 21.45 น.

ในวันเสาร์จะตื่นสายประมาณ 9.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ดูโทรทัศน์ และเล่นกับน้อง แล้วจึงช่วยมารดาเตรียมอาหารกลางวัน หลังรับประทานอาหารเช้าก็ออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. เลิกเรียนกลับบ้าน ดูโทรทัศน์ ช่วยมารดาทำอาหารเย็น รับประทานอาหาร แล้วก็ดูโทรทัศน์และเล่นกับน้องต่อจนเข้านอนประมาณ 23.00 น. วันอาทิตย์ตื่นนอนประมาณ 10.00 น. ทำกิจกรรมเหมือนวันเสาร์ช่วงเช้าคือดูโทรทัศน์และเล่นกับน้องจนถึงประมาณ 11.30 น. ออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน แล้วจึงไปซื้อของใช้ในบ้านกับครอบครัว กลับถึงบ้านประมาณ 17.00 น. ดูโทรทัศน์ เล่นกับน้อง ช่วยมารดาเตรียมอาหาร หลังรับประทานอาหารเช้าเสร็จแล้วก็ดูโทรทัศน์และเล่นกับน้องจนเข้านอนประมาณ 21.40 น.

2.3.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กวางมีผลการเรียนดีสม่ำเสมอ ได้คะแนนสูงทุกวิชา วิชาที่ได้คะแนนสูงและกวางชอบเรียนที่สุด คือ วิทยาศาสตร์และศิลปะ ชอบทดลอง คำนวณ ชอบวาดรูป มีความสามารถในการเขียนเรียงความได้ดี มีทักษะทางด้านภาษาดีเคยได้รับรางวัลจากการประกวดเขียนเรียงความ

รางวัลต่าง ๆ ที่กวางได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 4 ปีการศึกษา 2538 2539 และ 2541
- รางวัลชนะเลิศการเขียนเรียงความวันแม่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2539

2.4 ด.ช. วชิรพล เตมียชาติ (ป๊อป)

2.4.1 ครอบครัว

ป๊อปเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ อายุ 12 ปี เป็นลูกคนเดียว บิดาจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจากโรงเรียนเทคโนโลยีเปรมฤทัย ขณะนี้มีกิจการส่วนตัวเกี่ยวกับการรับเหมาก่อสร้าง ชื่อ ห้างหุ้นส่วน เอ เอส ซี คอนสตรัคชั่น จำกัด ส่วนมารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้า ขณะนี้ผู้จัดการฝ่ายการเงิน บริษัท แพลบัส จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทจำหน่ายนาฬิกา ทั้งบิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านจึงมักจะกลับบ้านค่อนข้างค่ำ โดยจะมีเวลาอยู่ด้วยกันในช่วงเช้าจนมาถึงโรงเรียน ส่วนตอนเย็นป๊อปจะกลับบ้านเอง โดยเพิ่งเริ่มกลับบ้านเองในภาคเรียนนี้ จะได้เจอบิดา มารดาตอนค่ำ หลังกลับจากทำงานก็ได้ใช้เวลาอยู่ด้วยกัน แต่จะใกล้ชิดกับมารดามากกว่าเนื่องจากมารดาเป็นคนรับส่งและอยู่กับป๊อปตลอดตั้งแต่เด็กจนถึงก่อนที่ป๊อปจะกลับบ้านเอง ที่บ้านของป๊อปมีอยู่ด้วยกัน 5 คน คือ บิดา มารดา ป๊อป คุณตา และคุณยาย ดังนั้นเมื่อป๊อปกลับจากโรงเรียนในตอนเย็นก็จะได้อยู่กับคุณตา คุณยาย ระหว่างที่บิดามารดายังไม่กลับจากทำงาน

2.4.2 ลักษณะนิสัย

ปิ๊อปมีบุคลิกว่าเจิง แจ่มใส เข้ากับผู้อื่นง่าย กระตือรือร้น ชอบค้นคว้า เมื่ออยากรู้อะไรก็จะพยายามหาข้อมูลเพื่อหาคำตอบให้ได้ ชอบรู้ง่าย ๆ ขอให้รู้เมื่อรู้อย่างที่ต้องการแล้วก็จะพอใจ มีความรับผิดชอบ ดูแลตัวเองได้ดี แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ มีความคิดโตกว่าเด็กอื่น ๆ ที่อยู่ในวัยเดียวกัน ความจำดี เรียนรู้ได้เร็ว แต่ไม่ชอบอ่านหนังสือถ้าไม่จำเป็น จะชอบดูโทรทัศน์มากกว่า เพราะมีทั้งภาพและเสียงเห็นภาพเคลื่อนไหวได้น่าสนใจกว่า และส่วนมากจะดูรายการสารคดีเป็นหลัก อย่างไรก็ตามยังมีหนังสืออยู่อีกประเภทหนึ่งที่ปิ๊อปอ่านนั่นคือหนังสือที่เป็นความรู้เกี่ยวกับทางด้านวิทยาศาสตร์ เนื่องจากชอบวิทยาศาสตร์เป็นพิเศษ ชอบค้นคว้า ทดลอง อยากรู้ จึงอ่านแต่หนังสือประเภทนี้

2.4.3 การเลี้ยงดู

บิดามารดาของปิ๊อปสอนให้มีความรับผิดชอบ ดูแลตัวเองและผู้อื่นได้ โดยมารดาของปิ๊อปมักจะสอนให้ดูแลคุณตาและคุณยายให้ดี ให้ใจกว้าง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อน สอนให้เข้ากับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้ บิดามารดาไม่ได้ให้ปิ๊อปเรียนพิเศษเพราะปิ๊อปไม่อยากเรียน คิดว่าเรียนในห้องเพียงพอแล้ว เมื่อมีเวลาก็ทบทวนความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนมาด้วยตนเอง ถ้าต้องการรู้อะไรเพิ่มเติมก็หาจากห้องสมุดหรือขอให้มารดาซื้อหนังสือมาให้

2.4.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

นอกจากการเรียนที่โรงเรียนแล้วปิ๊อปไม่ได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมแต่จะทบทวนบทเรียนเอง และหาความรู้เพิ่มเติมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์จากรายการสารคดีและหนังสือเฉพาะด้านเป็นหลัก ปิ๊อปเคยเป็นตัวแทนตอบปัญหาท่องเที่ยวไปในโลกกว้างระดับประถมศึกษาปีที่ 5 นอกจากนี้ความสามารถทางด้านวิชาการจะโดดเด่นแล้ว ปิ๊อปยังมีความสามารถทางด้านกีฬาดีด้วย โดยสามารถเล่นกีฬาได้ทุกประเภทแต่ที่ชอบและเล่นบ่อย คือ บาสเกตบอล แบดมินตัน และปิงปอง

2.4.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจวัตรที่ป๊อปทำในวันจันทร์ถึงวันศุกร์มีดังนี้ เริ่มจากตื่นนอนประมาณ 6.00 น. - 6.30 น. ทำธุระส่วนตัวเสร็จแล้วก็ออกจากบ้านประมาณ 6.45 น. ถึงโรงเรียน 7.00 น. แล้วจึงไปรับประทานอาหารเช้าที่โรงอาหาร เสร็จแล้วขึ้นห้องเรียน ส่งงาน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน เตรียมตัวเข้าแถวเคารพธงชาติ หลังจากเคารพธงชาติเวลา 8.00 น. ก็จะขึ้นห้องเรียนเตรียมตัวเรียนวิชาต่าง ๆ เด็กเรียนมักจะเล่นกีฬากับเพื่อน เช่น บาสเกตบอล แล้วจึงกลับบ้านประมาณ 15.40 น. ถึงบ้านก็จะทำการบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น แล้วจึงดูโทรทัศน์ เข้านอนประมาณ 22.00 น.

วันเสาร์ช่วงเช้าหลังจากทำธุระส่วนตัวเสร็จ ก็จะดูโทรทัศน์หรืออ่านหนังสือ แล้วกลางวันจึงออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์เวลา 13.00 น. ถึง 16.00 น. เด็กเรียนก็กลับบ้าน อาจจะทำการบ้านต่อถ้ายังไม่เสร็จ แล้วจึงดูโทรทัศน์จนเข้านอน ซึ่งจะนอนดึกกว่าปกติได้เล็กน้อย ส่วนวันอาทิตย์มักจะอยู่บ้าน กิจกรรมที่ทำส่วนมากจะเป็นการดูโทรทัศน์สลับกับการอ่านหนังสือ เล่นกีฬา หรือเล่นเกมบ้างบางครั้ง

2.4.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ป๊อปมีผลการเรียนดีมาโดยตลอด ได้คะแนนสูงทุกวิชา โดยวิชาที่ป๊อปสนใจมากที่สุด คือ วิชาวิทยาศาสตร์ ชอบและมุ่งมั่นที่จะเรียนวิทยาศาสตร์มาตั้งแต่เด็ก สนใจทุกอย่างที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ถึงแม้ว่าความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ของป๊อปจะโดดเด่น นอกเหนือไปจากด้านวิทยาศาสตร์จนอาจารย์เคยแนะนำให้ไปทดสอบความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ก็ตาม แต่ป๊อปก็ยังสนใจวิทยาศาสตร์มากกว่าจึงไม่สนใจที่จะไปทดสอบ

รางวัลที่ป๊อปได้รับมีดังนี้

- รางวัลที่ 3 จากการตอบปัญหาท่องเที่ยวในโลกกว้าง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542

2.5 ด.ญ. พรปวีณ์ จินดารักษ์ (บ๊อค)

2.5.1 ครอบครัว

บ๊อคเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ อายุ 12 ปี เป็นลูกคนกลางมีพี่ชาย 1 คน อายุ 15 ปีและน้องสาว 1 คน อายุ 11 ปี บ๊อคจะสนิทกับน้องสาวมากกว่าเนื่องจากอายุใกล้เคียงกัน จึงใช้เวลาอยู่ด้วยกันมาก มักจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน และนอนอยู่ห้องเดียวกัน บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจบการศึกษาระดับปริญญาโทด้านศัลยกรรมตกแต่งจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้เป็นแพทย์และอาจารย์อยู่ที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานค่อนข้างยุ่งจึงมักกลับบ้านดึก ส่วนมารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เคยเป็นอาจารย์อยู่ระยะหนึ่งแต่ขณะนี้ เป็นแม่บ้านจึงมีเวลาอยู่กับบ๊อคมากกว่าปกติบิดาจะเป็นคนไปรับส่งบ๊อค พี่ชาย และน้องสาวที่โรงเรียน ส่วนตอนเย็น บิดากับคุณน้าจะสลับกันเป็นคนไปรับกลับบ้าน แต่บางครั้งมารดาก็เป็นคนไปรับ ที่บ้านของบ๊อคอยู่ด้วยกัน 7 คน ได้แก่บิดา มารดา พี่ชาย บ๊อค น้องสาว คุณน้า และคุณน้า

2.5.2 ลักษณะนิสัย

บ๊อคมีความรับผิดชอบ ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ดี สามารถทำตามเวลาที่กำหนดไว้ได้ มีทักษะทางด้านเชาว์ดี มีไหวพริบ มีความคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาได้ดี สามารถมองภาพ มองมิติได้ลึก แยกแยะสิ่งต่าง ๆ ได้ดี ดังที่มารดาของบ๊อค¹³ กล่าวว่า "ทักษะการทำเชาว์ของบ๊อคจะดีกว่าเพื่อนในบรรดาพี่น้อง พี่น้องเข้าโครงการหมด คุณผลการเรียน ทำแบบทดสอบ บ๊อคได้คะแนนทดสอบสูงสุดในบรรดาพี่น้อง มองภาพ มองมิติได้ลึกกว่า มีมุมมองแยกได้ดีกว่า" นอกจากนี้ทางด้าน อาจารย์อดิศรัย วรรณรัตน์¹⁴ ยังได้พูดถึงบ๊อคว่า "พรปวีณ์มีความคิดสร้างสรรค์เด่นชัด เด็กเวลาทดลอง เรา จะดูออกว่าแก้ปัญหาเก่งหรือไม่เก่ง อย่างทดลองว่าถ้ามีดินน้ำมันและลูกแก้ว แล้วให้เอาลูกแก้วใส่ในดินน้ำมันให้ได้มากที่สุดแล้วไม่ให้น้ำ ดินน้ำมันปกติถ้าปั้นกลม ๆ ก็จมน้ำ ทีนี้เรื่องการเฉลี่ย

¹³ สัมภาษณ์ มณี จินดารักษ์, มารดา ด.ญ. พรปวีณ์ จินดารักษ์, 29 มกราคม 2544.

¹⁴ สัมภาษณ์ อดิศรัย วรรณรัตน์, อาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 9 กุมภาพันธ์ 2544.

พื้นที่ของดินน้ำมัน ก็นึกถึงเร็ว อย่างบางคนนี่กว่าจะได้สองสามลูกก็จมตลอด แต่พรปวีณ์สามารถแก้ปัญหาได้ สามารถใส่ลูกแก้วได้ตั้ง 30 กว่าลูก คือมองจะรู้ว่าเด็กคนไหนแก้ปัญหาเก่งอย่างไร มีทักษะสูง หรือมีความคิดในการแก้ปัญหานั้นได้ดี"

2.5.3 การเลี้ยงดู

ปู่ได้รับการสนับสนุนให้อ่านหนังสือมาตั้งแต่เด็ก ให้อ่านหนังสืออะไรก็ได้ที่อยากอ่านแต่บิดามารดาก็จะคอยเลือกให้มีความเหมาะสมกับวัย โดยปู่จะเลือกอ่านเฉพาะหนังสือประเภทที่ชอบเท่านั้น ถ้าชอบเล่มใดมากก็จะอ่านเล่มนั้นทันทีที่มีเวลาว่างหลังจากที่ทำงานต่างๆของตนเองเสร็จเรียบร้อยแล้ว

2.5.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

ปู่ได้รับการส่งเสริมให้เรียนพิเศษคอมพิวเตอร์เพิ่มซึ่งเป็นสิ่งที่ปู่สนใจอยู่แล้ว โดยชอบเล่นอินเทอร์เน็ตจะใช้หาข้อมูลเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงและวิทยาศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบทดลอง ชอบปฏิบัติ มีทักษะทางด้านศิลปะเคยได้รับรางวัลจากการประกวดวาดภาพหลายรางวัล ความสามารถทางด้านดนตรีของปู่ก็โดดเด่นโดยสามารถเป่าขลุ่ย เล่นขิมและคีย์บอร์ดได้ ชอบฟังเพลง ร้องเพลง และแต่งเพลง เขียนโน้ตเองได้ นอกจากนี้ปู่ยังสามารถเล่นกีฬาได้ทุกประเภท แต่ชอบแบดมินตันและยิมนาสติกที่สุด ส่วนกีฬากลางแจ้งประเภทที่ต้องใช้แรงมาก ๆ เช่น ฟุตบอล ปู่จะไม่ค่อยชอบ

2.5.5 กิจวัตรประจำวัน

วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ปู่จะตื่นนอนประมาณ 5.30 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า แล้วจึงออกจากบ้านประมาณ 6.10 น. บิดาเป็นคนไปส่งก็จะนอนในรถ ถึงโรงเรียน 7.00 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งงาน ทำการบ้านที่ค้างบางส่วนเสร็จแล้วจึงคุยเล่นกับเพื่อน จนเข้าแถวเคารพธงชาติ เริ่มเรียน ระหว่างพักจะทำการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อนหรือไปห้องสมุดบ้างบางครั้ง พอเลิกเรียนมักจะไปห้องสมุด อ่านหนังสือ เล่นอินเทอร์เน็ต หรือไปหาพี่ที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม เพื่อรอบิดาหรือคุณน้ามารับประมาณ 16.30 น. และมักจะนอนในรถขณะกลับบ้าน เมื่อถึงบ้านก็จะนอนต่อจนถึงเวลารับประทานอาหารเย็น 18.30 น. เสร็จแล้วจึงทำ

การบ้านพร้อมกับดูโทรทัศน์ประมาณครึ่งชั่วโมงแล้วจึงอาบน้ำ ทำการบ้านต่อให้เสร็จ แล้วเข้านอน เวลาประมาณ 22.00 น.

ในวันเสาร์จะตื่นนอน 6.30 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า แล้วออกจากบ้าน 7.15 น. เพื่อไปเรียนคอมพิวเตอร์กับน้องเวลา 8.00 น. - 10.00 น. เลิกเรียนก็จะไปดูวิดีโอภาพยนตร์ที่หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับน้องจนถึงเวลา 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันแล้วจึงไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ เวลา 13.00 น. - 16.00 น. จึงกลับบ้านนอนประมาณครึ่งชั่วโมง แล้วจึงดูโทรทัศน์หรือช่วยเตรียมอาหารเย็น หลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้วจะดูโทรทัศน์ อาบน้ำ แล้วทำการบ้านพร้อมกับดูโทรทัศน์ จนเข้านอนเวลา 23.00 น. วันอาทิตย์เป็นวันหยุดพักผ่อนอยู่ที่บ้าน จะตื่นสายประมาณ 9.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ทำการบ้าน ถ้าช่วงใดมีรายการที่สนใจก็จะดูพร้อมกับทำการบ้านไปด้วย ฟังวิทยุหรืออ่านหนังสือบ้าง จากนั้นทบทวนหนังสือ แล้วเข้านอน 22.00 น.

2.5.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทางด้านการศึกษา นั้น บัณฑิตมีผลการเรียนดีมาโดยตลอด ได้คะแนนสูงทุกวิชา โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์จะได้คะแนนดีที่สุด

รางวัลต่าง ๆ ที่บัณฑิตได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีเด่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2538 - 2541
- รางวัลประกวดวาดภาพ "ฉันรักหนังสือ" จากงานจุฬาฯบุ๊คแฟร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538
- รางวัลเหรียญทองแดงจากการประกวดวาดภาพที่ประเทศญี่ปุ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540
- รางวัลที่ 2 จากการประกวดวาดภาพระบายสีของดิสนีย์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541

3. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ

3.1 ด.ญ. ภัคนิจ ศศิปริยจันทร์ (ก๊ฟ)

3.1.1 ครอบครัว

ก๊ฟเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ อายุ 12 ปี มีพี่สาว 1 คน อายุ 18 ปี สนิทกันแม้จะอายุห่างกัน ชอบอยู่กับพี่ เล่นกับพี่ แต่พี่จะกลับบ้านค่ำจึงใช้เวลาช่วงเย็นอยู่กับมารดามากกว่า บิดาจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยมินเนโซต้า (University of Minnesota) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสัตวปีก และเป็นอาจารย์อยู่ที่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีงานมากค่อนข้างยุ่ง ต้องเดินทางบ่อย มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาโททางการศึกษา จากมหาวิทยาลัยมินเนโซต้า (University of Minnesota) ขณะนี้เป็นแม่บ้าน ปกติบิดาจะเป็นคนไปส่งก๊ฟและพี่ไปเรียนในตอนเช้า ส่วนตอนเย็นบิดาเป็นคนไปรับพี่กลับบ้าน และมารดาเป็นคนไปรับก๊ฟกลับบ้านในตอนเย็นแล้วจะอยู่ด้วยกันตลอด เนื่องจากมารดาเป็นแม่บ้านจึงมีเวลาอยู่กับก๊ฟมากที่สุด ที่บ้านของก๊ฟอยู่ด้วยกัน 4 คน ได้แก่ บิดา มารดา ก๊ฟ และพี่สาว

3.1.2 ลักษณะนิสัย

ก๊ฟเป็นเด็กที่ร่าเริง อารมณ์ดี ช่างพูด เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีสมาธิมากโดยเฉพาะเวลาอ่านหนังสือที่ชอบ มีความรับผิดชอบ ทำหน้าที่ของตนเองได้ดี กระตือรือร้น ความจำดี มีผลการเรียนดี ได้คะแนนสูงทุกวิชา ยกเว้นวิชาพลศึกษาที่ได้คะแนนน้อยกว่าวิชาอื่นเนื่องจากตัวเล็กกว่าเพื่อน ๆ แม้จะชอบเล่นกีฬาแต่จะไม่โลดโผน ชอบเก็บแผ่นพับต่าง ๆ ที่คิดว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น เก็บไว้เพื่อนำภาพไปประกอบและใช้ข้อมูลเพื่ออ้างอิงในรายงานได้ เป็นต้น ชอบเล่นเกมต่าง ๆ โดยเฉพาะเกมปริศนาที่ส่งคำตอบไปชิงรางวัลได้

3.1.3 การเลี้ยงดู

บิดามารดาของกิ๊ฟจะสนับสนุนให้เรียนอย่างมีความสุข ไม่บังคับให้เรียนสิ่งที่กิ๊ฟไม่ชอบ แต่ถ้ามีสิ่งใดที่น่าสนใจและคิดว่าจะเป็นประโยชน์ซึ่งกิ๊ฟควรเรียนก็จะใช้วิธีการโน้มน้าวใจให้เห็นประโยชน์และให้อยากเรียนเอง ปกติบิดามารดาจะไม่ให้เรียนพิเศษประเภทวิชาการเพราะเห็นว่าต้องเรียนมามากพอแล้ว จึงให้เรียนพิเศษประเภทดนตรีหรือศิลปะเพิ่มเติม ยกเว้นคอมพิวเตอร์ที่สนับสนุนให้เรียน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้อ่านหนังสืออีกด้วยซึ่งอาจจะเนื่องมาจากบรรยากาศในครอบครัวที่ทุกคนชอบอ่านหนังสือ กิ๊ฟจึงได้ซึมซับและรักการอ่านในที่สุด

3.1.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

เนื่องจากกิ๊ฟมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษดีจึงได้ร่วมแสดงละครภาษาอังกฤษของโรงเรียน ส่วนทางด้านดนตรี มีการเรียนขับร้องประสานเสียง เรียนเปียโน และสามารถเป่าขลุ่ยได้จากการเรียนที่โรงเรียน และยังเป็นสมาชิกวงดุริยางค์ของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์อีกด้วยซึ่งได้มาจากการเรียนพิเศษคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม โดยสามารถใช้โปรแกรมต่าง ๆ ได้ดีและสามารถสร้างเว็บเพจ (Webpage) ได้เอง

3.1.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจกรรมที่กิ๊ฟทำในแต่ละวันมีดังนี้ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ตื่นนอนเวลา 6.20 น. ทำธุระส่วนตัว และรับประทานอาหารเช้า ออกจากบ้าน 7.00 น. บิดาไปส่งใช้เวลาเดินทางประมาณครึ่งชั่วโมงถึงโรงเรียน 7.30น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน ไปซ้อมเพลงที่ห้องดุริยางค์ แล้วจึงเข้าแถวเคารพธงชาติ เรียน ระหว่างพักมักจะคุยเล่นกับเพื่อนหรือไปห้องสมุด เลิกเรียนวันจันทร์ไปเรียนคอมพิวเตอร์ต่อเวลา 17.00 น. ถึง 19.00 น. วันพุธเรียนขับร้องประสานเสียงเวลา 15.30 น. ถึง 16.30 น. ส่วนวันอื่น ๆ จะไปโรงอาหารรอมารดามารับกลับบ้านเวลา 15.30 น. เมื่อกลับถึงบ้านดูโทรทัศน์ ทำการบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเช้า แล้วดูโทรทัศน์และทำการบ้านต่อถ้ายังไม่เสร็จ เข้านอน 21.30 น.

วันเสาร์ตื่น 8.00 น. ทำกิจวัตรส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ดูโทรทัศน์ จนออกจากบ้านเพื่อไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษช่วงบ่ายเวลา 13.00 น. ถึง 16.00 น. แล้วจึงกลับบ้าน ทำการบ้านที่ยังค้างอยู่ และดูโทรทัศน์หรือเล่นเกม เข้านอนเวลา

21.45 น. วันอาทิตย์ตื่นสาย ช่วงเช้าดูโทรทัศน์ แล้วจึงออกไปเรียนเปียโน 12.00 น. - 13.00 น. เลิกเรียนก็รับประทานอาหารกลางวัน ซื้ของแล้วจึงกลับบ้าน ทำกิจกรรมต่าง ๆ สลับกันไป ได้แก่ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ จนเข้านอนเวลา 21.45 น.

3.1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กีฟมีทักษะทางด้านภาษาดีมาก ชอบอ่านหนังสือและอ่านได้เร็ว เขียนเรียงความได้ดี ทักษะทางด้านภาษาสูงกว่าเด็กทั่วไป กล่าวพูดภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารได้ ชอบเล่นคำพูด สำนวน กล่าวพูดคุยกับชาวต่างประเทศ

รางวัลที่กีฟได้รับมีดังนี้

- เข็มดุษฎียางศ์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542

3.2 ด.ช. มรรคา วิทยานพวงศ์ (เทอร์โบ)

3.2.1 ครอบครัว

เทอร์โบเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ อายุ 12 ปี มีพี่สาว 2 คน อายุ 22 ปี และ 17 ปี บิดาจบ การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากช่างกลปทุมวัน ขณะนี้ทำกิจการส่วนตัวเกี่ยวกับการซ่อมระบบไฟฟ้าของรถยนต์อยู่ที่บ้าน มารดาจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จาก กรุงเทพมหานคร ขณะนี้เป็นแม่บ้านและช่วยดูแลกิจการที่บ้านด้วย

ปกติเทอร์โบสนิทกับพี่สาวคนโตมากที่สุดแต่ตอนนี้พี่สาวคนโตไปเรียนที่ประเทศ สหรัฐอเมริกาจึงอยู่กับพี่สาวคนกลางมากกว่าสนิทกันเพราะใช้เวลาด้วยกันค่อนข้างมาก ปกติจะนอนห้องเดียวกับพี่สาวทั้งสองคน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน บิดามารดาดูแลกิจการของตนอยู่ที่บ้านจึงได้เจอกันค่อนข้างมาก บางครั้งเทอร์โบก็ไปช่วยบิดามารดาบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ที่ห้องมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ เล่นเกม คอมพิวเตอร์ หรือเปียโนก็สามารถทำได้เพราะทุกอย่างอยู่ในห้อง และเนื่องจากบ้านของเทอร์โบอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียน เทอร์โบจึงสามารถเดินไปกลับได้เอง ที่บ้านของเทอร์โบตอนนี้อยู่ด้วยกัน 5 คน ได้แก่ บิดา

มารดา พี่สาวคนกลาง เทอริโบ และพี่เลี้ยงอีก 1 คน เนื่องจากขณะนี้พี่สาวคนโตอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.2.2 ลักษณะนิสัย

เทอริโบเข้าใจและเรียนรู้ได้เร็ว ความจำดี รับผิดชอบและดูแลตัวเองได้ ร่าเริง เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ชอบคบกับรุ่นพี่และสนิทกับรุ่นพี่มากกว่า มีความเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาที่สูงกว่าปกติได้ประมาณหนึ่งชั้น ชอบสิ่งที่ท้าทาย มารดา¹⁵ ได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า "ครูอนุบาลบอกว่าชอบไปเรียนร่วมกับพี่ อย่างอยู่อนุบาล 2 จะไปเรียนกับอนุบาล 3 เทอริโบบอกว่าเรียนกับอนุบาล 2 ไม่สนุก ไปแข่งกับเขา จะครบรุ่นพี่ที่โตกว่า รู้จักแต่พี่ จะสนิทกับรุ่นพี่มากกว่า อย่างที่สาธิตนี้เหมือนกัน" แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าเทอริโบสามารถเรียนรู้เนื้อหาที่สูงกว่ารุ่นเดียวกันได้และรู้จักและสนิทกับรุ่นพี่มากกว่าก็ไม่ได้หมายความว่าเทอริโบจะไม่คบกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน เทอริโบสามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดีและเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ในชั้นเดียวกันได้อย่างไม่มีปัญหา

3.2.3 การเลี้ยงดู

ครอบครัวของเทอริโบจะมีเวลาอยู่ด้วยกันตลอดเนื่องจากทั้งบิดามารดาทำงานอยู่ที่บ้าน ทั้งสองคนทำให้เมื่อเทอริโบอยู่บ้านก็จะได้เจอกันตลอด มีเวลาพูดคุยปรึกษากัน และยังใกล้ชิดกับพี่ ๆ ด้วยเพราะนอนห้องเดียวกันและสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในห้องได้ บิดามารดาสอนให้รับผิดชอบ ให้รู้จักแบ่งเวลาและดูแลตัวเอง ต้องทำการบ้านและทบทวนหนังสือก่อนจึงจะทำอย่างอื่นได้ แต่ให้อิสระในการเลือกทำกิจกรรมหรือเลือกใช้สื่อได้ตามความสนใจ ส่งเสริมให้เรียนพิเศษคณิตศาสตร์และเปียโน รวมถึงให้รักการอ่านหนังสือและเล่นเกมฝึกทักษะต่าง ๆ

3.2.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

เทอริโบมีทักษะและความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษดี เคยร่วมแสดงละครภาษาอังกฤษของโรงเรียน เรียนพิเศษภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมบางสัปดาห์ มีความสามารถทางด้านอื่น ได้แก่ ด้านดนตรี เป็นสมาชิกวงดุริยางค์ของโรงเรียน สามารถเล่นขลุ่ย ฉาบ และเปียโนได้ โดยเรียนดุริยางค์และเปียโนเพิ่มเติม ด้านศิลปะได้รับรางวัลจากการ

¹⁵ สัมภาษณ์ มยุรา วิทยานุพงศ์, มารดา ด.ช. มุรธา วิทยานุพงศ์, 12 มีนาคม 2544.

ประกวดภาพวาดหลายรางวัล ด้านกีฬาสามารถเล่นกีฬาได้หลายประเภท ที่เด่นที่สุด คือ เทนนิส โดยเริ่มเล่นตั้งแต่อายุ 4 ปี เป็นนักกีฬาของโรงเรียน เคยได้รับเหรียญเงินจากการแข่งขัน และยังเรียนอยู่อย่างต่อเนื่อง

3.2.5 กิจวัตรประจำวัน

วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เทอร์โบตื่นนอน 6.45 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้าพร้อมกับดูโทรทัศน์ แล้วจึงไปโรงเรียนเวลา 7.20 น. ถึงโรงเรียน 7.30 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน จากนั้นไปห้องดุริยางค์ ซ้อมเพลงและเล่นเพลงชาติตอนเช้าแถวเคารพธงชาติ แล้วจึงขึ้นห้องเรียน ระหว่างพักมักจะคุยเล่นกับเพื่อนหรือไปห้องสมุด หลังเลิกเรียนวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์เรียนวงโยทวาธิต 16.00 น. - 17.30 น. ส่วนวันอังคารและวันพฤหัสบดี เรียนเทนนิสเวลา 16.00 น. ถึง 18.00 น. แล้วจึงกลับบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเช้า ทำการบ้าน อ่านหนังสือ พร้อมกับดูโทรทัศน์ เข้านอน 22.00 น.

วันเสาร์ตื่นสายเวลาไม่แน่นอน จะดูโทรทัศน์และรับประทานอาหารเช้า ทำธุระส่วนตัวเสร็จแล้วออกไปเรียนพิเศษคณิตศาสตร์ที่คูมอง (KUMON) เวลา 10.30 น. - 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน เรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษเวลา 13.00 น. ถึง 16.00 น. แล้วไปเรียนเปียโนเวลา 17.00 น. - 18.00 น. กลับบ้าน บางสัปดาห์มีเรียนพิเศษคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษเวลา 19.00 น. - 20.00 น. รับประทานอาหารเช้า เล่นเกม ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เข้านอนดึกกว่าปกติ วันอาทิตย์ตื่นสาย ช่วงเช้าทำกิจกรรมต่าง ๆ สลับกันไป ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นเกม ช่วงบ่ายจะออกไป ซื้ของ พอกลับบ้านก็ดูโทรทัศน์ บ้างเล่นบ้างจนเข้านอน

3.2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีผลการเรียนดี ได้รับรางวัลเรียนดีหลายรางวัล มีความสามารถทางด้านวิชาการหลายวิชา วิชาที่โดดเด่น ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เคยร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ในภาคเรียนที่ 1 ก่อนที่จะเปลี่ยนมาเป็นด้านภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ สามารถคิดเลขได้เร็ว วิชาวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษก็ได้คะแนนสูง

รางวัลต่าง ๆ ที่เทอร์โบได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนสม่ำเสมอและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538
- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีเด่นและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 ในปีการศึกษา 2539 และ 2541
- รางวัลที่ 2 จากการแข่งขันตอบปัญหาคณิตคิดเร็ว โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542
- เข็มดุริยางค์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542
- รางวัลยอดเยี่ยมประกวดวาดภาพระบายสีและแต่งคำขวัญเนื่องในงานวันสิ่งแวดล้อมไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541
- รางวัลยอดเยี่ยมจากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542

3.3 ด.ญ. นิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์ (นิว)

3.3.1 ครอบครัว

นิวเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ อายุ 12 ปี มีน้องชาย 1 คน อายุ 10 ปี บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขณะนี้ทำธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับการจำหน่ายและการจัดส่งยา มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านบัญชี จากมหาวิทยาลัยหอการค้า ขณะนี้เป็นพนักงานบัญชีอาวุโสอยู่ที่บริษัทมหาชนกรุงเทพประกันภัยจำกัด บิดามารดาทำงานนอกบ้านทั้งคู่ อย่างไรก็ตามนิวมักจะใช้เวลาอยู่กับบิดามากกว่า โดยบิดาเป็นคนรับส่งนิวทุกวัน ตอนเช้าจะออกจากบ้านพร้อมกันหมด ส่งมารดา ส่งน้อง และส่งนิว ตอนเย็นบิดาไปรับนิวและน้อง ส่วนมารดากลับบ้านก่อนเพื่อเตรียมอาหารเย็น ที่บ้านของนิวอยู่กัน 4 คน คือ บิดา มารดา นิว และน้องชาย นอกจากนี้ในวันหยุดนิวกับน้องมักจะไปอยู่กับคุณน้าซึ่งรับนิวเป็นลูกบุญธรรม นิวชอบไปอยู่กับคุณน้าเกือบทุกสัปดาห์ เนื่องจากคุณน้าใจดี ค่อนข้างตามใจ ชอบซื้อหนังสือและของเล่นให้ แต่มีข้อแม้ว่าต้องทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อยก่อนจึงจะไปหาคุณน้าได้

3.3.2 ลักษณะนิสัย

นิวเป็นเด็กที่ร่าเริง ช่างพูดช่างคุย ชอบอ่านหนังสือมากและอ่านได้เร็ว ชอบเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เพื่อนฟัง มีความเป็นผู้นำ เชื่อมมั่นในตนเอง เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ในระหว่างที่คุยกับผู้วิจัยนิวจะพูดคุยได้อย่างไม่ติดขัด กล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็น ชอบเล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือที่เคยอ่าน และประทับใจหลายเรื่องซึ่งสามารถเล่าถึงรายละเอียดต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้นิว¹⁶ ยังได้บอกกับผู้วิจัยเองอีกว่า "นิวชอบคุยมาก มีเพื่อนชอบฟัง ก็จะมาเล่าเรื่องที่ได้อ่านไปเล่าให้ฟัง" ซึ่งเป็นการยืนยันสิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็น

3.3.3 การเลี้ยงดู

การเลี้ยงดูของบิดามารดาของนิวนั้น จะเน้นให้มีความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ และทำงานของตนเองให้เสร็จ ปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่เด็ก โดยมักจะหาหนังสือที่น่าสนใจมาอ่านให้ฟัง ตั้งแต่เนิ่นๆ อ่านหนังสือไม่ได้ จะให้ดูรูป ให้มีความรู้สึกดีกับหนังสือ จนทำให้ตอนนี้นิวชอบอ่านหนังสือมาก สามารถเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ที่อ่านไปแล้ว และถ่ายทอดออกมาได้ดี ในส่วนของการใช้สื่ออื่น ๆ นั้น บิดามารดาจะคอยดูแลเวลาใช้อย่างใกล้ชิด จะใช้สื่อด้วยกันตลอด ไม่ให้ใช้สื่อคนเดียวเนื่องจากมองว่าเป็นดาบสองคมจึงต้องคอยดูแลและแนะนำอย่างใกล้ชิด

3.3.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

นิวมีความเป็นผู้นำ ทำกิจกรรมที่โรงเรียนหลายอย่างโดยเคยเป็นหัวหน้าห้องและเป็นเชียร์ลีดเดอร์ และจากการที่เป็นผู้นำ กล่าวแสดงออก ชอบพูดคุยภาษาอังกฤษ จึงได้ร่วมเล่นละครภาษาอังกฤษของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีทักษะด้านดนตรีดี สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภท ได้แก่ ขลุ่ย อังกะลุง และอิเล็คโทน ความสามารถของนิวนั้นเกิดจากการเรียนที่โรงเรียนแล้วนำมาทบทวนและฝึกฝนเพิ่มเติมเองโดยไม่ได้เรียนพิเศษ

¹⁶ สัมภาษณ์ ณิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ, 25 มกราคม 2544.

3.3.5 กิจวัตรประจำวัน

ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ นิวจะตื่นนอน 5.45 น. ทำธุระส่วนตัว ออกจากบ้านพร้อมกันหมด ทุกคนเวลา 6.15 น. รับประทานอาหารเช้าในรถ ไปส่งมารดา และไปส่งน้องก่อน จากนั้นบิดาจึงไปส่งนิวที่โรงเรียน ถึงโรงเรียนประมาณ 7.30 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อนจนถึงเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ เรียนหนังสือ ระหว่างพักมักจะคุยกับเพื่อน พอเลิกเรียนก็จะทำการบ้านหรือคุยกับเพื่อน แล้วไปโรงอาหารรับประทานอาหารว่างระหว่างรอบิดามารับเวลาประมาณ 18.30 น. แล้วไปรับน้อง กลับถึงบ้าน 20.00 น. รับประทานอาหารเช้าพร้อมกับดูโทรทัศน์ แล้วจึงอาบน้ำ ทำการบ้านต่อให้เสร็จ แล้วจึงเข้านอน 22.00 น.

วันเสาร์ตื่นนอน 7.00 น. ทำธุระส่วนตัว ดูโทรทัศน์ รับประทานอาหารเช้า แล้วดูโทรทัศน์ต่อ กลางวันออกมาเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษในช่วงบ่าย เวลา 13.00 น. - 16.00 น. แล้วจึงกลับบ้านดูโทรทัศน์พร้อมกับทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ จนเข้านอนเวลา 22.15 น. วันอาทิตย์ตื่น 7.00 น. ทำธุระส่วนตัวเสร็จก็จะดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นเกม สลับกันไปจนเข้านอนเวลา 22.15 น.

3.3.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิวทำคะแนนได้สูงทุกวิชา มีผลการเรียนดีมาโดยตลอด ได้รับรางวัลเรียนดีหลายรางวัล วิชาที่ชอบและได้คะแนนสูง คือ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ โดยเคยร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ชอบการทดลอง ได้ปฏิบัติ และเปลี่ยนมาเรียนภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 เรียนแล้วสนุก ได้ความรู้เพิ่มเติม ได้ปฏิบัติ

รางวัลที่นิวได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีเด่นและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 4 ปีการศึกษา 2538 2539 และ 2541

3.4 ด.ญ. อภิพรรณ จรุงพิพัฒน์กุล (พลอย)

3.4.1 ครอบครัว

พลอยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ อายุ 12 ปี มีพี่สาว 2 คน อายุ 20 ปี และ 16 ปี เล่นด้วยกันบ้างแต่ไม่ค่อย เนื่องจากพี่เรียนหนักทั้ง 2 คนจึงไม่ค่อยมีเวลาเล่นด้วยมากนัก บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ขณะนี้เป็นรองประธาน บริษัท แม่ปิงโฮเทล (1988) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือโรงแรมอิมพีเรียล มารดาจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากพาณิชย์พระนคร ขณะนี้เป็นเลขานุการอยู่ที่บริษัทตะวันไทยจำกัด บิดามารดาทำงานนอกบ้านทั้งคู่ งานค่อนข้างยุ่งแต่ก็จะมีเวลาเจอกันตอนพลอยอยู่บ้าน มารดาเป็นคนไปรับส่งพลอยทุกวันจึงมีเวลาอยู่กับมารดามากกว่า ที่บ้านของพลอยจะอยู่กัน 5 คน ได้แก่ บิดา มารดา พี่สาว 2 คน และพลอย

3.4.2 ลักษณะนิสัย

พลอยมีความเป็นตัวของตัวเองสูง มั่นใจในตนเอง กล้าคิดกล้าพูด ความจำดี เรียนรู้ได้เร็ว แก้ปัญหาได้ มารดา¹⁷ ได้กล่าวถึงพลอยว่า "พลอยมีความเป็นตัวของตัวเองตั้งแต่เล็ก บางทีเวลาหงุดหงิด เขาก็มีโมบายที่ใจแล้วเป็นคนตรี พอเดินได้แล้วถ้าหงุดหงิดหรือเหงาก็จะไปใจแล้วก็เอาแบบหนู ถ้าโมโหหรืออึดอัดจิตใจก็จะแกว่งแขนเดินหลบไปหลังตู้โชว์ ปรับอารมณ์ ใจคนตรีจะอารมณ์เย็นขึ้น" ตอนเด็ก ๆ ไม่ดีคือ เป็นเด็กที่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ให้ทำอะไรก็ทำ แต่เนื่องจากทั้งบิดาและมารดาต่างต้องทำงาน ไม่ค่อยมีเวลาดังนั้นเมื่อมีโอกาสจึงอบรมเรื่องระเบียบวินัยภายในเวลาที่จำกัดซึ่งนับว่าน้อย ประกอบกับการที่พลอยได้เรียนเนื้อหาต่าง ๆ ที่ต้องเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนต้นรวมถึงแนวคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หมดตั้งแต่อนุบาลแล้ว จึงรู้สึกว่าเป็นเรื่องนี้แล้วไม่จำเป็นต้องสนใจ เกิดคำถามว่าทำไมต้องขยันด้วย ทำให้เกิดผลเสียคือพลอยจะค่อนข้างขาดระเบียบ ขาดความมีวินัย ซึ่งเป็นปัญหาที่มารดาบอกว่าหนักใจที่สุด แต่เรื่องอื่น ๆ โดยเฉพาะเรื่องผลการเรียนนั้นพลอยทำได้ดี มารดาจึงไม่ต้องเป็นห่วงมาก

¹⁷ สัมภาษณ์ จินตนา จรุงพิพัฒน์กุล, มารดา ด.ญ. อภิพรรณ จรุงพิพัฒน์กุล, 29 มกราคม 2544.

3.4.3 การเลี้ยงดู

สิ่งที่บิดามารดาของพลอยเน้นมากคือความรับผิดชอบ สอนให้รู้จักหน้าที่ ใ้รับผิดชอบงานของตนเองให้เรียบร้อย ให้ดูแลสัตว์เลี้ยงเอง ส่งเสริมให้อ่านหนังสือ โดยมารดาจะคอยหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่าน และปกติมารดาจะไปรับพลอยกลับบ้านค่อนข้างค่ำจึงทำให้พลอยใช้เวลาว่างส่วนใหญ่หลังจากที่ทำการบ้านเสร็จแล้วไปกับการอ่านหนังสือเพราะเป็นสิ่งที่ทำได้สะดวกที่สุด เมื่ออยู่บ้านถ้าจะดูโทรทัศน์มารดาจะส่งเสริมให้สนใจข่าวและสารคดี หรือถ้าจะเล่นเกมก็จะให้เล่นเกมที่ฝึกทักษะและให้ความรู้เป็นหลัก

3.4.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

กิจกรรมที่พลอยทำที่โรงเรียนคือเคยเล่นละครภาษาอังกฤษในการแสดงละครของโรงเรียน ส่วนการเรียนพิเศษนั้นพลอยไม่ได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมแต่จะใช้การอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนเอง นอกเหนือไปจากการเรียนในชั้นเรียน โดยมักจะใช้เวลาระหว่างที่รอมารดาไปรับกลับบ้านในการทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน และอ่านหนังสือที่ตนสนใจ เนื่องจากปกติมารดาไปรับกลับบ้านค่อนข้างค่ำจึงใช้เวลาว่างรอให้เป็นประโยชน์

3.4.5 กิจวัตรประจำวัน

โดยปกติในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ พลอยจะทำกิจกรรมเหมือน ๆ กัน เริ่มจากตื่นนอน 6.00 น. ทำธุระส่วนตัวเสร็จก็ออกจากบ้าน รับประทานอาหารเช้าในรถ ถึงโรงเรียน 7.30 น. ขึ้นห้องเรียน ทำงานที่ค้างต่อให้เสร็จแล้วจึงคุยกับเพื่อนจนถึงเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ เรียน ระหว่างพักจะคุยกับเพื่อนหรือเข้าห้องสมุด อ่านหนังสือ เด็กเรียนจะทำการบ้าน อ่านหนังสือ หรือคุยเล่นกับเพื่อน ไปรับประทานอาหารเย็นที่โรงอาหารเวลา 17.00 น. แล้วจึงอ่านหนังสือต่อระหว่างรอมารดามารับ ประมาณ 18.00 น. จากนั้นรอมารดาสอนภาษาอังกฤษให้คุณน้ำจนถึงประมาณ 21.00 น. จึงกลับบ้าน อาบน้ำ แปรงฟัน แล้วเข้านอนประมาณ 22.00 น.

วันเสาร์ตื่น 7.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ทำการบ้านต่อ อ่านหนังสือ จนถึง 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน แล้วออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษเวลา 13.00 น. - 16.00 น. เด็กเรียนก็จะรับประทานอาหารเย็นข้างนอก แล้วจึงกลับบ้าน ดูโทรทัศน์ระหว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ จนเข้านอนเวลา 23.00 น. วัน

อาทิตย์อยู่บ้านจะตื่น 7.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ ทำงานบ้าน ดูโทรทัศน์ เข้านอน 23.00 น.

3.4.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีทักษะทางด้านภาษาดี อ่านหนังสือได้เร็ว สามารถเล่าเรื่องเล่านิทานได้ดี ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษดี พอลอยสามารถเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ที่เรียนในชั้นสูงกว่าได้ โดยเริ่มเรียนเนื้อหาของระดับประถมศึกษาตอนต้นตั้งแต่อยู่นูบาล ทำให้มีพื้นฐานความรู้แน่นกว่าเด็กในวัยเดียวกัน มารดาของพลอย¹⁸ กล่าวว่า "ตอนก่อนที่จะเข้าสาธิต ๆ จะตีหนักมาก ความจำดี แก้แบบทดสอบไอคิวได้เก่งกว่าเรา เด็กเขาจะแยกแยะ มีทักษะ คล่องมาก ทำท่ายาก ยิ่งทำยิ่งสนุก พลอยจะภูมิใจแน่นมากจนอยู่ประถม 3 ที่สาธิตสอนเขาเรียนหมดแล้วตั้งแต่ตอนนูบาลจะบวกลบ คูณ เลข ภาษาไทย เขาเรียนจบหมดแล้ว"

3.5 ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิบุตร (ส้มโอ)

3.5.1 ครอบครัว

ส้มโอเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ อายุ 12 ปี มีพี่ชาย 2 คน อายุ 17 ปี และ 14 ปี สนุกกับพี่ชายทั้ง 2 คน เล่นด้วยกันเสมอ แต่ก็มีแย่งกันบ้าง บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจบการศึกษาระดับปริญญาโทคณะบริหารธุรกิจจากนิด้า ขณะนี้เป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทสยามสตูดิโอเคตจำกัด มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านบัญชี จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปริญญาโทคณะบริหารธุรกิจจากนิด้าเช่นเดียวกัน เคยทำงานเป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชีการเงินบริษัทในเครือซีพีอยู่ระยะหนึ่ง แล้วจึงลาออกมาเป็นแม่บ้านเพื่อดูแลส้มโอและพี่ชาย โดยมารดาเป็นคนไปรับส้มโอกลับจากโรงเรียน ที่บ้านของส้มโออยู่ด้วยกัน 6 คน ได้แก่ บิดา มารดา พี่ชาย 2 คน ส้มโอ และคุณยาย ซึ่งคุณยายได้ช่วยดูแลส้มโอมาตั้งแต่เด็ก จนถึงตอนนี้ส้มโอก็ยังนอนกับคุณยายอยู่ และเนื่องจากคุณยายอยู่ที่บ้านตลอดจึงมี

¹⁸ สัมภาษณ์ จินตนา จรุงพิพัฒน์กุล, มารดา ด.ญ. อภิพรรณ จรุงพิพัฒน์กุล, 29 มกราคม 2544.

เวลาอยู่กับส้มโอค่อนข้างมาก ดังนั้นขณะที่ส้มโออยู่บ้านก็จะมีมารดาและคุณยายหรือคนใดคนหนึ่งอยู่ด้วยเสมอ

3.5.2 ลักษณะนิสัย

ส้มโอเป็นเด็กที่ร่าเริง มีน้ำใจ เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีความพยายาม กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ มีความจำดี เรียนรู้และเข้าใจได้เร็ว มีความสามารถในการฟัง จับใจความได้ดี มีความคิดเชื่อมโยงเรื่องต่าง ๆ ได้ดี บิดา¹⁹ ได้กล่าวถึงส้มโอว่า "ส้มโอมีความคิดเชื่อมโยง (association) ดี ตั้งแต่เล็ก ๆ ความจำดี เห็นอะไรหลายอย่างก็เอามาปะติดปะต่อกัน เห็นเด่นแต่เล็ก ชอบอ่านหนังสือ สนใจภาษาอังกฤษ ไม่รู้ว่าพ่อแม่ยึดเยียดให้หรือเปล่า ต้องบอกอย่างนี้ก่อน เพราะเล็ก ๆ ก็เปิดข่าว "ซีเอ็นเอ็น" (CNN) ให้ดู บอกญี่ปุ่นพูดภาษาอังกฤษเพราะ ๆ ก็ได้ หนูก็ต้องทำได้ เขามีความพยายามมากกว่าพี่สองคนเห็นได้ชัด พ่อ แม่ ควบคู่ฝึกฟัง จังหวะชีวิตหลายจังหวะเขาโชคดี เรียนดนตรีตั้งแต่อายุที่ครูไม่รับ แต่แม่จะเป็นต้องพาไปเพราะพี่เรียน เขาก็ต้องไปนั่งเรียนกับพี่ ร้องรำทำเพลง ฟังเพลงแล้วถอดโน้ตได้เลยทันที เด่นดนตรี ทำกิจกรรมหลายอย่าง พ่อแม่ส่งเสริมตั้งแต่อนุบาล"

3.5.3 การเลี้ยงดู

บิดามารดาของส้มโอส่งเสริมให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่เล็ก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียน ฝึกให้ส้มโอคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษด้วยการเปิดข่าวและภาพยนตร์ที่เป็นภาษาอังกฤษให้ดู ให้เรียนพิเศษภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เรียนเปียโน ขับริ่อง นาฏศิลป์ ไวโอลิน และโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์นั้นบิดาสนับสนุนให้เรียนพิเศษเพิ่มเติมและสอนด้วยตนเองเสมอ ส่งเสริมให้อ่านหนังสือ และคอยเลือกสื่อตามความเหมาะสมกับวัย สอนให้รู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ ประพฤติตัวให้เหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ และให้รู้จักวางแผนการทำงานล่วงหน้า

¹⁹ สัมภาษณ์ วิสุทธิ์ จิราธิยุต, บิดา ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิยุต, 29 มกราคม 2544.

3.5.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

ส้มโอทำกิจกรรมหลายอย่างนอกเหนือไปจากการเรียน เคยเป็นรองประธานสภานักเรียน เป็นลูกเสือกองร้อยพิเศษ คือ เป็นผู้ช่วยอาจารย์ดูแลห้องที่ไปเข้าค่าย และเคยเป็นหัวหน้าห้องอีกด้วย เรียนพิเศษคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษเพิ่มเติม จากความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของส้มโอจึงทำให้ได้เป็นตัวแทนนักเรียนต้อนรับนักบินอวกาศ และร่วมแสดงละครภาษาอังกฤษของโรงเรียน ส่วนความสามารถทางด้านดนตรีของส้มโอก็โดดเด่นเช่นเดียวกัน สามารถเล่นดนตรีได้หลายประเภท แต่ที่เด่นที่สุด คือ เปียโน เริ่มเรียนมาตั้งแต่เล็ก ๆ ได้รับประกาศนียบัตรรับรองความสามารถทางด้านเปียโนระดับ 9 ในปี พ.ศ. 2541 จากโรงเรียนดนตรียามาฮา และขณะนี้กำลังเรียนไวโอลินเพิ่มเติม ส้มโอสามารถฟังเพลงแล้วถอดโน้ตออกมาได้ทันที เป็นนักร้องประสานเสียงของโรงเรียน เป็นผู้แทนนำร้องเพลงชาติขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ และมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ จำไทยได้ ทางด้านศิลปะเคยได้รับรางวัลจากการประกวดภาพวาด ทางด้านกีฬาเป็นนักกีฬาป้องกันและนักกีฬาแฮนด์บอลของโรงเรียน ช่วยฝึกซ้อมแฮนด์บอลให้รุ่นน้อง รวมถึงสามารถเล่นกีฬาประเภทอื่น ๆ ได้อีกหลายชนิด เช่น แบดมินตัน วอลเลย์บอล และวิ่ง เป็นต้น

3.5.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจวัตรประจำวันของส้มโอมีดังนี้ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ตื่นนอน 6.00 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ออกจากบ้าน 6.45 น. ถึงโรงเรียนประมาณ 7.05 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งงาน คุยเล่นกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ นำร้องเพลงชาติและสวดมนต์ เข้าเรียน ระหว่างพักจะคุยเล่นกับเพื่อน เลิกเรียนจะไปโรงอาหารกับเพื่อน รับประทานอาหารเช้าระหว่างรอมารดามา รับ 16.30 น. ถึงบ้าน 17.00 น. อาบน้ำ ทำการบ้าน อ่านหนังสือ รับประทานอาหารเช้าแล้วดูโทรทัศน์ เป็นรายการข่าว แล้วจึงทำการบ้านต่อ เข้านอน 21.00 น.

วันเสาร์ตื่น 8.00 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า แล้วออกไปเรียน คอมพิวเตอร์เวลา 9.00 น. - 10.00 น. จากนั้นเรียนภาษาอังกฤษต่อเวลา 10.00 น. - 12.00 น. แล้วรับประทานอาหารกลางวัน เรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษต่อเวลา 13.00 น. - 16.00 น. เสร็จแล้วไปเรียนไวโอลินเวลา 17.00 น. - 18.00 น. จึงกลับบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเช้า ทำการบ้านพร้อมกับดูโทรทัศน์ จนเข้านอน วันอาทิตย์ตื่นประมาณ 8.00 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า หลังจากนั้นไปเรียนภาษาอังกฤษเวลา 9.30 น. - 12.00 น. กลับบ้าน ทำการบ้านต่อหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ จากนั้นออกไปเล่น

แบบมีต้นเวลา 16.00 น. - 18.00 น. กลับบ้าน อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น ดูโทรทัศน์พร้อมกับทำงานที่ยังค้างอยู่ จนเข้านอน 21.00 น.

3.5.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทางด้านวิชาการนั้น สัมโอมิผลการเรียนดีและได้คะแนนสูงมาโดยตลอด มีทักษะทางด้านภาษาดีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยภาษาไทยได้รับรางวัลพระเกี้ยวน้อย และชอบเรียนภาษาอังกฤษ กล้าพูดคุยกับชาวต่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่นในชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษที่โรงเรียน จะมีอาจารย์ชาวต่างประเทศมาสอน ถ้าอาจารย์พูดแล้วเพื่อนไม่เข้าใจสัมโอมิก็จะช่วยอธิบายให้เพื่อนฟังได้

รางวัลต่าง ๆ ที่สัมโอมิได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีเด่นและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2538 - 2541
- บัตรเกียรติยศประเภททำชื่อเสียงหรือทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540
- รางวัลพระเกี้ยวน้อย
- รางวัลชมเชยจากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541
- เหรียญทองแดง ประเภททีมหญิง การแข่งขันป้องกันของกรมพลศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542

4. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ

4.1 ด.ญ. เพ็ญจันทร์ พานิช (รุ่ง)

4.1.1 ครอบครัว

รุ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ อายุ 11 ปี มีน้องชาย 1 คน อายุ 10 ปีแต่ไม่ค่อยเล่นด้วยกันเพราะรุ่งบอกว่าน้องชาย

มาก รุ่งจึงมักจะทำกิจกรรมคนเดียวหรืออยู่กับมารดามากกว่า บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากโรงเรียนนายร้อยจปร. จบการศึกษาจากทางด้านสถาปัตย์การทหารบกซึ่งเทียบเท่ากับปริญญาโท และศึกษาต่อทางด้านสถาปัตย์การทหารซึ่งเทียบได้สูงกว่าปริญญาโทแต่ยังไม่ถึงปริญญาเอก ขณะนี้รับราชการทหาร ตำแหน่งสถาปัตย์การทหาร สำนักงานปลัดบัญชาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ส่วนมารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เกียรตินิยม จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จบการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ทางด้านหลักสูตรและการสอน จากมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania State University) ขณะนี้เป็นอาจารย์อยู่ที่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงเป็นผู้อำนวยการศูนย์วิจัยสิ่งแวดล้อมศึกษา และเป็นหัวหน้าสาขาการสอนสังคมศึกษาอีกด้วย ครอบครัวของรุ่งมักจะใช้เวลาอยู่ด้วยกันเสมอ โดยจะออกจากบ้านและกลับบ้านพร้อมกัน ที่บ้านของรุ่งอยู่ด้วยกัน 5 คน ได้แก่ บิดา มารดา รุ่ง น้องชาย และพี่เลี้ยงอีกหนึ่งคน

4.1.2 ลักษณะนิสัย

รุ่งเป็นคนที่คุณเหมือนเฉย ๆ เงียบ ๆ สำหรับผู้ที่ไม่ได้ใกล้ชิด ซึ่งครั้งแรกที่ผู้วิจัยได้พบก็คิดว่าเป็นเด็กที่เงียบ ๆ เรียบร้อย แต่เมื่อได้คุยและรู้จักมากขึ้นจึงพบว่า เป็นเด็กที่ช่างพูดช่างคุย ว่าเรื่องชอบพูดติดตลก ช่างคิด ช่างสังเกต บางครั้งใจร้อน แต่ก็มีสมาธิในการทำงาน มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อฟังผู้ใหญ่ มีเหตุผล ดังที่มารดาของรุ่ง²⁰ ได้บอกผู้วิจัยว่า "รุ่งเป็นคนใจร้อน บางทีพูดติดตลก ช่างคิด ช่างสังเกต คุณเหมือนเฉย ๆ เงียบ ๆ สำหรับคนที่ไม่ได้ใกล้ชิด แต่ถ้าอยู่ใกล้ชิดจะไม่เงียบแล้ว จะพูดจา เหมือนดูท่าที เชื่อฟังบ้าง แต่บางส่วนมีความเป็นตัวของตัวเองก็เถียง ไม่ได้เชื่อฟัง ต้องมีเหตุผล แต่บางทีเขาก็มีความมั่นใจในตัวเองสูง"

4.1.3 การเลี้ยงดู

ในการดูแลรุ่งนั้น บิดามารดาค่อนข้างจะให้อิสระในการตัดสินใจเพื่อดูว่ารุ่งมีความสนใจในด้านใด แล้วจึงให้คำแนะนำเพิ่มเติม เช่นเดียวกับการใช้สื่อที่บิดามารดาจะให้เลือกใช้เองตามความชอบและความสนใจแต่จะคอยดูว่าเป็นแบบใด ไปในแนวทางใด แล้วจึงให้คำแนะนำที่เหมาะสม สอนให้มีความรับผิดชอบทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว ให้ดูแลตนเองได้ ส่งเสริมให้มีความสนใจในการอ่านหนังสือต่าง ๆ ให้เรียนพิเศษคณิตศาสตร์และเปียโน

²⁰ สัมภาษณ์ วลัย พานิช, มารดา ด.ญ. เพ็ญจันทร์ พานิช, 2 กุมภาพันธ์ 2544.

4.1.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

รัฐเรียนพิเศษคณิตศาสตร์เพิ่มเติมเพียงวิชาเดียวที่เป็นวิชาการ ส่วนความสามารถทางด้านดนตรีของรุ้นั้น สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภท ทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล ที่เด่นที่สุดและเล่นอย่างสม่ำเสมอ คือ เปียโนซึ่งเรียนเพิ่มมาตั้งแต่เด็ก ส่วนกีฬานั้นรุ้นก็สามารถเล่นได้หลายประเภท เป็นนักกีฬากรีฑา และเล่นเทนนิส

4.1.5 กิจวัตรประจำวัน

ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ รุ้นมักจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน โดยเริ่มจากตื่นนอนเวลา 5.30 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้าพร้อมกับอ่านหนังสือพิมพ์ เสร็จแล้วก็รอคนอื่น ๆ เพื่อออกจากบ้านพร้อมกันเวลา 6.30 น. ถึงโรงเรียนประมาณ 7.10 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เรียน ในระหว่างพักมักจะคุยกับเพื่อน ทำการบ้าน อ่านหนังสือ เลิกเรียนก็จะไปหามารดาที่คณะครุศาสตร์ และเรียนพิเศษคณิตศาสตร์เพิ่มในช่วงเย็นวันจันทร์เวลา 15.00 น. - 16.00 น. ระหว่างรอบิดา มารดา และน้อง เมื่อมาครบทุกคน จึงกลับบ้านพร้อมกันประมาณ 17.30 น. ถึงบ้านอาบน้ำ รับประทานอาหารเช้า จากนั้นทำการบ้านและอ่านหนังสือ เสร็จแล้วจึงดูโทรทัศน์ เข้านอน 21.30 น.

วันเสาร์ตื่น 6.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะเวลา 8.30 น. - 12.00 น. มารดาไปส่ง เลิกเรียนก็จะไปหามารดาที่คณะครุศาสตร์ แล้วจึงกลับบ้าน ดูโทรทัศน์ เล่น ทำกิจกรรมต่าง ๆ สลับกันไปจนเข้านอนเวลา 22.30 น. วันอาทิตย์ตื่นสายกว่าปกติประมาณ 8.30 น. เนื่องจากวันอาทิตย์เป็นวันหยุดพักผ่อนอยู่บ้าน จึงมักจะทำกิจกรรมต่าง ๆ หลายอย่างสลับกันไปได้แก่ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ ฟังเพลง ทำการบ้านที่ยังเหลือให้เสร็จ เล่นกับสุนัข และเข้านอนเวลา 22.00 น.

4.1.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รุ้นมีผลการเรียนดีทุกวิชามาโดยตลอด ได้คะแนนสูง ชอบวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และศิลปะ รุ้นชอบวาดรูปมากและได้คะแนนวิชาศิลปะสูงที่สุด มีความสามารถในการเลือกใช้สี

อาจารย์สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล²¹ ได้พูดถึงการวาดภาพของเพ็ญจันทร์ว่า "ถ้าดูจากผลงานนี้ จะค่อนข้างมีวิธีการของตัวเองในการระบายสี สร้างภาพ ใช้การแก้ปัญหา ไม่หลงรายละเอียด ไม่เหมือนบางคนจะหลงรายละเอียด แต่เพ็ญจันทร์นี้จะเขียนงานแบบเรียบ เป็นรูปทรงง่าย ๆ เป็นคนที่ชอบเรื่องสี จะแก้ปัญหาด้วยการใช้สี เพราะฉะนั้นรูปทรงของเขาจะไม่ได้เหมือนจริงเท่าไร แต่จะแก้ปัญหามาออกมาเป็นพื้นดี ๆ ซึ่งพอทำออกมาเสร็จก็สวย ค่อนข้างเรียบง่ายไม่ซับซ้อน"

รางวัลที่รัฐได้รับมีดังนี้

- รางวัลที่ 1 จากการประกวดภาพวาดเรื่อง "การประหยัดพลังงาน" ของโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542

4.2 ด.ญ. ปณิธิ โขลิตกุล (เป้ง)

4.2.1 ครอบครัว

เป้งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ อายุ 11 ปี มีพี่สาว 1 คน อายุ 12 ปี และน้องชาย 1 คน อายุ 8 ปี เล่นได้กับทั้งสองคน บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขณะนี้เป็นอาจารย์อยู่ที่คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เช่นเดียวกัน ขณะนี้มารดาเป็นทันตแพทย์เปิดคลินิกของตนเอง ปกติบิดาเป็นคนรับส่งเป้ง พี่สาว และน้องชาย ไปกลับจากโรงเรียนทุกวัน

บ้านของเป้งเป็นบ้านเดี่ยวมีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านมาก อยู่ด้วยกัน 5 คน ได้แก่ บิดา มารดา พี่สาว เป้ง น้องชาย และพี่เลี้ยงอีก 1 คน และมีบริเวณรอบบ้านกว้างมาก เนื่องจากในบริเวณเดียวกันมีบ้านญาติ ๆ อยู่อีก 4 หลังใกล้ ๆ กัน มีลูกพี่ลูกน้องอยู่ด้วยกันหลายคน เป้งกับพี่น้องจึงไปเล่นที่บ้านญาติ ๆ บ้าง หรือหากิจกรรมอื่น ๆ เล่นอยู่รอบ ๆ บริเวณบ้านได้ เช่น ซี่จักรยาน เล่นกีฬา เล่นกับสุนัข เป็นต้น

²¹ สัมภาษณ์ สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล, อาจารย์ด้านศิลปะ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 8 กุมภาพันธ์ 2544.

4.2.2 ลักษณะนิสัย

เป้งมีความรับผิดชอบ ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดี รู้จักหน้าที่ กำหนดเวลาได้ กล้าพูด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง ค่อนข้างจะใจร้อน ไม่ชอบอยู่นิ่ง มีเล่นชนบ้าง แต่สามารถแบ่งเวลาทำงานได้ รู้ว่างานเป็นงาน เล่นเป็นเล่น เอาใจใส่พี่น้องดี ช่างสังเกต ชอบอ่านหนังสือ ชอบประดิษฐ์สิ่งของ เข้าใจผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ร่าเริง ช่างพูดช่างคุย เห็นได้จากที่เป้งพบผู้วิจัยครั้งแรกแม้จะเป็นเวลาไม่นานนักแต่ก็กล้าพูดคุยกล้าตอบคำถาม และครั้งต่อ ๆ มาที่ได้พบกันเป้งก็สามารถหาเรื่องต่าง ๆ มาเล่าและชวนคุยได้โดยไม่ติดขัด

4.2.3 การเลี้ยงดู

บิดามารดาของเป้งมักจะสอนด้วยการใช้ประสบการณ์ตรงคือเมื่อเห็นสิ่งใดรอบตัวที่คิดว่า น่าสนใจก็จะแนะนำ เมื่อมีโอกาสมักจะเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ ที่น่าสนใจด้วยกัน ทั้งครอบครัว ส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ประวัติศาสตร์ซึ่งบิดาจะคอยอธิบายและเล่าประวัติหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานที่นั้นให้ฟังเสมอ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้อ่านหนังสือโดยบิดาจะซื้อหนังสือมาไว้ที่บ้านให้เลือกอ่านได้ตามความสนใจและเวลาของแต่ละคน ส่งเสริมให้เล่นดนตรีและกีฬา ได้แก่ เปียโน และเทนนิส บิดามารดาจะสอนให้ทำการบ้านและอ่านหนังสือเสร็จก่อนจึงจะทำอย่างอื่นได้ ซึ่งปกติวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดีจะไม่เปิดโทรทัศน์ยกเว้นตอนเช้าที่บิดามารดาเปิดดูข่าว และวันอาทิตย์จะปิดโทรทัศน์เวลา 20.00 น.

4.2.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

กิจกรรมที่เป้งทำนอกเหนือจากการเรียนมักจะเป็นดนตรีและกีฬา ซึ่งเป้งมีทักษะทางด้าน กีฬาดี เล่นกีฬาได้หลายประเภท เช่น เทนนิส วอลเลย์บอล แบดมินตัน และขี่จักรยาน เป็นต้น ส่วนทักษะทางด้านดนตรีนั้น เป้งสามารถเล่นเปียโนได้โดยเริ่มเรียนมาตั้งแต่เด็กจนถึงขณะนี้ก็ยังเรียน และฝึกซ้อมอยู่อย่างสม่ำเสมอ ส่วนทางด้านวิชาการนั้นเป้งไม่ได้เรียนพิเศษเพิ่มเติมเลย

4.2.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจกรรมที่เป้งทำในวันจันทร์ถึงวันศุกร์มีดังนี้ เริ่มจากตื่นนอนเวลา 5.30 น. ทำธุระส่วนตัว พร้อมกับดูโทรทัศน์ รับประทานอาหารเช้าพร้อมกับฟังวิทยุ เสร็จแล้วก็ออกจากบ้าน 6.30 น. ถึง

โรงเรียนประมาณ 7.00 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งงาน คุยเล่นกับเพื่อนจนเข้าแถวเคารพธงชาติ เรียน ระหว่างพักจะคุยเล่นกับเพื่อน เลิกเรียนจะเล่นกับเพื่อนรอบบิดาไปรับกลับบ้านเวลาประมาณ 16.30 น. ถึงบ้าน เล่นกับสุนัข รับประทานอาหารเย็น อาบน้ำ แล้วจึงทำการบ้าน อ่านหนังสือ ซ้อมเปียโน เข้านอนประมาณ 21.00 น. ยกเว้นวันศุกร์ตอนเย็นหลังจากกลับถึงบ้านและทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ เรียบร้อยแล้วก็จะเรียนเปียโนเวลา 18.00 น. - 19.00 น. เสร็จแล้วซ้อมเปียโนต่อ หลังจากนั้นดูโทรทัศน์จนเข้านอน 21.30 น.

วันเสาร์ที่ 6.30 น. ทำกิจวัตรส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า เสร็จแล้วออกจากบ้านไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะเวลา 8.30 น. - 12.00 น. ออกไปวาดรูปนอกสถานที่ รับประทานอาหารกลางวันแล้วเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการของระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อเวลา 13.00 น. - 16.00 น. เลิกเรียนก็กลับบ้าน ทำการบ้าน อ่านหนังสือ เล่นกับสุนัข รับประทานอาหารเย็น อาบน้ำ แล้วทำการบ้านต่อหรืออ่านหนังสือ แล้วก็ดูโทรทัศน์ไปด้วย จนเข้านอน 22.00 น. ส่วนวันอาทิตย์จะตื่นสายกว่าปกติเพราะวันอาทิตย์จะอยู่บ้านพักผ่อน ตื่นประมาณ 8.30 น. แล้วก็ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นกีฬา เล่นเกม ซ้อมเปียโน เข้านอนประมาณ 21.00 น.

4.2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เป็งมีผลการเรียนดี ได้คะแนนสูงทุกวิชา มีความสามารถทางด้านศิลปะ เค้นทางด้าน การเก็บรายละเอียด สามารถถ่ายทอดออกมาได้ดี นอกเหนือจากเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะที่ใช้เวลาเรียนในช่วงเช้าแล้ว ยังได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการในช่วงบ่ายอีกด้วย ซึ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะเน้นเรื่องทักษะกระบวนการคิดและความคิดสร้างสรรค์ ก่อนที่จะแยกเป็นความสามารถพิเศษเฉพาะด้านในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป ซึ่งวิชาที่เป็งสนใจ คือ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย คอมพิวเตอร์ และพลศึกษา

4.3 ด.ช. ธีรศักดิ์ สัมปทานกุล (ไซ้)

4.3.1 ครอบครัว

ไซ้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ อายุ 11 ปี มีพี่สาว 1 คน อายุ 13 ปี ไซ้กับพี่อายุใกล้เคียงกันจึงสนิทกัน มักทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกันตลอด บิดาจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้เป็นอาจารย์อยู่ที่ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังเป็นแพทย์อยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แม้จะงานจะยุ่งมากแต่ก็พยายามหาเวลาอยู่กับครอบครัวเสมอ มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า และปริญญาตรีจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขณะนี้ทำงานบริษัทที่ทั้งบิดาและมารดามีหุ้นอยู่เป็นกิจการของตนเอง ชื่อบริษัทไฮเทคแล็บจำกัด เป็นห้องทดลองทางการแพทย์ มารดาเป็นคนรับส่งไซ้ตลอดจึงมีเวลาอยู่กับไซ้และใกล้ชิดกับไซ้มากกว่า ไซ้อยู่ที่หอวิทยนิเวศน์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ใกล้กับโรงเรียนมากจึงไม่ต้องเสียเวลาเดินทางทำให้มีเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านมากขึ้น ไซ้อยู่กับบิดา มารดา พี่สาว และไซ้

4.3.2 ลักษณะนิสัย

ไซ้มีนิสัยร่าเริง ชอบเล่น สนุกสนาน ชอบทำกิจกรรม เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย เชื่อฟัง ไม่ซน ไม่โลดโผน อารมณ์ดี กล้าแสดงออก เป็นตัวของตัวเอง มีสมาธิในการทำงาน โดยเฉพาะสิ่งที่ชอบ เช่น วาดรูป จะมีสมาธิยาวมาก ชอบวาดรูปมาตั้งแต่เด็กโดยจะเด่นที่ความเป็นตัวของตัวเอง กล้าที่จะทำงานออกมาแตกต่างจากคนอื่น มีมุมมองที่เป็นพิเศษ ไม่ซ้ำใคร อาจารย์สมศักดิ์²² ได้กล่าวถึงไซ้ว่า "ธีรศักดิ์นี้เป็นตัวของตัวเองมาก ชอบทำอะไรไม่เหมือนคนอื่น ค่อนข้างรั้น มุมมองที่เขาจะแตกต่าง มีสมาธิยาว นิ่ง เงียบ อยู่กับงาน แต่จะวาดอย่างนี้แหละ เราแนะนำอะไรเขาจะไม่สนใจที่บอก เขาอยากวาดก็จะวาด ... เป็นตัวของตัวเองสูงมาก แต่ก็จะมีอะไรพิเศษ เช่น มุมมอง เขาจะหามุมมองที่ไม่เหมือนใคร ไม่ซ้ำใคร ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี"

²² สัมภาษณ์ สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล, อาจารย์ด้านศิลปะ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 8 กุมภาพันธ์ 2544.

4.3.3 การเลี้ยงดู

โซ่ทำกิจกรรมหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นการวาดรูป การเล่นเกม การเล่นดนตรี หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียน โดยได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาซึ่งส่งเสริมให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มาตั้งแต่เด็กซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่โซ่ชอบทั้งสิ้น ส่งเสริมให้วาดรูปเมื่อมีเวลาว่าง ให้เล่นเกม เช่น วายน้ำ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งปกป้องซึ่งโซ่เป็นนักกีฬาของโรงเรียนจึงต้องซ้อมเพิ่มในตอนเย็น แต่โซ่ก็ชอบและสนุกกับการซ้อม รวมถึงการเรียนฟุตซอลซึ่งโซ่อยากเรียนและบิดามารดาก็พร้อมที่จะสนับสนุน และเนื่องจากโซ่มีกิจกรรมที่ทำหลายอย่างดังนั้นบิดามารดาจึงมักจะสอนเรื่องการแบ่งเวลาและความรับผิดชอบให้กับโซ่ โดยให้ทำการบ้านและงานที่จำเป็นให้เสร็จก่อนจึงจะไปทำอย่างอื่นได้ และในช่วงที่ทำการบ้านอยู่นั้นจะไม่ให้มีเสียงรบกวนเพื่อจะได้มีสมาธิอยู่กับงานที่ทำ

4.3.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

มีทักษะทางด้านกีฬาและดนตรีดี เป็นนักกีฬาป้องกันของโรงเรียนจึงต้องซ้อมป้องกันตอนเย็นวันจันทร์ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี ได้รับรางวัลจากการแข่งขันหลายรางวัล นอกจากนี้โซ่ยังสามารถเล่นเทควันโด วายน้ำ และกีฬาประเภทอื่น ๆ ได้อีก สามารถเล่นเครื่องดนตรีทั้งไทยและสากลได้ เช่น ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฉิ่ง ฉาบ ซอด้วง เครื่องกำกับจังหวะ และขณะนี้เรียนฟุตซอลอยู่นอกจากนี้ยังชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนด้วย เคยเป็นหัวหน้าห้อง และเป็นลูกเสือกองร้อยพิเศษซึ่งเป็นผู้ช่วยอาจารย์ดูแลรุ่นน้องที่เข้าค่าย

4.3.5 กิจวัตรประจำวัน

โดยปกติวันธรรมดาจันทร์ถึงศุกร์ โซ่ตื่น 6.30 น. ออกกำลังกาย ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ไปโรงเรียน 7.30 น. ถึงโรงเรียนเวลา 7.40 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน เคารพธงชาติ เรียน ระยะเวลาพักคุยเล่นกับเพื่อน เด็กเรียนจะซ้อมป้องกันถึง 17.00 น. ทุกวันจันทร์ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี มารดาไปรับกลับบ้านประมาณ 17.00 น. ถึงบ้านทำการบ้าน อาบน้ำ เล่น ดูโทรทัศน์

วันเสาร์ตื่น 7.00 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะเวลา 8.30 น. - 12.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน แล้วเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่

5 ในช่วงบ่ายตั้งแต่เวลา 13.00 น. - 16.00 น. แล้วจึงไปเรียนฟุตตต่อเวลา 17.00 น. - 18.00 น. หลังเลิกเรียนอาจจะไปเดินเล่น ซ็อซอง แล้วกลับบ้าน ทำธุระส่วนตัว เล่น ดูโทรทัศน์ แล้วจึงเข้านอน ส่วนวันอาทิตย์ตื่น 8.00 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า แล้วดูโทรทัศน์ เล่น กีฬา ทำการบ้าน เล่น ทำกิจกรรมอื่น ๆ เข้านอน 22.00 น.

4.3.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีผลการเรียนดี ได้คะแนนสูงทุกวิชา เข้าโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ทางด้านศิลปะและทางด้านวิชาการ

รางวัลที่ได้รับมีดังนี้

- เหรียญเงินจากการแข่งขันป้องกันประเทษชายคู่ กีฬาสาธิตสามัคคี และประเทษทีมชาย กรมพลศึกษา

4.4 ด.ช. สรรพพัชญ เบญจวงศกุลชัย (มิก)

4.4.1 ครอบครัว

มิกเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ด้านศิลปะ อายุ 11 ปี เป็นลูกคนเดียว จะใช้เวลาอยู่กับบิดามารดามากเท่า ๆ กันเพราะจะอยู่ด้วยกันตลอด โดยบิดามารดาจะไปส่งมิกไปโรงเรียนตอนเช้าและรับกลับบ้านในตอนเย็นพร้อมกัน บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทำงานเป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งสามารถเทียบเท่าได้กับระดับปริญญาเอกจากแพทยสภา ขณะนี้เป็นอาจารย์อยู่ที่คณะแพทยศาสตร์ ภาควิชาพยาธิวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นแพทย์ที่โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี พยาบาล สภากาชาดไทย และจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านจุลชีววิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล ขณะนี้เป็นพยาบาลอยู่ที่กองวิทยาศาสตร์ สถานเสาวภา สภากาชาดไทย ที่บ้านของมิกจะอยู่กัน 3 คน ได้แก่ บิดา มารดา และมิก นอกจากนี้มิกยังมักจะไปที่บ้านคุณย่าเสมอ โดยจะไปแวะที่บ้านคุณย่าตอนเช้าก่อนที่จะไปโรงเรียน และในวันอาทิตย์ถ้าทำการบ้านเสร็จแล้วและไม่มียานอย่างอื่นค้างอยู่

4.4.2 ลักษณะนิสัย

มิกเป็นคนใจเย็น ควบคุมตัวเองได้ ทำงานละเอียด มีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงาน ชอบช่วยเหลือเพื่อน มีสมาธิดี นั่งอยู่กับงานที่ทำ ค่อนข้างเป็นผู้ใหญ่ แต่ก็ร่าเริงดีเมื่ออยู่กับเพื่อน ชอบคิดเกมต่าง ๆ ขึ้นมาเล่นกับเพื่อนเสมอ บิดาของมิก²³ ได้บอกผู้วิจัยว่า "มิกเป็นคนอารมณ์เย็น แต่บางครั้งก็โมโหง่าย ส่วนใหญ่ก็ดี ควบคุมตัวเองได้ ใจเย็น แต่ทำงานช้าหน่อยเพราะละเอียด ชอบช่วยเหลือเพื่อน ทำงานเป็นกลุ่มจะรับผิดชอบ จะกังวลมากถ้าหากว่าสิ่งที่รับผิดชอบอยู่นี้เขาไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ... รับผิดชอบสูง"

4.4.3 การเลี้ยงดู

ครอบครัวของมิกใช้เวลาอยู่ด้วยกันมากเพราะบิดามารดาจะรับส่งมิกตลอดและมีเวลาอยู่ด้วยกันเสมอจึงสามารถดูแลมิกได้อย่างใกล้ชิด และเนื่องจากมิกเป็นลูกคนเดียวบิดามารดาจึงให้ความสนใจได้อย่างเต็มที่ แต่ก็สอนให้มิกรับผิดชอบเรื่องเรียนเป็นหลัก ให้ทำการบ้านและทบทวนหนังสือให้เสร็จก่อนจึงไปทำอย่างอื่น มิกเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ ศิลปะ และระนาด ในตอนเย็นระหว่างที่รอบิดามารดาไปรับที่โรงเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่มิกสนใจและบิดามารดาก็สนับสนุน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ใช้คอมพิวเตอร์และให้อ่านหนังสือตั้งแต่เด็ก โดยจะให้เลือกหนังสือที่สนใจเองแล้วขออนุญาตบิดามารดา เช่นเดียวกับสื่ออื่น ๆ ที่ให้เลือกเองแต่ก็ยังคงอยู่ในความดูแลของบิดามารดา

4.4.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

กิจกรรมที่มิกทำนอกจากการเรียนคือ การเรียนพิเศษศิลปะเพิ่มเติมตอนเย็นวันอังคารเพื่อเป็นการฝึกทักษะการวาดภาพให้เพิ่มขึ้นซึ่งมิกชอบและอยากเรียนเอง ส่วนตอนเย็นวันจันทร์จะเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังมีความสามารถทางด้านดนตรี คือ สามารถเล่นระนาดได้ โดยเรียนเพิ่มเติมตอนเย็นวันพฤหัสบดี เวลาว่างนอกเหนือจากการเรียนพิเศษจะให้อ่านหนังสือ เล่นเกม และดูโทรทัศน์

²³ สัมภาษณ์ สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, บิดา ด.ช. สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

4.4.5 กิจวัตรประจำวัน

วันจันทร์ถึงวันศุกร์ มิกจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน โดยตื่นนอนเวลา 6.00 น. แล้วไปบ้านคุณย่า ทำกิจวัตรส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า แล้วจึงไปโรงเรียนเวลา 7.00 น. ถึงโรงเรียนประมาณ 7.30 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เข้าเรียน ระหว่างพักจะคุยเล่นกับเพื่อน เลิกเรียนวันจันทร์เรียนพิเศษภาษาอังกฤษ วันอังคารเรียนพิเศษศิลปะ วันพฤหัสบดีเรียนระนาด ส่วนวันอื่น ๆ จะไปห้องสมุดกับเพื่อน รอบิดามารดาที่บ้านประมาณ 16.30 น. แวะห้างสรรพสินค้าเพื่อรับประทานอาหารเช้าและซื้อของแล้วจึงกลับบ้าน ถึงบ้านประมาณ 19.30 น. ทำการบ้าน อาบน้ำ ดูโทรทัศน์ เข้านอน 22.30 น.

ในวันเสาร์ตื่นนอนสายกว่าปกติเล็กน้อย ทำกิจวัตรส่วนตัว เสร็จแล้วก็ดูโทรทัศน์ แล้วจึงออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะเวลา 8.30 น. - 12.00 น. เลิกเรียนจะไปแวะรับประทานอาหารกลางวันนอกบ้านแล้วจึงกลับบ้าน ทำการบ้าน ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นเกม แล้วเข้านอน 22.00 น. วันอาทิตย์ตื่น 7.30 น. ดูโทรทัศน์ ถ้าไม่มีการบ้านก็จะไปบ้านคุณย่าตอนกลางวัน เล่นเกม ดูโทรทัศน์ สลับกันไป เข้านอน 22.00 น.

4.4.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มิกมีผลการเรียนดีมาโดยตลอด ได้คะแนนสูงทุกวิชา ได้รับรางวัลเรียนดีหลายรางวัล ความสามารถที่โดดเด่นของมิก คือ ศิลปะ เริ่มวาดภาพมาตั้งแต่เด็ก โดดเด่นที่ความละเอียด สามารถดึงบุคลิกของตนเองออกมาแสดงในภาพวาดได้ มีใจกับการทำงาน ดังที่อาจารย์สมศักดิ์²⁴ ได้กล่าวไว้ว่า "เป็นเด็กที่เรียบร้อย ระเบียบอะไรไม่ซบซ้อน ... มีใจกับการทำงาน งานของเขาจะได้อารมณ์ ความรู้สึก เรียบง่าย นิ่ง เงียบสงบ ซึ่งเป็นบุคลิกของตนเอง เขาก็สามารถดึงบุคลิกอันนี้ออกมาได้ตลอด ข้อดีของเขาคือมีใจ เพราะฉะนั้นจะมีตัวของเขาเองอยู่ในงานตลอด" นอกจากนี้มิกยังได้รับรางวัลจากการประกวดภาพวาดอีกหลายรางวัลด้วย

²⁴ สัมภาษณ์ สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล, อาจารย์ด้านศิลปะ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 8 กุมภาพันธ์ 2544.

รางวัลต่าง ๆ ที่มีกได้รับมีดังนี้

- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีเด่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540
- บัตรเกียรติยศประเภทเรียนดีเด่นและทำชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2542
- รางวัลเหรียญเงิน เหรียญทองแดง และรางวัลชมเชย จากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541
- รางวัลเหรียญทองแดง 2 รางวัล จากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2543

4.5 ด.ช. ศิวัช วิทโยเลิศปัญญา (ต๋น)

4.5.1 ครอบครัว

ต๋นเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ อายุ 11 ปี มีพี่สาว 1 คน อายุ 13 ปี สนุกกับพี่ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ นอนห้องเดียวกัน บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ปริญญาโททางด้านอายุรกรรม คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี ขณะนี้เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลสำโรงงานค่อนข้างยุ่ง มารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโทจากภาควิชาเภสัชวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล ขณะนี้เป็นอาจารย์อยู่ที่ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มารดาจะเป็นคนรับส่งต๋นทุกวัน จึงมีเวลาอยู่ด้วยกันค่อนข้างมาก ที่บ้านของต๋นอยู่ด้วยกัน 5 คน ได้แก่ บิดา มารดา พี่สาว ต๋นและพี่เลี้ยง 1 คน นอกจากนี้ยังมีบ้านคุณตาและคุณน้าอยู่ในบริเวณเดียวกัน มีลูกพี่ลูกน้องที่จะเล่นด้วยอีก 2 คน

4.5.2 ลักษณะนิสัย

ต๋นเป็นเด็กที่เชื่อฟัง ไม่ดื้อ ยอมคน ชี้แจงใจ ใจเย็น ร่าเริง อารมณ์ดี ชอบพูดติดตลก เป็นที่รักของผู้ใหญ่และเพื่อน ๆ ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ความสามารถที่โดดเด่นที่สุดคือการวาด

ภาพ เป็นสิ่งที่คุ้นชอบและทำได้ดีมาตั้งแต่เล็ก ตุ่น²⁵ บอกว่า "ชอบวาดรูปเพราะพอเขียนไปแล้วมันสนุก ได้สร้างภาพจินตนาการ เพราะมือมันไม่หยุดหย่อน ... อยากวาดรูปมากที่สุด" แม้ว่า ตุ่นจะมีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะที่โดดเด่นมากแต่ในส่วนของพัฒนาการในด้านการพูด และการช่วยเหลือตนเองค่อนข้างช้าตามที่มารดาของตุ่นบอกกับผู้วิจัย ทั้งนี้เนื่องจากเด็ก ๆ มักจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการวาดภาพทำให้ไม่ค่อยได้ฝึกทักษะทางด้านภาษาพูด มักจะสื่อออกมาทางภาพวาดแทน เช่น เมื่อตุ่นนึกคำพูดไม่ออกก็จะใช้วิธีวาดภาพอธิบายมาตั้งแต่เล็ก เพิ่งจะสามารถถ่ายทอดเป็นคำพูดได้ดีตอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 อายุประมาณ 9-10 ปี

4.5.3 การเลี้ยงดู

บิดามารดาจะสอนแนวคิดต่าง ๆ สอนให้คิดก่อนทำ ใ้รับผิดชอบ หัดวางแผนในการทำงานต่าง ๆ ล่วงหน้า และสนับสนุนให้วาดรูปตามที่ชอบตั้งแต่เด็ก ให้เรียนพิเศษภาษาอังกฤษและเปียโนเพิ่มเติม ปลูกฝังให้รักการอ่านให้อ่านหนังสือทุกประเภท ซึ่งตุ่นชอบอ่านหนังสือที่มีภาพประกอบ โดยจะเข้าห้องสมุดในตอนเย็นระหว่างรอมารดาไปรับกลับบ้าน ส่วนสื่ออื่น ๆ นั้นตุ่นเป็นคนเลือกเองส่วนใหญ่ซึ่งบิดามารดาให้อิสระในการเลือก และพยายามเสริมสื่อที่เป็นประโยชน์ให้เพิ่มเติมจากที่ตุ่นเลือกเอง ยกตัวอย่างเช่น หาหนังสือที่เป็นประโยชน์ให้ หาเกมฝึกทักษะมาให้เล่น เลือกรายการโทรทัศน์ที่เป็นประโยชน์ให้สาร์และบันเทิงให้ เลือกภาพยนตร์ที่น่าสนใจให้ดู เป็นต้น

4.5.4 กิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเรียน

กิจกรรมที่ตุ่นทำนอกจากการเรียนคือการวาดภาพซึ่งเป็นสิ่งที่ตุ่นชอบมากที่สุด การเรียนพิเศษภาษาอังกฤษและเปียโนซึ่งเป็นสิ่งที่บิดามารดาสนับสนุนให้เรียนแต่ตุ่นรู้สึกเฉย ๆ นอกจากนี้ จะดูโทรทัศน์ เล่นเกม เล่นกีฬา และอ่านหนังสือบ้าง กล่าวได้ว่าทักษะทางด้านกีฬาและดนตรีของตุ่นจัดว่าอยู่ในระดับปานกลางคือสามารถทำได้แต่ไม่เด่นเท่าศิลปะ สามารถเล่นเปียโน ว้ายน้ำ แบดมินตัน ปิงปอง ฟุตบอล และบาสเกตบอลได้

²⁵ สัมภาษณ์ ศิวัช วิทยเลิศปัญญา, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ, 2 กุมภาพันธ์ 2544.

4.5.5 กิจวัตรประจำวัน

กิจกรรมที่ตื่นทำในวันจันทร์ถึงวันศุกร์จะใกล้เคียงกัน คือ เริ่มจากตื่นนอนเวลา 6.30 น. ทำธุระส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ออกจากบ้าน 7.20 น. ถึงโรงเรียน 7.45 น. ขึ้นห้องเรียน ส่งการบ้าน คุยเล่นกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เรียน ระหว่างพักจะคุยเล่นกับเพื่อน เลิกเรียนไปห้องสมุดกับเพื่อน หลังจากห้องสมุดปิดเวลา 16.30 น. มักจะไปรับประทานอาหารว่างที่โรงอาหาร ระหว่างรอมารดาไปรับเวลา 17.00 น. แล้วจึงรับพี่สาว กลับบ้าน ทำการบ้าน รับประทานอาหารเย็นที่บ้านคุณตา แล้วจึงกลับบ้าน อาบน้ำ ทำการบ้านต่อ ดูโทรทัศน์ เข้านอน 21.30 น.

วันเสาร์ตื่นประมาณ 7.00 น. ทำธุระส่วนตัว ดูโทรทัศน์ รับประทานอาหารเช้า ออกไปเรียนโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะเวลา 8.30 น. - 12.00 น. เสร็จแล้วจึงกลับบ้าน ดูโทรทัศน์ เล่นเกม อ่านหนังสือ สลับกันไปจนเข้านอนประมาณ 23.00 น. วันอาทิตย์ตื่น 7.00 น. ทำกิจกรรมส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า ดูโทรทัศน์ แล้วจึงไปเรียนเปียโนที่บ้านคุณน้า เวลา 8.00 น. - 9.00 น. แล้วก็กลับบ้าน ทำการบ้าน ดูโทรทัศน์ ไปเรียนภาษาอังกฤษ 12.00 น. - 16.00 น. กลับบ้าน ดูโทรทัศน์ เล่นกีฬา เล่นเกม เข้านอน 22.30 น.

4.5.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเรียนของต้นอยู่ในเกณฑ์ดีทุกวิชา แต่มีความสามารถทางด้านศิลปะโดดเด่นที่สุด โดยมารดา²⁶ บอกกับผู้วิจัยว่า "วาดรูปนี่ชอบมาตั้งแต่เด็ก ๆ ตั้งแต่ตอนอยู่อนุบาล 3 ก็เริ่มสนใจ จะวาดรูป ตอนนั้นยังวาดไม่เป็นก็ให้พ่อแม่วาด ตั้งแต่ 3 ขวบ ยังวาดไม่ค่อยเก่ง จะให้พ่อแม่วาดให้ดู ... พอตอนหลังเริ่มลองวาดภาพเอง ทุกคนก็ทิ้งว่าทำไมเขาวาดได้เก่ง ... พัฒนาเร็วมาก ... คือวาดรูปจะเป็นเรื่องง่ายของเขา" อาจารย์สมศักดิ์²⁷ พูดถึงต้นว่า "จริง ๆ แล้วเป็นคนที่เด่นที่สุด จะมีมุมมองที่ไม่เหมือนใคร แล้วมีทักษะสูงกว่าคนอื่นตั้งแต่เด็ก ๆ จะสามารถเขียนคน ลักษณะท่าทางของคน สีหน้า อารมณ์คนได้ตั้งแต่เด็ก ๆ ภาพที่ได้รางวัลรู้สึกจะเป็นภาพคุณพ่อนั่งไขว่ห้างอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ ป.1 เองนะ สามารถวาดได้ เก็บรายละเอียดได้หมด ... ทุกวันนี้เขาจะวาดภาพ

²⁶ สัมภาษณ์ สุพีชา วิทยเลิศปัญญา, มารดา ด.ช. ศิวัช วิทยเลิศปัญญา, 2 กุมภาพันธ์ 2544.

²⁷ สัมภาษณ์ สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล, อาจารย์ด้านศิลปะ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 8 กุมภาพันธ์ 2544.

อะไรออกมาจะเป็นมุมมองที่กว้างไปเลย เขียนรายละเอียดต่าง ๆ เก็บรายละเอียดได้หมด ถ่ายทอดอารมณ์ได้" จากความสามารถทางด้านศิลปะที่โดดเด่นของตุ๋นจึงทำให้ได้รับรางวัลจากการประกวดภาพวาดเป็นจำนวนมาก รวมถึงรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ หลายรางวัล

รางวัลต่าง ๆ ที่ตุ๋นได้รับมีดังนี้

- เหรียญทองยอดเยี่ยม 1 รางวัล และเหรียญทองแดง 1 รางวัล จากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540

- เหรียญทอง 1 รางวัล เหรียญเงิน 1 รางวัล และรางวัลเพนเทล (Pentel Award) 2 รางวัล จากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541

- เหรียญทอง 1 รางวัล เหรียญเงิน 3 รางวัล เหรียญทองแดง 3 รางวัล และรางวัลเพนเทล (Pentel Award) 1 รางวัล จากการประกวดภาพวาดที่ประเทศญี่ปุ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2542

- โล่เกียรติคุณจากนายกรัฐมนตรีนในด้านเป็นผู้มีความสามารถดีเด่นและสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ ประเภทศิลปะและดนตรี ประจำปี 2541 และ 2543

- บัตรเกียรติยศประเภททำชื่อเสียงหรือทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและมีความประพฤติดี ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2539 - 2541

- บัตรเกียรติยศประเภทมีพัฒนาในการเรียนเห็นเด่นชัดและมีความประพฤติดี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540

สรุปลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

เมื่อได้เห็นบุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่เป็นกรณีศึกษาแต่ละคนข้างต้นแล้ว สามารถมองเห็นได้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้มีพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่ดีซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสติปัญญาและความสามารถพิเศษให้เด่นชัดขึ้นดังที่นักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวไว้ สามารถสรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ได้ ดังนี้

บิดามารดาของเด็กทุกคนมีการศึกษาสูง พบว่าบิดามารดาของเด็กส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ยกเว้นบิดาของเด็กเพียงสองคนเท่านั้นที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ได้แก่ บิดาของกวางที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และบิดาของเทอร์โบที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และเนื่องจากมีการศึกษาสูงจึงทำให้บิดามารดาของเด็ก

ทุกคนล้วนแล้วแต่มีอาชีพและหน้าที่การงานดี กล่าวคือ มีธุรกิจส่วนตัว มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง เป็นแพทย์ เป็นอาจารย์ หรือรับราชการ

ครอบครัวของเด็กเหล่านี้ล้วนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี จัดหาสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนให้กับเด็ก สามารถสนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษาที่ดี ส่งเสริมให้เด็กเรียนพิเศษเพิ่มเติมได้ตามความต้องการทุกครอบครัว แต่ในกรณีของเด็กที่ไม่ได้เรียนพิเศษ ได้แก่ ไก่กู๋ มิ่ง กวาง ป๊อป นิ่ว และพลอยนั้น เนื่องจากบิดามารดาไม่ยอมให้เด็กเครียดกับการเรียนมากเกินไป ต้องการให้เด็กได้พักผ่อนจากการเรียน และทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ชอบเพื่อผ่อนคลาย เห็นว่าเรียนจากที่โรงเรียนและนำมาทบทวนด้วยตนเองก็เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียนพิเศษเพิ่มเติม

เด็กทุกคนล้วนแล้วแต่อาศัยอยู่กับบิดามารดาทั้งสิ้น ได้รับคำแนะนำ การอบรมสั่งสอน และการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ให้มีระเบียบวินัย รู้จักหน้าที่ และแบ่งเวลาให้เหมาะสม โดยมักจะทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ ส่วนใหญ่บิดามารดาหรือคนใดคนหนึ่งจะเป็นคนรับส่งไปกลับโรงเรียน แต่จะมีเด็กสองคนที่ส่วนใหญ่กลับบ้านเอง ได้แก่ ป๊อป และเทอร์โบ เนื่องจากบ้านอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนนัก สามารถกลับบ้านเองได้โดยไม่ลำบาก และบิดามารดาต้องทำงานจึงไม่มีเวลารับส่งทุกวัน แต่ถ้าวันไหนมีเวลาก็จะรับส่งทุกครั้ง

บิดามารดาของเด็กเหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นการเรียนพิเศษทั้งวิชาการและด้านอื่น เช่น ดนตรีและกีฬา ให้ความรู้เพิ่มเติมจากสิ่งรอบตัวทุกครั้งที่มีโอกาส สอนโดยใช้ประสบการณ์ตรงจากสิ่งที่พบเห็น สร้างกิจกรรมเสริมทักษะ รวมถึงการเลือกสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับเด็กทั้งการศึกษา กิจกรรมที่ทำ และการใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นการส่งเสริมความสามารถพิเศษของเด็กให้แสดงออกมาหลายด้าน

สุดท้ายเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้มีสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนที่ดี ได้รับโอกาสและประสบการณ์ที่ดีจากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับการเรียนการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสมกับความสามารถพิเศษของแต่ละคน เสริมความสามารถพิเศษที่มีอยู่ให้แสดงออกมาอย่างชัดเจน รวมถึงพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่

ดังที่นักการศึกษาต่าง ๆ ล้วนได้กล่าวไว้แล้วว่า เด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่มีเชาวน์ปัญญาสูง มีความสามารถโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา

ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถทางวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่ง ความสามารถด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา การใช้ภาษา และความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับทฤษฎี "Multiple Intelligence" ของ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ที่ได้กล่าวไปแล้วว่า ความสามารถของมนุษย์มีหลายด้านและสลับซับซ้อน เรา จึงไม่ควรให้ความสำคัญกับความสามารถเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งแล้วทิ้งความสามารถด้านอื่น ๆ ไป

และเมื่อได้เห็นข้อมูลของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่ได้มา พบว่าเด็กที่มีความสามารถ พิเศษเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความสามารถหลายด้าน แม้ว่าความสามารถพิเศษในแต่ละด้านอาจมี ความโดดเด่นไม่เท่ากันแต่นับได้ว่าโดดเด่นกว่าเด็กอื่นทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถที่ แสดงออกมาของเด็กในวัยนี้เกิดจากการที่มีปัจจัยเสริมที่เอื้อให้แสดงความสามารถที่มีอยู่ในตัว ออกมาได้หลายอย่าง แต่เมื่อเด็กโตขึ้นความสามารถและความสนใจจะชัดเจนขึ้น จะต้องเลือก แนวทางการศึกษาและการประกอบอาชีพไปในทางใดทางหนึ่งซึ่งจะเป็นการเน้นให้ความสามารถ พิเศษเด่นชัดขึ้น แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีศักยภาพที่จะพัฒนาความสามารถ ของตนเองให้แสดงออกมาได้อย่างเต็มที่เมื่อได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนที่เหมาะสม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สามารถนำข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของ เด็กที่มีความสามารถพิเศษมาทำเป็นตารางเพื่อให้เห็นได้ชัดเจนขึ้นและสรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ด้านคณิตศาสตร์

	ด.ช. ณัฐวุฒิ (กัน)	ด.ช. วิศรุต (ไบร์ท)	ด.ญ. ณัฐนิช (อุ้ม)	ด.ช.ภาสวัฒน์ (เพพ)	ด.ช. วรรณัญญ์ (ไก่อู)
การศึกษา ของบิดา	ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ จุฬาฯ	ปริญญาตรี ครุศาสตร์ (คณิตศาสตร์) มศว. ปทุมวัน ปริญญาโท (สถิติ- ประยุกต์) นิด้า	ปริญญาตรี วิศวกรรม- ศาสตร์ จุฬาฯ	ปริญญาตรี พาณิชย- ศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	ปริญญาตรี แพทยศาสตร์ ศิริราช ปริญญาโท และปริญญา เอก สาขา ระบาควิทยา จอห์นส ฮอป กินส์ สหรัฐฯ
การศึกษา ของมารดา	ปริญญาตรี บัญชี มหาวิทยาลัย กรุงเทพ	ปริญญาตรี ครุศาสตร์ (คณิตศาสตร์) มศว. ปทุมวัน	ปริญญาตรี สถิติ จุฬาฯ ปริญญาโท บริหารธุรกิจ จุฬาฯ	ไม่ขอเปิดเผย	ปริญญาตรี พยาบาล- ศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล
อาชีพ ของบิดา	ธุรกิจส่วนตัว	พนักงานขาย น้ำยาเคมี	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	อาจารย์
อาชีพ ของมารดา	ธุรกิจส่วนตัว	เจ้าหน้าที่ สถิติ รพ.จุฬาฯ	แม่บ้าน	ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน
พี่น้อง	พี่สาว 1 คน	ไม่มี	น้องสาว 1คน	ไม่มี	พี่ชาย 1 คน น้องชาย 1คน
อาศัยอยู่กับ	บิดา มารดา พี่สาว	บิดา มารดา	บิดา มารดา คุณปู่ คุณย่า คุณอา	บิดา มารดา	บิดา มารดา พี่น้อง

	ด.ช. ณัฐวุฒิ (กัน)	ด.ช. วิศรุต (ไบร์ท)	ด.ญ. ณัฐนิช (อุ้ม)	ด.ช.ภาสวัตม์ (เพพ)	ด.ช. วรัญญ์ (ไก่อู)
การเดินทาง ไปกลับ โรงเรียน	บิดาไปส่ง บิดาและ มารดาไปรับ	บิดาและ มารดาไปส่ง มารดาไปรับ	มารดาไปส่ง	มารดาไปส่ง	มารดาไปส่ง
อุปนิสัย	- กล้า แสดงออก - ช่างพูด ช่างคุย - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย	- ร่าเริง - กล้า แสดงออก - เชื้อพัง ผู้ใหญ่ - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย	- มั่นใจ ในตัวเอง - เป็นผู้ใหญ เกินวัย - รับผิดชอบ - ตั้งใจทำงาน - ร่าเริง	- มีเหตุผล - เป็นผู้นำ - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย - เชื้อพัง ผู้ใหญ่	- ช่างคิด - มีระเบียบ - ค่อนข้างนิ่ง - ไม่ค่อย แสดงออก - เป็นผู้ใหญ
ความ สามารถ พิเศษ	คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษาอังกฤษ ดนตรี กีฬา	คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษาไทย ดนตรี กีฬา	คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ กีฬา ดนตรี	คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ศิลปะ กีฬา ดนตรี	คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ กีฬา ดนตรี
การเรียน พิเศษ	คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เปียโน กีตาร์	ภาษาอังกฤษ แบดมินตัน เปียโน	เทนนิส	คณิตศาสตร์	ไม่มี
การใช้เวลา ว่าง	ดูโทรทัศน์ เล่นเกม วาดรูป ดูแลสต์วี่เลี้ยง	ดูโทรทัศน์ เล่นเกม เล่นกีฬา อ่านหนังสือ	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นเกม เล่นกีฬา	ดูโทรทัศน์ เล่นกีฬา เล่นเกม อ่านหนังสือ ต่อหุ่นจำลอง	ดูโทรทัศน์ เล่นเกม เล่นกีฬา

ด้านวิทยาศาสตร์

	ด.ช. มิ่ง (มิ่ง)	ด.ญ. ศุภลักษณ์ (หวานเย็น)	ด.ญ. พัชรา (กวาง)	ด.ช. วัชรพล (ป๊อป)	ด.ญ. พรปวีณ์ (ป๊อค)
การศึกษา ของบิดา	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์ มศว. ปริญญาโท และปริญญา เอก จาก มหาวิทยาลัย โตเกียว	ปริญญาตรี เกษตรศาสตร์ มก. ปริญญาโท และปริญญา เอก กิติยวิทยา มหาวิทยาลัย แคลิฟอร์เนีย	มัธยมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียน เซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา	ประกาศนียบ- ัตรวิชาชีพ ชั้นสูง เทคโนโลยี เปรมฤทัย	ปริญญาตรี แพทยศาสตร์ จุฬาฯ ปริญญาโท ศัลยกรรม- ตกแต่ง จุฬาฯ
การศึกษา ของมารดา	ปริญญาตรี พยาบาล- ศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล	ปริญญาตรี แพทยศาสตร์ ศิริราช- พยาบาล	ปริญญาตรี ศิลปศาสตร์ (ภาษาอังกฤษ ๒) มหาวิทยาลัย รามคำแหง	ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย หอการค้า	ปริญญาตรี ครุศาสตร์ จุฬาฯ ปริญญาโท สังคมศาสตร์ มหิดล
อาชีพ ของบิดา	อาจารย์	อาจารย์	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	อาจารย์
อาชีพ ของมารดา	พยาบาล	กุมารแพทย์	แม่บ้าน	ผู้จัดการฝ่าย การเงิน	แม่บ้าน
พี่น้อง	น้องสาว 1 คน	ไม่มี	น้องสาว 1 คน	ไม่มี	พี่ชาย 1 คน น้องสาว 1 คน
อาศัยอยู่กับ	บิดา มารดา คุณป้า น้องสาว	บิดา มารดา	บิดา มารดา น้องสาว	บิดา มารดา คุณตา คุณยาย	บิดา มารดา พี่น้อง คุณย่า คุณน้า

	ด.ช. มิ่ง (มิ่ง)	ด.ญ. ศุภลักษณ์ (หวานเย็น)	ด.ญ. พัชรา (กวาง)	ด.ช. วัชรพล (ป๊อป)	ด.ญ. พรปวีณ์ (บี๊ค)
การเดินทาง ไปกลับ โรงเรียน	บิดา มารดา และคุณป้า สลับกันรับส่ง	มารดา รับส่ง	มารดา รับส่ง	บิดา และ มารดา ไปส่ง กลับบ้านเอง	บิดา ไปส่ง บิดา มารดา และคุณน้า สลับกันไปรับ
อุปนิสัย	- อารมณ์ดี - กระตือรือร้น - ชอบค้นคว้า - ไม่ซน - ไม่โลดโผน	- รับผิดชอบ - เรียบร้อย - ตั้งใจทำงาน - ชอบ ช่วยเหลือ เพื่อน	- กล้า แสดงออก - รับผิดชอบ สูง - ช่วยเหลือ ตัวเองได้	- ร่าเริง - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย - รับผิดชอบ - เป็นผู้ใหญ่ - แก้ปัญหา ต่างๆ ได้เอง	- รับผิดชอบ - ควบคุม อารมณ์ ตนเองได้ดี - มีความคิด สร้างสรรค์ - แก้ปัญหาได้ ดี
ความ สามารถ พิเศษ	วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย	วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ดนตรี กีฬา	วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภาษาไทย กีฬา	วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ กีฬา	วิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ กีฬา
การเรียน พิเศษ	ไม่มี	เปียโน เทนนิส	ไม่มี	ไม่มี	คอมพิวเตอร์
การใช้เวลา ว่าง	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นกับน้อง	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นเกม ซ้อมเปียโน ฟังวิทยุ วาดรูป เล่นกับสุนัข	ดูโทรทัศน์ เล่นกับน้อง เล่นเกม	ดูโทรทัศน์ เล่นกีฬา เล่นเกม	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ ฟังวิทยุ เล่น อินเทอร์เน็ต

ด้านภาษาอังกฤษ

	ด.ญ. ภัคนิจ (ก๊ฟ)	ด.ช. มุรรธา (เทอร์โบ)	ด.ญ.ณิชนันท์ (นิว)	ด.ญ. อภิพรรณ (พลอย)	ด.ญ. ชนากานต์ (ส้มโอ)
การศึกษา ของบิดา	ปริญญาตรี สัตวแพทย- ศาสตร์ จุฬาลง ครบุรี ปริญญาโท และปริญญา เอก มหาวิทยาลัย มินเนโซต้า	ประกาศนียบ- ัตรวิชาชีพ ช่างกลปทุม วัน	ปริญญาตรี เภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล	ปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง	ปริญญาตรี วิศวกรรม- ศาสตร์ จุฬาลง ครบุรี ปริญญาโท บริหารธุรกิจ นิด้า
การศึกษา ของมารดา	ปริญญาตรี ครุศาสตร์ จุฬาลง ครบุรี ปริญญาโท ด้านการ ศึกษา มหาวิทยาลัย มินเนโซต้า	ประกาศนียบ- ัตรวิชาชีพ ชั้นสูง กรุงเทพการ บัญชี	ปริญญาตรี บัญชี มหาวิทยาลัย หอการค้า	ประกาศนียบ- ัตรวิชาชีพ ชั้นสูง พาณิชย์ พระนคร	ปริญญาตรี บัญชี มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ปริญญาโท บริหารธุรกิจ นิด้า
อาชีพ ของบิดา	อาจารย์	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	พนักงาน บริษัทเอกชน	พนักงาน บริษัทเอกชน
อาชีพ ของมารดา	แม่บ้าน	แม่บ้าน	พนักงาน บัญชีอาวุโส	พนักงาน บริษัทเอกชน	แม่บ้าน
พี่น้อง	พี่สาว 1 คน	พี่สาว 2 คน	น้องชาย 1 คน	พี่สาว 2 คน	พี่ชาย 2 คน
อาศัยอยู่กับ	บิดา มารดา พี่สาว	บิดา มารดา พี่สาว	บิดา มารดา น้องชาย	บิดา มารดา พี่สาว	บิดา มารดา พี่ชาย คุณยาย

	ด.ญ. ภัคนิจ (กีฬ)	ด.ช. มูรธา (เทอโรโบ)	ด.ญ. นิชนันท์ (นิว)	ด.ญ. อภิพรรณ (พลอย)	ด.ญ. ชนากานต์ (ส้มโอ)
การเดินทาง ไปกลับ โรงเรียน	บิดาไปส่ง มารดาไปรับ	ไปกลับเอง	บิดารับส่ง	มารดา รับส่ง	มารดา รับส่ง
อุปนิสัย	- ร่าเริง - ช่างพูด - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย - รับผิดชอบ	- รับผิดชอบ - ร่าเริง - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย	- ร่าเริง - ช่างพูด - เป็นผู้นำ - มั่นใจในตนเอง - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย	- มั่นใจในตนเอง - กล้าคิด กล้าพูด - เป็นตัวของ ตัวเองสูง - แก้ปัญหาได้ ดี	- ร่าเริง - มีน้ำใจ - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย - กล้า แสดงออก - เป็นผู้นำ
ความสามารถ พิเศษ	ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ดนตรี คอมพิวเตอร์	ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ กีฬา	ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ดนตรี	ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ดนตรี ขับร้อง นาฏศิลป์ กีฬา
การเรียนรู้ พิเศษ	คอมพิวเตอร์ ขับร้อง ประสานเสียง เปียโน	คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ดนตรี เทนนิส	ไม่มี	ไม่มี	ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ไวโอลิน เปียโน
การใช้เวลา ว่าง	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นเกม	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นเกม	อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เล่นเกม	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นกีฬา เล่นดนตรี เล่น - อินเทอร์เน็ต

ด้านศิลปะ

	ด.ญ. เพ็ญจันทร์ (รุ่ง)	ด.ญ.ปณิธิ (เป็ง)	ด.ช.ธีรศักดิ์ (ไช)	ด.ช.สรรพัชญ (มิก)	ด.ช.ศิวัช (ตุ่น)
การศึกษา ของบิดา	ปริญญาตรี นายร้อย จปร. เสนาธิการทหาร (เทียบเท่า ปริญญาโท)	ปริญญาตรี ทันตแพทย- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเ เชียงใหม่	ปริญญาตรี แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	ปริญญาตรี แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	ปริญญาตรี แพทยศาสตร์ ศิริราช ปริญญาโท แพทยศาสตร์ รามธิบดี
การศึกษา ของมารดา	ปริญญาตรี ครุศาสตร์ จุฬาฯ ปริญญาโท และเอก (หลักสูตรและ การสอน) มหาวิทยาลัย เพนซิลเวเนีย	ปริญญาตรี ทันตแพทย- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเ เชียงใหม่	ปริญญาตรี พยาบาล- ศาสตร์ วิทยาลัย พยาบาล พระปกเกล้า ปริญญาตรี คหกรรม- ศาสตร์ มสธ.	ปริญญาตรี พยาบาล- ศาสตร์ สภากาชาด ไทย ปริญญาโท จุฬาลงกรณ มหาวิทยาลัย	ปริญญาตรี เภสัชศาสตร์ จุฬาฯ ปริญญาโท ภาควิชา เภสัชวิทยา มหิดล
อาชีพ ของบิดา	รับราชการ ทหาร	อาจารย์	อาจารย์	อาจารย์	แพทย์
อาชีพ ของมารดา	อาจารย์	ทันตแพทย์	ธุรกิจส่วนตัว	พยาบาล	อาจารย์
พี่น้อง	น้องชาย 1คน	พี่สาว 1 คน น้องชาย 1คน	พี่สาว 1คน	ไม่มี	พี่สาว 1 คน
อาศัยอยู่กับ	บิดา มารดา น้องชาย	บิดา มารดา พี่สาว น้องชาย	บิดา มารดา พี่สาว	บิดา มารดา	บิดา มารดา พี่สาว

	ด.ญ. เพ็ญจันทร์ (รุ่ง)	ด.ญ. ปณิธิ (เป็ง)	ด.ช.ธีรศักดิ์ (ไช)	ด.ช.สรรพัชญ (มิก)	ด.ช.ศิวัช (ต๋น)
การเดินทาง ไปกลับ โรงเรียน	บิดา มารดา รับส่ง	บิดารับส่ง	มารดารับส่ง	บิดา มารดา รับส่ง	มารดารับส่ง
อุปนิสัย	- ร่าเริง - ช่างพูด - รับผิดชอบ มั่นใจใน ตนเอง - เชื้อพืง ผู้ใหญ่ - มีเหตุผล	- กล้า แสดงออก - รับผิดชอบ - ร่าเริง - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย - มั่นใจใน ตนเอง	- ร่าเริง - เข้ากับผู้อื่น ได้ง่าย - กล้า แสดงออก - เป็นตัวของ ตัวเอง	- ใจเย็น - ทำงาน ละเอียด รอบคอบ - ชอบ ช่วยเหลือ เพื่อน	- ร่าเริง - เชื้อพืง ผู้ใหญ่ - ชี้แจงใจ - ใจเย็น - ชอบพูดติด ตลก
ความสามาร ถ พิเศษ	ศิลปะ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ดนตรี	ศิลปะ วิทยาศาสตร์ ดนตรี กีฬา	ศิลปะ ดนตรี กีฬา	ศิลปะ ดนตรี	ศิลปะ ดนตรี กีฬา
การเรียน พิเศษ	คณิตศาสตร์	เปียโน	ฟลูต	ภาษาอังกฤษ ศิลปะ ระนาด	ภาษาอังกฤษ เปียโน
การใช้เวลา ว่าง	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ ฟังเพลง	ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นกับสุนัข เล่นกีฬา เล่นเกม	ดูโทรทัศน์ เล่นกีฬา เล่นดนตรี	ดูโทรทัศน์ เล่นเกม อ่านหนังสือ	ดูโทรทัศน์ วาดรูป เล่นเกม เล่นกีฬา

บทที่ 5

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษรายบุคคล

หลังจากที่ทราบบุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปแล้ว ในบทนี้จะกล่าวถึงการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษครอบคลุมสื่อต่าง ๆ ดังนี้ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์ เกม และอินเทอร์เน็ต โดยจะกล่าวถึงความชอบ ระยะเวลาที่ใช้ เนื้อหา และช่วงเวลาในการเข้าถึง ซึ่งได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in - depth interview) การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (face - to - face interview) โดยใช่แบบสอบถาม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non - participant observation) และการเขียนบันทึกต่อไปนี้จะวิเคราะห์การใช้สื่อของเด็กตามความสามารถพิเศษแต่ละด้านเป็นรายคนเพื่อสรุปเป็นภาพรวมในแต่ละด้าน

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์

1. ด.ช.ณัฐวุฒิ อัสวเทพเมธา (กัน)

โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของกันมากที่สุด เนื่องจากเป็นสื่อที่อยู่ใกล้ตัวและมักจะใช้เวลาดูโทรทัศน์กับครอบครัวเสมอโดยจะดูช่วงค่ำวันธรรมดาหลังจากที่ทำการบ้านและอ่านหนังสือเสร็จ ช่วงเช้าและเย็นวันเสาร์ และช่วงบ่ายถึงค่ำวันอาทิตย์ มักจะดูรายการทางยูบีซี ได้แก่ ช่องสารคดี (Discovery Channel และ Animal Planet) ช่องยูบีซี เอ็กโซที (UBC X-ZYTE) โดยเฉพาะรายการ "ทีวีแชมเปียน" ช่องเพลง และช่องการ์ตูน และดูรายการ "เกมเศรษฐี" "ทีวีแชมเปียนไทยแลนด์" และการ์ตูนทางช่องธรรมดาด้วย โดยมารดาของกัน¹ กล่าวว่า "การ์ตูนนี้ไม่ห้าม คิดว่ามีประโยชน์นะ เพราะเด็กนี้เครียดจากการเรียน ดูการ์ตูนเขาจะหัวเราะทั้งสองคน บางทีพ่อด้วย เราก็อ่านนิทานคลายเครียดได้ โทรทัศน์มีประโยชน์ ใครว่าไม่มีประโยชน์ไม่มีประโยชน์มากมาย" แสดงให้เห็นทัศนคติที่เป็นบวกต่อโทรทัศน์ของมารดาของกันซึ่งส่งผลให้กันค่อนข้างมีอิสระในการเลือกดูรายการที่สนใจ

สื่อที่กันชอบมากที่สุดคือเกม โดยจะเล่นเมื่อทำการบ้าน อ่านหนังสือ และทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีเวลาว่างติดต่อกันค่อนข้างนานซึ่งมักจะเป็นช่วงบ่ายวัน

¹ สัมภาษณ์ ณัฐ อัสวเทพเมธา, มารดา ด.ช. ณัฐวุฒิ อัสวเทพเมธา, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

อาทิตย์ หรือคำวันธรรมดาที่ทำการบ้านและอ่านหนังสือเสร็จแล้ว จะเล่นเกมคอมพิวเตอร์ประเภท เกมวางแผนซึ่งกันชอบมาก เล่นเกมนี้อยู่เกมเดียวเพราะทุกอย่างที่กันอยากเล่นและอยากให้มี รวมอยู่ในเกมนี้หมดแล้ว ซึ่งเป็นเกมที่ให้ทั้งทักษะกระบวนการคิด ความเป็นเหตุเป็นผล และยังมี ภาพที่สวยงาม เป็นสิ่งที่ตรงกับความสนใจของกัน ส่วนเกมอย่างอื่น เช่น เกมฝึกทักษะ ครอบศัพท์ (crossword) หรือหมากรุกก็เล่นบ้างแต่ไม่บ่อยนัก

กันดูภาพยนตร์จากวิดีโอเป็นหลัก เข้ามาดูทุกสัปดาห์ โดยเย็นวันศุกร์หลังจากที่บิดา มารดาไปรับจากโรงเรียนแล้วจะแวะที่ร้านเช่าวิดีโอก่อนกลับบ้านและจะช่วยกันเลือกเรื่องที่ยากดู นอกจากนั้นจะดูจากช่องภาพยนตร์ทางยูทูปบ้าง แต่จะไปดูที่โรงภาพยนตร์น้อยมากเนื่องจากกัน มักจะไม่สบาย แพ้อากาศหลังจากที่ดูจบ ภาพยนตร์ที่กันชอบมีหลายประเภท เช่น ตลก ตื่นเต้น ครอบครัว การ์ตูน เป็นต้น ซึ่งเป็นภาพยนตร์ต่างประเทศทำให้ได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพิ่มเติม

หนังสือที่อ่านส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือการ์ตูนเพราะจะชอบดูภาพแล้วนำไปวาดรูป ฝึกวาดเอง ทำให้นอกจากจะได้ความสนุกสนานแล้วยังได้ฝึกความคิดเชื่อมโยงในการนำภาพหลาย ๆ ภาพมาประกอบกันเป็นภาพรวมที่สมบูรณ์และถูกต้อง และยังได้ความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย หนังสืออ่านเล่นอย่างอื่น เช่น เรื่องสั้น หนังสือเด็ก หรือหนังสือที่ได้รับรางวัลก็อ่านบ้างเนื่องจาก บิดาแนะนำให้อ่าน หนังสือพิมพ์จะอ่านเป็นบางครั้งไม่บ่อยมาก แต่ถ้าต้องทำงานส่งอาจารย์ก็จะ อ่านเพื่อหาข่าว นิตยสารไม่ได้รับเป็นประจำจึงแทบจะไม่ได้อ่านเลยแต่ก็มีเปิดดูบ้างถ้าพี่ชื่อมานาน ๆ ครั้งเป็นนิตยสารนักร้องและดาราต่างประเทศ

วิทยุจะฟังเวลาอยู่ในรถระหว่างเดินทาง มักจะเป็นรายการเพลงและอาจฟังข่าวบ้างในตอนเช้า และฟังเพลงในตอนเย็น ซึ่งบิดาเป็นคนเปิดฟังคลื่นเอฟเอ็ม 98.5 เป็นรายการเพลงสากล ส่วนอินเทอร์เน็ตจะใช้หาข้อมูลเวลาทำรายงาน หาภาพประกอบ เล่นเกม บางครั้งก็เปิดดูไปเรื่อย ๆ มารดาของกัน² ได้กล่าวถึงแง่ดีของอินเทอร์เน็ตไว้ว่า "อินเทอร์เน็ตนี้เห็นกันเปิดส่วนใหญ่เกี่ยวกับ รายงานของโรงเรียน ... เขาก็มาบอกแม่ว่านี้จะหาหนังสือเล่มนี้ ๆ ไม่ได้เลย เราก็บอกว่าจะลองเปิด อินเทอร์เน็ตดู ปรากฏว่ามี ก็บอกว่าตายแล้วนี่เราเหมือนมีห้องสมุดอยู่ในบ้านเลยนะ เขาก็ดีใจ ได้ส่งงาน"

² สัมภาษณ์ สุณี อิศวเทพเมธา, มารดา ด.ช. ณัฐวุฒิ อิศวเทพเมธา, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

กันเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ที่มีความสนใจด้านศิลปะ นอกเหนือไปจากคณิตศาสตร์ จะเห็นว่าสื่อที่ชอบใช้เป็นเกม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกมวางแผน อีกสิ่ง ที่ชอบคือการ์ตูน นอกจากจะใช้เพื่อความบันเทิงแล้ว กันยังชอบดูรูปภาพแล้วนำมาฝึกวาดเอง กันค่อนข้างมีอิสระในการใช้สื่อพอสมควร กล่าวคือ สามารถเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ได้ตามความสนใจและความต้องการของตน แต่ยังคงอยู่ในความดูแลของบิดามารดาอย่างใกล้ชิด เป็นการให้คำแนะนำตามความเหมาะสม ใช้เหตุผล ไม่ใช้การบังคับ

ตารางที่ 2 การใช้สื่อของ ด.ช. ณัฐวุฒิ อัสวเทพเมธา

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	สารคดี ยูบีซี - เอ็กซ์ไฮท์ เพลง "เกมเศรษฐี" "ทีวีแชมเปียน" การ์ตูน
วิทยุ	เพลงสากลทางสถานี 98.5
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	นักร้องและดาราต่างประเทศ นาน ๆ ครั้งถ้าพี่ซื้อมา
หนังสือ	การ์ตูน สำหรับเด็ก เรื่องแปล เรื่องสั้น หนังสือที่ได้รับรางวัล
ภาพยนตร์	ตลก สำหรับเด็กและครอบครัว การ์ตูน ตื่นเต้น
เกม	เกมวางแผน เกมฝึกทักษะ ครอสเวิร์ด หมากรูก
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล เล่นเกม
เรียงลำดับสื่อตามความชอบจากมากไปน้อย	เกม โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตามระยะเวลาที่ใช้จากมากไปน้อย	โทรทัศน์ วิทยุ เกม หนังสือ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

2. ด.ช. วิศรุต ศักดิ์สุริย์มงคล (ไอร์แลนด์)

โดยปกติไอร์แลนด์มักจะอ่านหนังสือเรียนเป็นหลักในช่วงที่มีเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่บิดามารดาปลูกฝังมาตั้งแต่เล็กกว่าให้รู้จักหน้าที่ จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง แบ่งเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสม ให้การเรียนมาเป็นอันดับหนึ่ง เมื่อผู้วิจัยถามไอร์แลนด์³ เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่

³ สัมภาษณ์ วิศรุต ศักดิ์สุริย์มงคล, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์, 30 มกราคม 2544.

ทำ มีอยู่หลายครั้งที่ไบรท์แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแบ่งเวลาในการใช้สื่อได้ว่า "ปิดเทอมถึงอ่านหนังสืออ่านเล่น ... ตอนเปิดเทอมไม่อ่านการ์ตูน งด เพราะเดี๋ยวไม่มีเวลาอ่านหนังสือ ตอนนี้จะอ่านเฉพาะปิดเทอม"

แต่ถ้าทบทวนหนังสือเสร็จเรียบร้อยแล้วและไม่มีการบ้านก็จะดูโทรทัศน์ เล่นเกม อ่านหนังสืออ่านเล่น และทำกิจกรรมอื่น ๆ บ้าง ส่วนมากจะดูโทรทัศน์ ซึ่งรายการที่ดูจะเป็นรายการสารคดี การ์ตูน และเกมโชว์ เช่น รายการ "ก้าวนำโลกกับ 9Sci" "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" "ทีวีแชนเน็ลไทยแลนด์" "ช่อง 9 การ์ตูน" ช่องการ์ตูนทางยูทูปี้ "เกมเศรษฐี" และ "เกมข้ามรุ่น" และดูละครบางเรื่องกับมารดา

เกมเป็นสิ่งที่ไบรท์ชอบเล่นมากที่สุดเมื่อมีเวลาว่าง ชอบเล่นวิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) เกมในคอมพิวเตอร์ เกมกด หมากรุกจีน เกมคิดเลข โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกมการ์ดพลังซึ่งเป็นเกมที่ต้องใช้การคิดคำนวณตัวเลขเพื่อนับคะแนนจึงนับว่าเป็นเกมที่ช่วยฝึกทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

ภาพยนตร์มักจะดูจากโทรทัศน์ทางช่องภาพยนตร์หรือวิดีโอ ออกไปดูที่โรงภาพยนตร์กับบิดามารดาบ้างแต่ไม่บ่อย ชอบดูประเภทตื่นเต้น บู๊โลดโผน ตลก วิทย์จะฟังเฉพาะเวลาที่เดินทางอยู่ในรถเท่านั้นและบิดามารดาเป็นคนเปิดฟัง โดยตอนเข้าบิดาจะเปิดฟังข่าว เช่น บีบีซี เอฟเอ็ม 97.0 และสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย ตอนเย็นจะฟังเพลงไปเรื่อย ๆ หรือมารดาเปิดให้ฟังวิทยุเด็ก เอฟเอ็ม 107.0 แต่ถ้าอยู่บ้านก็จะไม่ได้เปิดวิทยุฟังเลย อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะใช้ในการหาข้อมูลประกอบการทำรายงาน เล่นเกม ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และดูข้อมูลเกี่ยวกับของเล่นใหม่ ๆ โดยจะใช้ที่โรงเรียนหรือที่ทำงานของมารดา เนื่องจากที่บ้านของไบรท์ไม่ได้ติดอินเทอร์เน็ต

หนังสือส่วนใหญ่จะอ่านการ์ตูน เรื่องสั้น และหนังสือสำหรับเด็ก มีหนังสือเสริมทักษะและเสริมความรู้บ้าง ซึ่งหนังสือเป็นสิ่งที่บิดามารดาสนับสนุนให้อ่านมาตั้งแต่เด็กทำให้ไบรท์สามารถอ่านหนังสือได้ทุกประเภท นอกจากหนังสือแล้วไบรท์อ่านหนังสือพิมพ์ค่อนข้างบ่อย มักจะอ่านคอลัมน์สำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป การ์ตูนล้อการเมือง และหาข่าวเพื่อนำไปประกอบการทำรายงาน ส่วนนิตยสารจะอ่าน *ไลฟ์แอนด์แฟมิลี (Life & Family)* บ้างเพราะมารดาทำให้ไบรท์มีโอกาสที่จะได้อ่านมากขึ้น

ไบรท์สนใจและมีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์เป็นหลัก ชอบเกมมากที่สุด เช่นเดียวกับกัน แต่เกมที่ไบรท์ชอบเล่นเป็นเกมการ์ดพลังซึ่งเป็นเกมที่ช่วยฝึกการคิดคำนวณตัวเลข นอกจากนี้ที่น่าสนใจคือไบรท์จะอ่านหนังสือพิมพ์เมื่อมีโอกาสไม่ใช่อ่านเฉพาะเมื่อต้องทำงานส่งเท่านั้น และยังอ่านนิตยสารด้วยเนื่องจากมารดาบังคับทำให้มีโอกาสหยิบมาอ่านได้ง่ายขึ้น ส่วนทางด้านสื่ออื่น ๆ นั้น มักจะใช้เพื่อความบันเทิงเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์ที่ส่วนมากจะเป็นรายการเพื่อความบันเทิง แต่ไบรท์ก็สามารถรับเนื้อหาที่เป็นความรู้ที่แทรกอยู่ในรายการบันเทิงบางรายการได้ และเลือกดูรายการที่ให้ความรู้ด้วย ได้แก่ รายการสารคดีต่าง ๆ

ตารางที่ 3 การใช้สื่อของ ด.ช. วิศรุต ศักดิ์สุริย์มงคล

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	สารคดี "ทีวีแชนเน็ล" การ์ตูน "เกมเศรษฐี"
วิทยุ	ข่าวทางสถานี 97.0 วิทยุเด็กทางสถานี 107.0
หนังสือพิมพ์	คอลัมน์เด็ก เกร็ดความรู้ ล้อการเมือง
นิตยสาร	ไลฟ์แอนด์แฟมิลี
หนังสือ	การ์ตูน เรื่องแปล เรื่องสั้น สำหรับเด็ก เสริมทักษะ
ภาพยนตร์	บูโลดโผน ตลก ตื่นเต้น
เกม	เกมการ์ดพลัง วิดีโอเกม เกมกด
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล เล่นเกม ดูของเล่น ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
เรียงลำดับสื่อตามความชอบจากมากไปน้อย	เกม โทรทัศน์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ
เรียงลำดับสื่อตามระยะเวลาที่ใช้จากมากไปน้อย	โทรทัศน์ หนังสือ เกม วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์

3. ด.ญ. ณัฐนิช สุรวุฒิพงศ์ (อุ่ม)

ในด้านการใช้สื่อของอุ่มนั้น ปกติมักจะดูโทรทัศน์ในเวลาว่างและเวลารับประทานอาหารเย็นพร้อมกับครอบครัว แต่ไม่มีรายการประจำที่ติดตามตลอด เนื่องจากต้องทำกิจกรรมอื่นหลายอย่างจึงไม่ค่อยมีเวลา จึงมักจะเลือกดูรายการที่เป็นช่วงสั้น ๆ ของยูบีซี ได้แก่ รายการทางช่องยูบีซี เอ็กไซท์ (UBC X-ZYTE) เช่น รายการ "ข้าขันทันหน้ากล้อง (Candid Camera)" "บันทึกสถิติรอบโลก"

"ทีวี่แชมเปียน" "ศึกวัดใจสไตร์บูชิโด (Challenger of Fire)" และ "จับตาสายตรวจ (Cops)" มากที่สุด นอกจากนี้ยังดูสารคดี และ รายการ "เกมเศรษฐี" หรือถ้าบิดาเปิดดูข่าวก็ดูด้วย แล้วก็ดูละครต่อถ้าไม่มีการบ้าน โดยมักจะดูด้วยกันกับบิดามารดา บางครั้งดูวิดีโอภาพยนตร์ที่คุ้นเคยหรือภาพยนตร์ทางยูทูปี้ซี่ อุ่มชอบดูเรื่องตลกหรือรายการที่ตลกเพราะสนุก ได้ความบันเทิง ผ่อนคลาย ได้รู้ข่าวสาร จึงชอบดูโทรทัศน์มากที่สุด และมักจะใช้โทรทัศน์มากที่สุดเมื่อมีเวลาว่าง

ส่วนภาพยนตร์ที่ฉายทางโรงภาพยนตร์นั้นอุ่มจะไม่ค่อยไปดูนอกจากเรื่องที่ชอบดูจริง ๆ ซึ่งนานมากจึงจะไปดูสักครั้งหนึ่งและจะไปดูกับครอบครัว เนื่องจากปกติอุ่มมักจะดูภาพยนตร์จากวิดีโอและช่องภาพยนตร์ทางยูทูปี้ซี่มากกว่า โดยชอบดูภาพยนตร์ประเภทตลก สำหรับเด็ก และวิทยาศาสตร์ วิทย์นั้นอุ่มมักจะฟังเวลาอยู่ในรถโดยมากมักจะเป็นเพลง แต่อาจจะฟังข่าวบ้าง บางครั้งถ้ามารดาเป็นคนเปิด อุ่มบอกว่าที่เปิดฟังในรถเพื่อไม่ให้เงียบให้มีเสียงเป็นเพื่อน

ที่บ้านของอุ่มรับหนังสือพิมพ์จึงทำให้มีโอกาสอ่านได้ในตอนเช้าระหว่างรับประทานอาหารเช้า มักจะอ่านข่าวหน้า 1 ข่าวต่างประเทศ ข่าววิทยาศาสตร์ คอลัมน์เด็ก และข่าวกีฬา เพราะเป็นสิ่งที่อุ่มสนใจและช่วยให้ทันเหตุการณ์ ส่วนหนังสือก็ชอบอ่านหนังสืออ่านเล่นที่มีรูปภาพการ์ตูน หนังสือความรู้สำหรับเด็ก นิยายสำหรับเด็ก อุ่มจะไม่ชอบหนังสือที่ไม่มีรูปภาพ ยกเว้นจะต้องหาข้อมูลในการทำรายงานหรืออ่านหนังสือเรียนเพื่อเตรียมสอบ

นอกจากนี้อุ่มมักจะเล่นเกมฝึกทักษะ เกมที่ต้องใช้ความคิด เช่น ครอบสเวิร์ด (crossword) เกมเศรษฐี วิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) เล่นกีฬาบ้าง เช่น เทนนิส หรือปิงปอง ซึ่งบางครั้งบิดาก็ร่วมเล่นด้วย และเกมจากอินเทอร์เน็ตซึ่งมักจะเล่นต่อจากคุณตา โดยปกติคุณตาจะเปิดเล่นเกมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ประมาณครึ่งวัน นอกจากเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ตแล้ว อุ่มยังใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งในการหาข้อมูลเพื่อทำรายงานบ้าง หรือเปิดดูเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจบ้าง รวมถึงใช้สำหรับรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

สรุปได้ว่าสื่อที่อุ่มชอบมากที่สุดและใช้มากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์ เนื่องจากใช้ได้สะดวกที่สุดเมื่อมีเวลาว่าง ดังที่กล่าวไปแล้วว่าอุ่มเป็นนักกีฬาเทนนิส ดังนั้นจึงใช้เวลาในการฝึกซ้อมค่อนข้างมาก ทำให้มีเวลาว่างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเมื่อว่างก็จะดูโทรทัศน์ที่เป็นรายการสั้น ๆ ไม่ต้องการความต่อเนื่อง แต่ถ้ามีเวลาว่างมาก ๆ ก็จะเล่นเกมฝึกทักษะที่ต้องใช้ความคิด ฝึกการคิดคำนวณ การคิดที่เป็นระบบ เช่น เกมเศรษฐี นอกจากนี้อุ่มยังอ่านหนังสือพิมพ์หลายคอลัมน์

ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นและเป็นที่น่าสังเกตคือผู้ม่อ่านข่าวกีฬา ทั้งนี้เนื่องจากผู้ม่อชอบเล่นกีฬาและเป็นนักกีฬาจึงทำให้ชอบติดตามข่าวคราวเกี่ยวกับกีฬา

ตารางที่ 4 การใช้สื่อของ ด.ญ. ณัฐนิช สุรวุฒิพงศ์

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	สารคดี "ทีวีแชมเปียน" ยูบีซี - เอ็กไซต์ "เกมเศรษฐี"
วิทยุ	ข่าวและเพลงไม่แน่นอน
หนังสือพิมพ์	พาดหัวข่าว คอลัมน์เด็ก วิทยาศาสตร์ ต่างประเทศ กีฬา
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	การ์ตูน สำหรับเด็ก
ภาพยนตร์	ตลก เด็ก วิทยาศาสตร์
เกม	เกมฝึกทักษะ วิดีโอเกม
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เกม อินเทอร์เน็ต หนังสือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ เกม อินเทอร์เน็ต นิตยสาร

4. ด.ช. ภาสวัฒน์ บุลสุข (เพพ)

เมื่อ ด.ช. เพพมีเวลาว่างมักจะทำกิจกรรมที่หลากหลายสลับกันไป ส่วนใหญ่จะดูโทรทัศน์เล่นเกม หรือกีฬา โดยเฉพาะชอบดูโทรทัศน์มากที่สุดและใช้เวลาดูโทรทัศน์มากที่สุดด้วย ปกติจะดูโทรทัศน์ช่วงเย็นวันจันทร์ถึงศุกร์ระหว่างรับประทานอาหารเย็นกับครอบครัว ช่วงเช้าวันเสาร์ และช่วงเย็นวันอาทิตย์ แต่ก็มียกเว้นบ้างถ้ามีรายการใดที่น่าสนใจบิดามารดาจะให้ดู รายการที่ชอบและติดตามตลอดคือรายการ "ทีวีแชมเปียน" ซึ่งเพพจะดูทุกวัน และรายการ "เกมเศรษฐี" เนื่องจากทั้งสองรายการนี้ให้ความสนุกสนาน สร้างสรรค์ ทำทายและได้ความรู้ ซึ่งมารดาเห็นว่าเป็นรายการที่เป็นประโยชน์จึงให้ดู ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างจากคำพูดของมารดาของเพพ⁴ ที่ได้กล่าวถึงทั้งสองรายการนี้ไว้ว่า "รายการ "ทีวีแชมเปียน" กับ "เกมเศรษฐี" เป็นเกมที่ดีมาก ๆ เลย ก็จะทำให้ลูกดู เพราะสร้างสรรค์ ส่งเสริม บางอย่างที่ไม่รู้ก็ได้รู้จากสื่อนี้ ได้เอามาใช้บ้าง"

⁴ สัมภาษณ์ พนิดา บุลสุข, มารดา ด.ช. ภาสวัฒน์ บุลสุข, 27 มกราคม 2544.

นอกจากนี้ยังชอบดูการ์ตูน และเกมโชว์อื่น ๆ ด้วย เช่น "จุกบอส์เกม" และ "แฟนพันธุ์แท้" ชอบดูรายการกีฬา เช่น การแข่งขันฟุตบอลและการแข่งขันเทนนิส ดูข่าว รายการเพลงทางช่องเพลง ดูภาพยนตร์ทางช่องภาพยนตร์ของยูบีซี ส่วนภาพยนตร์ที่ฉายทางโรงภาพยนตร์นั้น เพพจะไม่ค่อยได้ไปดูเพราะมักจะดูจากวีซีดีหรือจากช่องภาพยนตร์ของยูบีซีเป็นหลัก ประเภทภาพยนตร์ที่เพพชอบ ได้แก่ บูโลดโผน ตื่นเต้น สืบสวน เป็นต้น

วิทย์จะฟังระหว่างอยู่ในรถเวลาเดินทางซึ่งมารดาเป็นคนเปิดให้ฟัง โดยตอนเช้ามารดาจะเปิดฟังข่าวระหว่างไปส่งเพพที่โรงเรียน และตอนเย็นกลับบ้านจะฟังวิทยุเด็กที่มีเด็กมาจัดรายการทางเอฟเอ็ม 107.0 เพพมักจะเล่นวิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) เกมฝึกทักษะ เกมไอคิว เกมคอมพิวเตอร์ประเภทเกมวางแผนและสร้างสวนสนุก ส่วนอินเทอร์เน็ตนั้น เพพใช้เวลาข้อมูลบ้างแต่น้อยมากและมักจะใช้เมื่อมารดาอยู่ด้วย

หนังสือที่อ่านส่วนใหญ่เป็นหนังสือเรียน จะอ่านหนังสืออ่านเล่น การ์ตูน และหนังสือเสริมทักษะบ้าง แต่ก็จะไม่อ่านนานเพราะไม่ชอบอยู่เฉย ๆ จึงเปลี่ยนไปทำอย่างอื่นต่อ หนังสือพิมพ์ไม่อ่านนอกจากจะต้องหาข่าวเพื่อนำไปประกอบการเรียน และส่วนใหญ่จะดูข่าวทางโทรทัศน์มากกว่า สุดท้ายนิตยสารเป็นสื่อที่เพพไม่ได้ใช้เลยเพราะที่บ้านไม่ได้รับ

สิ่งที่น่าสนใจสำหรับ ด.ช. เพพคือการต่อหุ่นจำลองซึ่งเป็นสิ่งที่เพพชอบมากที่สุดตอนนี้ เพราะนอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้วยังช่วยฝึกสมาธิและความอดทนอีกด้วยซึ่งเป็นสิ่งที่เพพต้องการ เนื่องจากปกติเพพไม่ชอบทำกิจกรรมที่ต้องอยู่นิ่ง จึงทำให้ไม่ชอบอ่านหนังสือเท่าใดนัก ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือหนังสือ ยกเว้นหนังสือการ์ตูนหรือหนังสือเสริมทักษะบ้างเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 การใช้สื่อของ ด.ช. ภาสวัตม์ บุลสุข

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	"ทีวีแชมเปียน" การ์ตูน "เกมเศรษฐี" กีฬา
วิทยุ	วิทยุเด็กทางสถานี 107.0 ข่าว
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	การ์ตูน เสริมทักษะ
ภาพยนตร์	บูโลดโผน ตื่นเต้น สืบสวน
เกม	วิดีโอเกม ต่อหุ่นจำลอง เกมคอมพิวเตอร์ เกมวางแผน
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ เกม ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ วิทยุ เกม หนังสือ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

5. ด.ช. วรัญญ์ กิตยาภรณ์ (ไก่อู)

สื่อที่ไก่อูใช้มากที่สุดในช่วงหลังจากที่ทำการบ้านและทบทวนบทเรียนเรียบร้อยแล้ว นอกเหนือจากการเล่นเกมก็คือการดูโทรทัศน์และเล่นเกม ซึ่งสามารถทำได้ในช่วงเย็นวันธรรมดา ช่วงเช้าและเย็นวันเสาร์ และวันอาทิตย์ทั้งวัน โดยโทรทัศน์นั้นมักดูรายการสารคดี กีฬา การ์ตูน ภาพยนตร์ และข่าว ส่วนมากดูรายการจากยูทูปี้ ดูช่องสารคดี ช่องภาพยนตร์ ช่องกีฬา ช่องการ์ตูน ส่วนช่องปกติจะดูรายการข่าวและรายการ "เกมเศรษฐี" เพราะได้ความรู้ใหม่ ๆ

ส่วนเกมนั้น ไก่อูจะเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เป็นเกมภาษาช่วยสอนภาษาได้แบบไม่เครียด เล่นเกมวางแผน ส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่สร้างสรรค์ไม่รุนแรง บิดาของไก่อู⁵ กล่าวว่า "เขาจะเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกมที่เป็นความรู้เขาก็เล่น ผมเห็นว่าเรียนหนังสือดี นิสัยไม่เสีย ไม่ไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่ว่าอะไรถ้านั่นคือความสุขของเขาก็เล่นไป ... แต่ว่าต้องมีเงื่อนไขคือหลังจากทำการบ้านเสร็จแล้ว และต้องรักษาเวลา"

⁵ สัมภาษณ์ ทวีป กิตยาภรณ์, บิดา ด.ช. วรัญญ์ กิตยาภรณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.

สื่ออื่น ๆ ก็ใช้บ้างดังนี้ วิทยุจะฟังเวลาอยู่ในรถถ้ายังไม่หลับแต่ปกติใก้จะนอนในรถเป็นส่วนใหญ่ มารดาเปิดฟังข่าวในช่วงเช้าระหว่างมาโรงเรียนและฟังเพลงตอนกลับบ้าน หนังสืออ่านประเภทการ์ตูนมากที่สุด เช่น *ชายหัวเราะ* และ *โดเรมอน* ประเภทอื่น ๆ อ่านบ้างแต่น้อย ซึ่งบิดามารดาเห็นว่าเป็นการผ่อนคลาย หนังสือพิมพ์จะอ่านเฉพาะเวลาที่ต้องการหาข่าวหรือทำงานส่งอาจารย์เท่านั้น ส่วนนิตยสารไม่อ่านเลยเพราะที่บ้านไม่ได้รับ

ภาพยนตร์ที่ฉายทางโรงภาพยนตร์จะไปดูน้อยมาก ส่วนใหญ่ดูจากทางช่องภาพยนตร์ของยูบีซีหรือวิดีโอเป็นหลักซึ่งมักจะดูกับบิดาโดยบิดาก็จะให้คำแนะนำและแทรกเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ในระหว่างที่ดูด้วย สุดท้ายอินเทอร์เน็ต มักใช้ในการหาข้อมูลเพื่อทำการบ้านหรือทำรายงานเป็นส่วนใหญ่แต่ยังนับว่าใช้น้อยมาก

เนื่องจากใก้เป็นคนทีเ้าใจหลักเหตุผล (logic) ได้ดีจึงทำให้นอกจากใก้จะเด่นด้านคณิตศาสตร์แล้วยังมีความสามารถด้านภาษาอีกด้วยคือเข้าใจหลักเกณฑ์ของภาษา ดังนั้นสื่อที่สามารถตอบสนองของความสนใจและความสามารถพิเศษได้คือเกม โดยใก้ชอบเล่นเกมวางแผนเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิดให้เป็นระบบและเป็นเหตุเป็นผล เล่นเกมฝึกทักษะการคิดคำนวณ และเกมฝึกทักษะภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังสนใจทางด้านกีฬาด้วย ชอบดูรายการกีฬาทางโทรทัศน์ นอกเหนือไปจากรายการบันเทิงอื่น ๆ หรือบางครั้งก็จะเล่นกีฬากับน้องเมื่อมีเวลาว่าง

นอกจากนี้ใก้ยังใช้สื่อเพื่อทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยมักจะดูข่าวกับบิดาเสมอและมีการพูดคุยถามความคิดเห็นเพิ่มเติม รวมถึงให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใก้รับเอาไว้และนำมาใช้ได้เมื่อถึงเวลา ยกตัวอย่างเช่น แสดงออกมาในรูปของความสามารถในการตรวจสอบข้อมูลที่นำเสนอผ่านสื่อ ใก้⁶ บอกว่า "ดูสื่อแล้วให้ข้อมูลข่าวสารกับเรา และต้องดูสื่อหลายอย่าง อย่างดูหนังสือพิมพ์บอกว่าไปแอสเซียมคลอเร็ต 4,000 ตัน ระเบิด ก็มากไปเป็นไปไม่ได้ ต้องมาดูโทรทัศน์อีกครั้งบอกว่า 4,000 กิโลกรัม ก็ถูกแล้วที่มันระเบิด เพราะหนังสือพิมพ์ _____ เคยลงครบ 4,000 ตัน ล้างประเทศได้เลย ต้องมาดู ต้องเช็ค"

⁶ สัมภาษณ์ วรรษุญญ์ กิตยาภรณ์, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.

อีกตัวอย่างหนึ่งคือการใช้สื่อที่สื่อเสนอ ทราบว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี และสามารถแนะนำน้องต่อได้ ดังที่ไก่อ⁷ บอกว่า "บางรายการ หนังสือเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็ก อย่างน้องของผมนี้บางทีก็มาเล่น เลียนแบบมาจากหนังสือ เลียนแบบมาจากตัวอย่างที่ไม่ดี บางเกมก็มีทะเลาะ แต่ผมดูแล้วรู้ แล้วก็เตือนน้องด้วย อย่างมีหนังสือมาน้องเลียนแบบ ผมก็เตือน บางทีก็มีพวกรังแก มีสูบบุหรี่ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี"

ตารางที่ 6 การใช้สื่อของ ด.ช. วรรณัญ กิตยาภรณ์

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน ภาพยนตร์ สารคดี ข่าว กีฬา "เกมเศรษฐี"
วิทยุ	ข่าวและเพลงไม่แน่นอน
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	การ์ตูน
ภาพยนตร์	บู๊โลดโผน ตลก ประวัติศาสตร์
เกม	เกมวางแผน เกมฝึกทักษะ
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ เกม ภาพยนตร์ หนังสือ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ เกม ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

สรุปด้านคณิตศาสตร์

กล่าวโดยสรุปได้ว่าสื่อที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ใช้มากที่สุดเหมือนกันทุกคนคือโทรทัศน์ โดยมักจะเลือกดูรายการประเภทสารคดี การ์ตูน และเกมโชว์เป็นหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี "ก้าวนำโลกกับ 9Sci" และ "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" ทาง

⁷ สัมภาษณ์ วรรณัญ กิตยาภรณ์, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.

ช่องปกติ ช่องสารคดีดิสนีย์เวิร์ชแชนแนล (Discovery Channel) และช่องแอนิเมชันแพลเน็ต (Animal Planet) ทางยูบีซี รวมถึงรายการการ์ตูนต่าง ๆ ทั้งทางช่องปกติและทางยูบีซี นอกจากนี้ ทั้งรายการ "เกมเศรษฐี" และรายการ "ทีวีแชมเปียนไทยแลนด์" ทางช่องปกติ และ "ทีวีแชมเปียน" ทางช่องยูบีซี เอ็กซ์ไอที (UBC X-ZYTE) ล้วนแล้วแต่เป็นรายการที่เด็กเกือบทุกคนดูและติดตามตลอด โดยให้ความคิดเห็นเหมือนกันว่าเป็นรายการที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงควบคู่กันไป นอกจากนี้เด็กแต่ละคนยังเลือกดูรายการอื่น ๆ แตกต่างกันไปตามความชอบและความสนใจของตนอีกด้วย ได้แก่ รายการประเภทภาพยนตร์ กีฬา ข่าว เพลง และรายการต่าง ๆ ในช่องยูบีซี เอ็กซ์ไอที (UBC X-ZYTE)

สื่อต่อมาที่เด็กส่วนใหญ่ชอบและใช้มากคือเกม ยกเว้นคัมภีร์แม่จะชอบเล่นเกมแต่มีเวลาว่างค่อนข้างน้อยจึงทำให้เวลาในการเล่นเกมนี้น้อยตามไปด้วย โดยเด็กมักจะเล่นเกมที่ให้ทั้งความบันเทิงและฝึกทักษะควบคู่กันไป ไม่ว่าจะเป็นเกมคอมพิวเตอร์ วิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) คอร์สเวิร์ด (crossword) หมากรุก หมากรุกจีน เกมคำนวณเลข เกมเศรษฐี เกมฝึกทักษะ เกมไอคิว และเกมวางแผน นอกจากนี้ยังเล่นเกมที่อยู่ในหนังสือพิมพ์และนิตยสารเกมต่าง ๆ ด้วยซึ่งมักจะเป็นเกมที่ฝึกทักษะการคิดในด้านต่าง ๆ และเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กด้วย ส่วนสื่ออื่น ๆ นั้น เด็กแต่ละคนก็จะใช้แตกต่างกันไปบ้างตามความสนใจและเวลาว่างของตน

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์

1. ด.ช. มิ่ง ปัญหา (มิ่ง)

สื่อที่มิ่งชอบมากที่สุดมี 2 ประเภท คือ โทรทัศน์ และหนังสือ โดยจะใช้เวลาที่ว่างหลังจากทำการบ้านและทบทวนบทเรียนเสร็จแล้วตอนเย็นวันจันทร์ถึงศุกร์ วันเสาร์ช่วงเช้าและเย็น และวันอาทิตย์ทั้งวัน มักจะดูโทรทัศน์ที่เป็นรายการประเภทเกมโชว์ตอบปัญหา การ์ตูน และภาพยนตร์ เช่น "ช่อง 9 การ์ตูน" "เกมเศรษฐี" "ทีวีแชมเปียนไทยแลนด์" และ "ทไวไลท์โชว์"

ส่วนหนังสือที่อ่านมักจะเป็นความรู้ทั่วไป เรื่องสั้น การ์ตูน อ่านได้ทุกประเภท เนื่องจากได้รับการปลูกฝังจากบิดามารดาให้รักการอ่าน และมิ่งเป็นคนที่มีกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ ถ้าอยากรู้เรื่องใดก็จะพยายามค้นคว้าหาความรู้เรื่องนั้น ๆ ให้ได้ ซึ่งหนังสือเป็นแหล่งที่สามารถสนองความสนใจและความต้องการของมิ่งได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้มิ่งยังสนใจอ่านหนังสือพิมพ์อีกด้วย โดยจะอ่านข่าวต่างประเทศ เกร็ดความรู้ พาดหัวข่าว และคอลัมน์เด็ก รวมถึงอ่านนิตยสารด้วย จะอ่าน

นิตยสารสำหรับเด็ก เช่น *เพื่อนรัก* และเคยอ่าน *โกจีเนียส (Go Genius)* ซึ่งตอนนี้เลิกผลิตไปแล้ว แต่ก็ยังอ่านเล่มเก่าที่มีอยู่

ภาพยนตร์นั้น นอกจากดูจากโทรทัศน์แล้วยังไปดูที่โรงภาพยนตร์บ้างเป็นครั้งคราวกับครอบครัว ประเภทของภาพยนตร์ที่ดูมักจะเป็น การ์ตูนสำหรับเด็ก ครอบครัว ตลก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมักจะชอบภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์มากเนื่องจากมีงานวิจัยวิทยาศาสตร์อยู่แล้ว ส่วนใหญ่จะฟังเฉพาะเวลาอยู่ในรถเมื่อบิดาหรือมารดาเปิด ปกติมักจะไม่ได้ฟังเอง อินเทอร์เน็ตส่วนมากจะใช้หาข้อมูลเพื่อทำประกอบการทำรายงาน หาความรู้เพิ่มเติมเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์ ข้อมูลของประเทศต่าง ๆ หนังสือ ความรู้รอบตัว เป็นต้น บางครั้งก็เล่นเกม เกมอื่น ๆ มีเล่นบ้าง เช่น เกมฝึกทักษะ บิงโก และเกมคอมพิวเตอร์ แต่เล่นนาน ๆ ครั้งเพราะไม่ค่อยสนใจและไม่ค่อยมีทักษะทางด้านเกม

มีมีความสนใจหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด่นชัดที่สุดด้านวิทยาศาสตร์จึงสนใจหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์จากหนังสือเป็นหลักเนื่องจากเป็นสื่อที่ให้ข้อมูลที่ต้องการได้ดีที่สุด และจากการที่มิ่งเป็นคนที่ชอบค้นคว้าหาความรู้ด้านต่าง ๆ อยู่เสมอไม่จำกัดแต่เพียงวิทยาศาสตร์เท่านั้นจึงชอบอ่านหนังสือประเภทความรู้ทั่วไปด้วย เนื่องจากสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการได้

นอกจากนี้ยังสนใจอ่านคอลัมน์ที่เป็นเกร็ดความรู้ในหนังสือพิมพ์ รวมทั้งชอบดูภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการและความสนใจด้านวิทยาศาสตร์ของตน และเมื่อดูภาพยนตร์แล้วมิ่งสามารถจดจำคำพูดหรือใจความสำคัญของเรื่องนั้น ๆ และเก็บข้อคิดหรือประเด็นที่น่าสนใจไว้ใช้ต่อไปได้ แสดงให้เห็นว่ามิ่งสามารถเลือกใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตนในเรื่องความรู้รอบตัวและเก็บไปใช้ได้นอกเหนือไปจากการใช้สื่อเพื่อความบันเทิง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะดูโทรทัศน์ที่เป็นรายการบันเทิงหรือสาระบันเทิง

ตารางที่ 7 การใช้สื่อของ ด.ช. มิ่ง ปัญหา

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน เกมโชว์ "ทีวี่แชมเปียน" "ทไวไลท์โชว์" "เกมเศรษฐี"
วิทยุ	ไม่ฟัง
หนังสือพิมพ์	พาดหัวข่าว เกร็ดความรู้ คอลัมน์สำหรับเด็ก ข่าวต่างประเทศ
นิตยสาร	เพื่อนรัก โกลีเนียด
หนังสือ	ความรู้ทั่วไป การ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก
ภาพยนตร์	สำหรับเด็กและครอบครัว ตลก วิทยาศาสตร์
เกม	เกมกด บิงโก เกมคอมพิวเตอร์
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล เล่นเกม
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	หนังสือ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ เกม นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ หนังสือ ภาพยนตร์ เกม อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ

2. ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ (หวานเย็น)

สื่อที่หวานเย็นชอบมากที่สุด คือ หนังสือ มักจะอ่านประเภทหนังสือแปล หนังสือสำหรับเด็ก การ์ตูน เรื่องสั้น นวนิยาย หวานเย็นอ่านหนังสือได้หลายประเภท เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาตั้งแต่เล็ก ๆ ที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ มารดาก็จะเริ่มจากอ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน และต่อมาเมื่ออ่านได้แล้วก็หัดให้หวานเย็นอ่านให้ฟัง และจะคอยหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยมาให้อ่านอยู่เสมอ โดยให้อ่านได้เมื่อมีเวลาว่างหลังจากที่ทำการบ้านเสร็จ ในช่วงเย็นวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ช่วงเช้าและค่ำวันเสาร์ และวันอาทิตย์ทั้งวัน ซึ่งหวานเย็นก็จะอ่านหนังสือสลับกับทำกิจกรรมอื่น ๆ ตามความสนใจ

อีกสื่อหนึ่งที่หวานเย็นชอบมากเช่นเดียวกันคือโทรทัศน์ ใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ใกล้เคียงกับการอ่านหนังสือ โดยมักจะดูรายการจากทางยูบีซี ได้แก่ รายการสารคดีโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องสัตว์ (เช่น ช่อง Animal Planet และ Discovery Channel) ช่องยูบีซี เอ็กซ์ไทม์ (UBC X-ZYTE) เช่น รายการ "ทีวี่แชมเปียน" ช่องการ์ตูน ช่องภาพยนตร์ ส่วนช่องธรรมดาจะชอบดูรายการ "เกมเศรษฐี" และการ์ตูน

วิทย์มักจะฟังระหว่างอยู่ในรถ บางครั้งจะฟังช่วงที่ทำการบ้าน และระหว่างอาบน้ำบ้าง เพื่อเป็นเพื่อน เป็นรายการเพลงสากลและเพลงไทยทางคลื่นเอฟเอ็ม 105.0 และเอฟเอ็ม 106.5 ตามลำดับ ส่วนภาพยนตร์จะไม่ค่อยไปดูที่โรงภาพยนตร์ มักจะดูทางช่องภาพยนตร์ของยูบีซีหรือจากวิดีโอเป็นส่วนมาก และดูประเภทตลกและสำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ปกติไม่อ่านแต่จะอ่านเฉพาะเวลาที่ต้องหาข่าวหรือทำงานส่งอาจารย์ นิตยสารอ่านบ้าง เช่น *เพื่อนรัก* เป็นนิตยสารเด็กหรือ *คุณค่า* ซึ่งเป็นนิตยสารที่คุณบ้ำเป็นที่ปรึกษาบรรณาธิการจึงส่งมาให้อ่าน ทำให้หวานเย็นมีโอกาสในการเปิดรับนิตยสารมากขึ้น ส่วนเกมที่เล่นมักจะเป็นเกมคอมพิวเตอร์ประเภทฝึกทักษะฝึกการคิด เกมภาษา อินเทอร์เน็ตมักจะใช้ในการหาข้อมูลทำรายงาน

จากที่ได้กล่าวไปในบทก่อนหน้านี้นี้เห็นได้ว่าสาเหตุที่หวานเย็นชอบอ่านหนังสือเนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาจึงส่งผลให้หนังสือเป็นสื่อที่หวานเย็นชอบมากที่สุด อ่านได้เร็วกว่าเด็กในวัยเดียวกัน และอ่านได้ทุกประเภท และจากการที่ชอบอ่านหนังสือนี้เองที่ทำให้ทักษะทางด้านภาษาของหวานเย็นเพิ่มมากขึ้นจนเป็นความสามารถพิเศษอีกด้านหนึ่งที่นอกเหนือไปจากวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตามความสนใจทางด้านวิทยาศาสตร์ของหวานเย็นก็ได้รับการตอบสนองจากการเปิดดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์และการอ่านหนังสือที่เป็นความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 8 การใช้สื่อของ ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	สารคดี "เกมเศรษฐี" "ทีวีแชมเปียน" ยูบีซี - เอ็กโซท์ การ์ตูน
วิทยุ	เพลงสากลทางสถานี 105.0 เพลงไทยทางสถานี 106.5
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	<i>เพื่อนรัก</i> <i>คุณค่า</i>
หนังสือ	เรื่องแปล การ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก
ภาพยนตร์	สำหรับเด็ก ตลก
เกม	วิดีโอเกม เกมฝึกทักษะ เกมคอมพิวเตอร์
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	หนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ เกม อินเทอร์เน็ต นิตยสาร หนังสือพิมพ์
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ หนังสือ วิทยุ เกม ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร หนังสือพิมพ์

3. ด.ญ. พัชรา คงสุผล (กวาง)

สื่อที่กวางใช้มากที่สุดอย่างเห็นได้ชัด คือ โทรทัศน์ เพราะจะเปิดโทรทัศน์ไว้เกือบตลอดเวลาที่อยู่บ้านในระหว่างที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมารดาของกวาง⁸ กล่าวว่า "ให้ดูโทรทัศน์มากที่สุดเพราะใช้ได้ง่ายที่สุด ใกล้ที่สุด บ้านเป็นอาคารพาณิชย์ไม่มีที่กั้นเลยดูโทรทัศน์ง่ายที่สุด ทำงาน ทำการบ้านก็เปิดโทรทัศน์ได้ ไม่ได้เลี้ยงแบบให้ทำเงียบ ๆ มีเสียงก็ทำได้ แม้แต่ตอนสอบยังอ่านหนังสือใกล้ ๆ โทรทัศน์ได้ ทั้งดูทั้งอ่านได้ ถามก็รู้เรื่อง ถ้าอยู่เงียบ ๆ จะเหงา อยู่ทีแต่ละคนฝึกมา" จะเห็นได้ว่ากวางสามารถทำกิจกรรมหลายอย่างได้พร้อม ๆ กัน สามารถอ่านหนังสือได้เข้าใจ และทำการบ้านได้ถูกต้องขณะที่เปิดโทรทัศน์ เนื่องจากกวางมีสมาธิดี สามารถแยกได้ว่าต้องสนใจกับสิ่งใด โทรทัศน์จึงไม่มีผลต่อการทำกิจกรรมอย่างอื่นของกวาง รายการที่ดูมีหลากหลายประเภท ทั้งสารคดี การ์ตูน ข่าว ภาพยนตร์ ละคร และเกมโชว์ เช่น "เกมเศรษฐี" "ทีวีแชมเปียนไทยแลนด์" และ "ชิงร้อยชิงล้าน"

ส่วนสื่ออื่น ๆ กวากก็ใช้บ้างดังนี้ เกมจะเล่นเกมคอมพิวเตอร์บ้าง เกมเสริมทักษะบ้าง ชอบต่อเลโก้ตั้งแต่เด็ก ๆ สร้างเป็นบ้านมีรายละเอียดสมจริง วิทยุจะฟังระหว่างอยู่ในรถ ฟังเพลงเป็นส่วนใหญ่และไม่ได้ฟังเวลาอยู่ที่บ้าน หนังสือจะไม่ค่อยอ่านประเภทอื่นนอกจากหนังสือเรียนหรือเมื่อจำเป็นต้องค้นคว้าหาข้อมูล ไม่ได้อ่านนิตยสารเพราะที่บ้านไม่ได้รับ ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านถ้าจำเป็นต้องหาข่าวหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งอาจารย์ ภาพยนตร์จะดูจากโทรทัศน์มากกว่าไปดูที่โรงภาพยนตร์ โดยกวางจะไปดูที่โรงภาพยนตร์น้อยมาก ไปดูเฉพาะเรื่องที่ยากดูมากเท่านั้น นาน ๆ ครั้ง

และสุดท้ายอินเทอร์เน็ตปกติไม่ได้ใช้นอกจากหาข้อมูลทำรายงาน แม้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่กวางสนใจเป็นอันดับที่ห้าแต่กลับเป็นสื่อที่กวางใช้เวลาด้วยเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เนื่องจากที่บ้านของกวางไม่ได้ติดอินเทอร์เน็ตจึงทำให้โอกาสในการใช้มีน้อยลง และไม่คิดว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นเท่าใดนักเพราะถ้าต้องการหาข้อมูลก็สามารถหาได้จากหนังสือ ไปใช้ที่โรงเรียน หรือถามเพื่อนที่มีอินเทอร์เน็ตได้

จะเห็นได้ว่าความชอบและระยะเวลาในการใช้สื่อของกวางเป็นไปในทางเดียวกัน โดยสื่อที่กวางชอบและใช้มากที่สุดคือโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสามารถใช้ได้ตลอดเวลา

⁸ สัมภาษณ์ รัตนา คงสุผล, มารดา ด.ญ. พัชรา คงสุผล, 26 มกราคม 2544.

เมื่ออยู่ที่บ้าน จึงดูรายการทุกประเภท แต่ที่น่าสนใจคือดูรายการทำอาหารซึ่งเป็นรายการที่กว้างดูกับมารดาเพื่อนำมาทดลองทำ เป็นสิ่งที่มารดาสอนกว้างให้ทำได้นอกเหนือไปจากช่วยงานบ้าน เมื่อกว้างใช้เวลากับโทรทัศน์มากจึงทำให้มีเวลาให้กับกิจกรรมอื่นน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่กว้างไม่ได้ใช้เลยเพราะที่บ้านไม่ได้รับและประกอบกับการที่กว้างไม่ชอบอ่านหนังสือจึงทำให้ไม่สนใจอ่านทั้งหนังสือพิมพ์และนิตยสารด้วย

ตารางที่ 9 การใช้สื่อของ ด.ญ. พัชรา คงสุผล

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน "ทีวีแชมเปียน" "เกมเศรษฐี" รายการทำอาหาร ละคร สารคดี
วิทยุ	ฟังเพลง ไม่นานอน
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	ไม่ชอบอ่าน
ภาพยนตร์	ตลก ทุกประเภท
เกม	เกมคอมพิวเตอร์ เลโก้
อินเทอร์เน็ต	ไม่ใช้
เรียงลำดับสื่อตามความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ เกม ภาพยนตร์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต หนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตามระยะเวลาที่ใช้จากมากไปน้อย	โทรทัศน์ เกม วิทยุ ภาพยนตร์ หนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต

4. ด.ช. วัชรพล เตมีชาติ (ป๊อป)

สื่อที่ป๊อปใช้มากที่สุดและชอบที่สุด คือ โทรทัศน์ เนื่องจากมีทั้งภาพและเสียง น่าสนใจและจำได้ง่าย โดยจะดูช่วงเย็นวันธรรมดาหลังจากที่ทำการบ้านเสร็จแล้ว ในวันเสาร์ช่วงเช้า และวันอาทิตย์ทั้งวัน ชอบดูสารคดีเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะเรื่องอวกาศ มักจะดูรายการจากทางยูบีซี ช่องสารคดี (เช่น Discovery Channel และ Animal Planet) ช่องยูบีซี เอ็กซ์ไอที (UBC X-ZYTE) รายการ "ทีวีแชมเปียน" ส่วนช่องการ์ตูนและภาพยนตร์จะเปิดดูบ้างบางครั้ง นอกจากนี้ยังดูรายการต่าง ๆ ทางช่องธรรมดาด้วย เช่น "เกมเศรษฐี" ภาพยนตร์ที่ดูจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอวกาศ

แนววิทยาศาสตร์ ตื่นเต้น หรือตลก ซึ่งจะไปด้วยบิดามารดาที่โรงภาพยนตร์บ้าง แต่ส่วนใหญ่จะดูจากทางช่องภาพยนตร์ของยูบีซี

วิทยุฟังน้อยมากจะฟังเฉพาะเวลาอยู่ในรถช่วงเช้าที่บิดาไปส่งที่โรงเรียนหรือเมื่อต้องใช้รถในการเดินทางไปต่าง ๆ แต่ในตอนเย็นส่วนมากป๊อปจะกลับบ้านเองจึงไม่ได้ฟังวิทยุ รายการที่ฟังมักจะเป็นรายการข่าวที่บิดาเปิด ไม่ค่อยได้ฟังเพลงเนื่องจากไม่ค่อยสนใจทางด้านดนตรีเท่าใดนัก เกมมีเล่นบ้างเป็นช่วง ๆ แต่จะไม่เล่นมาก เล่นเกมกด เกมคอมพิวเตอร์ ครอบสวิด (crossword) และหมากรุก ส่วนอินเทอร์เน็ตจะใช้เฉพาะหาข้อมูลเพื่อทำรายงานเท่านั้นซึ่งจะใช้กับมารดาที่บ้าน

ทางด้านของหนังสือนั้นแม้ว่าบิดามารดาจะสนับสนุนให้อ่านแต่ป๊อปก็ไม่ชอบอ่าน แม้แต่การ์ตูนก็ไม่อ่าน ยกเว้นเรื่องที่สนใจจริง ๆ ซึ่งส่วนมากเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เกร็ดความรู้เรื่องต่าง ๆ และเรื่องเกี่ยวกับอวกาศ หนังสือพิมพ์จะไม่อ่านยกเว้นจำเป็นต้องใช้ประกอบการเรียน นิตยสารก็ไม่ได้อ่านเช่นเดียวกันเนื่องจากที่บ้านไม่ได้รับ

ในส่วนของความเข้าใจเนื้อหาที่นำเสนอผ่านสื่อ นั้น จากการที่ป๊อปมักจะใช้สื่อกับมารดาตลอดจึงทำให้มารดามีโอกาสที่จะแนะนำเรื่องต่าง ๆ ที่พบเห็นให้ป๊อปเข้าใจได้ ป๊อปทราบว่ามีสิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมจะเห็นจากที่มารดาของป๊อป⁹ เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า "ป๊อปอยู่ในช่วงวัยที่โตแล้ว ก็จะเลือกเองได้ ... ถ้าเขาเลือกแล้วดูว่าภาพมันไม่ดี เขาก็จะรู้ ก็จะบอก แม่เปลี่ยน แม่เปลี่ยนไปเลย ก็จะเปลี่ยนไปสักพักจนภาพนั้นหมดไปก็กลับมา หรือดูหนังโทรทัศน์ด้วยกัน ภาพมันไม่ดีเขาก็จะเบือนหน้าแล้วบอกให้แม่เปลี่ยนไป ... ตอนนีเห็นว่าเขาจะรู้ทุกอย่างแล้ว"

สรุปได้ว่าป๊อปเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ที่มีความสนใจเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ชัดเจนมาก โดยจะเลือกใช้สื่อที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์แก่ตนเองได้นอกเหนือไปจากเพื่อความบันเทิง ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ซึ่งเป็นสิ่งที่ป๊อปชอบมากที่สุดจะเลือกดูรายการประเภทสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งอวกาศ ภาพยนตร์ก็จะชอบดูเรื่องที่เป็นแนววิทยาศาสตร์ หนังสือก็จะเลือกที่เป็นเกร็ดความรู้และเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ แม้ว่าป๊อปจะไม่ชอบอ่านหนังสือแต่ถ้าเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์จะอ่านทันที ทั้งนี้เนื่องมาจากมีความสนใจที่จะหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์อยู่ตลอด

⁹ สัมภาษณ์ สราญจิต เตมีชาติ, มารดา ด.ช. วัชรพล เตมีชาติ, 3 กุมภาพันธ์ 2544.

ตารางที่ 10 การใช้สื่อของ ด.ช. วัชรพล เตมียชาติ

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	สารคดี "ทีวีแชมเปียน" "เกมเศรษฐี" การ์ตูน ภาพยนตร์
วิทยุ	ฟังข่าว ไม่แน่นอน
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	เกร็ดความรู้ วิทยาศาสตร์
ภาพยนตร์	วิทยาศาสตร์ บูลโดเอน ตื่นเต้น ตลก
เกม	หมากรุก ครอสเวิร์ด เกมกด เกมคอมพิวเตอร์
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เกม หนังสือ อินเทอร์เน็ต วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ หนังสือ เกม ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร

5. ด.ญ. พรปวีณ์ จินดารักษ์ (ป๊อค)

ในการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ นั้นป๊อคชอบและใช้โทรทัศน์มากที่สุดโดยจะดูรายการการ์ตูน ภาพยนตร์ สารคดี เกมโชว์ และละครสลับกันไป โดยจะดูโทรทัศน์ช่วงเย็นวันจันทร์ถึงวันเสาร์ และวันอาทิตย์ทั้งวัน สื่อต่อมาที่ป๊อคชอบคืออินเทอร์เน็ตซึ่งใช้ในการหาข้อมูลทำรายงาน ใช้หาข้อมูลเกี่ยวกับเพลง ดูโปรแกรมอัดเสียง ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และใช้คุยกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต

วิทยุจะฟังระหว่างอยู่ในรถ ตอนเช้าเป็นรายการข่าวที่บิดาเปิดทางคลื่นเอฟเอ็ม 96.5 และ เอฟเอ็ม 97.0 ตอนเย็นเปิดฟังเพลงคลื่นเอฟเอ็ม 93.5 เอง และในบางครั้งจะฟังเพลงเป็นเพื่อน ระหว่างทำการบ้านด้วย ภาพยนตร์มักจะดูจากช่องภาพยนตร์ทางยูทูปี้ซีและวิดีโอมากกว่า โดยเคยไปดูที่โรงภาพยนตร์เพียงไม่กี่ครั้งเท่านั้น ชอบเรื่องประเภทตลกและตื่นเต้น ป๊อคไม่ค่อยชอบเกมจึงไม่ได้เล่นมากนัก แต่ถ้าจะเล่นมักจะเป็นเกมฝึกทักษะ เลโก้ และเกมคอมพิวเตอร์บ้าง

หนังสือพิมพ์อ่านบ้างบางครั้ง มักจะอ่านคอลัมน์สำหรับเด็กในวันอาทิตย์ แต่ถ้าต้องทำงานส่งอาจารย์ก็จะอ่านทุกวัน ส่วนนิตยสารไม่ได้อ่านเนื่องจากที่บ้านไม่ได้รับ หนังสือจะอ่าน

การ์ตูน กลอน หนังสือสำหรับเด็ก เรื่องสั้น และเรื่องแปลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง แฮรี่ พอตเตอร์ เป็นเรื่องที่ถูกชอบมากและจะอ่านทันทีที่มีเวลา

ดังที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้แล้วว่าบุคคลเป็นเด็กที่เด่นทางด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดี เมื่อดูจากการใช้สื่อจะเห็นว่าบุคคลชอบเพลงและกลอนซึ่งเป็นสิ่ง ที่ช่วยเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี โดยชอบอ่านหนังสือกลอนและชอบฟังเพลงทั้งจาก ทางวิทยุและจากอินเทอร์เน็ตซึ่งทำให้การใช้งานทางอินเทอร์เน็ตของบุคคลมีความหลากหลายมาก ยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการฟังเพลงทางอินเทอร์เน็ต หรือการหาโปรแกรมบันทึกเสียง นอกเหนือไปจาก การหาข้อมูล การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และการคุยกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 11 การใช้สื่อของ ด.ญ. พรปวีณ์ จินดารักษ์

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	"ทีวีแชมเปียน" ละคร "เกมเศรษฐี" สารคดี
วิทยุ	เพลงไทยทางสถานี 93.5 ข่าวทางสถานี 96.5 และ 97.0
หนังสือพิมพ์	คอลัมน์สำหรับเด็ก
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	เรื่องแปล การ์ตูน กลอน
ภาพยนตร์	ตลก ตื่นเต้น
เกม	เกมฝึกทักษะ เกมคอมพิวเตอร์ เลโก้
อินเทอร์เน็ต	ฟังเพลง หาโปรแกรมบันทึกเสียง คุยกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต หาข้อมูล ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ หนังสือ ภาพยนตร์ เกม หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ เกม หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

สรุปด้านวิทยาศาสตร์

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้สามารถสรุปได้ว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ทางด้านวิทยาศาสตร์ใช้มากที่สุดเช่นเดียวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์

โดยจะดูรายการต่าง ๆ หลากหลาย ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น สารคดี การ์ตูน เกมโชว์ ภาพยนตร์ ข่าว และละคร เป็นต้น ซึ่งถ้าเป็นรายการประเภทที่ให้ความรู้จะเลือกดูรายการสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ส่วนถ้าเป็นรายการประเภทบันเทิงจะเลือกตามความชอบและความสนใจของแต่ละคนจึงมีทั้งที่เหมือนและต่างกัน ตัวอย่างรายการที่ทุกคนดูมีดังนี้ รายการ "ก้าวนำโลกกับ 9 Sci" รายการ "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" ช่องดิสคัฟเวอร์ี่เซเนแนล ช่องแอนิเมอลแพลเน็ต ช่องยูบีซี เอ็กไซท์ (UBC X-ZYTE) "ทีวีแชมเปียน" "เกมเศรษฐี" และการ์ตูน

หนังสือ เป็นสื่อที่เด็กส่วนหนึ่งสนใจและชอบอ่านมาก สามารถอ่านหนังสือได้ทุกประเภทและอ่านได้รวดเร็ว นอกจากนี้ยังใช้ประโยชน์ในการหาข้อมูลที่ต้องการ เป็นการเสริมความรู้ให้กับตนเอง โดยผู้ที่ชอบอ่านหนังสือมาก ได้แก่ มิ่งและหวานเย็น ส่วนกวาง ป๊อป และบีคั้นจะเลือกอ่านเฉพาะเรื่องที่ตนเองสนใจจริง ๆ เช่น เรื่องเกี่ยวกับความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เรื่องสั้น หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือแปล และหนังสือที่มีภาพประกอบ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเด็กแต่ละคนจะมีความสนใจและการใช้สื่อแตกต่างกันไป แม้จะมีลักษณะร่วมบางอย่างที่เหมือนกันบ้างก็ตาม

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษาอังกฤษ

1. ด.ญ. ภาคนิจ ศศิปรีย์จันทร์ (ก๊ฟ)

ในด้านของการใช้สื่อนั้น ก๊ฟใช้สื่อที่หลากหลายควบคู่กันไป โดยอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ก๊ฟชอบมากที่สุด ใช้หาข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่ต้องใช้ประกอบในการทำรายงาน ข้อมูลเรื่องที่น่าสนใจทั่วไป และเข้าไปดูเว็บไซต์ต่าง ๆ แต่ก๊ฟจะใช้เวลาด้วยไม่มากนักเนื่องจากต้องไปใช้ที่โรงเรียนและที่เรียนพิเศษเนื่องจากที่บ้านไม่ได้ติดอินเทอร์เน็ต ดังนั้นสื่อที่ก๊ฟจะใช้เวลาดูมากที่สุดในแต่ละวันคือ โทรทัศน์ ซึ่งเปิดโทรทัศน์เกือบตลอดเวลาที่อยู่บ้าน โดยจะดูในช่วงเย็นวันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันเสาร์ และวันอาทิตย์ช่วงเช้าและเย็น ก๊ฟชอบดูการ์ตูนมากที่สุด นอกจากนี้ยังดู รายการที่เป็นสารคดี เช่น "ก้าวนำโลกกับ 9 Sci" รายการเกมโชว์ เช่น "เกมเศรษฐี" ละคร และรายการตลกบ้าง

หนังสือก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่ก๊ฟใช้ค่อนข้างมาก อ่านได้ทุกประเภท และบิดามารดาปลูกฝังให้อ่านหนังสือมาตั้งแต่เล็ก อยู่ในครอบครัวนักอ่าน บิดามารดาและพี่สาวชอบอ่านหนังสือมากจึงทำให้ก๊ฟซึมซับและรักการอ่านตามไปด้วย มักจะอ่านการ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก เกร็ดความรู้ หนังสือแปล เรื่องสั้น ชอบอ่านเรื่องตลก หนังสือพิมพ์อ่านบ้างถ้าต้องทำงานส่งอาจารย์ก็จะอ่านบ่อยและละเอียดขึ้น แต่ถ้าไม่ต้องทำงานส่งก็จะอ่านเฉพาะคอลัมน์สำหรับเด็ก นิตยสารจะอ่าน

บ้างเนื่องจากรับนิตยสารสำหรับเด็ก *พัซเซิลคิด (Puzzle Kid)* เป็นนิตยสารที่มีเกมฝึกทักษะต่าง ๆ และสามารถส่งไปชิงรางวัลได้ซึ่งมารดาสนับสนุนให้เล่นมาตั้งแต่เด็กและเมื่อได้รับรางวัลจึงเป็นแรงจูงใจหนึ่งที่ทำให้ก็ฟชอบเล่นเกมประเภทนี้ นิตยสารประเภทอื่น ๆ อ่านบ้างเนื่องจากมารดาและพี่รับ ได้แก่ *ชีวจิต* และ *สรรสาระ*

เกมที่เล่นมักจะเป็นเกมคอมพิวเตอร์ ครอบสเวิร์ด (crossword) และเกมฝึกทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าชอบเล่นเกมชิงรางวัลและมักจะได้รับรางวัลเสมอ ส่วนวิทยุจะได้ฟังขณะที่อยู่ในรถระหว่างเดินทางมักจะเป็นข่าวและเพลงซึ่งบิดามารดาเป็นคนเปิด ภาพยนตร์ไม่ค่อยได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์เท่าใดนัก ถ้าไปดูก็มักจะไปดูกับครอบครัว เป็นการดูตลก และไปดูเฉพาะช่วงปิดเทอมนาน ๆ ครั้งเท่านั้น

เห็นได้ว่าก็ฟชอบเล่นเกมฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เกมคอมพิวเตอร์ ครอบสเวิร์ด และเล่นเกมที่อยู่ในนิตยสารและหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ยังใช้อินเทอร์เน็ตด้วยจึงเป็นการฝึกภาษาอังกฤษอีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามแม้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ก็ฟชอบมากที่สุดแต่กลับใช้เวลาด้วยเป็นอันดับที่หกเนื่องจากไม่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านได้จึงต้องไปใช้ที่โรงเรียนและที่เรียนพิเศษแทน

ตารางที่ 12 การใช้สื่อของ ด.ญ. ภาคนิจ ศศิปรีย์จันทร์

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน "เกมเศรษฐี" ละคร
วิทยุ	ข่าวและเพลง ไม่แน่นอน
หนังสือพิมพ์	คอลัมน์สำหรับเด็ก การ์ตูน
นิตยสาร	<i>พัซเซิลคิด สรรสาระ ชีวจิต</i>
หนังสือ	เกร็ดความรู้ การ์ตูน เรื่องแปล สำหรับเด็ก
ภาพยนตร์	การ์ตูน ตลก
เกม	เกมคอมพิวเตอร์ ครอบสเวิร์ด เกมฝึกทักษะ จิ๊กซอว์
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล
เรียงลำดับสื่อตามความชอบจากมากไปน้อย	อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ หนังสือ เกม ภาพยนตร์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ
เรียงลำดับสื่อตามระยะเวลาที่ใช้จากมากไปน้อย	โทรทัศน์ หนังสือ วิทยุ เกม นิตยสาร อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์

2. ด.ช. มรรคา วิทยานพวงศ์ (เทอร์โบ)

สื่อที่เทอร์โบใช้ส่วนมากเป็นสื่อโทรทัศน์ มักจะเป็นรายการทางยูบีซี ช่องการ์ตูน ช่องยูบีซี เอ็กไซท์ (UBC X-ZYTE) โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการ "ทีวีแซมเปียน" ซึ่งเป็นรายการที่เทอร์โบชอบมากและติดตามตลอด ช่องภาพยนตร์ สารคดี ข่าว และรายการ "เกมเศรษฐี" โดยมักจะเปิดดูเวลาทำการบ้านหรืออ่านหนังสือช่วงเย็นวันจันทร์ถึงเสาร์ ช่วงเช้าวันเสาร์ และวันอาทิตย์ทั้งวัน

วิทยุมักจะเปิดฟังเพลงคลื่นเอฟเอ็ม 106.5 ตอนก่อนนอนพอจะหลับก็ปิด เทอร์โบไปกลับโรงเรียนเองเนื่องจากบ้านอยู่ใกล้โรงเรียนจึงได้ฟังวิทยุเฉพาะตอนจะนอนและระหว่างเดินทางด้วยรถยนต์ในวันหยุดเท่านั้น หนังสือส่วนมากจะอ่านการ์ตูน เรื่องสั้น เรื่องแปลประเภทลึกลับหรือตลก หนังสือพิมพ์ปกติไม่อ่านนอกจากต้องทำงานส่งอาจารย์ นิตยสารไม่อ่านเพราะที่บ้านไม่ได้รับ

ส่วนภาพยนตร์ไม่ค่อยได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์แล้วหลังจากที่พี่สาวคนโตไปต่างประเทศตอนนี้จึงดูจากช่องภาพยนตร์ของยูบีซีและจากวิดีโอ เกมมักจะเล่นวิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) เกมคอมพิวเตอร์ เกมฝึกทักษะ อักษรไขว้ นอกจากนี้เทอร์โบยังสามารถสร้างเกมขึ้นมาเองได้จากการประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้เรียนมาจากที่โรงเรียน ส่วนอินเทอร์เน็ตจะใช้หาข้อมูลทำรายงานหรือเปิดดูเว็บไซต์ต่าง ๆ เข้าไปเล่นเกมบ้าง คุยบ้าง

จะเห็นได้ว่าเทอร์โบชอบและใช้สื่อโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และเกม มากที่สุดเป็นสามอันดับแรก โดยโทรทัศน์จะดูรายการประเภทบันเทิงและสาระบันเทิงบ้าง อินเทอร์เน็ตและเกมนั้นจัดว่าเป็นสื่อที่ช่วยในการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษได้ ซึ่งเกมจะเลือกเล่นเกมฝึกทักษะทางด้านภาษาอังกฤษไขว้ และเกมคอมพิวเตอร์ ส่วนอินเทอร์เน็ตจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการหาข้อมูลและดูเว็บไซต์ต่าง ๆ จึงเป็นการฝึกทักษะภาษาอังกฤษไปในตัวอีกทางหนึ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การใช้สื่อของ ด.ช. มูรธา วิทยานุกพงศ์

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	"ทีวีแชมเปียน" การ์ตูน "เกมเศรษฐี" ข่าว
วิทยุ	เพลงไทยทางสถานี 106.5
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	การ์ตูน เรื่องแปล หนังสือสำหรับเด็ก
ภาพยนตร์	ลี้ลับ ตลก
เกม	วิดีโอเกม เกมฝึกทักษะ อักษรไขว้ เกมคอมพิวเตอร์
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล ดูเว็บไซต์ที่น่าสนใจ
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เกม ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ เกม อินเทอร์เน็ต หนังสือ วิทยุ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

3. ด.ญ. ณิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์ (นิว)

สื่อที่นิวชอบใช้มากที่สุด คือ หนังสือ อ่านได้ทุกประเภท ชอบอ่านหนังสือแปล หนังสือสำหรับเด็ก เรื่องสั้น นวนิยาย การ์ตูน อ่านได้เร็วมาก สามารถเก็บรายละเอียดได้ และอ่านได้ตลอดเวลาถ้าว่าง เนื่องจากบิดามารดาสนับสนุนให้อ่านหนังสือมาตั้งแต่เด็ก ๆ โดยบิดามักจะพาไปห้องสมุดและหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยให้ดูภาพตั้งแต่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ จนอ่านได้แล้วจึงช่วยแนะนำหนังสือที่น่าสนใจให้อ่าน นอกจากนั้นยังอ่านนิตยสารบ้างโดยจะอ่านที่บ้านคุณยายเพราะคุณน้าซื้อมา เช่น *ดิฉัน* และ *ไลฟ์แอนด์แฟมิลี่ (Life&Family)* เป็นต้น อ่านหนังสือพิมพ์เมื่อต้องใช้เพื่อทำงานส่งอาจารย์

โทรทัศน์เป็นอีกสื่อหนึ่งที่นิวใช้มาก โดยจะดูระหว่างรับประทานอาหารเย็นกับครอบครัว ช่วงเช้าและเย็นวันเสาร์ และวันอาทิตย์ทั้งวันซึ่งเป็นวันอิสระที่มีเวลาว่างค่อนข้างมาก นิวมักจะดูโทรทัศน์สลับกับทำกิจกรรมอื่น ๆ ตลอดทั้งวัน ชอบดูรายการ "ทีวีแชมเปียนไทยแลนด์" รายการสารคดี "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" "เกมเศรษฐี" การ์ตูน ภาพยนตร์ และละครบ้าง

วิทยุจะฟังระหว่างอยู่ในรถ ฟังข่าวในตอนเช้าบิดาเปิดคลื่นเอฟเอ็ม 101.0 และฟังเพลงในตอนเย็นซึ่งบิดาเปิดหลายคลื่น เช่น คลื่นเอฟเอ็ม 106.5 102.5 88.0 และ 105.5 ภาพยนตร์ไม่ได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์ มักจะดูทางโทรทัศน์ ยกเว้นมีเรื่องที่น่าสนใจ มักจะเป็นการ์ตูนซึ่งคุณน้าจะพาไปดูที่โรงภาพยนตร์นาน ๆ ครั้ง เกมมักจะเล่นเกมคอมพิวเตอร์และวิดีโอเกมที่บ้านของคุณน้า ชอบเล่นเกมที่ต้องใช้ความคิด ส่วนอินเทอร์เน็ตจะใช้หาข้อมูลทำรายงานและเล่นเกมบ้างแต่ไม่บ่อย

ความชอบและเวลาในการใช้สื่อของนิสิตค่อนข้างมากคือสื่อใดที่ชอบมากก็จะใช้เวลาด้วยมาก สื่อใดที่ชอบน้อยก็จะใช้เวลาด้วยน้อยตามไปด้วย ยกเว้นวิทยุและเกมเท่านั้นที่สลับตำแหน่งกัน โดยนิสิตชอบเกมมากกว่าวิทยุแต่ใช้เวลากับวิทยุมากกว่าเกม สิ่งที่น่าสนใจคือจะเห็นว่าสื่อที่นิสิตชอบและใช้มากที่สุดคือหนังสือ สนใจและอ่านได้ทุกประเภท สามารถจับประเด็น เข้าใจจดจำรายละเอียดและถ่ายทอดได้เป็นอย่างดีซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีทักษะทางด้านภาษาดีทั้งการรับและการถ่ายทอด นอกจากนี้นิสิตยังชอบฟังเพลงสากลซึ่งเป็นการฝึกทักษะการฟังให้ดีขึ้นโดยวิธีธรรมชาติและได้ความเพลิดเพลิน รวมถึงการเล่นเกมที่ฝึกทักษะทางด้านภาษาและเกมที่ต้องใช้ความคิดอีกด้วย

ตารางที่ 14 การใช้สื่อของ ด.ญ. ณิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	ละคร สารคดี "เกมเศรษฐี" ภาพยนตร์
วิทยุ	ข่าวทางสถานี 101.0 เพลงไทยทางสถานี 106.5 เพลงสากลทางสถานี 105.5
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	ดิฉัน ไลฟ์แอนด์แฟมิลี
หนังสือ	เรื่องแปลสำหรับเด็ก นวนิยาย การ์ตูน
ภาพยนตร์	การ์ตูน ตลก สำหรับเด็ก
เกม	วิดีโอเกม เกมฝึกทักษะ
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	หนังสือ โทรทัศน์ เกม วิทยุ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร หนังสือพิมพ์
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	หนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ เกม ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร หนังสือพิมพ์

4. ด.ญ. อภิพรรณ จรุงพิพัฒน์กุล (พลอย)

จากการที่ในวันธรรมดาพลอยกลับถึงบ้านค่อนข้างดึกจึงทำให้มีเวลาอยู่ที่บ้านน้อย ดังนั้นเวลาในการใช้สื่อต่าง ๆ จึงมีน้อยลงไปด้วย ยกเว้นหนังสือซึ่งเป็นสื่อที่พลอยใช้มากที่สุดเนื่องจากสามารถใช้ได้สะดวกที่สุดเมื่อไม่ได้อยู่ที่บ้าน พลอยมักจะอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่างระหว่างที่รอมารดาไปรับกลับบ้าน ทำให้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการอ่านซึ่งเป็นทักษะทางด้านภาษาอย่างหนึ่ง เมื่ออ่านแล้วสามารถถ่ายทอดได้และสามารถนำมาประยุกต์ดัดแปลงแล้วเล่าเป็นเรื่องใหม่ที่นำเสนอใจได้ อ่านได้เร็ว และอ่านได้ทุกประเภท ชอบอ่านหนังสือสำหรับเด็ก เรื่องสั้น เรื่องแปลการ์ตูน หนังสือความรู้ทั่วไป ชอบเรื่องลึกลับ ตื่นเต้นเป็นพิเศษ เนื่องจากพลอยชอบการอ่าน ดังนั้นจึงอ่านหนังสือพิมพ์ด้วย ชอบอ่านข่าวที่ตื่นเต้น ข่าวต่างประเทศ คอลัมน์เกี่ยวกับความรู้เทคโนโลยี นิยายสารก็อ่านเช่นเดียวกัน เช่น *สรรพสาระ สารคดี* และ *คลังสมอง* เนื่องจากที่บ้านรับและมารดาสนับสนุนให้อ่าน

โทรทัศน์จะได้ดูตอนเช้าวันธรรมดาก่อนออกจากบ้านเป็นรายการข่าว ส่วนตอนค่ำจะได้ดูบ้างเมื่อกลับถึงบ้านแต่เป็นช่วงสั้น ๆ ส่วนมากจะได้ดูในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ขณะอยู่บ้าน จะเป็นรายการการ์ตูน รายการ "เกมเศรษฐี" ช่องภาพยนตร์ทางยูบีซี ช่องยูบีซี เอ็กโซ (UBC X-ZYTE) รายการ "ทีวีแชมเปียน" ข่าว สารคดี และละคร วิทยู่มักจะฟังขณะที่อยู่ในรถเป็นรายการข่าวในตอนเช้าที่มารดาเป็นคนเปิด ส่วนตอนเย็นฟังเพลง ภาพยนตร์ส่วนมากมักจะดูจากช่องภาพยนตร์ทางยูบีซีและวิดีโอ ไม่ค่อยได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์ พลอยชอบภาพยนตร์ประเภทลึกลับ ตื่นเต้น และแนววิทยาศาสตร์

นอกจากนี้เกมยังเป็นสื่อที่พลอยชอบมากที่สุดแม้จะมีเวลาใช้น้อย เกมที่พลอยชอบเล่นและมารดาสนับสนุนคือเกมฝึกทักษะด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษา เกมฝึกความคิด และฝึกตีความ ส่วนเกมอื่น ๆ เช่น เกมคอมพิวเตอร์ และวิดีโอเกมนั้น พลอยจะได้เล่นเมื่อมีเวลาว่างค่อนข้างมากซึ่งมักจะเป็นช่วงปิดภาคเรียน ส่วนสื่อที่พลอยใช้น้อยมากคืออินเทอร์เน็ตโดยใช้หาข้อมูลทำรายงานบ้างบางครั้งเท่านั้นจนอาจจัดได้ว่าไม่ได้ใช้เลยก็ได้

ตารางที่ 15 การใช้สื่อของ ด.ญ. อภิพรณ จรุงพิพัฒน์กุล

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	ละคร "เกมเศรษฐี" "ทีวีแชมเปียน" ข่าว สารคดี
วิทยุ	ข่าวและเพลง ไม่แน่นอน
หนังสือพิมพ์	พาดหัวข่าว ข่าวต่างประเทศ เทคโนโลยี
นิตยสาร	สารคดี สรรสาระ คลังสมอง
หนังสือ	นวนิยาย หนังสือสำหรับเด็ก การ์ตูน ความรู้ทั่วไป
ภาพยนตร์	ลึกลับ ตื่นเต้น วิทยาศาสตร์
เกม	เกมฝึกทักษะ วิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ เลโก้
อินเทอร์เน็ต	ไม่ใช้
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	เกม หนังสือ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	หนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ เกม หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต

5. ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิยุต (ส้มโอ)

การใช้สื่อต่าง ๆ ของส้มโอมีดังนี้ โทรทัศน์ใช้ค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ ที่ใช้ในเวลาว่าง มักจะเป็นช่วงหัวค่ำของทุกวันและดูกับครอบครัว เป็นการใช้เวลาร่วมกันและสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้เพิ่มขึ้น และเป็นโอกาสที่บิดามารดาจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบเห็นแก่ส้มโอ โดยมักเป็นรายการข่าว การ์ตูน เพลง และภาพยนตร์ นอกจากนี้ส้มโอมองว่าข่าวโทรทัศน์มีความน่าเชื่อถือมากกว่าสื่ออื่น ๆ เนื่องจากสามารถมองเห็นภาพและฟังเสียงได้ในเวลาเดียวกันดังที่ส้มโอ¹⁰ ได้บอกกับผู้วิจัยว่า "โทรทัศน์ก็ดูได้เห็นภาพเหตุการณ์จริง ๆ เคลื่อนไหวได้น่าเชื่อถือขึ้น อย่างหนังสือพิมพ์ภาพนิ่งอาจจัดฉากก็ได้ วิทยุก็พูดอย่างเดียวไม่เห็นภาพ"

¹⁰ สัมภาษณ์ ชนากานต์ จิราธิยุต, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ, 29 มกราคม 2544.

หนังสือเป็นสื่อที่สัมผัสชอบใช้เมื่อมีเวลาว่างและบิดามารดาสนับสนุนให้อ่านมาตั้งแต่เด็ก ทำให้มีทักษะในด้านการอ่านดี เป็นการเพิ่มทักษะทางด้านภาษาให้ดียิ่งขึ้น ชอบอ่านหนังสือหลายประเภท แต่ส่วนมากจะเป็นหนังสือการ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก นิทาน เรื่องสั้น หนังสือแปล และการ์ตูนประวัตินักวิทยาศาสตร์ นิตยสารจะอ่านนิตยสารสำหรับเด็กที่เป็นเกมฝึกสมอง เป็นเกมฝึกทักษะด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษา เช่น เกมปริศนาอักษรไขว้ เป็นต้น เมื่อมีเวลาก็จะนำมาเล่น โดยรับนิตยสาร *พัซเซิลคิด (Puzzle Kid)* แต่อ่านไม่บ่อยมากเพราะออกเดือนละหนึ่งเล่มเท่านั้น หนังสือพิมพ์อ่านบ้างเล็กน้อยเมื่อจะต้องทำรายงานส่งอาจารย์

ส่วนภาพยนตร์นั้นสัมผัสไม่ค่อยได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์ มักจะดูจากโทรทัศน์และวิดีโอที่บ้านมากกว่า วิชยสัมผัสจะเปิดฟังระหว่างอยู่ในรถเป็นรายการเพลงคลื่นเอฟเอ็ม 93.5 และฟังตอนเข้านอนเป็นรายการธรรมะที่คุณยายเปิดฟังจนหลับ เกมจะเล่นเฉพาะเวลาปิดภาคเรียน โดยจะเล่นวิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ และเกมฝึกทักษะต่าง ๆ กับพี่ชายทั้งสองคน

สื่อที่สัมผัสชอบมากที่สุดคืออินเทอร์เน็ต โดยชอบใช้หาข้อมูลทำรายงานเพราะบอกว่าหาได้สะดวกแต่ไม่ซับซ้อน และใช้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์บ้างแต่เป็นช่วงสั้น ๆ สามารถใช้ได้ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน และที่เรียนพิเศษคอมพิวเตอร์ ซึ่งอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่บิดาสนับสนุนให้ใช้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นโอกาสที่ดีที่จะฝึกใช้และเกิดความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ดังที่บิดาของสัมผัส¹¹ ได้พูดถึงอินเทอร์เน็ตว่า "ให้ใช้อินเทอร์เน็ตเพราะว่าเป็นวิทยาการที่ใหม่ สะดวก พ่อเรียนด้านวิศวกรรมก็คุ้นเคยกับของพวกนี้ สนใจอยากให้ลูกรู้เยอะ ๆ ให้มีการเปิดรับ (exposure) หลาย ๆ ด้าน มีอะไรก็เอามาให้ดู" นอกจากนี้การใช้งานทางอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักจึงเท่ากับเป็นการฝึกฝนทักษะทางด้านภาษาอังกฤษได้อีกทางหนึ่งด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹¹ สัมภาษณ์ วิสุทธิ์ จิราธิบุตร, บิดา ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิบุตร, 29 มกราคม 2544.

ตารางที่ 16 การใช้สื่อของ ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิยุต

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	ข่าว "เกมเศรษฐี"
วิทยุ	เพลงไทยทางสถานี 93.5
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	พัสเชิลคิด
หนังสือ	การ์ตูน เรื่องแปล สำหรับเด็ก ประวัติศาสตร์ ความรู้ทั่วไป
ภาพยนตร์	การ์ตูน วิทยาศาสตร์ สำหรับเด็กและครอบครัว
เกม	วิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	อินเทอร์เน็ต หนังสือ โทรทัศน์ เกม ภาพยนตร์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	หนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร เกม หนังสือพิมพ์

สรุปด้านภาษาอังกฤษ

เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษจะใช้สื่อโทรทัศน์และหนังสือมากที่สุด โดยเทอโรบและกิพีใช้โทรทัศน์มากที่สุด ส่วนนิว พลอย และส้มโอใช้เป็นอันดับที่สอง สาเหตุที่ใช้โทรทัศน์มากเนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย และสามารถทำความเข้าใจกิจกรรมอื่นได้ โดยดูรายการประเภทสารคดี เช่น "ก้าวนำโลกกับ 9 Sci" และ "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" ทางช่องปกติ และรายการสารคดีต่าง ๆ ทางช่องดิสคัฟเวอรีแชนแนลและช่องแอนิเมชันมอลแพลเน็ตทางยูบีซี รายการทางช่องยูบีซี - เอ็กซ์ การ์ตูน ภาพยนตร์ ข่าว "ทีวีแชมเปียน" และ "เกมเศรษฐี"

ส่วนหนังสือนั้น ส้มโอ พลอย และนิวใช้มากที่สุด ชอบอ่านหนังสือทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือสำหรับเด็ก การ์ตูน หนังสือแปล เรื่องสั้น ความรู้ทั่วไป หรือการ์ตูนประวัตินักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษจะเป็นเด็กที่ชอบอ่านหนังสือเป็นส่วนมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านนี้เป็เด็กที่มีทักษะทางด้านภาษาดีกว่าเด็กอื่น มีความสนใจเกี่ยวกับภาษา รักการอ่านและกระตือรือร้นที่จะอ่านจึงทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางด้านภาษาของตนในระหว่างการอ่านหนังสือไปด้วย

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ

1. ด.ญ. เพ็ญจันทร์ พานิช (รุ่ง)

สื่อที่รุ่งชอบและใช้มากที่สุดคือโทรทัศน์และหนังสือ โดยจะใช้เวลาดูโทรทัศน์ระหว่างที่ทำการบ้าน อ่านหนังสือหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ในช่วงเย็นวันธรรมดา ช่วงบ่ายและเย็นวันเสาร์ และวันอาทิตย์ทั้งวัน รายการโทรทัศน์ที่ชื่นชอบส่วนมากเป็นรายการประเภทบันเทิงเนื่องจากเป็นรายการหลักที่มีอยู่ในโทรทัศน์ ได้แก่ ละคร และภาพยนตร์ทางยูบีซี แต่เมื่อมีโอกาสก็จะดูรายการสารคดีข่าว และ "เกมเศรษฐี" ซึ่งให้ความรู้

หนังสือเป็นอีกสื่อหนึ่งที่รุ่งใช้มาก อ่านได้ทุกประเภท และเป็นสื่อที่บิดามารดาสนับสนุนให้อ่าน ส่วนมากเป็นหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม หนังสือออกแบบ หนังสือนิทาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจ กลอน นอกจากนี้จะชอบอ่านการ์ตูนและหนังสือสำหรับเด็กแล้ว รุ่งยังสนใจอ่านบทพระราชนิพนธ์และบทพระนิพนธ์ด้วย เช่น *พระมหาชนก* *แก้วจอมซน* และ *แก้วจอมแก่น* เป็นต้น จะเห็นได้ว่ารุ่งชอบอ่านหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม หนังสือเกี่ยวกับการออกแบบ ซึ่งมีส่วนช่วยในการวาดภาพเพราะได้เห็นภาพที่หลากหลาย เห็นแนวที่ตนเองชอบหรือไม่ชอบ ทำให้ซึมซับและสร้างแนวทางของตนเองได้ และหนังสืออีกประเภทที่เริ่มอ่านคือกลอนเนื่องจากกำลังเรียนที่โรงเรียน

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่บ้านของรุ่งรับจึงมีโอกาสได้อ่าน รุ่งจะอ่านทุกเช้าระหว่างรับประทานอาหารเช้าและรอทุกคนก่อนออกจากบ้าน อ่านพาดหัวข่าวและคอลัมน์บันเทิง บางครั้งอ่านเพื่อหาข่าวประกอบการทำรายงาน สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือรุ่งชอบอ่านหนังสือพิมพ์เป็นอันดับที่สาม ซึ่งเป็นอันดับที่สูงกว่าคนอื่น ๆ เนื่องจากเริ่มต้นด้วยการที่จะต้องติดตามข่าวเพื่อใช้ในการเรียนและที่บ้านรับหนังสือพิมพ์จึงสามารถอ่านได้ทุกวันจนเกิดเป็นความเคยชินและชอบอ่านข่าวบันเทิงมากจึงทำให้ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ตามไปด้วย นิตยสารจะอ่านที่ห้องทำงานของมารดาตอนเย็นระหว่างที่รอกลับบ้าน โดยอ่านคอลัมน์สำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป และประวัติศาสตร์ในนิตยสาร *สกุลไทย* ที่มารดาอ่าน

วิทยุฟังเวลาอยู่ในรถเป็นรายการข่าวและเพลงที่บิดามารดาเปิด บางครั้งเปิดฟังที่บ้านบ้างแต่ไม่ค่อยและไม่ใช้เวลานานนัก ภาพยนตร์จะดูจากช่องภาพยนตร์ทางยูบีซีส่วนใหญ่ ไม่ได้ไปดูที่

โรงภาพยนตร์ เกมไม่ค่อยเล่นเพราะยุ่งไม่ชอบ อินเทอร์เน็ตจะไม่ใช้ยกเว้นต้องหาข้อมูลทำรายงาน เท่านั้นถ้าหากจากแหล่งอื่นไม่ได้ และมักใช้ที่โรงเรียน

ตารางที่ 17 การใช้สื่อของ ด.ญ. เพ็ญจันทร์ พานิช

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	สารคดี ข่าว "เกมเศรษฐี" ภาพยนตร์ ละคร
วิทยุ	ข่าวและเพลง ไม่แน่นอน
หนังสือพิมพ์	บันเทิง พาดหัวข่าว
นิตยสาร	สกุลไทย
หนังสือ	การ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก นิทาน กลอน บทพระราชนิพนธ์
ภาพยนตร์	ทุกประเภท
เกม	เกมฝึกทักษะ
อินเทอร์เน็ต	ไม่ใช้
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	โทรทัศน์ หนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ วิทยุ เกม อินเทอร์เน็ต
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ หนังสือ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เกม อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์

2. ด.ญ. ปณิธิ ไชลิตกุล (เป้ง)

ในด้านการใช้สื่อนั้นเป้งมักจะได้อ่านหนังสือที่เป็นหนังสือค่อนข้างบ่อย โดยมากมักจะเป็นการ์ตูนและหนังสือสำหรับเด็ก ส่วนหนังสือประเภทอื่น ๆ ก็อ่าน เช่น หนังสือแปล นวนิยาย และเรื่องสั้น ทั้งนี้เพราะบิดาสนับสนุนให้อ่านหนังสือ เห็นว่าหนังสือเป็นสื่อที่เป็นประโยชน์ จะเลือกซื้อหนังสือมาไว้ที่บ้านเสมอ ซึ่งบิดาของเป้ง¹² มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือว่า "หนังสือบ้านเราก็ดีขึ้นแต่ยังมีหนังสือสำหรับเด็กน้อยไป ควรให้มีเพิ่มมากขึ้น ส่วนมากจะเป็นหนังสือผู้ใหญ่มากกว่าอย่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาติจะมีแต่ของผู้ใหญ่ ของเด็กจะเข้าไปเข้ามา มีเยอะจริงแต่ค่อนข้างจะไม่สร้างเสริมอะไร เป็นประเทืองอารมณ์มากกว่า ผมเป็นคนรุ่นเก่า ผมชอบหนังสือ จะเป็นสิ่งหนึ่งที่

¹² สัมภาษณ์ วิจิตต์ศักดิ์ ไชลิตกุล, บิดา ด.ญ. ปณิธิ ไชลิตกุล, 30 มกราคม 2544.

อยู่หนึ่งไม่เปลี่ยน ถ้าไม่เข้าใจเราจะสามารถค้นหาคำตอบตรงนั้นได้ คิดว่าหนังสือน่าจะเป็นประโยชน์ เสริมความสามารถของเด็กได้"

นิตยสารอ่านบ้างบางครั้งแต่ไม่มากนักแม้ว่าที่บ้านจะรับนิตยสารหลายฉบับ เช่น *สารคดี* *อสมท. สรรสาระ* *ยังแทรเวลเลอร์ (Young Traveller)* ทำให้เบ้งมีโอกาสที่จะเปิดรับมากขึ้นและบิดามารดาสนับสนุนให้อ่าน แต่เบ้งก็ยังไม่สนใจที่จะอ่านเท่าใดนักนอกจากเมื่อมีเรื่องที่ตรงกับความสนใจของตน ส่วนหนังสือพิมพ์ที่บ้านของเบ้งรับเป็นประจำจึงสามารถอ่านได้เมื่อต้องการ โดยเบ้งจะอ่านเฉพาะพาดหัวข่าวทุกวันตอนเย็นช่วงสั้น ๆ เมื่อกลับถึงบ้านแล้ว

โทรทัศน์จะได้ดูตอนเช้าวันธรรมดาระหว่างแต่งตัวซึ่งบิดามารดาเปิดดูรายการข่าว และในวันหยุด ได้แก่ ช่วงบ่ายถึงค่ำวันเสาร์และวันอาทิตย์ทั้งวัน มักจะดูรายการ "ช่อง 9 การ์ตูน" "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" "ผจญภัยไร้พรมแดน" "เกมเศรษฐี" และต่อดูการ์ตูนที่เป็นเรื่องสั้น ๆ เรื่อง "ปลาบู่ทอง" วิทยุจะฟังระหว่างเดินทางอยู่ในรถมักเป็นรายการข่าวที่บิดาเปิด

ภาพยนตร์จะไม่ได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์ แต่มักจะดูวิดีโอที่บ้าน ยกเว้นมีเรื่องที่น่าสนใจจะไปดูกับครอบครัว ส่วนมากเป็นการดูสำหรับเด็ก และตลก แม้ว่าเกมจะเป็นสิ่งที่เบ้งชอบมาก แต่ไม่ได้เล่นเกมบ่อยนักในช่วงเปิดภาคเรียนจะได้เล่นช่วงปิดภาคเรียนเป็นส่วนมาก มักจะเล่นเกมฝึกทักษะ เกมที่ให้ความรู้ เล่นวิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) และเกมคอมพิวเตอร์บ้าง อินเทอร์เน็ตจะค้นหาข้อมูลทำรายงานบ้างแต่ไม่บ่อยนักโดยจะได้ใช้เฉพาะเวลาอยู่ที่โรงเรียนหรือไปที่ทำงานของบิดาเท่านั้นเนื่องจากที่บ้านไม่ได้ติดอินเทอร์เน็ต

สังเกตได้ว่าสื่อที่เบ้งชอบล้วนแล้วแต่เป็นสื่อที่มีภาพทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเกมซึ่งเป็นสื่อที่เบ้งชอบมากที่สุดเพราะได้ทั้งความสนุกสนานและได้เห็นภาพประกอบที่สวยงามที่อยู่ในเกม รองลงมาคือโทรทัศน์ ชอบดูการ์ตูนมากที่สุดเพราะสนุก มีภาพและสีสันที่สวยงาม และยังชอบอ่านหนังสือการ์ตูนและหนังสือสำหรับเด็กที่มีภาพประกอบ ซึ่งสื่อเหล่านี้ทำให้ได้เห็นลักษณะการวาดและการใช้สีที่หลากหลาย เป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับเบ้งที่สามารถนำไปฝึกฝนและประยุกต์ใช้ได้ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ในการวาดภาพ

ตารางที่ 18 การใช้สื่อของ ด.ญ. ปณิธิ ไชลิตกุล

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน สารคดี "เกมเศรษฐี"
วิทยุ	ข่าวทางสถานี 97.0 เพลงคลาสสิกทางสถานี 101.0
หนังสือพิมพ์	พาดหัวข่าว
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	การ์ตูน นวนิยาย หนังสือสำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป
ภาพยนตร์	ตลก การ์ตูน สำหรับเด็ก ผจญภัย ลึกลับ
เกม	วิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ เกมฝึกทักษะ
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	เกม โทรทัศน์ หนังสือ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ เกม หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร

3. ด.ช. ธีรศักดิ์ สัมปทานกุล (ไซ้)

กิจกรรมที่ไซ้ทำส่วนใหญ่มักจะเป็นการเล่นกีฬาและเล่นดนตรีจึงทำให้เวลาในการใช้สื่อค่อนข้างน้อย แต่ถ้ามีเวลาว่างนอกเหนือจากการเรียนและการทำกิจกรรมเหล่านี้ ไซ้มักจะใช้เวลาอยู่กับโทรทัศน์เป็นหลักเพราะไซ้ได้สะดวก ในช่วงเย็นวันจันทร์ถึงวันเสาร์ และวันอาทิตย์ตลอดวัน ไซ้ดูรายการต่าง ๆ หลากหลาย แต่ที่ชอบมากที่สุดคือการ์ตูน จะชอบดูมาก รู้เวลากาการ์ตูนทุกเรื่อง จัดลำดับเรื่องตามเวลาที่ออกอากาศได้ ชอบดูเรื่องที่สนุกและมีภาพสวย สีสดใส นอกจากนี้ยังดูรายการสารคดี เช่น "ก้าวนำโลกกับ 9Sci" และ "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" รายการเกมโชว์ "เกมเศรษฐี" และดูข่าวบ้าง แต่ถ้ามีกิจกรรมอื่นที่ต้องทำก็สามารถไปทำไม่ได้ไม่ติด

นอกจากดูโทรทัศน์ในเวลาว่างแล้วไซ้จะอ่านหนังสือ ซึ่งส่วนมากเป็นการ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของการ์ตูน เช่น *พระอภัยมณี เวสสันดร รามเกียรติ์ สามก๊ก ประวัตินักวิทยาศาสตร์* เป็นต้น เพราะชอบดูภาพประกอบ ซึ่งหนังสือเป็นสิ่งที่สามารถสนับสนุนให้อ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มเติมควบคู่ไปกับความเพลิดเพลิน

โซชอบเล่นเกมมากที่สุดเพราะสนุก แต่ต้องเป็นช่วงที่มีเวลาว่างจริงๆ ซึ่งไม่ค่อยบ่อยนัก เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกมกด และเกมฝึกทักษะต่าง ๆ ส่วนอินเทอร์เน็ตปกติจะไม่ใช้เองและจะไม่ใช้บ่อยเนื่องจากที่บ้านไม่ได้ติด ถ้าจะใช้เพื่อหาข้อมูลทำรายงานจะต้องไปใช้ที่ทำงานของมารดา และให้มารดาช่วยหาดูด้วย วิทยุโซจะไม่ได้ฟังนอกจากมารดาเปิดเทปซึ่งมักจะเป็นนิทานบันเทิงธรรมแต่ไม่บ่อย เนื่องจากบ้านของโซอยู่ใกล้กับโรงเรียนมากสามารถเดินกลับได้ไม่ต้องใช้รถจึงไม่ได้ฟังวิทยุในรถ ภาพยนตร์ไม่ค่อยได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์เท่าใดนักโดยมากจะดูจากโทรทัศน์ ชอบดูประเภทตลก สำหรับเด็ก และการ์ตูน ส่วนหนังสือพิมพ์และนิตยสารนั้นโซไม่ได้อ่านเลย เพราะที่บ้านไม่ได้รับ

ตารางที่ 19 การใช้สื่อของ ด.ช. ธีรศักดิ์ สัมปทานุกุล

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน สารคดี "เกมเศรษฐกิจ" ข่าว
วิทยุ	ไม่ฟัง
หนังสือพิมพ์	ไม่อ่าน
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	การ์ตูน เรื่องแปล หนังสือสำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป
ภาพยนตร์	ตลก การ์ตูน
เกม	เกมคอมพิวเตอร์ เกมฝึกทักษะ เลโก้
อินเทอร์เน็ต	ไม่ใช้
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	เกม โทรทัศน์ หนังสือ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ หนังสือ เกม ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

4. ด.ช. สรรพชัย เบนญวงศ์กุลชัย (มิก)

สื่อที่มิกใช้มากที่สุด คือ โทรทัศน์ จะดูในตอนเย็นวันธรรมดาเมื่อกลับถึงบ้านหลังจากที่ทำการบ้านเสร็จ และในวันเสาร์อาทิตย์ขณะที่อยู่บ้าน ชอบดูการ์ตูนมากที่สุด รายการอื่น ๆ ที่ดู ได้แก่ รายการ "ทีวีแชมเปียนไทยแลนด์" "เกมเศรษฐกิจ" รายการสารคดี "ก้าวนำโลกกับ 9Sci" "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟิค" เกมโชว์ ละคร และข่าว

บิดาของมิก¹³ ได้กล่าวถึงการตัดสินใจทางโทรทัศน์ว่า "คนพากย์บางที่ใช้สำนวนหรือศัพท์ที่ไม่ดี เด็ก ๆ ตอนเล็กกว่านี้ประมาณ 5-6 ขวบ เขาจะจำเอามาใช้ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของคนพากย์ ว่าอย่าใช้สำนวนที่ไม่ดี อันนี้สำคัญ บางที่ไม่อยากให้ดูหกรอกของ _____ อะไรนี้ ซึ่งบางที่ให้ข้อคิดที่ไม่ดี ใช้สำนวนที่ไม่ดี เพราะฉะนั้นมันสำคัญที่รายการนี้ต้องเลือก (select) ให้เขา แต่ส่วนใหญ่เขาจะทราบว่าเป็นคำที่ไม่ดี เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ"

อีกสิ่งหนึ่งที่ชอบใช้มาก คือ เกม ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ประเภทเกมวางแผน มักจะเล่นในวันเสาร์อาทิตย์ที่มีเวลาว่างติดต่อกันค่อนข้างมาก โดยจะเล่นสลับกับดูโทรทัศน์ รวมถึงอ่านนิตยสารเกมซึ่งจะออกเดือนละครั้งเพื่อให้ทราบถึงวิธีเล่นเกมให้ชนะ ให้ทราบว่าเมื่อมีเกมอะไรออกใหม่ มักจะอ่านก่อนเล่นเกม ส่วนนิตยสารประเภทอื่นนั้นมิกไม่ได้อ่านเลย

หนังสือมิกอ่านได้ทุกประเภท แต่ที่ชอบที่สุด คือ การ์ตูน หนังสือสำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป เรื่องสั้น หนังสือแปล ซึ่งบิดาของมิก¹⁴ บอกว่า "มิกชอบหนังสือหลายประเภทนะ เกือบทุกประเภท เขาจะเลือกเอง ปล่อยให้เลือกเองว่าสนใจหรือชอบเล่มไหน แล้วเราก็จะเปิดดูว่าน่าสนใจไหม ส่วนใหญ่เขาจะเป็นคนเลือกเอง" หนังสือพิมพ์จะไม่อ่านยกเว้นเมื่อต้องหาข่าวส่งอาจารย์ ส่วนวิทยุ นั้นมิกจะฟังขณะอยู่ในรถ มักจะเป็นรายการข่าวทางเอฟเอ็ม 97.0 ในช่วงเช้าที่บิดาเปิด ช่วงเย็นเป็นรายการเพลงแต่มิกไม่ได้ตั้งใจฟังเพราะปกติจะนอนในรถ อินเทอร์เน็ตมักจะใช้เพื่อหาข้อมูล ประกอบการทำรายงานและดิงเกมมาเล่น ภาพยนตร์ปกติจะดูจากแผ่นซีดีที่บิดาซื้อมาโดยเปิดดูจากคอมพิวเตอร์เป็นส่วนมากไม่ได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์ ชอบดูประเภทบู๊โลดโผน ตื่นเต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่าสื่อที่มิกชอบมากที่สุดคือเกม ชอบเล่นเกมวางแผน เกมคอมพิวเตอร์ และเกมฝึกทักษะ เลโก้ และเมื่อมิกชอบเล่นเกมมากจึงชอบอ่านนิตยสารเกมด้วย โดยจะเลือกที่บอกรายละเอียดของเกม เคล็ดลับในการเล่น และแนะนำเกมใหม่ที่ที่น่าสนใจเพื่อใช้ในการเลือกเกมที่ จะเล่นและรู้วิธีเล่นให้ชนะ รวมถึงในบางครั้งยังเข้าไปเล่นเกมในอินเทอร์เน็ตหรือดิงเกมมาเก็บไว้เล่นเองด้วย นอกจากนี้มิกจะชอบเกมแล้วยังชอบการ์ตูนด้วย โดยชอบทั้งที่เป็นการ์ตูนในโทรทัศน์

¹³ สัมภาษณ์ สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, บิดา ด.ช. สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

¹⁴ สัมภาษณ์ สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, บิดา ด.ช. สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

หนังสือการ์ตูน และภาพยนตร์การ์ตูน จะเห็นได้ว่าทั้งเกมและการ์ตูนล้วนแต่มีภาพประกอบทั้งสิ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้เห็นมุมมองการวาดภาพและการใช้สีแบบต่าง ๆ ได้

ตารางที่ 20 การใช้สื่อของ ด.ช. สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน "ทีวีแชมเปียน" สารคดี ละคร
วิทยุ	ข่าวทางสถานี 97.0
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	นิตยสารเกม
หนังสือ	การ์ตูน เรื่องแปล หนังสือสำหรับเด็ก
ภาพยนตร์	บูโลดโผน ตื่นเต้น
เกม	เกมวางแผน เกมคอมพิวเตอร์ เกมฝึกทักษะ เลโก้
อินเทอร์เน็ต	หาข้อมูล เล่นเกม
เรียงลำดับสื่อตาม ความชอบจากมากไปน้อย	เกม โทรทัศน์ หนังสือ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์
เรียงลำดับสื่อตาม ระยะเวลาที่ใช้จากมากไป น้อย	โทรทัศน์ เกม วิทยุ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์

5. ด.ช. ศิวัช วิทยเลิศปัญญา (ต๋น)

ทางด้านการใช้สื่อของตนมีดังนี้ โทรทัศน์เป็นสื่อที่ตนใช้มากที่สุดเมื่อมีเวลาว่าง จะดูตอนเย็นเมื่อกลับจากโรงเรียนและวันเสาร์อาทิตย์ขณะที่อยู่บ้านโดยจะทำควบคู่หรือสลับกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำในเวลาว่าง ส่วนมากจะดูรายการทางยูบีซี ช่องการ์ตูน ช่องสารคดี ช่องภาพยนตร์ ช่องยูบีซี เอ็กไซท์ (UBC X-ZYTE) และรายการข่าว หนังสือเป็นอีกสื่อหนึ่งที่ตนใช้มาก ชอบการ์ตูนนิทาน หนังสือสำหรับเด็ก ประวัติบุคคลสำคัญ ความรู้ทั่วไป ชอบเรื่องตลก ผจญภัย ลึกลับ หนังสือพิมพ์จะอ่านเฉพาะต้องทำงานส่งอาจารย์ นิตยสารตนไม่ได้อ่านเพราะที่บ้านไม่ได้รับ

วิทยุจะฟังเวลาอยู่ในรถที่มารดาเปิด มักจะเป็นรายการข่าวหรือเพลง ภาพยนตร์จะไปดูที่โรงภาพยนตร์กับครอบครัวบ้างแต่ไม่บ่อยมากนัก ส่วนใหญ่มักจะถูกจากช่องภาพยนตร์ของยูบีซีหรือวิดีโอ ชอบดูประเภทตลก การ์ตูน สำหรับเด็ก ตื่นเต้น บูโลดโผน เกมมักจะเล่นเกม

คอมพิวเตอร์ เกมวางแผน วิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) เกมฝึกทักษะ เฉพาะในวันหยุดที่มีช่วงเวลาว่างติดต่อกันประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง อินเทอร์เน็ตนั้นจะใช้เป็นส่วนมาก ตุ่นมีใช้บ้างแต่น้อยมาก

จะเห็นว่าสื่อที่ตูนชอบใช้ล้วนแต่เป็นสื่อที่มีภาพ โดยตูนชอบเกมมากที่สุด ชอบเล่นวิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ เกมวางแผน และเกมฝึกทักษะ รองลงมาคือโทรทัศน์ ชอบดูการ์ตูนมากที่สุด และจะชอบดูเรื่องที่สนุกและมีภาพสวย เรื่องใดที่ตูนเห็นว่าภาพไม่สวยลักษณะการวาดไม่ถูกใจก็จะไม่ชอบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตูนมีแนวทางการวาดภาพและความชอบที่เป็นของตนเองอย่างชัดเจน สื่อต่อมาคือหนังสือ ชอบหนังสือที่มีภาพประกอบ เช่น นิทาน หนังสือสำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป ประวัติบุคคลสำคัญที่ทำเป็นการตูน และสุดท้ายหนังสือการ์ตูนซึ่งตูนชอบมากที่สุด

สิ่งที่น่าสนใจคือหนังสือนิทานและภาพยนตร์การ์ตูนสำหรับเด็กเป็นสิ่งที่ตูนใช้เป็นแบบและเป็นแรงบันดาลใจในการวาดภาพตอนที่ยังเล็ก ๆ อยู่ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทก่อนหน้านี้ โดยเมื่อเห็นและชอบภาพใดก็จะนำมาวาดและฝึกฝนดัดแปลงให้เป็นแนวของตนเองและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นับได้ว่าเป็นการพัฒนาทักษะในการวาดภาพให้ดีขึ้นอีกทางหนึ่ง

ตารางที่ 21 การใช้สื่อของ ด.ช. ศิวัช วิทยเลิศปัญญา

สื่อ	เนื้อหา / รายการ
โทรทัศน์	การ์ตูน สารคดี "ทีวีแชมเปียน" ภาพยนตร์
วิทยุ	ข่าวและเพลง ไม่แน่นอน
หนังสือพิมพ์	อ่านเมื่อต้องทำงานส่ง
นิตยสาร	ไม่อ่าน
หนังสือ	การ์ตูน นิทาน ความรู้ทั่วไป สำหรับเด็ก ประวัติบุคคลสำคัญ
ภาพยนตร์	ตลก การ์ตูน สำหรับเด็ก บูโลดโผน ตื่นเต้น
เกม	วิดีโอเกม เกมคอมพิวเตอร์ เกมวางแผน เกมฝึกทักษะ
อินเทอร์เน็ต	ไม่ใช้
เรียงลำดับสื่อตามความชอบจากมากไปน้อย	เกม โทรทัศน์ หนังสือ ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร
เรียงลำดับสื่อตามระยะเวลาที่ใช้จากมากไปน้อย	โทรทัศน์ หนังสือ วิทยุ เกม ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร

สรุปด้านศิลปะ

ในด้านการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะนั้น สื่อที่เด็กกลุ่มนี้สนใจและใช้มากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์ รองลงมา คือ เกม และหนังสือ โดยรายการโทรทัศน์ที่ส่วนใหญ่ดูได้แก่ รายการการ์ตูนทั้งทางช่องปกติและช่องการ์ตูนของยูบีซีซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กทุกคนชอบดูมากที่สุด รายการสารคดี (เช่น "ก้าวนำโลกกับ 9 Sci" "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" รายการทางช่องดิสคัฟเวอร์แชนแนล และช่องแอนิเมชันมอลแพลเน็ต) ยูบีซี - เอ็กไซท์ ภาพยนตร์ ข่าว "เกมเศรษฐี" และ "ทีวีแชมเปียน"

เกมและหนังสือเป็นสื่อในอันดับต่อมาที่เด็กใช้ โดยเกมที่เล่นมักจะเป็นเกมวางแผน เกมคอมพิวเตอร์ วิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) และเกมฝึกทักษะต่าง ๆ ส่วนหนังสือจะอ่านการ์ตูนและหนังสือที่มีภาพประกอบ หนังสือสำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป ประวัติบุคคลสำคัญ หนังสือแปล และเรื่องสั้น จะเห็นได้ว่าสื่อแต่ละประเภทที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะใช้ส่วนใหญ่ มักจะเป็นสื่อที่มีภาพประกอบไม่ว่าจะเป็นรายการโทรทัศน์ก็จะเป็นการ์ตูนที่เด็กชอบที่สุด หนังสือก็จะเป็นหนังสือการ์ตูนและหนังสือที่มีภาพประกอบ หรือแม้แต่เกมก็มีภาพเช่นเดียวกัน ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับความสนใจและความสามารถทางด้านศิลปะของเด็กกลุ่มนี้

สรุปภาพรวมการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

จากข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่เป็นกรณีศึกษาแต่ละคน สามารถสรุปภาพรวมการเรียงลำดับสื่อตามความชอบและระยะเวลาที่ใช้สื่อในชีวิตประจำวันของเด็กทุกคนเป็นตารางได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 เรียงประเภทของสื่อตามลำดับความชอบ

ประเภทสื่อ	ชอบ เป็น อันดับ1	ชอบ เป็น อันดับ2	ชอบ เป็น อันดับ3	ชอบ เป็น อันดับ4	ชอบ เป็น อันดับ5	ชอบ เป็น อันดับ6	ชอบ เป็น อันดับ7	ชอบ เป็น อันดับ8	รวม (คน)
โทรทัศน์	8	10	2	0	0	0	0	0	20
เกม	7	3	4	2	2	1	1	0	20
หนังสือ	3	3	6	4	2	2	0	0	20
อินเทอร์เน็ต	2	2	1	3	5	4	1	2	20
ภาพยนตร์	0	2	4	6	7	1	0	0	20
วิทยุ	0	0	2	3	2	6	4	3	20
หนังสือพิมพ์	0	0	1	0	2	4	9	4	20
นิตยสาร	0	0	0	2	0	2	5	11	20

จากตารางนี้จะเห็นได้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ชอบสื่อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โทรทัศน์ เกม หนังสือ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร โดยสื่อที่เด็กเหล่านี้ชอบมากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์ ซึ่งเด็กเลือกอันดับตามความชอบอยู่ที่อันดับที่หนึ่งถึงสามเท่านั้น เป็นจำนวนการเลือกที่มีการกระจุกตัวมาก ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่เด็กชอบมากที่สุด สื่ออันดับต่อมา ได้แก่ เกม และหนังสือ มีการเลือกที่ค่อนข้างกระจายตัว โดยเด็กเลือกไว้เกือบทุกอันดับตามความชอบค่อนข้างอันดับต้น ๆ ซึ่งหมายถึงเป็นสื่อที่เด็กชอบมาก อินเทอร์เน็ตมีการกระจายของจำนวนเด็กที่เลือกในทุกอันดับตั้งแต่ชอบมากที่สุดไปจนถึงชอบน้อยที่สุดแสดงให้เห็นว่าเป็นสื่อที่มีความหลากหลายในการสนองตอบความชอบของเด็กแต่ละคน เด็กเลือกอันดับความชอบภาพยนตร์ไว้ในระดับปานกลางอย่างเห็นได้ชัด ไม่มีชอบมากที่สุดอันดับที่หนึ่งและชอบน้อยที่สุดอันดับที่เจ็ดและแปด ส่วนจำนวนเด็กที่เลือกวิทยุค่อนข้างอันดับท้าย ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังไม่ถึงวัยที่จะสนใจวิทยุ ประกอบกับถูกดึงความสนใจไปกับสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ เกม และหนังสือ ที่ตรงกับความต้องการของวัยนี้มากกว่า หนังสือพิมพ์และนิตยสารเป็นสื่อที่เข้าถึงความชอบของเด็กได้น้อยที่สุด จะเห็นได้จากคะแนนที่เทไปที่อันดับท้าย ๆ เป็นจำนวนมาก โดยเด็กเลือกหนังสือพิมพ์เป็นอันดับที่เจ็ด 9 คน และเลือกนิตยสารเป็นอันดับที่แปดถึง 11 คน แต่ก็มีเด็กหนึ่งคนที่เลือกหนังสือพิมพ์เป็นอันดับที่สามและสองคนเลือกนิตยสารเป็นอันดับที่สี่ ทั้งนี้เนื่องจากชอบเนื้อหาบางส่วนที่มีอยู่และที่บ้านรับจึงสามารถเลือกอ่านได้เมื่อต้องการ ซึ่งจะกล่าวถึงสื่อแต่ละประเภทอย่างละเอียดในบทต่อไป

ตารางที่ 23 เรียงประเภทของสื่อตามลำดับระยะเวลาที่ใช้

ประเภทสื่อ	ใช้มาก เป็น อันดับ1	ใช้มาก เป็น อันดับ2	ใช้มาก เป็น อันดับ3	ใช้มาก เป็น อันดับ4	ใช้มาก เป็น อันดับ5	ใช้มาก เป็น อันดับ6	ใช้มาก เป็น อันดับ7	ใช้มาก เป็น อันดับ8	รวม (คน)
โทรทัศน์	18	2	0	0	0	0	0	0	20
หนังสือ	2	8	4	3	3	0	0	0	20
วิทยุ	0	6	9	2	1	1	0	1	20
เกม	0	4	4	7	1	3	1	0	20
ภาพยนตร์	0	0	2	4	7	3	1	3	20
อินเทอร์เน็ต	0	0	1	1	3	7	6	2	20
หนังสือพิมพ์	0	0	0	1	4	3	8	4	20
นิตยสาร	0	0	0	2	1	3	4	10	20

ในด้านระยะเวลาที่เด็กใช้สื่อแต่ละประเภทนี้เป็นระยะเวลาที่เด็กใช้สื่อในชีวิตประจำวัน นอกเหนือจากการเรียนและกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำในแต่ละวัน จะเห็นได้ว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวันมากเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา ได้แก่ หนังสือ วิทยุ เกม ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ตามลำดับ โดยเด็กที่เลือกโทรทัศน์เป็นอันดับที่หนึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้นถึง 18 คน จาก 20 คน ส่วนอีก 2 คน เลือกโทรทัศน์เป็นอันดับที่สอง ซึ่งทำให้เห็นว่าเด็กใช้เวลาอยู่กับโทรทัศน์มากที่สุดและสอดคล้องกับความชอบของเด็กด้วย เนื่องจากเป็นสื่อที่ใช้ได้ง่าย มีความน่าสนใจ และใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้ อันดับที่สองที่เด็กใช้เวลาด้วยมาก ได้แก่ หนังสือ โดยเด็กเลือกใช้เวลาด้วยมากเป็นอันดับต้น ๆ กระจายตั้งแต่อันดับที่หนึ่งถึงอันดับที่ห้า เนื่องจากเด็กส่วนมากชอบอ่านหนังสือและใช้ได้สะดวก สื่อต่อมา ได้แก่ วิทยุและเกม ซึ่งเด็กใช้มากเป็นอันดับที่สามและสี่ คะแนนค่อนข้างกระจายตัวไปเกือบทุกอันดับ เนื่องจากเด็กใช้วิทยุระหว่างเดินทางซึ่งใช้เวลาค่อนข้างมากในแต่ละวัน และเด็กชอบเกมมากจึงมักจะใช้เวลาเล่นเกมต่อเนื่องกันนานเมื่อมีเวลาว่าง ภาพยนตร์และอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เด็กเลือกใช้เป็นอันดับที่ห้าและหก มีคะแนนค่อนข้างต่ำอันดับท้าย ๆ เนื่องจากขึ้นอยู่กับโอกาสในการใช้แม้เด็กจะชอบแต่ถ้าบิดามารดาไม่อนุญาตก็ไม่สามารถใช้ได้ สื่อสองประเภทสุดท้ายที่เด็กใช้เวลาด้วยน้อยที่สุดได้แก่ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร เนื่องจากเป็นสื่อที่ขึ้นอยู่กับโอกาสในการใช้และความชอบของเด็กเป็นสำคัญ ถ้าที่บ้านไม่ได้รับเด็กก็จะมีโอกาสได้อ่านน้อยลง หรือถ้าเด็กไม่ชอบอ่านแม้จะมีอยู่ที่บ้านก็ไม่สนใจที่จะอ่าน

เมื่อนำความชอบและระยะเวลาที่ใช้สื่อมาเปรียบเทียบกันพบว่าค่อนข้างเป็นไปได้ในแนวทางเดียวกันคือเมื่อชอบสื่อใดมากก็จะใช้เวลากับสื่อนั้นมากตามไปด้วย ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ยกเว้นเกมและวิทยุที่อันดับความชอบและระยะเวลาที่ใช้แตกต่างกัน คือ ถึงแม้เกมจะเป็นสิ่งที่เด็กส่วนใหญ่ชอบมากเป็นอันดับที่สองแต่กลับเป็นสื่อที่เด็กใช้เวลาด้วยเป็นอันดับที่สี่ รองจากโทรทัศน์ หนังสือ และวิทยุ ทั้งนี้เนื่องมาจากเกมเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการเล่นต่อเนื่องกันค่อนข้างนานและต้องใช้สมาธิในการเล่นจึงไม่สามารถทำร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้ ดังนั้นจะเล่นได้ก็ต่อเมื่อมีเวลาว่างติดต่อกันมากพอสมควรคือประมาณ 1-3 ชั่วโมงซึ่งมักจะเป็นช่วงวันหยุด ซึ่งแตกต่างจาก โทรทัศน์ หนังสือ และวิทยุที่สามารถใช้ได้ทันทีที่มีเวลาว่างในแต่ละวันและสามารถทำร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ได้ ทำให้ระยะเวลารวมที่เล่นเกมได้นี้น้อยกว่าระยะเวลาที่ใช้สื่อสามอันดับแรก

ส่วนวิทยุนั้นเป็นสื่อที่เด็กส่วนใหญ่ชอบเป็นอันดับที่หกแต่ใช้เวลาด้วยมากเป็นอันดับที่สาม ทั้งนี้เนื่องมาจากวิทยุเป็นสื่อที่มักจะใช้มากในระหว่างการเดินทางเพราะเป็นสื่อที่สะดวกที่สุดที่สามารถใช้ได้ และอย่างน้อยในวันธรรมดาแต่ละวันเด็กจะต้องใช้เวลาในการเดินทางไปโรงเรียนและกลับบ้านค่อนข้างมากอยู่แล้วนอกเหนือจากการเดินทางไปอื่น ๆ ทั้งในวันธรรมดาและในวันหยุดจึงทำให้เวลาในการฟังวิทยุมีมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้สำหรับเด็กบางคนยังเปิดวิทยุเพื่อเป็นเพื่อนในการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น อาบน้ำ ทำการบ้าน อ่านหนังสือ หรือฟังก่อนนอน อีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

การเลือกใช้สื่อและความสัมพันธ์กับความสามารถพิเศษของเด็ก

เมื่อเห็นการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยกล่าวถึงเป็นรายคนตามความสามารถพิเศษแต่ละด้านของเด็กแล้ว ในบทนี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์การเลือกใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษในภาพรวมโดยแบ่งตามประเภทของสื่อ เนื้อหา และจุดประสงค์ในการใช้สื่อแต่ละประเภท การเลือกใช้และจุดประสงค์ในการใช้สื่อแต่ละประเภท การเลือกสื่อเหล่านี้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านการเรียนและการเสริมความสามารถพิเศษ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนและเข้าใจการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษมากยิ่งขึ้น

การใช้สื่อแต่ละประเภทของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ในบทที่แล้วได้กล่าวถึงการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ละคน และภาพรวมของความชอบและระยะเวลาที่ใช้สื่อแต่ละประเภทของเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปแล้ว หัวข้อนี้จะกล่าวถึงลักษณะการใช้สื่อแต่ละประเภทของเด็ก เนื้อหาที่ใช้ และจุดประสงค์ในการใช้สื่อเหล่านี้ด้วย ดังนี้

1. โทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นสื่อที่ใกล้ชิดและมีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กในชีวิตประจำวันมากกว่าสื่ออื่น ๆ โดยเด็กจัดอันดับความชอบและระยะเวลาที่ใช้ให้เป็นอันดับที่หนึ่ง เลือกโทรทัศน์ตามความชอบไว้ในสามอันดับแรก และใช้เวลาด้วยมากเป็นสองอันดับแรก จะดูโทรทัศน์เมื่อมีเวลาว่างทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์หลังกลับจากโรงเรียนและในวันเสาร์อาทิตย์เมื่ออยู่ที่บ้าน จึงใช้เวลาไปกับการดูโทรทัศน์ค่อนข้างมาก

สาเหตุที่โทรทัศน์เป็นสื่อที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเด็กในชีวิตประจำวันมากที่สุดเนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในการใช้ เด็ก ๆ สามารถใช้ได้ทุกครั้งที่ต้องการ มีทั้งภาพและเสียงสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้ จึงมักเป็นสื่อประเภทแรกที่เด็กชอบและนึกถึง จนกลายเป็นกิจกรรมหลักที่ขาดไม่ได้ในชีวิตประจำวันเพราะสามารถใช้ควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็น การรับประทานอาหาร ทำการบ้าน อ่านหนังสือ เล่น หรือการพูดคุยกันภายในครอบครัว

เปิดโทรทัศน์ไว้เป็นเพื่อน สร้างบรรยากาศภายในบ้าน นอกจากนี้เมื่อมีรายการที่สนใจหรือมีเนื้อหาที่ต้องการ โทรทัศน์จะเป็นกิจกรรมหลักที่ได้รับความสนใจจากเด็กและสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ต้องการซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการเลือกสรรสื่อ

ในส่วนของเนื้อหานั้น สิ่งที่เด็กชอบที่สุดคือ การ์ตูน ยังคงเป็นขวัญใจของเด็ก ๆ อยู่เสมอ โดยจะดูการ์ตูนจากทั้งช่องธรรมดาและช่องการ์ตูนของยูบีซี ถ้าช่องธรรมดาจะเป็นรายการช่อง 9 การ์ตูนช่วงเช้าวันเสาร์และวันอาทิตย์มากที่สุด นอกจากนั้นจะเป็นรายการการ์ตูนที่เป็นช่วงสั้น ๆ ในตอนเช้าหรือตอนเย็นทางช่องต่าง ๆ สลับกันไป ซึ่งเด็กจะทราบเรื่องและเวลาที่ออกอากาศและติดตามเรื่องที่ตนชอบได้ ส่วนช่องการ์ตูนทางยูบีซีนั้นเมื่อเด็กมีเวลาว่างและไม่มีการ์ตูนเรื่องที่ชอบกำลังออกอากาศทางช่องธรรมดาก็จะเปิดดูซึ่งสามารถดูการ์ตูนได้ต่อเนื่องตลอดทั้งวันจนกว่าจะเปลี่ยนไปดูรายการอื่นหรือไปทำกิจกรรมอื่น ๆ

โดยบิดามารดาของเด็กเหล่านี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ์ตูนหลากหลายแตกต่างกันไปทั้งบวกและลบ จะขอยกตัวอย่างความคิดเห็นจากสองท่านดังนี้ มุมมองในแง่บวกจะเห็นได้จากมารดาของกัน¹ ที่กล่าวว่า "การ์ตูนนี้ไม่ห้าม คิดว่ามีประโยชน์นะ เพราะเด็กนี้เครียดจากการเรียน ดูการ์ตูนเขาจะหัวเราะทั้งสองคน บางทีพ่อด้วย เราก็ว่าดีมันคลายเครียดได้ โทรทัศน์มีประโยชน์ ใครว่าไม่มีประโยชน์ไม่ใช่ มีประโยชน์มากเลย"

แต่ในทางตรงข้ามก็อาจมีผลในแง่ลบที่น่าเป็นห่วงเช่นเดียวกัน ดังที่บิดาของมิก² ได้กล่าวถึงการ์ตูนทางโทรทัศน์ว่า "คนพากย์บางที่ใช้สำนวนหรือศัพท์ไม่ดี เด็ก ๆ ตอนเล็กกว่านี้ประมาณ 5-6 ขวบ เขาจะจำเอามาใช้ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของคนพากย์ว่าอย่าใช้สำนวนที่ไม่ดี อันนี้สำคัญ บางทีไม่ยอมให้ดูหรรษาของ _____ อะไรนี่ ซึ่งบางทีให้ข้อคิดที่ไม่ดี ใช้สำนวนที่ไม่ดี เพราะฉะนั้นมันสำคัญที่รายการนี้ต้องเลือก (select) ให้เขา" ดังนั้นส่วนมากเมื่อเด็กดูโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นรายการใด ๆ ก็ตาม ผู้ปกครองมักจะอยู่ด้วยเสมอ โดยจะคอยพูดคุยและให้คำแนะนำในการเลือกดูรายการต่าง ๆ อยู่เสมอ

¹ สัมภาษณ์ สุณี อัครเทพเมธา, มารดา ด.ช. ณัฐภูมิ อัครเทพเมธา, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

² สัมภาษณ์ สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, บิดา ด.ช. สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

รายการอีกประเภทหนึ่งที่เด็กสนใจและติดตามดาดสนับสนุนให้ดู คือ สารคดี โดยจะดูทั้งจากช่องธรรมดา ได้แก่ รายการ "ก้าวนำโลกกับ 9Sci" และ "สำรวจโลกกับเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก" และจากยูบีซีทางช่องสารคดี ได้แก่ ช่องดิสคัฟเวอรี แชนแนล (Discovery Channel) แอนนิมอลแพลนเน็ต (Animal Planet) และเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก แชนแนล (National Geographic Channel) โดยรายการประเภทสารคดีเหล่านี้นอกจากเด็กจะเปิดดูเองที่บ้านแล้ว ในบางครั้งอาจารย์ยังนำสารคดีบางส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่ไปเปิดให้ดูเพื่อประกอบการเรียนการสอนและใช้เสริมความรู้ให้กับเด็กด้วย โดยมักจะเป็นวิชาวิทยาศาสตร์ เช่น เรื่องเกี่ยวกับอวกาศ หรือวิชาสังคม เช่น เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

ส่วนรายการอื่น ๆ ที่เด็กชอบและติดตามตลอด ได้แก่ รายการ "ทีวีแชมเปียน" และรายการ "เกมเศรษฐี" โดยรายการ "เกมเศรษฐี" เป็นรายการที่ทุกคนในครอบครัวใช้เวลาดูด้วยกันทุกเย็นวันเสาร์และวันอาทิตย์ เป็นรายการที่ให้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน เป็นรายการที่เด็ก ๆ ชอบและผู้ปกครองก็สนับสนุนให้ดู รายการ "ทีวีแชมเปียน" เป็นรายการที่เด็กชอบดูเพราะสนุก ได้เห็นความมุ่งมั่น ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ออกอากาศทั้งทางช่องธรรมดาและช่องยูบีซี เอ็กไซท์ (UBC X-ZYTE) ทางยูบีซี

รายการที่กล่าวมานี้ไม่ว่าจะเป็นประเภทการ์ตูน สารคดี รายการ "เกมเศรษฐี" หรือรายการ "ทีวีแชมเปียน" ล้วนแล้วแต่เป็นรายการที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่คัดเลือกมาเป็นผู้ให้ข้อมูลดู ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นรายการที่ให้ทั้งความบันเทิงและสอดแทรกความรู้ควบคู่กันไป นอกจากนี้ยังมีรายการต่าง ๆ อีกหลายประเภทที่เด็กบางคนดูบางคนไม่ดู ขึ้นอยู่กับความชอบ เวลา และบุคคลอื่นในครอบครัว ได้แก่ ข่าว เกมโชว์ ละคร กีฬา ภาพยนตร์ เพลง และรายการต่าง ๆ ทางช่องยูบีซี เอ็กไซท์ (UBC X-ZYTE) ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในการใช้สื่อของเด็กแต่ละคน

ในการใช้สื่อโทรทัศน์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น จุดประสงค์ในการใช้ คือ เพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน ได้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและได้ใช้เวลาอยู่กับครอบครัว เด็กสามารถเลือกใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ คือ เมื่อต้องการความเพลิดเพลินและสนุกสนานจะเลือกดูรายการที่มีเนื้อหาประเภทบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในสื่อโทรทัศน์อยู่แล้ว เมื่อต้องการได้ความรู้และข้อมูลข่าวสารก็จะเลือกดูรายการที่เป็นประเภทสาระ เช่น สารคดี และข่าว เป็นต้น ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้และพูดคุยกับผู้อื่นได้ และเมื่อต้องการใช้เวลาอยู่กับครอบครัวมักจะเลือกรายการที่ทุกคนในครอบครัวสนใจ หรือแม้ว่าบางรายการเด็กจะไม่สนใจแต่นิ่งดูต่อได้เพื่อได้อยู่ใกล้ ๆ บิดามารดาหรือคนอื่น ๆ ในครอบครัว โดยมากเวลาที่ดูโทรทัศน์จะเป็นเวลาของครอบครัวที่จะนั่งอยู่

ด้วยกัน ได้พบปะ พูดคุย เห็นหน้ากัน บางครั้งไม่จำเป็นต้องพูดคุยแค่นั่งอยู่ด้วยกันก็สามารถเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวได้

2. เกม

เกมเป็นสิ่งที่เด็กชอบเป็นอันดับที่สองและจะใช้เวลาดูแลอย่างมากเมื่อมีช่วงเวลาที่ว่างที่ติดต่อกันค่อนข้างนาน มักจะเป็นช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ หรือในวันธรรมดาจนถึงศุกร์ถ้าไม่มีการบ้านหรือทำเสร็จแล้วเด็กก็จะใช้เวลาอยู่กับการเล่นเกมเป็นส่วนมาก เด็กสามารถเลือกเล่นเกมที่ตนเองสนใจได้ ซึ่งโดยปกติเด็กจะขอให้ผู้ปกครองซื้อเกมที่ตนชอบไว้ที่บ้านอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อเด็กมีเวลาและอยากเล่นก็จะสามารถหยิบมาเล่นได้ทันที

แม้ว่าเกมจะเป็นสิ่งที่ถูกมองว่ามักจะส่งผลกระทบต่อเด็ก ทั้งในด้านการเรียนและบุคลิก ลักษณะนิสัย เช่น ทำให้เด็กเสียการเรียน หรือทำให้เกิดนิสัยก้าวร้าว รุนแรง แต่จะเห็นได้ว่าเด็กเหล่านี้ยังสามารถคงผลการเรียนไว้ได้ในระดับสูง และไม่มีผลกระทบต่อนิสัย เนื่องจากเด็กทุกคนได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากบิดามารดาและผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยให้เลือกและแนะนำเกมที่ เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับวัยให้ รวมถึงสอนให้รู้จักแบ่งเวลาและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องทำได้ โดยให้ความสำคัญกับการเรียนเป็นอันดับแรก หลังจากทำการบ้านหรือทบทวนหนังสือเสร็จแล้วมีเวลาว่างจึงจะสามารถเล่นเกมได้ ดังนั้นเกมจึงไม่ทำให้เกิดผลในแง่ลบกับเด็กเหล่านี้

เกมเป็นสิ่งที่สามารถให้ประโยชน์แก่เด็กได้ ถ้าดูแลและคัดเลือกเกมให้เหมาะสมกับเด็ก ดังความคิดเห็นของอาจารย์มลวิทย์³ ที่มีต่อเกมมีดังนี้ "เกมฝึกทักษะ เกมคอมพิวเตอร์ก็ดีแต่อย่าให้มากเกินไป เพราะคอมพิวเตอร์นี้เกี่ยวกับสายตาดูด้วย เรื่องเวลาที่จะไปใช้กับเกมด้วย เราต้องมีสังคมไม่ใช่จะอยู่แต่กับหน้าจอคอมพิวเตอร์ตลอดทั้งวัน ก็ดีในระดับหนึ่ง แต่อย่างเลก็ เกมหมากล้อม เกมฝึกทักษะกระบวนการความคิดนี้ดีมาก เกมที่เป็นเกมมาตรฐานจากสหรัฐอเมริกาที่มีบริษัทในประเทศไทยได้รับลิขสิทธิ์เป็นเกมฝึกสมองอันนี้ดีมาก ดีจริง ๆ เป็นเกมบวก ลบ คูณ หาร คิดซับซ้อน แล้วเด็กชอบเวลาที่ให้เล่น เล่นได้เล่นดี แล้วพลิกแพลงได้ ถ้าเกมด้านนี้ก็เห็นด้วยหมากล้อม หมากรุกดี" ซึ่งโรงเรียนได้จัดเกมที่คัดเลือกแล้วว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับเด็ก

³ สัมภาษณ์ มลวิทย์ ลับไพรี, ประธานโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 15 กุมภาพันธ์ 2544.

มาใช้ประกอบการเรียนการสอนในบางวิชาด้วย เช่นเกมฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ และเกมฝึกทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

เกมที่เด็กชอบเล่นเป็นเกมคอมพิวเตอร์ วิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) และเกมฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ลักษณะของเกมที่ได้เด็กส่วนมากชอบเล่นคือเกมวางแผน ซึ่งบิดามารดาก็สนับสนุนให้เล่น เนื่องจากเห็นว่าเป็นเกมที่เด็กจะได้ทั้งความสนุกและการฝึกทักษะกระบวนการคิดให้เป็นระบบ มีการวางแผนล่วงหน้าให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ สามารถสร้างและควบคุมทุกอย่างในเกมได้ตามที่ต้องการ ทำให้เด็กรู้สึกว่ามีส่วนร่วม อีกเกมหนึ่งคือ วิดีโอเกม (เพลย์สเตชัน) เป็นเกมที่มีความหลากหลาย สามารถเลือกเล่นเกมต่าง ๆ ได้มากมาย จึงเป็นอีกเกมที่เด็กชอบเล่น

นอกจากเกมเพื่อความบันเทิงที่ได้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังเล่นเกมฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเป็นเกมที่บิดามารดาและโรงเรียนสนับสนุนให้เล่นตามความชอบ ความสนใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น เกมฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคำนวณ ทักษะการคิดแก้ปัญหา ครอสเวิร์ด (crossword) หมากฮุกไทย หมากฮุกจีน เกมเศรษฐี และเกมไพ่คำนวณพลัง เป็นต้น นอกจากนี้ในวิชาคณิตศาสตร์ยังมีการใช้เกมที่ได้รับการออกแบบให้เหมาะกับเด็กที่ให้ความสนุกสนานและแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ประกอบในการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด การวางแผน และการคำนวณด้วย

เด็กที่มีความสามารถพิเศษมีจุดประสงค์หลักสองประการในการเล่นเกมนั้น คือ เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเพื่อฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ของตนเอง โดยพื้นฐานแล้วเกมทุกเกมจะให้ความสนุกสนานแก่เด็กอยู่แล้วเพราะเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของเด็ก เด็กสามารถเลือกเล่นเกมและกำหนดความเป็นไปในเกมได้เอง ทำให้รู้สึกมีส่วนร่วมเหมือนกับตนเองเข้าไปอยู่ในเกมด้วย และนอกจากความเพลิดเพลินแล้ว เด็กยังสามารถเลือกเล่นเกมที่ให้ความรู้และฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ของตนเองได้อีกด้วย เช่น ทักษะทางด้านร่างกาย ความคิด ภาษาอังกฤษ การคำนวณ การวางแผน และการแก้ปัญหา เป็นต้น เกมเหล่านี้มักเป็นเกมที่ให้ความรู้และความสนุกสนานจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีประโยชน์และเป็นที่ยอมรับของเด็ก

3. หนังสือ

หนังสือเป็นสื่อที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษชอบเป็นอันดับที่สามและใช้เวลาด้วยมากเป็นอันดับที่สอง เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือและอ่านได้ทุกประเภท เป็นสื่อที่สามารถเลือก

อ่านได้ตามความสนใจเฉพาะด้านของแต่ละคน เป็นสื่อที่เด็กจะใช้มากถ้ามีเรื่องที่ตนสนใจให้อ่าน และมีเวลาว่าง โดยมากมักจะเป็นตอนเย็นหลังทำการบ้านเสร็จ หรือวันเสาร์และวันอาทิตย์เมื่อมีเวลาว่าง หนังสือเป็นสื่อที่เด็กเข้าถึงได้ง่าย นอกจากจะสามารถหาอ่านได้เองจากห้องสมุดแล้ว บิดามารดาจะสนับสนุนให้เด็กอ่านหนังสือเมื่อมีโอกาส มักจะพาเด็กไปเลือกซื้อหนังสือที่สนใจด้วยกัน หรือถ้าพบหนังสือเล่มใดที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์กับเด็กก็จะซื้อมาให้เสมอ มองว่าหนังสือเป็นสื่อที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางภาษารวมถึงสามารถคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็กได้ด้วย

บิดาของเบ้ง⁴ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือว่า "หนังสือบ้านเราก็ดีขึ้นนะ แต่ยังมีน้อยไป ควรจะมีเพิ่มมากขึ้น ส่วนมากจะเป็นหนังสือผู้ใหญ่มากกว่า อย่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาติจะมีแต่ของผู้ใหญ่ ของเด็กจะเข้าไปซ้ามา เยอะจริงแต่ค่อนข้างจะไม่สร้างเสริมอะไร เป็นประเทืองอารมณ์มากกว่า ผมเป็นคนรุ่นเก่า ผมชอบหนังสือ จะเป็นสิ่งหนึ่งที่อยู่นิ่งไม่เปลี่ยน ถ้าไม่เข้าใจเราจะสามารถค้นหาคำตอบตรงนั้นได้ คิดว่าหนังสือน่าจะเป็นประโยชน์ เสริมความสามารถของเด็กได้"

นอกจากนี้อาจารย์ยังมองว่าหนังสือเป็นสื่อที่มีประโยชน์ อาจารย์จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนให้เด็กอ่านหนังสือนอกเหนือไปจากผู้ปกครอง ดังที่อาจารย์มลวัลย์ ลับไพรี⁵ ได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า "หนังสือนี้ความจริงดีที่สุดเลยถ้าจะว่าไป เพราะไม่ได้ให้เฉพาะความรู้อย่างเดียวแต่ให้สุนทรีย์หลายอย่าง ความอ่อนโยน ความละมุนละไม การจินตนาการของเด็ก ให้ตั้งแต่เริ่มว่า เด็กพอเลือกหนังสือส่วนใหญ่จะเลือกจากภาพปก เราก็มองเด็กออกว่าเขาชอบแบบไหน ผู้ชายก็จะชอบพวกสืบสวนสอบสวน ผู้หญิงก็จะชอบนิยายโรแมนติก มันเป็นเรื่องที่ดี"

ประเภทเนื้อหาของหนังสือที่เด็กอ่านมักจะเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาตรงกับความสนใจ ไม่นักเป็นเรื่องที่สนุกสนาน ตลก ขำขัน ผจญภัย ลึกลับ หรือให้ความรู้โดยไม่เครียด จากหนังสือสำหรับเด็ก นิทาน การ์ตูน เรื่องสั้น เรื่องแปล นวนิยาย ความรู้ทั่วไป ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่สนใจ ซึ่งเด็กที่ชอบอ่านหนังสือจะอ่านได้ทุกประเภท สนใจอ่านทุกเรื่อง มีความสามารถในการอ่าน รวมถึงที่น่าสนใจแก่เด็กที่ชอบอ่านหนังสือจะอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารด้วย ส่วนเด็กที่ไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือ เช่น กวาง ป๊อป และบู๊ค มักจะอ่านเมื่อเป็นเรื่องที่ตนสนใจ เช่น สนใจเรื่องวิทยาศาสตร์

⁴ สัมภาษณ์ วิจิตต์ศักดิ์ ไชลิตกุล, บิดา ด.ญ. ปณิธิ ไชลิตกุล, 30 มกราคม 2544.

⁵ สัมภาษณ์ มลวัลย์ ลับไพรี, ประธานโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), 15 กุมภาพันธ์ 2544.

หรืออวกาศก็จะเลือกอ่านแต่หนังสือที่มีเนื้อหาเหล่านี้เป็นหลัก หรือไม่ชอบอ่านหนังสือที่มีตัวหนังสือมาก ๆ ก็จะเลือกอ่านหนังสือที่มีภาพประกอบแทน อย่างไรก็ตามหนังสือที่เด็กชอบอ่านมากที่สุด คือ การ์ตูน โดยจะอ่านทั้งการ์ตูนที่ให้ความบันเทิง และการ์ตูนที่ให้ความรู้ ยกตัวอย่าง เช่น การ์ตูนประวัติศาสตร์ การ์ตูนวิทยาศาสตร์ และการ์ตูนจากวรรณกรรมเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น

ในการอ่านหนังสือนั้น จุดประสงค์ที่ใช้คือ ความเพลิดเพลินควบคู่ไปกับการนำสิ่งที่ได้จากการอ่านหนังสือไปใช้ การอ่านหนังสือที่ตนเองชอบและสนใจ สิ่งที่ได้แน่นอนคือความเพลิดเพลิน แต่นอกจากความเพลิดเพลินแล้ว เด็กที่มีความสามารถพิเศษยังสามารถเลือกประเภทหนังสือและสิ่งที่ได้จากการอ่านหนังสือไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย เด็กจะเลือกหนังสือที่สามารถให้สิ่งที่ตนต้องการได้ เช่น ต้องการทราบเรื่องประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ความรู้ทั่วไป ก็จะหาหนังสือที่ให้ข้อมูลเหล่านี้มาอ่าน เด็กที่ชอบวาดภาพก็ได้แรงบันดาลใจบางส่วนจากการอ่านหนังสือการ์ตูนและหนังสือที่มีภาพประกอบเพื่อนำไปฝึกฝนทักษะการวาดภาพของตน ส่วนคนที่ต้องการฝึกฝนภาษาอังกฤษพร้อมกับความเพลิดเพลินก็จะเลือกหนังสือสำหรับเด็กที่เป็นภาษาอังกฤษมาอ่าน

4. อินเทอร์เน็ต

ในการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น เด็กสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้หลายทาง ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านซึ่งส่วนใหญ่จะมีอินเทอร์เน็ตไว้ใช้ ที่โรงเรียนมีการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์และการใช้อินเทอร์เน็ต ที่หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งมีการบริการอินเทอร์เน็ตที่เด็กสามารถไปใช้ได้ ที่ทำงานของผู้ปกครองเด็กบางคน และสำหรับเด็กบางคนที่ยังเรียนพิเศษคอมพิวเตอร์ก็สามารถใช้อินเทอร์เน็ตที่ที่เรียนพิเศษได้ โดยเด็กจัดอันดับความชอบไว้ที่อันดับที่สี่และระยะเวลาที่ใช้เป็นอันดับที่หก

แม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะถูกมองว่าเป็นสื่อที่ล่อแหลม เปิดกว้าง มีเนื้อหาที่หลากหลายทั้งที่ดีและไม่ดี ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้ปกครองรู้สึกเป็นห่วงและกังวลกันค่อนข้างมาก แต่ถ้าคอยดูแลและสอนให้เด็กเข้าใจทั้งประโยชน์และโทษของอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เด็กใช้ให้เป็นก็จะเกิดประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากสามารถใช้ในการหาข้อมูลต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็ว ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ฝึกทักษะ

ทางด้านภาษา ให้ความเพลิดเพลิน และได้เห็นสิ่งใหม่ ๆ มากมาย โดยมารดาของกัน⁶ ได้กล่าวถึงแง่ดีของอินเทอร์เน็ตไว้ว่า "อินเทอร์เน็ตนี้เห็นกันเปิดส่วนใหญ่จะเปิดเกี่ยวกับรายงานของโรงเรียน ... เขาก็มาบอกแม่ว่านี่จะหาหนังสือเล่มนี้ ๆ ไม่ได้เลย เราก็บอกว่าจะลองเปิดอินเทอร์เน็ตดู ปรากฏว่ามี ก็บอกว่าตายแล้วนี่เราเหมือนมีห้องสมุดอยู่ในบ้านเลยนะ เขาก็ดีใจ ได้ส่งงาน" นอกจากนี้บิดาของส้มโอ⁷ ยังได้พูดถึงอินเทอร์เน็ตว่า "ให้ใช้อินเทอร์เน็ตเพราะว่าเป็นวิทยาการที่ใหม่ สะดวกพอเรียนด้านวิศวกรรมก็คุ้นเคยกับของพวกนี้ สนใจอยากให้อลูกรู้เยอะ ๆ ให้มีการเปิดรับ (exposure) หลายๆ ด้าน มีอะไรก็เอามาให้ดู"

อย่างไรก็ตามการใช้อินเทอร์เน็ตขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ของเด็ก แต่ละคนเป็นหลัก แม้ว่าจะสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้หลายทาง แต่ถ้าไม่ต้องการใช้ก็จะไม่เปิดอินเทอร์เน็ตแต่จะไปทำกิจกรรมอย่างอื่นแทน นอกจากนี้ยังมีตัวแปรด้านภาษาด้วย เนื่องมาจากเนื้อหาที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ แม้จะมีส่วนที่เป็นภาษาไทยบ้างแต่ก็ยังนับว่าน้อยมาก ดังนั้นจึงอาจเป็นอุปสรรคสำหรับเด็กบางคนในการใช้ภาษาอังกฤษ แต่ในทางตรงกันข้ามก็จะมีประโยชน์ต่อเด็กในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษได้เช่นเดียวกัน

เมื่อเด็กเหล่านี้ใช้อินเทอร์เน็ต มักจะเปิดเว็บไซต์ที่ให้บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนใหญ่เพราะโดยปกติเด็กจะใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ของไทยหรือของต่างประเทศ เว็บไซต์ประเภทต่อมาที่เด็กชอบเปิดคือเว็บไซต์ที่สามารถเข้าไปเล่นเกมพร้อมกับผู้อื่นผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือสามารถดึงเกมมาเก็บไว้เล่นภายหลังได้ เว็บไซต์อื่น ๆ ที่จะเข้าไปใช้คือเว็บไซต์ที่สามารถเข้าไปคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เว็บไซต์บันเทิงต่าง ๆ ทั้งภาพยนตร์และเพลง รวมถึงเว็บไซต์ที่ให้บริการเกี่ยวกับโปรแกรมต่าง ๆ ที่สามารถดึงมาใช้ได้ นอกจากนี้ยังใช้บริการรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์อีกด้วย

จุดประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีดังนี้ ใช้เพื่อหาข้อมูลที่ต้องการไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบการเรียน การทำรายงาน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือหาข้อมูลที่ตนเองสนใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความรู้รอบตัว บันเทิง ภาพยนตร์ เพลง เกม และหนังสือ ใช้เพื่อความบันเทิง ยกตัวอย่างเช่น เปิดเว็บไซต์ที่มีเกมให้เล่น เปิดเว็บไซต์ที่มีเพลงให้ฟัง เปิดเว็บไซต์ที่มีตัวอย่างภาพยนตร์ให้ดู หรือเว็บไซต์เกี่ยวกับนักร้อง นักแสดงที่สนใจ และใช้เพื่อ

⁶ สัมภาษณ์ สุณี อัสวเทพเมธา, มารดา ด.ช. ณัฐวุฒิ อัสวเทพเมธา, 6 กุมภาพันธ์ 2544.

⁷ สัมภาษณ์ วิสุทธิ์ จิราธิยุต, บิดา ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิยุต, 29 มกราคม 2544.

เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น เช่น คุยกับผู้อื่นผ่านทางอินเทอร์เน็ต ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงเพื่อน ญาติ หรือคนรู้จักทั้งในและต่างประเทศ

5. ภาพยนตร์

เด็กชอบและใช้เวลาไปกับภาพยนตร์เป็นอันดับที่ห้า โดยปกติแล้วเด็กที่มีความสามารถพิเศษจะดูภาพยนตร์จากช่องภาพยนตร์ทางยูบีซีและจากวิดีโอหรือซีดีมากกว่าไปดูที่โรงภาพยนตร์ ทั้งนี้เนื่องจากการดูภาพยนตร์จากโทรทัศน์ จากวิดีโอ หรือซีดีนั้นสะดวกสบายกว่าการที่ต้องไปดูที่โรงภาพยนตร์ อย่างไรก็ตามในบางครั้งที่มีภาพยนตร์เรื่องที่น่าสนใจ และมีเวลาที่สามารถไปดูที่โรงภาพยนตร์ได้ก็จะมีบางคนที่ได้ไปดูแต่ก็ยังนับว่าค่อนข้างน้อย ถ้าไม่มีเรื่องที่ยากดูทันทีหรือสนใจมาก ๆ ก็จะไม่ดูจากทางช่องภาพยนตร์ของยูบีซี แต่ถ้าต้องการดูเรื่องใดก่อนที่จะฉายทางช่องภาพยนตร์ก็อาจจะไปเช่าหรือซื้อวิดีโอหรือซีดีเรื่องที่สนใจมาดูด้วยกันที่บ้าน ซึ่งส่วนมากบิดามารดาจะให้เด็กมีส่วนร่วมในการเลือกดูเรื่องที่ตนสนใจด้วย

นอกจากที่จะมีโอกาสดูภาพยนตร์ที่บ้านแล้ว ในบางครั้งเด็กจะมีโอกาสได้ดูภาพยนตร์ที่โรงเรียน เนื่องจากในบางวิชาอาจารย์จะใช้ภาพยนตร์ในการประกอบการเรียนการสอนเพื่อเสริมบทเรียนและดึงดูดความสนใจจากเด็ก ให้เด็กได้ทั้งความสนุกสนานและความรู้ที่อาจารย์เสริมให้เมื่อได้ดูภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ วิชาที่ใช้ภาพยนตร์ประกอบมากที่สุด คือ วิชาวิทยาศาสตร์ โดยจะเปิดภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์ให้เด็กดู เช่น "สตาร์ วอร์ส (Star Wars)" "อินดีเพนเด้นส์ เดย์ (Independence Day หรือ ID4)" "ร็อกเก็ต แมน (Rocket Man)" "อะพอลโล่ 11 (Apollo 11)" และ "อะพอลโล่ 13 (Apollo 13)" รวมถึงสารคดี เช่น "สองพี่น้องตระกูลไรท์" เป็นต้น

ภาพยนตร์ที่เด็กดูจะมีเนื้อหาหลากหลาย และมักจะเป็นภาพยนตร์จากต่างประเทศทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์การ์ตูน ภาพยนตร์ตลก เบาสมอง ตื่นเต้น ผจญภัย บู๊โลดโผน ลึกลับ หรือวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เด็กส่วนใหญ่ชอบดู และเด็กมักจะไม่ชอบดูภาพยนตร์ที่มีภาพน่ากลัวหวาดเสียว ชีวิต เศร้า หรือ โรแมนติก เท่าใดนัก เนื่องจากน่ากลัวเกินไปและยังไม่ถึงวัยที่จะสนใจ

จุดประสงค์ในการใช้สื่อภาพยนตร์ของเด็ก ได้แก่ เพื่อความบันเทิง ทั้งนี้เนื่องจากเด็กสามารถเลือกดูเรื่องที่อยู่ในความสนใจของตนเองได้ สามารถเพลิดเพลิน และหลุดพ้นจากโลกแห่งความจริงได้ชั่วขณะหนึ่ง เกิดอารมณ์ร่วมและคล้อยตามตัวละครในเรื่องนั้น ๆ ได้ ผจญภัย และได้พบเห็นบางสิ่งที่ไม่สามารถพบได้ในชีวิตจริง เพื่อได้ใช้เวลาร่วมกับครอบครัว เป็นกิจกรรมที่

สามารถทำร่วมกันได้ นอกจากจะได้ดูด้วยกันแล้ว ยังสามารถช่วยกันเลือกเรื่องที่ต้องการดูได้ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง เพื่อความรู้ ระหว่างและหลังดูภาพยนตร์แต่ละเรื่องเด็กสามารถเข้าใจเรื่อง แนวความคิด และสิ่งที่สื่อผ่านภาพยนตร์ได้ ทั้งที่เข้าใจได้เอง และได้รับคำแนะนำจากผู้ปกครองและจากอาจารย์

6. วิทญ์

วิทญ์เป็นสื่อที่เด็กส่วนใหญ่ชอบเป็นอันดับที่หก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นไปได้ว่ายังไม่ถึงวัยที่เด็กจะสนใจฟังเพลงหรือฟังวิทญ์ และถึงแม้ว่าจะเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายแต่ความสามารถในการดึงดูดความสนใจมีน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้มีสื่ออื่นที่สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้มากกว่า ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ เกม หรืออินเทอร์เน็ต ดังนั้นเมื่อเด็กอยู่ที่บ้านก็จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนสนใจมากกว่าวิทญ์ได้ ด้วยเหตุนี้ทางเลือกในการใช้สื่อวิทญ์จึงอยู่ที่การเปิดฟังขณะที่อยู่ในรถ เนื่องจากเป็นสื่อที่ใช้ได้สะดวกที่สุดเวลาเดินทาง และเด็กก็ใช้เวลาในการเดินทางค่อนข้างมาก จึงทำให้ระยะเวลาที่เด็กใช้วิทญ์มีมากจัดอยู่ในอันดับที่สาม อย่างไรก็ตามมีข้อยกเว้นสำหรับเด็กบางคนที่บ้านเอง ได้แก่ ป๊อปปี้ และเด็กบางคนที่บ้านอยู่ใกล้โรงเรียนที่สามารถเดินกลับได้ ได้แก่ เทอร์โบ จึงไม่ต้องเดินทางด้วยรถยนต์ และเมื่อไม่ต้องเดินทางด้วยรถยนต์จึงทำให้โอกาสในการฟังวิทญ์มีน้อยลง โดยจะได้ฟังเมื่อเดินทางด้วยรถยนต์ถ้าออกนอกบ้านหรือเดินทางในวันหยุดเสาร์อาทิตย์เท่านั้น

เนื้อหาที่ได้จากวิทญ์เป็นข่าวและเพลง โดยในตอนเช้าระหว่างเดินทางไปโรงเรียนมักจะฟังรายการข่าวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งบิดาหรือมารดาที่เป็นผู้ไปส่งที่โรงเรียนจะเป็นคนเปิดฟัง แล้วเด็กก็ฟังตามไปด้วย ทำให้ได้ข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ ทันเหตุการณ์ สามารถนำไปพูดคุยกันได้ สถานีที่ฟังมีหลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น สถานีวิทญ์บีบีซี สถานีวิทญ์จุฬาฯ เสียงอเมริกา (Voice of America) สถานีวิทญ์แห่งประเทศไทย สถานีวิทญ์อสมท. เป็นต้น มีบางส่วนฟังรายการเพลงจากสถานีต่าง ๆ หรือจากเทปและซีดีในตอนเช้า ส่วนในตอนเย็นส่วนใหญ่จะฟังรายการเพลงตามความชอบของเด็กเองที่สถานีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หรือฟังจากเทปและซีดี นอกจากนี้ยังมีรายการอื่นที่เด็กบางคนฟัง เช่น วิทญ์เด็ก เป็นรายการที่ให้โอกาสเด็กไปจัดรายการโดยมีผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือ เป็นต้น

จุดประสงค์ในการใช้สื่อวิทญ์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีหลายประการด้วยกัน ดังนี้ ถ้าเป็นรายการข่าวจะฟังเพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร ให้ทันเหตุการณ์ ได้ความรู้ สามารถนำไปคุย

กับผู้อื่นได้ ส่วนรายการเพลงนั้นจะฟังเพื่อความเพลิดเพลิน ทันสมัย ใช้เป็นเพื่อน เปิดเพื่อสร้างบรรยากาศ ไม่ให้เงียบเกินไป ถ้าใช้เพื่อความเพลิดเพลินหรือความทันสมัยนั้น จะใช้โดยผู้ที่สนใจทางด้านดนตรี ชอบฟังเพลง อยากรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเพลงใหม่ ๆ สามารถคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือนำเพื่อนที่สนใจได้ ถ้าใช้เพื่อเป็นเพื่อน สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว สร้างบรรยากาศ ไม่ให้เงียบเกินไป จะใช้มากเมื่ออยู่ในรถระหว่างเดินทาง หรือถ้าอยู่บ้านจะเปิดระหว่างทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อาบน้ำ ทำการบ้าน หรืออ่านหนังสือ เป็นต้น เนื่องจากไม่ต้องการที่จะอยู่เงียบ ๆ และไม่ต้องการที่จะเสียสมาธิไปจากสิ่งที่ทำจึงเลือกฟังวิทยุเพื่อไม่ให้ดึงความสนใจไปจากกิจกรรมหลักที่ทำอยู่

7. หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่เด็กชอบและใช้เวลาด้วยเป็นอันดับที่เจ็ด โดยเด็กส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือพิมพ์เมื่อจำเป็นต้องหาข่าวหรือตัดข่าวเพื่อทำงานส่งอาจารย์ เนื่องจากมีสื่ออื่นที่น่าสนใจมากกว่าให้ใช้ได้ และถ้าต้องการทราบข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เด็กก็จะดูจากรายการข่าวทางโทรทัศน์ที่มีทั้งภาพและเสียงเคลื่อนไหวได้ หรือฟังวิทยุในรถระหว่างเดินทางก็ทำให้สามารถรับทราบข่าวสารได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึงด้วย ถ้าที่บ้านรับหนังสือพิมพ์ เด็กก็จะมีโอกาสหยิบมาอ่านได้ง่ายขึ้น แต่จะเลือกอ่านเฉพาะส่วนที่สนใจเท่านั้น ถ้าที่บ้านไม่ได้รับหนังสือพิมพ์ เด็กก็จะไม่ได้อ่าน นอกจากจำเป็นต้องใช้ เช่น ทำรายงานหาข่าว หาข้อมูล หรือตัดข่าวส่งอาจารย์ จึงจะซื้อมาอ่านเป็นครั้ง ๆ ไป โดยเวลาที่อ่านไม่แน่นอน บางคนอ่านระหว่างรับประทานอาหารเช้า บางคนอ่านตอนเย็นหลังกลับจากโรงเรียนแล้วมีเวลาว่างจึงจะอ่าน ในภาพรวมเด็กจะอ่านหนังสือพิมพ์น้อยมากในช่วงเวลาปกติ ยกเว้นเมื่อต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายไปส่งอาจารย์ หรือในบางวิชาที่มีการใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนการสอน จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กได้อ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นจากปกติ

เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ที่เด็กอ่าน ได้แก่ คอลัมน์สำหรับเด็ก ความรู้ทั่วไป ข่าวต่างประเทศ พาดหัวข่าว และบันเทิง โดยในวันจันทร์ถึงวันเสาร์จะอ่านความรู้ทั่วไป ข่าวต่างประเทศ บันเทิง และพาดหัวข่าว ส่วนในวันอาทิตย์จะมีคอลัมน์พิเศษสำหรับเด็ก ซึ่งมีเนื้อหาที่ดึงความสนใจจากเด็กมากที่สุด นอกจากเนื้อหาเหล่านี้แล้ว ยังมีเนื้อหาอื่น ๆ ที่เด็กอ่านตามความสนใจของแต่ละคนอีกด้วย เช่น ข่าวกีฬา ได้แก่ อู๋ม ที่สนใจกีฬาจะอ่านและติดตามผลการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจ และการ์ตูนล้อการเมือง ได้แก่ ไบรท์ ที่ชอบการ์ตูนและพอทราบเรื่องการเมืองบ้าง

การอ่านหนังสือพิมพ์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้น มีจุดประสงค์หลัก คือ ต้องการทราบข้อมูลข่าวสารเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจ ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย ใ้หาข้อมูลเพิ่มเติม หรือเพื่อทราบรายละเอียดของประเด็นที่ต้องการนอกเหนือไปจากข้อมูลที่ได้จากโทรทัศน์หรือวิทยุซึ่งเกิดขึ้นและจบลงอย่างรวดเร็ว ใช้เพื่อจุดประสงค์ทางด้านความบันเทิงและความเพลิดเพลินบ้างจากคอลัมน์สำหรับเด็กที่มีเกมให้เล่นและข่าวบันเทิง

8. นิติสาร

นิติสารก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่มีลักษณะการใช้คล้ายหนังสือพิมพ์ คือ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึงและความสนใจของแต่ละคนเป็นสำคัญ โดยในส่วนของความสามารถในการเข้าถึงนั้น ถ้าที่บ้านของเด็กรับนิติสารหรือมีสมาชิกในครอบครัวซื้อเข้ามาเด็กก็จะมีโอกาสอ่านมากกว่าเด็กที่บ้านไม่ได้รับนิติสารหรือไม่มีผู้ใดที่บ้านอ่าน ส่วนทางด้านความสนใจนั้นเด็กจะเลือกอ่านตามความสนใจของแต่ละคน และเนื่องจากนิติสารแต่ละฉบับมีเนื้อหาเฉพาะเจาะจงแตกต่างกันไปตามแต่ละประเภทและกลุ่มผู้อ่าน ดังนั้นเด็กจึงสามารถเลือกประเภทนิติสารที่จะอ่านได้จากนิติสารประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งที่บ้านและที่ร้านหนังสือ โดยเด็กจัดอันดับนิติสารตามความชอบและระยะเวลาที่ใช้เป็นอันดับสุดท้าย

เนื้อหาของนิติสารที่เด็กอ่านมีหลากหลายทั้งความรู้และบันเทิง ส่วนใหญ่จะเป็นนิติสารประเภทให้ความรู้ ยกตัวอย่างเช่น *คลังสมอง สรรสาระ สารคดี อสท. คุณค่าไลฟ์แอนด์แฟมิลี (Life&Family)* และ *ยังแทรเวลเลอร์ (Young Traveller)* เป็นต้น นิติสารประเภทนี้เป็นนิติสารที่บิดามารดาของเด็กรับเป็นประจำ ทำให้เด็กสามารถอ่านไปด้วยได้ถ้ามีเวลาและสนใจ นิติสารอีกประเภทหนึ่งที่เด็กสนใจ คือ นิติสารสำหรับเด็ก เป็นนิติสารที่เด็กจะติดตามอ่านเองเป็นประจำ เช่น *เพื่อนรัก พัสเชิลคิด (Puzzle Kid)* และนิติสารเกมต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนนิติสารประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น นิติสารผู้หญิง บันเทิง หรือแฟชั่น เด็กจะอ่านถ้ามีสมาชิกในครอบครัวอ่าน เช่น *ดิฉัน สกุลไทย* และนิติสารแฟชั่นต่างประเทศ

จุดประสงค์หลักในการอ่านนิติสารนั้น คือ เพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านตามความสนใจของตนเอง เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ทำได้ในเวลาว่าง ไม่ว่าจะเป็นเพียงแค่การอ่านคอลัมน์ต่าง ๆ ตามความสนใจ หรือเล่นเกมในนิติสารเกมก็ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้ฝึกสมอง ฝึกการใช้ความคิดไปพร้อม ๆ กับความบันเทิง จุดประสงค์อื่นคือความต้องการให้ได้ข้อมูล

ข่าวสาร ให้ทันเหตุการณ์ ได้ความรู้ใหม่ ๆ ได้ทราบเรื่องที่กำลังเป็นที่สนใจ โดยมากเป็นนิตยสารประเภทความรู้ บันเทิง และผู้หญิง

การเลือกสื่อไปใช้ให้เกิดประโยชน์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

เด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่เข้าใจและสามารถเลือกประเภทและเนื้อหาของสื่อไปใช้เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเองได้ และนอกจากจะใช้สื่อเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้รับในส่วนของเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในสื่อต่าง ๆ ได้อีกด้วย ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งจากตัวเด็กเอง ครอบครัว และโรงเรียน กล่าวคือ นอกเหนือไปจากลักษณะพิเศษและความสามารถที่มีอยู่ในตัวของเด็กที่สามารถรับ เข้าใจ และนำสิ่งที่ได้รับมาไปใช้ได้เป็นอย่างดี ผลสำเร็จแล้ว ยังได้รับการดูแลเอาใจใส่อบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครองที่คอยอธิบายและแนะนำให้เด็กมีความเข้าใจสิ่งที่เสนอผ่านสื่อ มองเห็นข้อดีข้อด้อยของสื่อ เลือกประเภทและเนื้อหาของสื่อที่เหมาะสมได้ รวมถึงการได้รับการศึกษาที่ดีจากที่โรงเรียนและได้รับคำแนะนำสั่งสอนที่เป็นประโยชน์จากอาจารย์

กล่าวได้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นผู้รับสารที่เป็นผู้กระทำ (active audience) รู้จักเลือกและรู้จักใช้สื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์และเวลาของตนเอง และสามารถแบ่งเวลาในการใช้สื่อเพื่อไม่ให้มีผลกระทบกับการเรียนหรือกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ได้ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อผู้วิจัยถามไบรท์⁸ เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำ มีอยู่หลายครั้งที่ไบรท์แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแบ่งเวลาในการใช้สื่อได้ว่า "ปิดเทอมถึงอ่านหนังสืออ่านเล่น ... ตอนเปิดเทอมไม่อ่านการ์ตูน งด เพราะเดี๋ยวไม่มีเวลาอ่านหนังสือ ตอนนี้จะอ่านเฉพาะปิดเทอม" หรือในกรณีของกัน ถ้ากันอยากเล่นเกมเมื่อกลับไปถึงบ้าน กันก็จะทำการบ้านให้เสร็จตั้งแต่อยู่ที่โรงเรียนและทบทวนหนังสือก่อนจึงจะเล่นเกม

นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจสิ่งที่สื่อนำเสนอ รู้จักถ่วงถ่วงและเลือกรับเนื้อหาที่เหมาะสม และหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ไม่สมควรได้ ยกตัวอย่างเช่น มารดาของป๊อป⁹ เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า "ป๊อปอยู่ในช่วงวัยที่โตแล้ว ก็จะเลือกเองได้ ... ถ้าเขาเลือกแล้วดูว่าภาพมันไม่ดี เขาก็จะรู้ ก็จะบอก แม่

⁸ สัมภาษณ์ วิศรุต ศักดิ์สุรีย์มงคล, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์, 30 มกราคม 2544.

⁹ สัมภาษณ์ สราญจิต เตมีชาติ, มารดา ด.ช. วิชระพล เตมีชาติ, 3 กุมภาพันธ์ 2544.

งานที่ได้รับมอบหมาย ก็จะเลือกใช้นั่งสื่อพิมพ์แทน เนื่องจากเป็นสื่อที่อยู่คงที่สามารถค้นหาและตัดข้อมูลต่าง ๆ เก็บเอาไว้ได้

นอกจากนี้เด็กที่มีความสามารถพิเศษยังมีการตรวจสอบข้อมูลที่ออกมาจากสื่อต่าง ๆ ว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ ซึ่งจะเห็นได้จากที่ไก่อ¹² บอกว่า "ดูสื่อแล้วให้ข้อมูลข่าวสารกับเรา และต้องดูสื่อหลายอย่าง อย่างดูหนังสือพิมพ์บอกว่าไปแอสเซียมคลอเร็ต 4,000 ตัน ระเบิด ก็มากไปเป็นไปไม่ได้ ต้องมาดูโทรทัศน์อีกครั้งบอกว่า 4,000 กิโลกรัม ก็ถูกแล้วที่มันระเบิด เพราะหนังสือพิมพ์ _____ เคยลงครบ 4,000 ตัน ล้างประเทศได้เลย ต้องมาดู ต้องเช็ค"

ถ้าต้องการความรู้รอบตัว หรือความรู้เพิ่มเติมที่ตนเองสนใจ เด็กก็สามารถเลือกสื่อที่จะทำให้สิ่งที่ต้องการได้ เช่น จากรายการสารคดี หนังสือ หรืออินเทอร์เน็ต ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและความสนใจของแต่ละคน หนังสือเป็นสื่อที่เด็กสามารถเลือกได้ตามความต้องการมากที่สุด เนื่องจากมีหนังสือเฉพาะด้านอยู่ในห้องสมุดหรือในร้านหนังสืออยู่แล้ว เมื่อต้องการทราบเรื่องใดก็สามารถเลือกได้ทันที ส่วนสารคดีนั้นขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและเรื่องที่อยู่อากาศ บางเรื่องอาจจะตรงกับความสนใจของเด็ก บางเรื่องอาจจะไม่ตรง อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีข้อมูลต่าง ๆ จากทั่วโลกบรรจุอยู่มากมาย และหลากหลายประเภท แต่ต้องอาศัยการสืบค้นข้อมูลซึ่งอาจจะพบมาก พบน้อย หรือไม่พบเรื่องที่ตนสนใจเลยก็ได้ ขึ้นอยู่กับทักษะในการใช้ ความตั้งใจ และเวลาของแต่ละคน

ถ้าต้องการความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เด็กก็จะเลือกสื่อที่ตนเองสนใจ ที่สามารถให้ความบันเทิง และสนุกสนาน ซึ่งโดยปกติแล้วทุกสื่อล้วนแต่ให้ความบันเทิงทั้งสิ้น แต่นอกเหนือจากความบันเทิงที่ได้รับแล้ว เด็กยังได้รับความรู้หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์บางอย่างและสามารถนำไปใช้ได้ บางครั้งจุดประสงค์แรกในการใช้สื่อคือต้องการความสนุกสนาน แต่ผลพลอยได้ที่ได้รับคือความรู้หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถเก็บไว้ใช้ได้ในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นในด้านการดำรงชีวิต ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือแม้กระทั่งใช้ประกอบในการเรียน เพิ่มความรอบรู้และเสริมความสามารถพิเศษของตน

ยกตัวอย่างเช่น ประโยชน์ในด้านการดำรงชีวิต เมื่อเด็กดูภาพยนตร์หรือละครก็จะได้เห็นตัวอย่างสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ทราบว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นจะเกิดอะไรต่อไป

¹² สัมภาษณ์ วรรุญญ์ กิตยาภรณ์, เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.

ควรจะทำเช่นไร และผลที่จะเกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร หรือถ้าถูกทำร้ายควรใช้วิธีใดเพื่อให้ตนเองปลอดภัย ประโยชน์ในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จะพบได้จากการนำสิ่งที่เห็นจากสื่อต่าง ๆ ไปใช้เป็นประเด็นในการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ให้คำแนะนำ หรือชักชวนให้ลองรับสื่อที่คิดว่าน่าสนใจ

ประโยชน์ในด้านการเรียน เพิ่มความรู้และเสริมความสามารถพิเศษของตน ซึ่งจะเห็นได้จากการที่เด็กเก็บเนื้อหาที่ได้รับจากสื่อที่ตนสนใจและคิดว่าใช้ประโยชน์ได้เอาไว้ และเมื่อถึงเวลาที่จำเป็นก็สามารถดึงออกมาใช้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการที่สามารถตอบคำถามอาจารย์ได้เนื่องจากเคยอ่าน เคยดู หรือเคยฟัง และทราบเรื่องนั้นมาแล้ว การที่ได้เป็นตัวแทนตอบปัญหาความรู้รอบตัว และได้รับรางวัลชนะเลิศ หรือมีความสามารถในการเขียนเรียงความได้ดีเนื่องจากได้ทั้งส่วนที่เป็นความคิดและส่วนที่เป็นภาษามาจากสื่อต่าง ๆ เช่น ได้แรงบันดาลใจ หรือได้แนวความคิดมาจากเนื้อหาของสื่อที่ประทับใจ และได้ทักษะทางด้านภาษาจากการได้อ่าน ได้ฟังภาษาที่สละสลวย ได้รับการขัดเกลาอย่างดีจนเกิดความคุ้นเคยและนำมาประยุกต์ใช้ได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ละคน เนื่องจากเมื่อเด็กที่มีความสามารถพิเศษสนใจเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใดเป็นพิเศษก็จะมีความพยายามและกระตือรือร้นที่จะค้นหาข้อมูลเรื่องนั้น ๆ จากแหล่งต่าง ๆ รวมถึงจากสื่อด้วย จึงเลือกประเภทสื่อและเนื้อหาของสื่อที่สามารถสนองตอบความต้องการและความสนใจของตนเองได้ เมื่อเด็กเลือกสื่อและเนื้อหาที่ตนเองสนใจเป็นหลักก็จะทำให้ได้รับข้อมูลความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพิ่มมากขึ้นตลอดเวลาและสามารถเก็บสิ่งที่ได้รับเอาไว้ใช้ได้ ในคราวจำเป็นจึงเท่ากับเป็นการเพิ่มพูนและเสริมความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ของเด็กได้ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษของเด็กที่สนใจในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สนใจเรื่องเกี่ยวกับตัวเลข การคำนวณ การคิดที่เป็นระบบ การแก้ปัญหา การวางแผน และความเป็นเหตุเป็นผล จะชอบสื่อที่สามารถฝึกทักษะการคำนวณ กระบวนการคิดที่เป็นระบบ ฝึกการแก้ปัญหา และมีเหตุผล ได้แก่ เกมและหนังสือที่สามารถสนองตอบความสนใจของเด็กได้ โดยเกมที่เล่นจะเป็นเกมที่ต้องใช้ทักษะการคำนวณ เกมที่ฝึกคิดเลข เกมแก้ปัญหา เกมวางแผน และแก้สถานการณ์ต่าง ๆ ส่วนหนังสือจะเป็นหนังสือเกี่ยวกับ

หลักการคิดคำนวณ การแก้โจทย์ แก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับตัวเลขหรือปัญหาเซาร์ หนังสือเกม ที่ต้องใช้การคิดที่เป็นระบบและความสามารถในการคำนวณ

เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สนใจเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เป็นหลัก จะสนใจสื่อใดก็ตามที่สามารถให้เนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์แก่ตนเองได้และมีความน่าสนใจ ซึ่งสื่อที่เด็กใช้มาก ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือ และอินเทอร์เน็ต ในส่วนของโทรทัศน์นั้น เด็กจะเลือกดูรายการที่เป็นประเภทสารคดีวิทยาศาสตร์และภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ ส่วนหนังสือ เด็กจะเลือกเล่มที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่สนใจมาอ่าน และอินเทอร์เน็ต เด็กจะเข้าไปหาข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์ที่ตนสนใจได้จากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมาย

เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สนใจด้านภาษาอังกฤษเป็นเด็กที่ชอบเรื่องเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษา โดยส่วนมากจะเป็นเด็กที่ชอบพูดคุยและชอบอ่านหนังสือไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ รวมถึงรักที่จะฝึกฝนทักษะทางด้านภาษาของตนให้พัฒนายิ่งขึ้น ดังนั้นสื่อที่เด็กเลือกใช้และคิดว่าช่วยพัฒนาภาษาของตนได้ คือ หนังสือ เกม ภาพยนตร์ และเพลง ที่เป็นภาษาอังกฤษ จากการที่เด็กที่ชอบด้านภาษาจะมีใจรักการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นหนังสือจึงเป็นสิ่งที่เด็กใช้ เพราะจะช่วยให้เห็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่สละสลวย เห็นหลักวิธีการใช้ถ่ายทอดลักษณะการเรียบเรียงคำพูดให้สื่อความได้ดี รวมถึงยังให้ความบันเทิง จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย เกมฝึกทักษะภาษาอังกฤษก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เด็กใช้ เพราะนอกจากจะได้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังได้ความรู้และการฝึกฝนทักษะทางด้านภาษาที่ไม่น่าเบื่อด้วย ส่วนภาพยนตร์และเพลงนั้นเป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ชอบอยู่แล้ว และเมื่อเลือกที่เป็นภาษาอังกฤษก็จะช่วยฝึกทักษะทางการฟังให้ดีขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการพูดได้ด้วย

เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สนใจทางด้านศิลปะเป็นเด็กที่สนใจภาพต่าง ๆ มีทักษะในการมองภาพ มององค์ประกอบต่าง ๆ แล้วถ่ายทอดออกมาได้ มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบสิ่งที่มีภาพประกอบ ดังนั้นสิ่งที่เด็กกลุ่มนี้ชอบจึงเป็นการ์ตูนทั้งที่เป็นภาพเคลื่อนไหวและเป็นหนังสือ เกมและหนังสือที่มีภาพประกอบ โดยการ์ตูนนั้นเป็นสิ่งที่เด็กทุกคนชอบรวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้วยเช่นเดียวกัน แต่จะแตกต่างกันบ้างตรงที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษจะดูและสามารถเลือกภาพในแบบที่ตนเองชอบมาเป็นแนวทางในการฝึกฝนการวาดภาพของตนเองได้ ทำให้ได้มุมมองและลักษณะภาพที่แปลกใหม่ โดยจะดูและวิเคราะห์องค์ประกอบของภาพ แล้วนำมารวมกับความคิดของตน ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานใหม่ ๆ ได้ ในการเล่นเกมนั้นเช่นเดียวกัน คือนอกจากจะได้ความสนุกสนานแล้วยังได้เห็นภาพประกอบที่มีอยู่ในเกมต่าง ๆ ซึ่งใช้เป็น

แนวทางในการฝึกฝนการวาดภาพได้ ส่วนหนังสือที่มีภาพประกอบนั้นทำให้ได้เห็นภาพที่สวยงาม เห็นการออกแบบ การจัดวางองค์ประกอบในแต่ละภาพ ซึ่งนอกจากจะได้เพลิดเพลินกับภาพที่สวยงามแล้วยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเองได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตามดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้มีความสามารถและความสนใจหลายด้าน ดังนั้นจึงไม่จำเป็นว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านใดจะต้องใช้สื่อทางด้านนั้นเพียงด้านเดียว เด็กสามารถเลือกใช้สื่อตามความสามารถและความสนใจด้านอื่น ๆ ของตนเพิ่มเติมได้อีกหลากหลายประเภท และสามารถเลือกประเภทและเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสนใจของตนเองได้ อีกทั้งยังได้รับประโยชน์จากสื่อต่าง ๆ ในหลายแง่มุม แสดงให้เห็นว่า สื่อเป็นปัจจัยเสริมอีกส่วนหนึ่งที่มีประโยชน์สามารถให้ทั้งความบันเทิงและสาระความรู้ต่าง ๆ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ถ้ารู้จักเลือกและใช้สื่อให้เหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 7

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)" ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ประยุกต์รวมเอาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษาและการสื่อสารมวลชนเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อเป็นแนวทางใหม่อีกทางหนึ่งในการศึกษาวิจัย และเป็นการศึกษาสื่อมวลชนในแง่บวก ให้เห็นด้านที่เป็นประโยชน์ของสื่อมวลชน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมุมมองและความสามารถในการเลือกใช้ของผู้รับสารเองว่าจะสามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้หรือไม่ ผู้วิจัยหวังว่าจะมีส่วนทำให้เห็นลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษชัดเจนขึ้น ทั้งในภาพรวมและลักษณะเฉพาะของแต่ละคน ได้เห็นการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ การเลือกสื่อเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเรียนและเสริมความสามารถพิเศษ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ลักษณะและสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเอาไว้ซึ่งสามารถสรุปลักษณะของเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่มีเชาวน์ปัญญาดีหรือมีสติปัญญาสูง และมีความสามารถโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ทั้งด้านวิชาการ ศิลปะ ดนตรี กีฬา การเป็นผู้นำ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่เป็นกรณีศึกษาทุกคนล้วนแล้วแต่มีความสามารถพิเศษหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการที่ทุกคนมีผลการเรียนดีและได้คะแนนสูงจัดอยู่ในกลุ่มนำ หรือความสามารถด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากการเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์ การเป็นผู้นำ รวมถึงมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน เช่น การเป็นหัวหน้าห้อง เป็นตัวแทนในการแข่งขันต่าง ๆ เป็นสภานักเรียน และเป็นสมาชิกวงดุริยางค์ของโรงเรียน เป็นต้น

เมื่อเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง ดังนั้นจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุหรือที่มาของการมีสติปัญญาดี พบว่ามีนักจิตวิทยาทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเชาวน์ปัญญาไว้หลายท่าน ได้ข้อสรุปว่า "เชาวน์ปัญญาของคนเราถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรม

และความแตกต่างของเขาวนปัญญาในคนหนึ่ง ๆ เกิดจากพันธุกรรมร้อยละ 80 ส่วนอีกร้อยละ 20 เท่านั้นที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม"¹

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่คัดเลือกมาเป็นกรณีศึกษาแล้ว แล้วแต่อยู่ในครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยมีบิดามารดาที่มีการศึกษาสูง มีสติปัญญาดี มีหน้าที่การงานที่มั่นคง มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี มีเวลาให้กับเด็ก ส่งเสริมความสามารถพิเศษที่มีอยู่ของเด็ก และสามารถจัดหาสิ่งแวดล้อมที่ดีสำหรับเด็กได้ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านี้ได้รับปัจจัยสำคัญทั้งทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่มีผลต่อความสามารถพิเศษ ในส่วนของสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนนั้นก็มีส่วนช่วยเสริมความสามารถพิเศษของเด็กให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ได้ เนื่องจากโรงเรียนได้จัดให้มีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก โดยจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ในห้องเรียนให้กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ทำให้เด็กได้รับโอกาสที่ดีที่จะพัฒนาศักยภาพของตนให้เต็มที่

กล่าวได้ว่าความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้มาจากปัจจัยต่าง ๆ หลายปัจจัยประกอบกัน สามารถแบ่งเป็นปัจจัยหลักได้สองปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางด้านพันธุกรรมและทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยทางด้านพันธุกรรมนั้นเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อความสามารถพิเศษและสติปัญญาของเด็ก เนื่องจากระดับสติปัญญาเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรม เมื่อพ่อแม่มีสติปัญญาสูง ลูกก็มักจะมีสติปัญญาสูงตามไปด้วย ส่วนปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อสติปัญญาและความสามารถพิเศษเช่นเดียวกัน เนื่องจากแม้ว่าเด็กจะมีสติปัญญาดีเพราะได้รับการถ่ายทอดมาจากพันธุกรรมที่ดี แต่ถ้าไม่ได้รับความเข้าใจและการสนับสนุนที่ถูกต้อง ไม่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมก็อาจจะทำให้ความสามารถพิเศษที่มีอยู่ถูกซ่อนไว้ ไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้แสดงศักยภาพที่เต็มที่ออกมา

ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่สามารถกำหนดได้ เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถพิเศษและระดับสติปัญญาของเด็กได้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ต่างจากปัจจัยทางด้านพันธุกรรมที่ถูกกำหนดมาตั้งแต่เกิด ดังนั้นสิ่งแวดล้อมที่ดีจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ครอบครัว การเลี้ยงดู กิจกรรมเสริมที่ทำในเวลาว่าง สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน การจัดการเรียน

¹ รัตนา ศิริพานิช, จิตวิทยาทั่วไป (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542), หน้า 299.

การสอนที่เหมาะสม กิจกรรมนอกหลักสูตรที่จัดให้เด็ก หรือแม้แต่สิ่งแวดล้อมทั่วไปที่เด็กจะต้องพบในชีวิตประจำวัน ซึ่งสื่อก็จัดเป็นสิ่งแวดล้อมอีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญและใกล้ชิดกับเด็กมาก นอกเหนือไปจากบุคคลรอบข้าง เด็กจึงรับสารต่าง ๆ ที่สื่อส่งไปได้

ในกรณีของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้นเด็กมีความเข้าใจและสามารถเลือกส่วนที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับความต้องการของตนไปใช้ได้ รวมถึงได้รับการอบรมดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครองและอาจารย์ ได้รับคำแนะนำ การปลูกฝัง และชักนำให้ใช้สื่อได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้สื่อเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีประโยชน์และมีส่วนส่งเสริมความสามารถพิเศษของเด็กได้

การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

สื่อจัดได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมอีกส่วนหนึ่งที่เด็กจะได้สัมผัส นอกเหนือไปจากสิ่งแวดล้อมส่วนอื่น ๆ ซึ่งพบว่าลักษณะเด่นของเด็กที่มีความสามารถพิเศษคือเป็นผู้รับสารที่เป็นผู้กระทำ (active audience) รู้จักเลือกและใช้สื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์และเวลาของตนเอง มีความเข้าใจและสามารถเลือกประเภทและเนื้อหาของสื่อไปใช้เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง สามารถเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับเอาไว้เพื่อนำไปใช้ในภายหลังได้ และนอกจากจะใช้สื่อเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้รับในส่วนของเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในสื่อต่าง ๆ ได้อีกด้วย

เด็กที่มีความสามารถพิเศษสามารถเลือกรับเนื้อหาที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ไม่สมควรได้ เข้าใจเนื้อหาที่นำเสนอผ่านสื่อว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี ไม่เชื่อสิ่งที่สื่อนำเสนอในที่ที่มีการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งก่อนที่จะสรุปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถแบ่งเวลาในการใช้สื่อเพื่อไม่ให้มีผลกระทบกับการเรียนหรือกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ได้ ความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ได้แก่ ตัวเด็กเอง ครอบครัว และโรงเรียน กล่าวคือส่วนหนึ่งมาจากการให้คำแนะนำของผู้ปกครองและอาจารย์ผนวกเข้ากับอีกส่วนหนึ่งคือความสามารถในการเรียนรู้ จุดจำ และประยุกต์ใช้ได้ของเด็ก

ในส่วนของการใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษนั้นจะแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจ เวลา และโอกาสที่สามารถใช้สื่อได้ แต่สามารถสรุปในภาพรวมได้ว่าสื่อที่เด็กชอบใช้มาก ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือ และเกม สาเหตุที่เด็กใช้โทรทัศน์มากเนื่องมาจากเป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับเด็กมากกว่าสื่ออื่น เข้าถึงได้ง่าย มีเนื้อหาหลากหลายสามารถเลือกได้ตามความต้องการ และน่าสนใจ ส่วนสาเหตุที่เด็กใช้หนังสือมากเนื่องจากเด็กที่มีความสามารถพิเศษส่วน

ใหญ่ชอบอ่านหนังสือและอ่านได้ทุกประเภท เป็นสื่อที่สามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจและเวลาของแต่ละคน และสาเหตุที่เด็กใช้เกมมากเนื่องจากเป็นสื่อที่ให้ความสนุกสนานควบคู่ไปกับการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ได้ตามเกมที่เลือก และเป็นสื่อที่เด็กสามารถกำหนดให้เป็นไปตามที่ตนเองต้องการได้ ทำให้รู้สึกมีส่วนร่วมอยู่ในเกมด้วย

ส่วนสื่อที่เหลือ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารนั้น เป็นสื่อที่เด็กใช้ค่อนข้างน้อยเนื่องจากหลายสาเหตุ โดยจะกล่าวถึงแต่ละสื่อดังนี้ อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เด็กส่วนมากชอบแต่ใช้ได้น้อยเพราะบางบ้านไม่ได้ติดอินเทอร์เน็ต มีเวลาใช้จำกัด และบางครั้งมีปัญหาเรื่องภาษา ภาพยนตร์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่เด็กชอบแต่ไม่ค่อยได้ไปดูที่โรงภาพยนตร์จะได้ดูจากโทรทัศน์ วีดีโอ หรือวีซีดีแทน ส่วนวิทยุนั้นเด็กส่วนมากยังไม่ถึงวัยที่จะชอบฟังจึงไม่ค่อยสนใจเท่าใดนัก แต่ถ้าโตขึ้นถึงวัยที่สนใจฟังคาดว่าจะใช้สื่อวิทยุมากขึ้นกว่านี้ หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่เด็กส่วนมากไม่สนใจและจะไม่อ่านเลยยกเว้นตอนที่ต้องทำงานส่งอาจารย์เท่านั้น เนื่องจากเนื้อหาที่อยู่ในหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่เด็กไม่สนใจและตัวสื่อเองก็ไม่ดึงดูดใจให้อยากอ่าน สุดท้ายนิตยสารเป็นสื่อที่เด็กชอบและใช้น้อยที่สุดเนื่องจากเนื้อหาส่วนมากไม่ตรงตามความต้องการ และถ้าที่บ้านไม่ได้รับนิตยสารเป็นประจำหรือไม่มีใครซื้อมาอ่าน เด็กก็จะไม่ได้อ่านไปด้วย

อย่างไรก็ตามสามารถสรุปประโยชน์และคุณค่าของสื่อแต่ละประเภทในการสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเด็กได้ดังนี้ โทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ทั้งความรู้และบันเทิงควบคู่กันไปขึ้นอยู่กับ การเลือกรายการให้ตรงกับความต้องการ เกมเป็นสื่อที่ให้ความสนุกสนานและฝึกทักษะด้านต่าง ๆ หนังสือเป็นสื่อที่ให้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินและความรู้เฉพาะด้าน อินเทอร์เน็ตให้ความสะดวกในการหาข้อมูลทั้งเพื่อทำรายงานและเพื่อทราบสิ่งที่ตนสนใจเฉพาะด้าน รวมถึงเพื่อความบันเทิง เช่น เล่นเกม และฟังเพลง ภาพยนตร์ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย หลบจากโลกของความเป็นจริง และได้เห็นสิ่งที่อาจไม่สามารถพบได้ในชีวิตจริง วิทยุเป็นสื่อที่ใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว หนังสือพิมพ์ให้ข่าวสารและใช้ประกอบการทำรายงาน และสุดท้ายนิตยสารตอบสนองความสนใจเฉพาะด้าน เป็นสื่อที่เกี่ยวข้องกับเด็กน้อยมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าถึงเป็นหลัก ถ้าที่บ้านรับนิตยสารเด็กก็จะมีโอกาสได้อ่านมากขึ้น

เมื่อแยกเด็กตามความสามารถพิเศษจะเห็นได้ว่าเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์จะใช้สื่อโทรทัศน์และเกมมาก โดยมักจะเลือกดูรายการประเภทสารคดี การ์ตูน และเกมโชว์เป็นหลัก นอกจากนี้ยังเลือกดูรายการอื่น ๆ ตามความชอบและความสนใจของแต่ละคนอีกด้วย เช่น ภาพยนตร์ กีฬา ข่าว เพลง และรายการต่าง ๆ ทางช่องยูบีซี เอ็กไซท์ (UBC X-ZYTE)

ส่วนเกมนั้นจะเลือกเล่นเกมหลากหลายรูปแบบ และเลือกเกมที่ให้ทั้งความสนุกสนานและฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกัน

ทางด้านเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์จะใช้สื่อโทรทัศน์มาก เช่นเดียวกันแต่จะต่างกันตรงที่อ่านหนังสือมากกว่าเล่นเกม ดังนั้นสื่อที่เด็กกลุ่มนี้ใช้มากคือ โทรทัศน์ รองลงมาเป็นหนังสือ โดยจะดูรายการต่าง ๆ หลากหลายไม่ว่าจะเป็นสารคดี การ์ตูน เกมโชว์ ภาพยนตร์ ข่าว หรือละคร และจะอ่านหนังสือที่ให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เป็นหลัก นอกจากนี้ยังอ่านหนังสือประเภทอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ในส่วนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษนั้นจะใช้หนังสือและโทรทัศน์มากที่สุด โดยหนังสือเป็นสื่อที่เด็กกลุ่มนี้ชอบมากที่สุด อ่านได้ทุกประเภท และชอบอ่านทุกคน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กกลุ่มนี้จะมีทักษะทางด้านภาษาดี มีความสนใจเกี่ยวกับภาษาจึงทำให้เป็นคนที่รักการอ่าน อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะชอบอ่านหนังสือมากแต่จะมีเวลาใช้น้อยกว่าโทรทัศน์ซึ่งสามารถเปิดรับได้สะดวกกว่า เข้าถึงได้ง่าย และทำควบคู่กับกิจกรรมอื่นได้ ไม่ต้องการเวลาและสมาธิมากเท่ากับหนังสือ

กลุ่มสุดท้ายเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะจะใช้สื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือเกมและหนังสือ เด็กกลุ่มนี้จะชอบสื่อที่มีภาพไม่ว่าจะเป็นภาพเคลื่อนไหว เช่น ในโทรทัศน์และเกม หรือภาพนิ่ง เช่น ในหนังสือ โดยรายการโทรทัศน์ที่ดูจะชอบการ์ตูนมากที่สุด รองลงมาคือสารคดี และรายการบันเทิงต่าง ๆ ส่วนเกมมักจะเล่นเกมวางแผนซึ่งจะเลือกเกมที่มีภาพประกอบแบบที่ชอบหรือเล่นเกมฝึกทักษะต่าง ๆ และหนังสือจะเลือกแบบที่มีภาพประกอบสวยงาม หนังสือสำหรับเด็ก และความรู้ทั่วไป

นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้สื่อมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถพิเศษของเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ละคน เนื่องจากเมื่อเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีความสนใจในด้านใดเป็นพิเศษก็จะพยายามค้นคว้าและเปิดรับข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งที่ตนสนใจ เลือกประเภทและเนื้อหาของสื่อที่สามารถสนองตอบความต้องการและความสนใจของตนเองได้ และเมื่อเลือกสื่อและเนื้อหาที่ตนเองสนใจเป็นหลักก็จะได้รับความรู้เรื่องนั้น ๆ มากขึ้น จึงเท่ากับเป็นการเสริมความสามารถพิเศษของเด็กให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นไปด้วย

เด็กที่มีความสามารถพิเศษสามารถเลือกประเภทและเนื้อหาที่เหมาะสมกับความสนใจของตนเองได้ ทั้งยังได้รับประโยชน์จากสื่อต่าง ๆ ในหลายแง่มุม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อเป็นสิ่งที่มีความสามารถให้ทั้งความบันเทิงและความรู้ต่าง ๆ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ถ้ารู้จักเลือกและใช้สื่อให้เหมาะสม โดยเด็กที่มีความสามารถพิเศษแต่ละคนจะเลือกใช้สื่อสัมพันธ์กับความสามารถพิเศษและความสนใจในด้านต่าง ๆ ของตน สรุปได้ดังนี้

สื่อที่เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สนใจด้านคณิตศาสตร์จะใช้จะต้องเป็นสื่อที่สามารถฝึกทักษะกระบวนการคิดที่เป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล ฝึกการคิดคำนวณ และฝึกการแก้ปัญหา ได้แก่ เกมฝึกทักษะ เกมวางแผน และหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่สามารถสนองตอบความสนใจและความต้องการของเด็กได้

ส่วนเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สนใจด้านวิทยาศาสตร์นั้นเป็นเด็กที่มีความสนใจเรื่องต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ดังนั้นประเภทของสื่อที่เด็กเลือกใช้จะค่อนข้างหลากหลายคือไม่จำกัดประเภทจะเป็นสื่อใดก็ได้แต่จะต้องสามารถให้เนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์แก่เด็กได้และมีความน่าสนใจ ซึ่งสื่อที่เด็กใช้มาก ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือ และอินเทอร์เน็ต

ทางด้านเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่สนใจด้านภาษาอังกฤษนั้นจะใช้สื่อที่สามารถช่วยฝึกทักษะทางด้านภาษาของตนได้ ซึ่งมีสื่อหลายประเภทที่สามารถสนองตอบความต้องการนี้ได้ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือที่เป็นภาษาอังกฤษ โทรทัศน์โดยเฉพาะรายการที่เป็นภาพยนตร์และเพลงภาษาอังกฤษทางยูทูปซี หรือเกมที่ฝึกทักษะทางด้านภาษาต่าง ๆ

และในส่วนของเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีความสนใจด้านศิลปะจะเลือกใช้สื่อที่มีภาพประกอบ มักจะเป็นการ์ตูนทั้งที่เป็นภาพเคลื่อนไหวและเป็นหนังสือ เกม และหนังสือที่มีภาพประกอบ ทำให้ได้เห็นมุมมองและการสร้างสรรค์ภาพแบบต่าง ๆ เป็นการเสริมแนวความคิดและเทคนิคการสร้างสรรค์งานศิลปะที่สามารถนำไปประยุกต์ได้

สื่อต่าง ๆ ในปัจจุบันมีความทันสมัย น่าสนใจ มีเนื้อหาหลากหลายมากขึ้น ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง ซึ่งสื่อที่ผู้ปกครองและอาจารย์มองว่าจะเป็นประโยชน์ที่สุดคือหนังสือ มีเนื้อหาหลากหลาย สามารถเลือกได้ตามความสนใจของตนเอง ให้จินตนาการ เป็นสิ่งที่อยู่คงทนสามารถค้นคว้าอ้างอิงได้ในภายหลัง ในส่วนของสื่อโทรทัศน์นั้น มองว่าเป็นสื่อที่น่าสนใจและเข้าถึงได้ง่าย และเป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ถ้าเข้าใจและสามารถเลือกดึงเฉพาะส่วนที่เป็นประโยชน์

ออกมาใช้ได้ก็จะเป็นผลดีอย่างยิ่ง นอกจากนี้ เกมและอินเทอร์เน็ตก็เป็นสื่อที่มีประโยชน์เช่นกัน โดยเกมที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดีให้สามารถฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กได้นั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพราะนอกจากจะได้ความเพลิดเพลินแล้วยังได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกันอีกด้วย ส่วนอินเทอร์เน็ตจะเป็นประโยชน์มากในการค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ เป็นการเปิดโลกทัศน์ของเด็กให้กว้างขึ้น

ถึงแม้ว่าสื่อจะมีประโยชน์หลายด้าน แต่ก็มีด้านที่เป็นแง่ลบได้เช่นกันดังที่หลายคนให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับสิ่งที่เสนอผ่านสื่อ รวมถึงการเลือกใช้และแบ่งเวลาในการใช้ไม่เหมาะสม เนื่องจากบางครั้งเนื้อหาที่เผยแพร่ออกมาอาจไม่เหมาะสมกับเด็ก และเด็กใช้เวลาไปกับสื่อมากเกินไปจนมีผลต่อการเรียน การใช้เวลากับครอบครัว การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจ เช่น ดนตรี และกีฬา เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียต่อเด็กที่ไม่เข้าใจ ไม่สามารถแยกได้ว่าสิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควร และแบ่งเวลาไม่เหมาะสมหรือเกิดผลเสียกับเด็กที่ไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องจากผู้ปกครองหรือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ดังนั้นจึงต้องขึ้นอยู่กับผู้รับสารเองว่าจะสามารถเลือกรับเฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์กับตนเองได้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับสารที่เป็นเด็กและผู้ปกครอง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าสื่อจะมีส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มีเข้าใจเนื้อหาของสื่อ สามารถเลือกรับและเลือกใช้สื่อได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ควบคู่ไปกับการดูแลและให้คำแนะนำของผู้ปกครองและอาจารย์อย่างใกล้ชิด แต่ก็ยังมีเด็กอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่มีความสามารถเช่นนี้ เด็กทั่วไปบางคนไม่เข้าใจสิ่งที่นำเสนอผ่านสื่ออย่างถูกต้อง ไม่ทันระวังในการรับสิ่งที่นำเสนอมาพร้อมกับสื่อ เด็กอาจรับทุกสิ่งที่เห็นมาไว้กับตัวไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสมหรือไม่ รวมถึงไม่ได้รับคำแนะนำที่เหมาะสมก็อาจนำไปสู่ผลกระทบในแง่ลบได้

ดังนั้นทุกฝ่ายควรคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและให้ความสำคัญกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ที่ควรเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและให้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสมกับเด็ก รวมถึงสื่อเองที่ควรปรับปรุงคุณภาพของเนื้อหาที่เสนอให้มีความเหมาะสมหลากหลาย น่าสนใจ มีประโยชน์เพิ่มมากขึ้น และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก ให้ทั้งสาระความรู้และความบันเทิงควบคู่กันไปซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กสนใจและต้องการมากที่สุด ให้ผลิตเนื้อหาที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่เด็กซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของเด็กได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยเรื่อง "การใช้สื่อของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)" นี้ เป็นการวิจัยที่เป็นกรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่จัดว่ามีความพร้อมในทุกด้าน และมีสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาเด็กที่มีความสามารถพิเศษกลุ่มอื่นที่มีสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันหรือมีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ว่ามีการใช้สื่ออย่างไร แล้วทำการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนและได้ข้อสรุปที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อไป

2. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยนำร่องให้เห็นการใช้สื่อต่าง ๆ ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษในภาพรวม ดังนั้นการวิจัยที่ควรศึกษาต่อไปคือการวิจัยที่เจาะลึกการใช้สื่อแต่ละประเภทของเด็กที่มีความสามารถพิเศษโดยทำการวิจัยแต่ละครั้งสำหรับศึกษาสื่อแต่ละประเภทเพื่อให้ได้รายละเอียดเฉพาะด้านที่ลงลึกมากยิ่งขึ้น เพิ่มเวลาในการเก็บข้อมูล และเพิ่มจำนวนผู้ให้ข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้เห็นการใช้สื่อแต่ละสื่อที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค. พิมพ์ครั้งที่สอง. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
เอดิชั่น เพรส โพรดักส์ จำกัด, 2542.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ภาพพิมพ์, 2541.

เกลนน์ วิลสัน และไดอานา กริลส์. ตรวจสอบวัดไอคิวเด็ก. แปลโดย ครองแผน ไชยชนะสาร.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เดลฟี, 2521.

จินตนา จรุงพิพัฒน์กุล. มารดา ด.ญ. อภิพรธณ จรุงพิพัฒน์กุล. สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2544.

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. จิตวิทยาเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2532.

ฉัตรชนก วิทยานุกุล. พี่สาว ด.ช. มุรธา วิทยานุกุล. สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2544.

ชนากานต์ จิราธิบุตร. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ. สัมภาษณ์, 29 มกราคม
2544.

ณัฐนิช สุรวุฒิพงศ์. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์
2544.

ณัฐวุฒิ อัสวเทพเมธา. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์
2544.

ณิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ. สัมภาษณ์, 25 มกราคม
2544.

ดุษฎิ บริพัตร ณ อยุธยา. เด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปาณยา, 2531.

ทวีป กิตยาภรณ์. บิดา ด.ช. วรบุญ กิตยาภรณ์. สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.

ธีรนุช ศศิปรีย์จันทร์. มารดา ด.ญ. ภาคนิจ ศศิปรีย์จันทร์. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2544.

ธีรศักดิ์ สัมปทานุกุล. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ. สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2544.

นริตา อัจฉราฤทธิ์. มารดา ด.ญ. ณิชนันท์ อัจฉราฤทธิ์. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2544.

บันลือ พฤษะวัน. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ปณิธิ ไชลิตกุล. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2544.

ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์,
2540.

ประไพศรี วงษ์ศิริ. มารดา ด.ญ. ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ. สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2544.

- ปัทมา ทงสิมา. การใช้โทรทัศน์ของเด็กในครอบครัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาค
วิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ผาสุก มุทเมธา. การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต
สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2530.
- พนิดา บุลสุข. มารดา ด.ช. ภาสวัฒน์ บุลสุข. สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2544.
- พรปวีณ์ จินดารักษ์. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์. สัมภาษณ์, 26 มกราคม
2544.
- พัชรา คงสุผล. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2544.
- เพ็ญจันทร์ พานิช. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2544.
- เพ็ญพิมล สุระฉิมพงศ์. มารดา ด.ญ. ณัฐนิช สุระฉิมพงศ์. สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2544.
- ภคินี ศศิปรีย์จันทร์. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์. สัมภาษณ์, 26 มกราคม
2544.
- ภัทณิดา พันธุมเสน. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียนสตรี
นนทบุรี ปีการศึกษา 2535. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ภาสวัฒน์ บุลสุข. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์. สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2544.
- มณี จินดารักษ์. มารดา ด.ญ. พรปวีณ์ จินดารักษ์. สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2544.
- มณีรัตน์ เบญจวงศ์กุลชัย. มารดา ด.ช. สรรพพัชญ เบญจวงศ์กุลชัย. สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2544.
- มยุรา วิทยานุกพงศ์. มารดา ด.ช. มุรธา วิทยานุกพงศ์. สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2544.
- มลิวัดย์ ลับไพร่. ประธานโครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม). สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2544.
- มิ่ง ปัญญา. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์. สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2544.
- มุรธา วิทยานุกพงศ์. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ. สัมภาษณ์, 27 มกราคม
2544.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที พี พรินท์ จำกัด, 2542.
- ัญญวณ มีนประดิษฐ์. อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายซึ่ง
มาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชา
โสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.
- ัญญวณ อินทรกำแหง. ความสนใจในการอ่านของเด็กเล็ก, วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น,
60-66. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิณเนศ, 2520.
- รัตนาง คงสุผล. มารดา ด.ญ. พัชรา คงสุผล. สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2544.

- รัตนา ศิริพานิช. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี. จิตวิทยาเด็กนอกระดับ (เด็กพิเศษ). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.
- วรรณพร สัมปทานุกุล. มารดา ด.ช. ธียรศักดิ์ สัมปทานุกุล. สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2544.
- วรัญญู กิตยาภรณ์. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์. สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.
- วลัย พานิช. มารดา ด.ญ. เพ็ญจันทร์ พานิช. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2544.
- วไลรัตน์ พูนวสิน. การศึกษาค้นคว้าความต้องการรายการโทรทัศน์ของเด็กชนบทในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- วัชรพล เตมีชาติ. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์. สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2544.
- วันชาติ ศิลาน้อย. ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกชมรายการโทรทัศน์กับฐานะทางสังคมมิติสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และสถานภาพของครอบครัวของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วารี ธิระจิตร. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิจิตศักดิ์ ไชลิตกุล. บิดา ด.ญ. ปณิธิ ไชลิตกุล. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2544.
- วิภา ศักดิ์สุรีย์มงคล. มารดา ด.ช. วิศรุต ศักดิ์สุรีย์มงคล. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2544.
- วิศรุต ศักดิ์สุรีย์มงคล. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2544.
- วิสุทธิ จิราธิยุต. บิดา ด.ญ. ชนากานต์ จิราธิยุต. สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2544.
- ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ศิวัช วิทยเลิศปัญญา. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2544.
- ศุภลักษณ์ วงษ์ศิริ. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์. สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2544.
- สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล. อาจารย์ด้านศิลปะ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม). สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2544.

- สมาน ถาวรรัตนวิช. อาจารย์ด้านคณิตศาสตร์ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม). สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2544.
- สรรพชัย เบญจวงศ์กุลชัย. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปะ. สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2544.
- สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย. บิดา ด.ช. สรรพชญ เบญจวงศ์กุลชัย. สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2544.
- สรณจิต เตมีชาติ. มารดา ด.ช. วัชรพล เตมีชาติ. สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2544.
- สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), โรงเรียน. โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม), ม.ป.ป. (อัดสำเนา)
- สุกัญญา ตีระวนิช และนันทริกา คุ่มไฟโรจน์. อิทธิพลของสื่อต่อเด็กในกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2528.
- สุจิตรา ภูวสวรรค์เพ็ชร์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อส่งเสริมเด็กปัญญาเลิศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุชา จันทร์อม. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2525.
- สุนันท์ ปัญญา. มารดา ด.ช. มิ่ง ปัญญา. สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2544.
- สุนี อัสวเทพเมธา. มารดา ด.ช. ณัฐวุฒิ อัสวเทพเมธา. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2544.
- สุภาณี สอนิรัตน์. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- สุพีชา วิทญเลิศปัญญา. มารดา ด.ช. ศิวัช วิทญเลิศปัญญา. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2544.
- อดิสรีย์ วรณรัตน์. อาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์ โครงการส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม). สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2544.
- อภิพรรณ จรุงพิพัฒน์กุล. เด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านภาษาอังกฤษ. สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2544.
- อรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เด็กได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- อัปสร เสถียรทิพย์. ความสนใจและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

คุณิณี โปธิสุข. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เซเว่น
พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2541.

ภาษาอังกฤษ

- Abelman, R. Gifted, LD, and gifted/LD children's understanding of temporal sequencing on television. Journal of Broadcasting & Electronic Media Vol. 39 No. 3 (Summer 1995): 297-308.
- Atkin, C. K. New Model for Mass Communication Research. New York: The Free Press, 1973.
- Blumler, J. G., and Katz, E. The Uses of Mass Communication: Current Perspectives on Uses and Gratifications Research. Beverly Hills: Sage Publications, 1974.
- Chester, G., Garrison, G. R., and Willis, E. E. Television and Radio. Englewood, NJ: Prentice- Hall, 1978.
- Gardner, H. Frames of mind. New York: Basic Books, 1985.
- Gunter, B. Media Research Methods: Measuring Audiences, Reactions and Impact. London: Sage Publications, 2000.
- Katz E., and others. The Uses of Mass Communication Current Perspective on Gratification Research. Beverly Hills: Sage Publications, 1973.
- Kirk, S. A. Educating Exceptional Children. Boston: Houghten Mifflin, 1965.
- Klapper, J. T. The Effects of Mass Communication. New York: The Free Press, 1960.
- McQuail, D. Audience Analysis. California: Sage Publications, 1997.
- McQuail, D., Blumler, J. G., and Brown, Jr. The Television Audience: A Revised Perspective in Sociology of Mass Communication. New York: Dennis Penquin Book, 1972.
- Palmer, E. Formative research in the production of television for children, Evaluating Education Television and Radio, 95-100. London: Sydenhams Printers, 1974.
- Schramm, W. Channels and Audiences. Chicago: Ran McNally Collage Publishing Company, 1973.
- Tan, A. S. Mass Communication Theories and Research. 2nd ed. New York: Macmillan Publishing Company, 1986.

Terman, L. M. Measuring Intelligence: A Guide to the Administration of the New Revised Stanford-Binet Tests of Intelligence. Boston: Houghton, 1937.

Terman, L. M. The Measurement of Intelligence. New York: Arno Press, 1975.

Windahl, S., Signitzer, B. H., and Olson, J. T. Using Communication Theory: An Introduction to Planned Communication. London: Sage Publications, 1992.

Wright, C. R. Mass Communication: A Sociological Perspective. New York: Random House, 1927.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ _____ นามสกุล _____

แบบสอบถาม

1. เรียงลำดับสื่อต่อไปนี้ตามความชอบ (1 = ชอบมากที่สุด , 8 = ชอบน้อยที่สุด)

- _____ โทรทัศน์ เพราะ _____
- _____ วิทยุ เพราะ _____
- _____ หนังสือพิมพ์ เพราะ _____
- _____ นิตยสาร เพราะ _____
- _____ หนังสือ เพราะ _____
- _____ ภาพยนตร์ เพราะ _____
- _____ เกม เพราะ _____
- _____ อินเทอร์เน็ต เพราะ _____

2. เรียงลำดับสื่อต่อไปนี้ตามระยะเวลาที่ใช้ (1 = ใช้เวลามากที่สุด , 8 = ใช้เวลาน้อยที่สุด)

- _____ โทรทัศน์ ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์
- _____ วิทยุ ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์
- _____ หนังสือพิมพ์ ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์
- _____ นิตยสาร ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์
- _____ หนังสือ ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์
- _____ ภาพยนตร์ ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์
- _____ เกม ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์
- _____ อินเทอร์เน็ต ประมาณ _____ ชั่วโมง _____ นาที ต่อสัปดาห์

3. รายการโทรทัศน์ที่ชอบดูมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่

1. _____ ประเภท _____
เพราะ _____
2. _____ ประเภท _____
เพราะ _____
3. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

4. รายการวิทยุที่ชอบฟังมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่

1. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

2. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

3. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

5. อ่านหนังสือพิมพ์หรือไม่ _____ อ่าน (_____ วันต่อสัปดาห์) _____ ไม่อ่าน

ถ้าอ่านชอบอ่านหน้าใดในหนังสือพิมพ์

1. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

2. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

3. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

6. อ่านนิตยสารหรือไม่ _____ อ่าน _____ ไม่อ่าน

ถ้าอ่านชอบอ่านนิตยสารใดบ้าง

1. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

2. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

3. _____ ประเภท _____

เพราะ _____

7. อ่านหนังสือหรือไม่ _____ อ่าน _____ ไม่อ่าน

ถ้าอ่านชอบอ่านหนังสือใดบ้าง

1. _____ ประเภท _____
เพราะ _____
2. _____ ประเภท _____
เพราะ _____
3. _____ ประเภท _____
เพราะ _____

8. ภาพยนตร์ที่ชอบดูมากที่สุด 3 ประเภท ได้แก่

1. _____ เพราะ _____
2. _____ เพราะ _____
3. _____ เพราะ _____

ปกติไปดูภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์กับ _____

9. เกมที่ชอบเล่นมากที่สุด 3 ประเภท ได้แก่

1. _____ เพราะ _____
2. _____ เพราะ _____
3. _____ เพราะ _____

มักจะเล่นเกมที่ _____ โดย _____ เป็นคนเลือกเกมที่เล่น

10. ใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ _____ ใช้ ที่ _____ ไม่ใช้

การใช้งานทางอินเทอร์เน็ตที่ชอบใช้มากที่สุด 3 ประเภท ได้แก่

1. _____ เพราะ _____
2. _____ เพราะ _____
3. _____ เพราะ _____

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุดาวีณ์ พัฒนพิสุทธิชัย เกิดเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2520 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย